ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

ΑΘΗΝΑ - Χειμώνας 2006 - τεύχος 29

ΟΞΥΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΚΡΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
ΖΟΥΜΕ ΑΞΙΟΠΡΕΠΩΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Η ΠΟΛΥ ΗΣΥΧΙΑ ΦΕΡΝΕΙ ΑΝΗΣΥΧΙΑ

Η μετεξέλιξη των όρων επιβολής του κρατικού συνόλου τον τελευταίο ενάμιση χρόνο, ύστερα από την ανάληψη της διαχείρισης της εξουσίας από το κομμάτι της ΝΔ, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη αυτή την περίοδο.

Μετά από μια εικοσαετή διαχείριση από το μπλοκ των εκσυγχρονιστών του ΠΑΣΟΚ, η κυριαρχία άλλαξε προφίλ μπροστά σε δυσλειτουργικές για τους σχεδιασμούς της καταστάσεις. Οι κομματικοί, συνδικαλιστικοί και λοιποί χειραγωγικοί μηχανισμοί αδυνατούσαν και αδυνατούν να προσφέρουν την πλήρη υποταγή στις διαθέσεις των κρατιστών και κυρίως αδυνατούν να επιτύχουν την "κοινωνική συναίνεση" στα σχέδιά τους. Πάντοτε σε τέτοιες περιπτώσεις η στάχτη στα μάτια του κόσμου ακούει στις λέξεις "δημοκρατικές διαδικασίες"-"διάλογος με τους εταίρους", "εκλογές", "κυρίαρχος λαός" και άλλα τέτοια παραισθησιογόνα. Με δεδομένο ότι η διαχείριση της εξουσίας από το μπλοκ του ΠΑΣΟΚ είχε κουράσει και οι σχεδιασμοί που τώρα υλοποιούνται δεν θα μπορούσαν να "βγουν", πραγματοποιήθηκε η εναλλαγή στην εξουσία, που αν μη τι άλλο, προσέφερε κάποιους μήνες ανοχής και υπομονής από τους ανθρώπους. Όπως άλλωστε συμβαίνει πάντα....

Ο χρόνος αυτός που δόθηκε παράλληλα με το γεγονός ότι η μετεξέλιξη της "αλλαγής" του 1981 επέδρασε εγκλωβιστικά στους ανθρώπους, έδωσε τη δυνατότητα στους κυρίαρχους να προωθήσουν τους σχεδιασμούς τους μέχρι το σημείο βέβαια όπου η κοινωνία αρχίζει και πάλι να συνέρχεται και να συνειδητοποιεί την πραγματική κατάσταση έτσι όπως διαμορφώνεται μέσα στα πλαίσια της ενοποιημένης κυριαρχίας παγκόσμια.

Η συνολική αυτή επίθεση ενάντια στην ανθρώπινη κοινωνία δεν άρχισε τώρα. Ξεκίνησε εδώ και αρκετό καιρό (τουλάχιστον στον ελλαδικό χώρο) πρώτα με την ενίσχυση του κρατικού οπλοστασίου σε νόμους, θεσμούς, στρατούς, ώστε να υπάρχει ένας επαρκής "κοινωνικός έλεγχος" και μετέπειτα στόχευσαν στην οικονομία, επιβάλλοντας νέους ακόμα πιο απάνθρωπους όρους εκμετάλλευσης και συνθήκες επιβίωσης, τέτοιους ώστε να τιθασεύσουν κάθε αντίσταση, κάθε προσπάθεια διαμαρτυρίας, μέσα από τη εξαθλίωση που συστηματικά και αδιάλειπτα επιβάλλουν. Σε περιόδους όπου το κρατικό σύνολο βρίσκεται σε εμφανή επιθετική φάση προς την κοινωνία, όλοι οι θεσμοί και οι μηχανισμοί επιβολής του βρίσκονται σε πλήρη κινητικότητα και σε μια αντιστοιχία κινήσεων, έτσι ώστε να δρα και προληπτικά και κατασταλτικά, προσπαθώντας να αποφύγει κοινωνικές αντιδράσεις και εκρήξεις.

Η πολυπλοκότητα και αλληλεπίδραση των κινήσεών του μπορούν ευκολότερα να αποπροσανατολίσουν και να εγκλωβίσουν την ανθρώπινη κοινωνία, είτε μέσω του περίφημου "κοινωνικού αυτοματισμού" (όπου τα "συντεχνιακά συμφέροντα" συγκρούονται, ενισχύοντας το δόγμα του "διαίρει και βασίλευε") είτε μέσα από μια καταιγίδα μέτρων και αποφάσεων, όπου εύκολα κάποιος μπορεί να χάσει το δάσος και να επικεντρωθεί στο δέντρο.

Την τελευταία περίοδο και ειδικότερα τον τελευταίο ενάμιση χρόνο η επιθετική τακτική του κρατικού συνόλου στοχεύει κύρια στην εξάλειψη ακόμα και των όποιων "δικαιωμάτων" είχε κατά καιρούς παραχωρήσει (εργασιακά, κοινωνικά και λοιπά "δικαιώματα" που κάποιοι αφελείς εξακολουθούν να πιστεύουν ότι τα έχουν κατακτήσει, ενώ στην πραγματικότητα είναι καιροσκοπικές κρατικές τακτικές). Στοχεύει λοιπόν στην εξαφάνιση και της παραμικρής ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της μετατροπής των ανθρώπων σε άβουλα όντα όπου τυφλά θα υπακούν και θα εκτελούν αδιαμαρτύρητα τις εντολές που θα δέχονται. Δεν είναι υπερβολή αυτό, αρκεί να σκεφτεί κάποιος τους όρους δουλείας και οικονομικής εξαθλίωσης που προωθούν και επιβάλλουν και ταυτόχρονα την προτροπή για "σίγουρα επαγγέλματα" (αστυνομία, λιμενικό, στρατός).

"Επαγγέλματα" που αποτελούν ταυτόχρονα και την προστατευτική ασπίδα του κράτους ενάντια στους αγωνιζόμενους ανθρώπους και τις βίαιες εκφράσεις των αγώνων. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί και το ψέμα που πλανάται σχετικά "*με την υποχρέωση λήψης αυτών των μέτρων λόγω Ε.Ε*". Είναι μια ακόμη καραμέλα που χρησιμοποιείται από τους εδώ κρατιστές, αποκρύπτοντας το γεγονός ότι οι αποφάσεις είναι συνολικές και όλοι μαζί κάνουν

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ
ΜΕΘΩΝΗΣ 38
ΑΘΗΝΑ
Τ.Θ. 30557 - 10033
ΑΘΗΝΑ
E-MAIL : AN_PARE@YAHOO.COM

τους σχεδιασμούς, αξιολογώντας, ανά κρατική εδαφικότητα, τις ιδιαιτερότητες, τον τρόπο και χρόνο επιβολής τους.

Όσο και αν εκείνο το μακιγιαρισμένο ΚΚΕ μιλάει για "εντολές της Ε.Ε" είναι ξεκάθαρο ότι δεν μπορεί να πείσει ότι και το ίδιο είναι αμέτοχο στις αποφάσεις που παίρνονται και εφαρμόζονται. Όλοι άλλωστε οι επιδιορθωτές της κρατικής επιβολής (αριστεροί, αριστεριστές, εναλλακτικοί και διάφοροι άλλοι χαχανούληδες), στηριζόμενοι πάνω σε ένα επίπλαστο και άνευ κοινωνικής δυναμικής γαλλικό και ολλανδικό "ΟΧΙ" ξαναβγήκαν στην επιφάνεια ζητώντας από το κράτος(!) δημοψηφίσματα, προκρίνοντας εκλογικές και άλλες νομότυπες διαδικασίες ως "τρόπο δράσης ενάντια στην παγκοσμιοποίηση", συκοφαντώντας και υποβαθμίζοντας όπως πάντα τις πηγαίες αυθεντικές κοινωνικές αντιστάσεις, συγκρούσεις και εκρήξεις. Έχουν λόγο άλλωστε...πάντα η θέση του χαλίφη έλκει...

...ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

Ένας σημαντικότατος παράγοντας που τα τελευταία δύο τρία χρόνια έχει επιλεγεί να πρωτοστατήσει είναι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η εμφάνιση και λειτουργία τους σε πρωταγωνιστικό ρόλο δεν ήρθε από τη μια στιγμή στην άλλη, αλλά είναι αποτέλεσμα τουλάχιστον μιας πενταετούς προετοιμασίας αποδοχής τους από τους ανθρώπους. Δεν είναι πλέον ότι καθορίζουν την "κοινή γνώμη" ή απλά αναμεταδίδουν τα κρατικά προστάγματα.

Έχουν αναλάβει ένα πολλαπλό ρόλο κατ' αρχήν απορρόφησης των όποιων κοινωνικών αγανακτήσεων καθώς επίσης και του "μοναδικού" εκφραστή των παραπόνων και αιτημάτων των ανθρώπων. Αδιάφθοροι, μαχητικοί και όποιο άλλο επίθετο, δημοσιογράφοι μέσα από ένα καταιγισμό όμοιων εκπομπών (στην ουσία, το ύφος και το λόγο) διεκδικούν το παράπονο και την αγωνία των ανθρώπων έτοιμοι να το μετατρέψουν σε τηλεοπτικό παράθυρο, πουλώντας την ψευδαίσθηση της δικαίωσης που "έτρεξε στα κανάλια".

Δημοσιοποίηση σκανδάλων και "κακώς" κειμένων, ερμηνευτές των τάσεων που αναπτύσσονται στις ενδοεξουσιαστικές διαμάχες και στα συμφέροντα που υπάρχουν, καλυμμένοι πίσω από την εικόνα του καθένα ξεχωριστά που έχει στηθεί ώστε να συγκεντρώνονται όλες οι απαιτούμενες συστάσεις και εκφράσεις. Και είναι σίγουρο ότι μπορεί να ξεγελάσουν, αφού εμφανίζονται ανάμεσα στους υπάρχοντες συναλλασσόμενους διαχειριστές, στρέφοντας τα βέλη τους προς όλες τις πλευρές, υπερτονίζοντας τα πατριωτικά τους αισθήματα, προσπαθώντας να συμμαζέψουν και να ωραιοποιήσουν την κρατική επιβολή.

Πριν λίγα χρόνια οι ίδιοι αυτοί κρατικοί υπάλληλοι διερωτώνταν μέσα από άρθρα τους "*αν βρέχει ή τους φτύνουν*". Ανίσχυροι και ανήμποροι να επιτελέσουν το έργο της προώθησης της τυραννίας, προσπαθούσαν να λασπολογήσουν κοινωνικές αντιστάσεις και να σπείρουν το φόβο στους ανθρώπους μέσα από σενάρια τρομολαγνείας κ.τλ. Στην υπόθεση της περίφημης "εξάρθρωσης" της Ε.Ο.17Ν είχαν λάβει θέσεις μήνες πριν, προετοιμάζοντας το κλίμα για ό,τι ακολουθήσει. Να περαστεί το κρατικό αξίωμα περί πλήρους επιβολής και ότι "*το κράτος όσα χρόνια κι αν περάσουν τελικά καταφέρνει να επιβάλει την τάξη και την ησυχία*".

Μετά από αυτή την "μεγαλειώδη επιτυχία" ο τρόπος έκφρασής τους άλλαξε, χωρίς βέβαια να αλλάξει στόχους και σκοπούς. Στην παρούσα φάση ο συγκεκριμένος μηχανισμός, μέσα από "αποκαλύψεις" σκανδάλων και τη γενικότερη απαξία προς τους πολιτικούς και τα κόμματα, αφού ακόμα και αυτή η αλλαγή των διαχειριστών φαίνεται να τελματώνει, *προωθεί έντεχνα και προσεκτικά τη νέα γενιά πολιτικών, αυτούς που στο βιογραφικό τους έχουν " αποκαλύψεις", συμμετοχή στον "πόλεμο κατά της διαφθοράς" και γενικά θα εμφανιστούν ως οι πρώην αγωνιστές όπου και μέσα από το κοινοβούλιο θα συνεχίσουν να "προασπίζονται τα δίκαια των ανθρώπων"*.

Αγωνιστές δημοσιογράφοι, νεόκοποι εκδότες εφημερίδων κ.λπ. οι οποίοι θα αναλάβουν "καθαροί και αδιάφθοροι" να συνεχίσουν το έργο της κρατικής τυραννίας και επιβολής, με αιχμή του δόρατος όχι πλέον την εξουσία αυτή καθαυτή αλλά εξειδικευμένα την εξουσίαση του μυαλού των ανθρώπων. Δεν θα μας προκαλούσε καμία έκπληξη αν μετά τις δημοτικές εκλογές εμφανιστεί κομματικός μηχανισμός αποτελούμενος από διάφορα "ηχηρά ονόματα δημοσιογραφίας", αποτελώντας "εναλλακτική πρόταση" της εξουσίας η οποία θα απορροφήσει όλους όσους αρνηθούν πλέον τα πεπαλαιωμένα κομματικά μαγαζάκια.

Εδώ θα πρέπει να θυμίσουμε τις προσπάθειες των κρατιστών για την ανεύρεση μιας "εναλλακτικής πρότασης" διαχείρισης τα τελευταία 15 χρόνια μετά την οικουμενική κυβέρνηση του '90, το κόμμα Σαμαρά το '92, το κόμμα Αβραμόπουλου το '00 και βέβαια την πριμοδότηση Καρατζαφέρη. Όλες αυτές οι κινήσεις σαν κοινό παρανομαστή είχαν και έχουν την αδυναμία των παρόντων κομματικών σχηματισμών και "*την αγάπη για την Ελλάδα έξω από προσωπικό συμφέρον*". Κάτι σαν τις σημερινές τηλεοπτικές εκπομπές και τα λεγόμενα τους...

Θα πρέπει να ξεκαθαριστεί επίσης, πως όλα τα παραπάνω σε καμία περίπτωση δεν αποσκοπούν στο να βγάλουν από το τσουβάλι κομμάτια των ΜΜΕ, που υπό την "ταμπέλα" της διανόησης και της προοδευτικότητας στρέφονται εναντίον άλλων όμαιμων. Τα "τηλεδικεία", οι "δικαστές - δημοσιογράφοι" κ.λπ., δεν είναι τίποτε άλλο από χαρακτηρισμοί και έννοιες που χρησιμοποιούν κάποια... αδέσμευτα μέσα, προκειμένου να ιδεολογικοποιήσουν με κοινωνικό μανδύα την "κόντρα" τους με άλλα κομμάτια - εκφραστές, "αντίπαλων" εξουσιαστικών κλικών...

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Δεν θα μπορούσε κανείς να αποφύγει την αναφορά στην οικονομία και τις επιπτώσεις πάνω στους ανθρώπους. Έχουμε αναφέρει και στο παρελθόν ότι το ιδανικότερο σημείο καταστολής είναι όταν ο άνθρωπος ισορροπεί πάνω σε ένα τεντωμένο σκοινί φοβούμενος την πτώση. Ο υπερδανεισμός από τις τράπεζες, η ακρίβεια κ.λπ. έχουν οδηγήσει αυτή τη στιγμή πάρα πολλούς στην κατάσταση αυτή. Άνθρωποι που χρωστούν, υπομένουν και υφίστανται την εντατικοποιημένη αφαίμαξη και εκμετάλλευση προκειμένου να μην βρεθούν άνεργοι. Προκειμένου να μπορούν να συνεχίσουν να αντεπεξέρχονται στην πληρωμή των δόσεων των δανείων που έχουν ή πρόκειται να πάρουν για να αποπληρώσουν τα προηγούμενα δάνεια κ.λπ. κ.λπ.

Η οικονομική καταστολή την παρούσα χρονική περίοδο λειτουργεί ικανοποιητικότερα για την κυριαρχία, σε σχέση με άλλες μορφές. Σε άλλες περιπτώσεις και πιο ορατός είναι ο εχθρός και οι λόγοι για να ξεσηκωθεί κάποιος είναι πιο άμεσοι. Η σταδιακή εξαθλίωση των ανθρώπων σε συνάρτηση με το φόβο που δημιουργεί η ανεργία και τα επακόλουθά της, υποχρεώνουν τους ανθρώπους να επωμιστούν ένα παθητικό ρόλο θεατή της ίδιας της εκμετάλλευσης τους. Το σίγουρο πάντως είναι ότι όλη αυτή η κατάσταση σε κάποιο δεδομένο και οριακό της σημείο θα λειτουργήσει ως μπαρουταποθήκη, σε μια έκρηξη η οποία δεν είναι "απλά" πιθανή, αλλά αναμενόμενη.

Αυτή η κατάσταση δεν μπορεί να υφίσταται επί μακρόν χωρίς αντιδράσεις. Δεν μπορεί δηλαδή για μεγάλο χρονικό διάστημα να υπάρχει συγκεκριμένη οικονομική καταστολή στους ανθρώπους και αυτοί να μην ξεσηκώνονται, να την δέχονται αδιαμαρτύρητα. Μην ξεχνάμε ότι πριν από λίγα χρόνια η μεγάλη κοινωνική έκρηξη στην Αργεντινή είχε ως αφορμή την οικονομική κατάσταση, την φτώχεια και την ανέχεια των ανθρώπων.

Τα οικονομικά μέτρα (πάντα σε βάρος της κοινωνίας, να μην το αναφέρουμε συνέχεια αυτό) είναι αποτέλεσμα των συμφωνιών τουλάχιστον σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, όπου οι ανάγκες των κρατιστών δεν τους επιτρέπουν πολυτέλειες "παραχωρήσεων". Μια "δυνατή οικονομικά Ελλάδα" συμμετέχει με άλλους όρους στο μοίρασμα της πίτας στην περιοχή των Βαλκανίων και οι επενδύσεις αποφέρουν άλλα μεγέθη κερδών. Το δυνάμωμα λοιπόν της οικονομίας δεν θα μπορούσε να γίνει με άλλο τρόπο πέρα από την αφαίμαξη των ανθρώπων, την υπερεκμετάλλευση τους αλλά και γενικότερα την αποδοχή όλων αυτών των κυριαρχικών σχεδιασμών.

Απαραίτητη προϋπόθεση, η "κοινωνική γαλήνη" όπου ακόμα και οι στείρες απεργίες δε βοηθούν στην προώθηση των σχεδιασμών γιατί απλά "χάνονται εργατοώρες" που γι' αυτούς είναι σημαντικότατες. Μέσα σε μια ευρωπαϊκή ένωση που ακόμα δεν μπορεί να ολοκληρώσει την ολοκλήρωσή της, η αποτυχία ή η επιτυχία ενός σχεδιασμού έχει και χρονικά στοιχεία που αν δεν υλοποιηθεί εντός αυτών των ορίων, συσσωρεύονται ανοιχτά μέτωπα τα οποία δημιουργούν ακόμα μεγαλύτερες εντάσεις και αντιστάσεις αφού εμφανίζεται η γενικευμένη και πολύπλευρη κρατική επίθεση.

Με το σκεπτικό αυτό μπορεί αυτή τη στιγμή να εμφανίζεται μια κοινωνική σιωπή και μια αδυναμία εξωτερίκευσης της αγανάκτησης, μπορεί διάφοροι μηχανισμοί με μπροστάρηδες τα ΜΜΕ να απορροφούν επαρκώς τις αντιδράσεις, όμως είναι σίγουρο και δεδομένο ότι οι άνθρωποι δεν ξέχασαν τις εξεγερτικές παρακαταθήκες, δεν έβαλαν τέλος στην αντίσταση. Μπορεί η κοινωνία να εμφανίζεται ναρκωμένη, αλλά δεν κοιμήθηκε... τελείως.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ ΣΥΝΟΙΚΙΩΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΧΩΜΑΤΕΡΗ

Η προσπάθεια εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσης του ελληνικού κράτους, σε κομβικά και αναπόσπαστα κομμάτια του όπως η οικονομία, δείχνει τα αποτελέσματά της. Καταστρέφει τόσο το περιβάλλον όσο και τους ανθρώπους ή καλύτερα αφήνει πίσω της σκουπίδια και ανθρώπους - σκουπίδια.

Οι δυτικές συνοικίες Αθήνας επιλέχθηκαν από τις αρχές ήδη του αιώνα να στοιβάξουν το ανθρώπινο εργατικό δυναμικό που συνεχώς συνέρρεε στην πρωτεύουσα -εσωτερική και μη μετανάστευση. Ταυτόχρονα ανέλαβε την "πλήρωση" των εργοστασίων όσο και τα απορρίματά - λύματα των εργοστασίων αρχικά αλλά και ολόκληρης της Αττικής αργότερα.

Περιοχές που βασίλευε και ακόμα βασιλέυει η εξαθλίωση, η ανέχεια, η υποβάθμιση της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας. Κερατσίνι, Δραπετσώνα, Λιόσια, Καματερό, Ζεφύρι...

Εκεί όμως που βασιλεύει η εξαθλίωση, φωλιάζει η επιθυμία για ζωή, αξιοπρέπεια και ελευθερία.

Ο συνεχιζόμενος αγώνας των κατοίκων των περιοχών αυτών ενάντια στα κρατικά σχέδια σχετικά με την επέκταση της χωματερής ή ακόμα και την ύπαρξή της, τη μεταφορά της λυματολάσπης από την Ψυττάλεια, είναι αγώνας ενάντια στην περαιτέρω υποβάθμιση της ζωής τους. Τα όρια της απλής διαμαρτυρίας ξεπεράστηκαν και μετατράπηκε γρήγορα σε πολύμορφη αντίσταση στους κρατικούς σχεδιασμούς. Η αξιοπρέπεια συγκρούστηκε με τις δυνάμεις καταστολής και οι κάτοικοι αποφάσισαν να πάρουν την υπόθεση αυτή στα χέρια τους.

Από την άλλη μεριά, δήμαρχοι, βουλευτές, κομματικά στελέχη και "επιτροπές αγώνα", προσπαθούν να παίξουν το ρόλο που τόσο καλά ξέρουν. Επιδιώκουν να εκτονώσουν, να χειραγωγήσουν, να συνδιαλλαγούν και πάντα να διατηρήσουν τη νομιμότητα. Όμως τα ίδια τα γεγονότα τους ξεπερνούν, όταν στις 21 Ιουνίου κάτοικοι συγκρούονται με τις δυνάμεις καταστολής, ενώ οι "ειδικοί" και "διαμεσολαβητές" προσπαθούν να περισώσουν ό,τι μπορούν από τα κομματικά μαγαζάκια τους.

Η αλληλεγγύη στον αγώνα των κατοίκων των δυτικών συνοικιών δε στέκεται και δεν προσκολλά στις τοπικές διεκδικήσεις. Αναγνωρίζει την άρνηση του ρόλου του θύματος και αντιλαμβάνεται το ξεπέρασμα του ρόλου του "ψηφοφόρου". Ωστόσο δεν αποσιωπά τις αντιφάσεις αυτού του αγώνα και προβληματικές λογικές που συχνά αναδεικνύει κομμάτι των κατοίκων, όπως την "απομάκρυνση των τσιγγάνων", τη "μεταφορά της χωματερής σε άλλες περιοχές" κ.τ.λ.

Ο αγώνας για ζωή και αξιοπρέπεια δε μπορεί παρά να είναι βίαιος, αδιαμεσολάβητος (μακριά από κόμματα και χειραγωγικούς μηχανισμούς, "επιτροπές" και "συντονιστικά"), ενώ ταυτόχρονα βασίζεται στην **αυτοοργάνωση** και προωθεί την **άμεση δράση**.

ΝΑ ΟΡΓΑΝΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΓΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΣ

ΙΟΥΝΗΣ 2005

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

...ΚΑΙ ΦΟΡΕΣΕ ΚΟΥΚΟΥΛΑ ΩΣΑΝ ΣΕ ΒΡΙΖΟΥΝΕ, ΜΕΣ ΤΗΝ ΑΝΑΜΠΟΥΜΠΟΥΛΑ ΜΗΝ ΣΕ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝΕ...

Σε προηγούμενο τεύχος της Αναρχικής Παρέμβασης (χειμώνας 2002 - τεύχος 28) υπάρχει η μετάφραση ενός κειμένου συντρόφων οι οποίοι είχαν συμμετάσχει στις διαδηλώσεις ενάντια στη σύνοδο της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες το 2001, την πρώτη ανάλογη σύνοδο μετά από την Γένοβα. Ο τίτλος του κειμένου ήταν "*μια κριτική στη στάση των Indymedia και άλλων εναλλακτικών μέσων και ατόμων κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων στις Βρυξέλλες*".

Ένα κείμενο μέσα από το οποίο καταγραφόταν μια κατάσταση όπου "*...πραγματικά συγκλονιστήκαμε - στα δεξιά, τα αριστερά, μπροστά στα πρόσωπα μας, παντού υπήρχαν κλικ από φωτογραφικές μηχανές, ακόμη και κατά τη διάρκεια της αναρχικής διαδήλωσης το Σάββατο. Σε κάποια σημεία, άνθρωποι που τραβούσαν φωτογραφίες σχεδόν σταματούσαν διαδηλωτές που περπατούσαν, απλά για να πάρουν κοντινές φωτογραφίες τους. Είδαμε εξαιρετικά παράλογες και γελοίες καταστάσεις, όταν εναλλακτικά, εταιρικά (και αστυνομικά) μέσα, σχημάτιζαν γραμμές μαζί, περικυκλώνοντας μέρη όπου άμεσες ενέργειες (σπάσιμο παραθύρων, συνθήματα με σπρέι κ.λπ.) λάμβαναν χώρα...*".

Μέσα από τη δημοσίευση του κειμένου αυτού προσπαθήσαμε μεταξύ άλλων να αναδείξουμε μια πραγματικότητα, η οποία εμφανίζονταν ολοένα και περισσότερο και ειδικότερα σε "κινητοποιήσεις ενάντια στην παγκοσμιοποίηση". Με την εκτίμηση μας ότι "*...όσον αφορά τον ελλαδικό χώρο το νερό έχει μπει στο αυλάκι, σε σχέση με τους δημοσιογράφους και φωτογράφους...*". Ένα αυλάκι που έχει σκαφτεί και κατακτηθεί με το πείσμα και την άποψη των αγωνιζόμενων ανθρώπων, από τις αρχές της δεκαετίας του '90. Στον ελλαδικό χώρο, η συνείδηση του **"αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι"** δεν ήρθε από το πουθενά, αλλά μέσα από μια αρκετά επίπονη και χρονοβόρα κατανόηση και ανάδειξη του ρόλου και της σχέσης των Μ.Μ.Ε. ("δημόσια" και "ιδιωτικά") με την επιβολή.

Μέσα σε όλο αυτό το διάστημα, πολλές είναι οι προσεγγίσεις, οι οπτικές και οι απόψεις που έχουν κατατεθεί, άλλες λιγότερο και άλλες περισσότερο αναλυτικές, σε σχέση με το θέαμα, την προπαγάνδα και γενικότερα με τον τρόπο με τον οποίο τα Μ.Μ.Ε. λειτουργούν, στην κατεύθυνση του κοινωνικού ελέγχου, της καταστολής, της επιβολής.

Δυστυχώς, τρία χρόνια μετά την δημοσίευση του κειμένου αυτού, αναγκαζόμαστε όχι μόνο να επανέλθουμε στο ζήτημα αλλά και να διαπιστώσουμε ότι κάτι δεν πάει και τόσο καλά...

Χωρίς να κρίνεται αναγκαίο για την ώρα να γίνει εκτενής αναφορά στο ζήτημα των Μ.Μ.Ε. και θεωρώντας πως κάποια πράγματα είναι λίγο - πολύ δεδομένα, ας επικεντρωθούμε λίγο σε ένα σχετικά νέο ζήτημα που έχει προκύψει τα τελευταία χρόνια.

Ο... νεωτερισμός του ζητήματος αυτού δεν έχει να κάνει τόσο με την θεωρητική του ανάλυση, όσο κυρίως με την πρακτική εφαρμογή. Με άλλα λόγια, και στο βαθμό που πλέον υπάρχει η δυνατότητα απόκτησης και χρήσης τεχνολογικών μέσων σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ότι στο παρελθόν, το ζήτημα που τίθεται είναι η στάση σε πρακτικό πλέον επίπεδο, αγωνιζόμενων ανθρώπων -και ειδικότερα αναρχικών- αναφορικά με την χρήση τεχνολογικών (και κυρίως) οπτικοακουστικών μέσων, για την καταγραφή του κοινωνικού αγώνα. Στην έννοια της "καταγραφής", θα γίνει λόγος παρακάτω.

Σε "άσχετο" χρόνο, είχαμε αναφερθεί στο ζήτημα της τεχνολογίας (αναρχική παρέμβαση τ.25 -26), λέγοντας πως "*...η θετική ή αρνητική διάσταση κάθε εργαλείου έγκειται στη χρήση του, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ο σκοπός αγιάζει τα μέσα. Σίγουρα η ίδια η "τεχνολογία" θα είχε διαφορετική μορφή, περιεχόμενο και ουσία στην περίπτωση που χρησιμοποιούνταν από μια κοινωνία απελευθερωμένη από τα κρα-*

τικά δεσμά. Οι ίδιοι οι άνθρωποι μπορούν να βρουν τρόπους για να καλυτερεύσουν τη ζωή τους, χωρίς να χρησιμοποιήσουν μέσα καταστροφικά για αυτούς ή τη φύση. Τη στιγμή όμως που υπάρχει η σημερινή κρατική δόμηση, οι κυρίαρχοι θα λειτουργούν με γνώμονα το κέρδος και την υποταγή, με οποιοδήποτε κόστος. Άρα το θέμα που πρέπει να τίθεται δεν είναι η θετική ή αρνητική στάση απέναντι στην τεχνολογία, αλλά οι τρόποι με τους οποίους οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι θα την οικειοποιηθούν έτσι ώστε να δημιουργήσουν αποτελεσματικότερα ρήγματα στην κυριαρχία, με τελικό σκοπό φυσικά την κοινωνική απελευθέρωση. Και η καλύτερη οικειοποίηση είναι η ίδια η καταστροφή της κυριαρχίας και η ανατροπή κάθε μορφής εξουσίας...".

Με άλλα λόγια, αποτελεί εκτίμηση και πάνω από όλα ευθύνη της κάθε ομάδας, συλλογικότητας ή ατόμου που συμμετέχει στον κοινωνικό πόλεμο, τον τρόπο που θα χρησιμοποιήσει τα όποια μέσα, στην κατεύθυνση πάντα της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Μια σημαντική παράμετρος του πολύμορφου κοινωνικού αγώνα, είναι και η καταγραφή του. Η έννοια της καταγραφής από τους αγωνιζόμενους ανθρώπους δεν έχει απλά την μορφή του "αυτό έγινε εκεί, το άλλο παραπέρα", αλλά εμπεριέχει και τις όποιες εκτιμήσεις για το όποιο γεγονός. Οι εκτιμήσεις και οι οπτικές ανθρώπων που συμμετέχουν στον κοινωνικό πόλεμο πάνω σε ζητήματα που τίθενται και γεγονότα δεν έχουν να κάνουν με το γεγονός αυτό καθ' αυτό, αλλά με τη σύνδεση του με την ίδια την κοινωνική πραγματικότητα.

Το παρελθόν, το γιατί, το πώς, το μετά κ.λπ., η όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη κατάθεση άποψης για το τι συνέβη, από πού προήλθε, με ποιο τρόπο κ.λπ., είναι ακριβώς οι εμπειρίες και οι παρακαταθήκες του κοινωνικού πολέμου. Είναι η ξεκάθαρη αντίληψη ότι ο αγώνας ενάντια στην καταπίεση και εκμετάλλευση είναι συνεχής, αδιάκοπος, ανεξέλεγκτος και πολύμορφος.

Στον ελλαδικό χώρο ξανά, και σχετικά με την χρήση οπτικοακουστικών μέσων καταγραφής, έχουμε φτάσει σε σημείο όπου πέρα από... μεμονωμένα άτομα που συλλέγουν υλικό για το προσωπικό τους αρχείο είναι και αρκετές οι ομάδες ή οι συλλογικότητες που έχουν τον δικό τους... φωτογράφο.

Όχι μόνο σε "ειρηνικές" πορείες και διαδηλώσεις, αλλά και κατά τη διάρκεια δυναμικών ενεργειών, γενικευμένων συγκρούσεων. Ας αναφερθούμε αρχικά στο δεύτερο σκέλος.

Ο προβληματισμός που τίθεται κατ' αρχήν είναι το κατά πόσο ο άνθρωπος που βρίσκεται πίσω από μια κάμερα βιώνει τον κοινωνικό πόλεμο, όταν τριγύρω του αναπτύσσονται δυναμικές ενέργειες και συγκρούσεις. Την στιγμή που ο ίδιος βρίσκεται, σαν φυσική παρουσία, στην "καρδιά" του ξεσπάσματος της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και όχι απέναντι, από την πλευρά των δυνάμεων καταστολής.

Πίσω από την φωτογραφική (ή όποια άλλη) μηχανή του, αυτόματα και ως φυσικό πρόσωπο πλέον αναδεικνύεται τρίτος, μέσα σε ένα πεδίο μάχης. Γιατί πλέον, το ζητούμενο δεν είναι να συμμετάσχει στα

όποια δρώμενα, αλλά να βρεθεί στην καλύτερη θέση, προκειμένου να αποθανατίσει αυτά που κάνουν οι... άλλοι, (σύντροφοι του ή μη). Αυτόματα θέτει εαυτόν εκτός γεγονότων. Από την άλλη βέβαια κανένα επιχείρημα δεν μπορεί να δικαιολογήσει οποιονδήποτε αγωνιζόμενο τη στιγμή της φυσικής σύγκρουσης να έχει το νου στο να τραβάει καλές πόζες. Πόσο μάλλον λογικές, σχετικά με "περιφρούρηση αυτού που "τραβάει"..."

Και εδώ είναι σημαντικό να επαναλάβουμε πως "*...θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι όποιος συμμετέχει σε μια σύγκρουση δεν βρίσκεται εκεί για να αποθανατιστεί σε κάποιο "συγκρουσιακό άλμπουμ" ή να ψάχνει εναγωνίως μήπως την άλλη μέρα κόψει την επαναστατική του φωτογραφία από την εφημερίδα...*"

Αν δεχτούμε το σκεπτικό πως το υλικό που αποκομίζεται από αυτού του είδους την επιλογή μπορεί να αξιοποιηθεί σαν αρχειακό υλικό και να μεταδώσει εμπειρίες σε νεώτερους συντρόφους, τότε συνάμα δεχόμαστε το ότι όλοι οι υπόλοιποι σύντροφοι που συγκρούονται, λειτουργούν ως κομπάρσοι. Η συντροφικότητα φαίνεται να πηγαίνει περίπατο και πλέον μπαίνουμε σε περίεργες ατράπους, για τις οποίες δεν επιθυμούμε να αναφερθούμε περαιτέρω... (για την ώρα).

Επίσης, η δημοσιοποίηση ανάλογων φωτογραφιών εξυπηρετεί αν μη τι άλλο το κράτος να έχει μια πιο ολοκληρωμένη αντίληψη για το ποιος (ρούχα, σιλουέτα κ.λπ.), και το πώς...

Όσον αφορά τώρα το πρώτο σκέλος, σχετικά με την "ειρηνικότητα" πορειών και διαδηλώσεων, που "δεν πρόκειται να γίνει και τίποτε".

Αλίμονο αν κάποιος διανοείται να διαχωρίσει και να κατηγοριοποιήσει εκφάνσεις και εκφράσεις του κοινωνικού πολέμου, σε "βίαια" και "μη βίαια". Οποιαδήποτε μορφή κοινωνικού αγώνα, και τουλάχιστον στον βαθμό που πηγάζει από την αναρχική θεώρηση, εμπεριέχει μια δυναμική η οποία στρέφεται ενάντια στο κράτος. Μια δυναμική, η οποία δεν μπορεί να μετρηθεί και η οποία ανά πάσα στιγμή μπορεί να μετατραπεί σε αυτό που κάποιοι θεωρούν "βίαιη". **Όμως μια δυναμική, στην όποια μορφή, η οποία στρέφεται ενάντια στο κράτος, είναι εξ ορισμού βίαιη.**

Ακόμη και αν προσπεράσουμε τα παραπάνω, ένα ακόμη - σοβαρότατο - ζήτημα που τίθεται και σε αυτήν την περίπτωση, όπως και στην περίπτωση της σύγκρουσης βέβαια, είναι το ζήτημα της ασφάλειας.

Το ζήτημα αυτό, δεν μεταφράζεται - όπως πολύ εύκολα το κάνουν μερικοί - σε ζήτημα εμπιστοσύνης. Γιατί εμπιστοσύνη δεν μπορεί να υπάρξει απέναντι στο κράτος. Κανένας δεν μπορεί να ξέρει αν οι μπάτσοι θα σταματήσουν τον συγκεκριμένο σύντροφο επί τούτου στην επόμενη γωνία ή θα εισβάλλουν σπίτι του για να εμπλουτίσουν το αρχείο τους με το πολύ χρήσιμο γι' αυτούς υλικό του. Και κανένας σύντροφος, όσο καλά οργανωμένος και αν είναι, δεν μπορεί να διασφαλίσει ότι οι φωτογραφίες δεν θα φτάσουν στα χέρια της αστυνομίας.

Από την άλλη, το γεγονός ότι και το κράτος από την πλευρά του χρησιμοποιεί ανάλογα μέσα, δεν είναι τυχαίο. Η καταγραφή κοινωνικών γεγονότων και δραστηριοποιήσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες, είτε πρόκειται για μια γενικευμένη σύγκρουση είτε για μια εκδήλωση, είναι πολύ σημαντική.

Στην πρώτη περίπτωση γίνεται δυνατό να "εντοπιστούν" συγκεκριμένοι άνθρωποι. Να παρατηρηθούν και αναλυθούν κινήσεις και επιλογές. Να συνδυαστούν μαρτυρίες και αναφορές πολλών παραγόντων (κάμερες, μπάτσοι, ρουφιάνοι κ.λπ.) ώστε να υπάρχει όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα για το τι, από ποιους και πώς έγινε, ώστε να ληφθούν (για την επόμενη φορά) τα "κατάλληλα μέτρα". Λουκούμι οι "πληροφορίες / εικόνες / διάλογοι " από "μέσα"...

Επίσης ενδυναμώνονται λογικές, βάση των οποίων δύναται "να χρησιμοποιηθεί υλικό, προκειμένου να

Στην εποχή της "αντι"-τρομοκρατίας, του δόγματος ολικής ασφάλειας και της μηδενικής ανοχής, οι χιλιάδες μπάτσοι, οι καθημερινές απελάσεις και τα απροσπέλαστα σύνορα, η θεσμική και νομική θωράκιση, η δικτατορία των ΜΜΕ κ.λπ επιχειρούν να επιβάλουν την εικόνα της παντοδύναμης Δημοκρατίας.

Επιστρατεύονται και τα μάτια εκατοντάδων καμερών παρακολούθησης για να ενταθεί ο φόβος και η ανασφάλεια. Να δημιουργηθεί η εικόνα ενός κράτους που απομονώνει, αποτρέπει, ελέγχει και καταστέλλει τον κάθε άνθρωπο.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑ ΕΝΑΣ ΑΚΟΜΑ ΣΤΟΧΟΣ
ΤΙΠΟΤΑ ΛΙΓΟΤΕΡΟ - ΤΙΠΟΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ

Όμως κανένα τεχνολογικό ή μη κατασκεύασμα, κανένας θεσμός-μηχανισμός δεν μπορεί να ανακόψει την κοινωνική αλληλεγγύη, το μίσος των ανθρώπων απέναντι στην εξουσία...το ξέσπασμα της κοινωνικής οργής και αγανάκτησης...τον κοινωνικό πόλεμο...

Η κρατική παντοδυναμία είναι τόσο εύθραυστη και εύφλεκτη όσο και οι κάμερες, οι τράπεζες, τα σχολεία, τα αστυνομικά τμήματα, κάθε σύμβολο καταπίεσης. Χθες στους δρόμους της αργεντινής, σήμερα της γαλλίας, αύριο...

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΠΟΡΕΙΑ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ
ΠΛ. ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ 26/11/05 11.30 πμ.

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

στοιχειοθετηθούν κατηγόριες". Και αυτή είναι μια μεγάλη παγίδα, στην οποία πέφτουν - συνειδητά ή ασυνείδητα - αρκετοί.

Υπάρχει δηλαδή η αντίληψη πως μέσα από τέτοιου είδους υλικό μπορούν να "αναδειχτούν και να αποδειχτούν" τόσο κρατικές δολοφονίες (π.χ. δολοφονία Κάρλο Τζουλιάνι) όσο και "να αποδειχτεί η αθωότητα" ανθρώπων, οι οποίοι έχουν συλληφθεί και τους έχουν απαγγελθεί κατηγορίες (π.χ. περίπτωση Σάιμον Τσάπμαν). Από την μια, και όσον αφορά τις κρατικές δολοφονίες πολλοί είναι αυτοί που έχουν δολοφονηθεί από το κράτος χωρίς η δολοφονία τους να έχει καταγραφεί σε φιλμ. Στις συνειδήσεις των ανθρώπων έχουν καταγραφεί ως δολοφονημένοι από το κράτος. Δεν είναι περισσότερο ή λιγότερο "σημαντικός" ο θάνατος λόγω καταγραφής σε ένα βίντεο. Ούτε βέβαια είναι, ας πούμε λειτουργικό, να εγκλωβίζεται κάποιος σε λογικές "δεν κάνω τίποτα ή δεν ισχύει τίποτε αν δεν το δω με τα μάτια μου ή τέλος πάντων μέσω μιας λήψης".

Η δολοφονία του Καλτεζά, της Κανελλοπούλου δεν καταγράφηκαν σε φιλμ. Ούτε η δολοφονία εκατοντάδων ανθρώπων σε "εργατικά ατυχήματα". Ή στην προσπάθεια τους να περάσουν τα "σύνορα". Είτε από το κρύο, είτε από πνιγμό, είτε από σφαίρα... Όλοι όμως δολοφονήθηκαν από το κράτος. Έμμεσα ή άμεσα, χωρίς την ανάγκη "αποδείξεων". **Το κράτος δολοφονεί. Μπροστά ή πίσω από τις κάμερες.**

Ιδιαίτερα προβληματική είναι και η λογική χρήσης φωτογραφιών και βίντεο για την απόδειξη της "αθωότητας" κάποιου. Αυτή η πρακτική και λογική "νομιμοποιεί" τόσο νομικά όσο κυρίως στην συνείδηση των ανθρώπων τη χρήση ανάλογων μέσων σαν αποδεικτικό υλικό. Απλά, ας αναλογιστεί κανείς τι θα συμβεί στην περίπτωση που το βίντεο δεν θα είναι απαλλακτικό αλλά καταδικαστικό για κάποιον συλληφθέντα.

Στην δεύτερη περίπτωση, μιας "απλής" εκδήλωσης, τα συμπεράσματα και οι αναλύσεις του κράτους, κάθε τι άλλο παρά αδιάφορα μπορούν να είναι. Οι σύντροφοι που αναφέρονται στα των Βρυξελών το 2001, αναφέρουν σχετικά: "*ακόμα, και κατά τη διάρκεια φαινομενικά "ήρεμων" καταστάσεων, είναι πιθανό η παρουσία και μόνο συγκεκριμένων ατόμων (ειδικά όταν αυτός / αυτή είναι ήδη υπό καταστολή εξαιτίας της "παράνομης" / "αλλοδαπής" κατάστασης του / της, προηγούμενες πολιτικές δραστηριότητες ή και τα δύο), σε ένα συγκεκριμένο μέρος (για παράδειγμα σε μια διαδήλωση) γύρω από συγκεκριμένους ανθρώπους, θα μπορούσε ακόμη και μετά από πολλά χρόνια να χρησιμοποιηθεί ως στοιχείο εναντίον της / του (ή ακόμη και των φίλων του).*"

Και φυσικά, οι όποιοι... εμπνευστές του ότι "*μα κάμερες υπάρχουν παντού, η δική μας / μου θα ενοχλήσει, κοροϊδευόμαστε;*" θα πρέπει να αναλογιστούν πολύ σοβαρά το ότι με αυτού του είδους τις διαπιστώσεις κάνουν πολύ δύσκολη τη ζωή των συντρόφων που φροντίζουν να προφυλάσσονται από τις κάμερες των μπάτσων, προσθέτοντας τους την έγνοια να προφυλάσσονται και από τις κάμερες των συντρόφων.

Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΠΟΥ ΠΡΟΩΘΟΥΝ ΤΑ ΜΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ...

ΑΛΗΤΕΣ-ΡΟΥΦΙΑΝΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ

Πέραν τούτου, τέτοιου είδους λογικές αμφισβητούν στην πράξη κινήσεις και δραστηριοποιήσεις σαμποταρίσματος της δυνατότητας καταγραφής από το κράτος. Είναι το λιγότερο αντίφαση από τη μια να έχουν καεί τόσες και τόσες κάμερες και από την άλλη να έχουμε εμείς τις δικές μας. Δημιουργώντας ακόμη και ερωτηματικά του είδους: αν έπαυαν να υπάρχουν κάμερες στους δρόμους, οι σύντροφοι θα σταματούσαν να φωτογραφίζουν;

Ταυτόχρονα με όλα αυτά, επίσης σοβαρότατοι προβληματισμοί εμφανίζονται σχετικά με μηχανισμούς οι οποίοι στηρίζονται σε συγκεκριμένες λογικές εναλλακτισμού. Αναφορικά με αυτό, οι σύντροφοι που γράφουν έχοντας ως αφορμή το τι έγινε στις Βρυξέλες, αναφέρουν: "***οι μπάτσοι ξέρουν ότι οι άνθρωποι των indymedia είναι πολύ πιο αποδεκτοί στις διαδηλώσεις... ...έτσι γίνονται ευκολότεροι και πολυτιμότεροι στόχοι επίσης. Η αστυνομική επίθεση στο Κέντρο των indymedia στη Γένοβα δε συνέβη τυχαία. Εκεί και στο Γκέτεμποργκ ακόμη "δουλεύουν πάνω στο υλικό"***". Και πράγματι, είναι αλήθεια πως δημοσιεύματα ανέφεραν πως στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, χρόνια μετά απαγγέλονταν κατηγορίες, βασισμένες στο υλικό που έτρεχαν όλοι οι εναλλακτιστές και μη φωτορεπόρτερ να πάνε στα indymedia για να "ανεβάσουν" στο διαδίκτυο...

Όλα τα παραπάνω καλό θα ήταν να προβληματίσουν αρκετούς. Είναι, θα επαναλάβουμε, **τεράστια ευθύνη, όχι μόνο η καταγραφή αλλά και η αποθήκευση τέτοιου είδους υλικού.** Αντιλαμβανόμαστε την σπουδαιότητα και πολεμάμε για την διάχυση του αναρχικού λόγου και πρακτικής, της αντί - πληροφόρησης και γενικότερα της κατάθεσης της εξεγερτικής οπτικής των όποιων γεγονότων. Με προσοχή. Και ναι, ακόμη και μέσα σε αυτό το έντυπο, υπάρχουν φωτογραφίες. Προσεκτικά επιλεγμένες, από τις τόσες και τόσες που κυκλοφορούν, προερχόμενες τόσο από εναλλακτικά όσο και μη, μέσα.

Σε τελική ανάλυση ας χρησιμοποιηθούν τα όποια μέσα και υλικό με σύνεση και αντίληψη της ευθύνης.

...Συνθέσεις και Συμμαχίες...

Η σύνθεση απόψεων αποτελούσε πάντα και εξακολουθεί να αποτελεί λειτουργικό - ζωντανό παράγοντα της ανάπτυξης, τόσο της αλληλεγγύης όσο και του ίδιου του κοινωνικού αγώνα. Μια σύνθεση, η οποία αναδεικνύεται κυρίως μέσα από την πράξη, στο πεδίο του κοινωνικού πολέμου. Μέσα τόσο από την ουσία της κάθε άποψης, λογικής και θεώρησης όσο και από την πρακτική εφαρμογή τους.

Όλα αυτά όμως, αναιρούνται εκ των πραγμάτων όταν οι λογικές αυτές ουσιαστικά εμπεριέχουν στοιχεία και την προοπτική καλλωπισμού του κράτους, μέσα από εναλλακτικές προτάσεις κρατικής επιβολής, ακόμη και μέσα από επιφάσεις αυτής της ίδιας της αντιεξουσίας. **Όταν στέκονται ανταγωνιστικά, εχθρικά ως προς την υπόθεση της κοινωνικής απελευθέρωσης.**

Ο όρος της αντιεξουσίας χρησιμοποιείται και επιχειρεί να λειτουργήσει ως συνδετικός κρίκος. Η έννοια της αντιεξουσίας είναι τόσο πλατιά και απροσδιόριστη, όπου μέσα σε αυτή μπορούν να χωρέσουν τόσες και τόσες λογικές, η πλειοψηφία, (αν όχι το σύνολο) των οποίων σε καμία των περιπτώσεων δεν θέτει το ζήτημα της κοινωνικής απελευθέρωσης από αναρχική σκοπιά. Η ενασχόληση και οι οπτικές της δηλαδή μπορούν για παράδειγμα να ξεκινούν από την άρνηση ΑΥΤΗΣ της εξουσίας, (με την προσδοκία μια άλλης;) μέχρι και τη διαμόρφωση εναλλακτικών μορφών διασκέδασης, διαμαρτυρίας κ.λπ. κ.λπ.

Και μπορεί να φαίνεται ως κάτι το άσχετο, το μακρινό, θα πρέπει όμως να γίνει κατανοητό πως πάνω σε τέτοιες έννοιες στήνονται ολόκληροι μηχανισμοί εγκλωβισμού, σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι Ζαπατίστας, τα συνέδρια σε Πόρτο Αλέγκρε και Φλωρεντία, το "κίνημα αντί-παγκοσμιοποίησης", τα διάφορα ευρωπαϊκά (και μη) κοινωνικά φόρα και κόμματα, οι "άλλοι κόσμοι που είναι εφικτοί" κ.λπ., είναι όλα αλληλένδετα, κομμάτια ενός ευρύτερου παζλ. Και μέσα σε όλα αυτά η έννοια όχι μόνο της αντιεξουσίας παρούσα, αλλά και αυτή της ανυπακοής, ενίοτε και της (ελεγχόμενης) σύγκρουσης...

Κούφιες βέβαια λέξεις, για κούφιους ανθρώπους που προσπαθούν να μαζέψουν γύρω τους δραστήριους και οργισμένους ανθρώπους, να τους εγκλωβίσουν σε εναλλακτικές, ενίοτε και αντί - εξουσιαστικές, λογικές...

Η αμφισβήτηση, άρνηση, απόρριψη και κατ' επέκταση ο πόλεμος ενάντια στην εξουσία κάθε μορφής αποτελεί αδιαπραγμάτευτο στοιχείο της αναρχικής θεώρησης και πρακτικής. **Οποιαδήποτε θεωρία, οπτική, πρόταση κ.λπ. που δεν απορρίπτει και πολεμά κάθετα την εξουσία οποιασδήποτε μορφής, ως δομικό στοιχείο της κοινωνικής οργάνωσης, ουσιαστικά δρα επιβοηθητικά ως προς την καλυτέρευση αυτής.**

Ανεξάρτητα από την ριζοσπαστικότητα ή την προοδευτικότητα που μπορεί να χαρακτηρίζεται όταν δεν αντιτίθενται στην εξουσία, ως απαραίτητη συνθήκη και αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνικής οργάνωσης, αργά ή γρήγορα θα καταλήξει να "εκφράζει", να αποτελεί κομμάτι της κυριαρχίας.

Οι διάφορες εναλλακτικές προτάσεις αριστερών κυρίως καταβολών, οι οποίες εμφανίζονται κατά καιρούς στο προσκήνιο, όχι μόνο στον ελλαδικό χώρο, σε πολλές περιπτώσεις αποζητούν τη σύνδεση τους τόσο με την αναρχική άποψη και θεώρηση όσο και πρακτική. Σε μια πρώτη, κοντόφθαλμη σίγουρα και αρκετά καλοπροαίρετη ματιά αυτό συνήθως οφείλεται στις μικροπολιτικές φιλοδοξίες του εκάστοτε εκφραστή αυτών των λογικών.

Η ουσία όμως έχει να κάνει με την επιχείρηση - έστω και με αφορμή ένα "μικρό" γεγονός - αλλοίωσης, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό της ίδιας της αναρχικής προοπτικής. Μέσα στον ίδιο τον κοινωνικό αγώνα υπάρχουν περιπτώσεις όπου για παράδειγμα μπροστά σε ένα γεγονός αλληλεγγύης συνευρίσκονται, ακόμη και συμπλέουν αρκετές απόψεις, λογικές και πρακτικές. **Αυτές όμως, δεν μπορούν να ομογενοποιηθούν για χάρη μιας μαζικότητας, πολιτικής ή και του ίδιου του γεγονότος.**

Είναι και για τον ελλαδικό χώρο σχετικά επαναλαμβανόμενο φαινόμενο, ανάλογες λογικές που καθορίζονται από καταβολές και πρακτικές ξένες και εχθρικές προς τους κοινωνικούς αγώνες, να εμφανίζονται σε διάφορες - με μια πάλι πρώτη ματιά - χρονικές περιόδους επιζητώντας να διαδραματίσουν συγκεκριμένο ρόλο. Μέσα από την με κάθε τρόπο σύνδεση με ανεξέλεγκτα και δραστήρια κοινωνικά κομμάτια, όπως τους αναρχικούς.

Το ζήτημα όμως που τίθεται δεν είναι "απλά" η σύνδεση συγκεκριμένων λογικών με τις αναρχικές απόψεις και η σταδιακή αλλοίωση τους μέσα από συγκεκριμένες ενέργειες με την ταμπέλα της αντιεξουσίας.

Πρόσφατα, το καλοκαίρι του 2002, σε κείμενο της "*πρωτοβουλίας αναρχικών θεσσαλονίκης*" σχετικά με την σύνοδο της ε.ε. την επόμενη χρονιά στην πόλη, (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2003: ΓΙΑΤΙ ΘΑ ΕΙΜΑΣΤΕ) αναφέρεται μεταξύ άλλων: "*Προϋπόθεση τρίτη: Τίποτε δεν μπορεί να αποδώσει αν δεν υπάρχει ενότητα και καμιά ενότητα δεν μπορεί να εξασφα-*

λιστεί αν δεν ξεπεραστούν οι ρόλοι και τα ιδεολογήματα που επιμένουν στην πολυδιάσπαση και στην περίκλειστη δράση. Με άλλα λόγια θα πρέπει να αντιληφθούμε έγκαιρα ότι μια τέτοια συνάντηση ξεπερνάει τα εθνικά δεδομένα, ότι καλούμαστε να φέρουμε σε πέρας όλες τις ανάγκες της (τροφή, στέγαση, οικονομικούς πόρους, εκδηλώσεις κλπ). Επειδή ταυτόχρονα δεν αναζητούμε τον οπτιμισμό και τον μαξιμαλισμό εκεί που δεν υπάρχει ή δεν είναι ώριμος να υπάρξει, κάτω απ' τις ήδη διαμορφωμένες συνθήκες η ενότητα δεν μπορεί να υπάρξει παρά ως ενότητα μέσα στη διαφορά. Είτε με συνθέσεις είτε με συμμαχίες. Το ότι η εσωστρεφής μιζέρια της διαφοράς μπορεί να ανακαταληφθεί απ' την ενότητα στη διαφορά για την πραγματοποίηση ενός συγκεκριμένου "σχεδίου" αν δεν μπορεί να κατανοηθεί πανελλαδικά, ας αναλάβει να το "επιβάλλει" η επαρχία της Θεσσαλονίκης."

Και πράγματι, η ίδια συλλογικότητα -μεταξύ άλλων- συμμετέχει σε "*επιτροπές αλληλεγγύης στους κρατούμενους σε Τουρκία - Κουρδιστάν*" μαζί με την "*Επιτροπή για την διεθνή ύφεση και Ειρήνη*" (Ε.Δ.Υ.Ε.Θ. - με σαφέστατη τη σχέση της με το Κ.Κ.Ε.)", τον (γνωστό) "*Συνασπισμό της αριστεράς και της προόδου*", το "*Δίκτυο κινήσεων για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα*", το Ν.Α.Ρ. και αρκετούς ακόμη της ίδιας συνομοταξίας.

Πέραν αυτών, η σύνδεση με τους αναρχικούς δεν επιχειρείται μονάχα μέσα από ένα ιδεολογικό πλαίσιο "μαζικοποίησης" και "ενότητας", μέσα από "συνθέσεις και συμμαχίες". Η σύνδεση αυτή βασίζεται σε αρκετά μεγάλο βαθμό στην αποδοχή που πηγάζει μέσα από την "χαλαρότητα", λόγω προσωπικών σχέσεων. Με την ευθύνη να βαραίνει βέβαια αυτούς που αποδέχονται τόσο αυτές τις "συνδετικές" λογικές όσο και τους εκφραστές τους.

Ως εδώ όλα "καλά" τη στιγμή που τέτοιου είδους προσεγγίσεις και προσπάθειες δεν είναι πρωτόγνωρες και στον ελλαδικό χώρο και καθώς και στο παρελθόν η ίδια η πραγματικότητα του κοινωνικού πολέμου αργά ή γρήγορα απομακρύνει τέτοιου είδους "συνθετικές και συμμαχικές" λογικές, ανεξάρτητα από το ενδιαφέρον που μπορεί να παρουσιάζει το όποιο αντιεξουσιαστικό ιδεολογικό σκεπτικό που πλαισιώνει και στηρίζει αυτές τις λογικές.

Σταδιακά όμως το ζητούμενο που μπαίνει εδώ δεν είναι "απλά" η κατάθεση "διαφορετικών" οπτικών και απόψεων μέσα στο πεδίο του κοινωνικού πολέμου. Είναι η επιχείρηση πλέον επιβολής της όποιας αντιεξουσιαστικής λογικής, με τη βία. Και ειδικότερα απέναντι σε ανθρώπους αλλά και ομάδες, οι οποίοι ήδη δραστηριοποιούνται με τον δικό τους λόγο, θεώρηση και πρακτική μέσα στον κοινωνικό αγώνα. Ανάγοντας αυτόματα σε κομματικές λογικές (με κκ καταβολές) πως ό,τι δε συμφωνεί / συντάσσεται με εμάς, θα πολεμηθεί με κάθε μέσο. Με την συκοφάντηση, τη λασπολόγηση, τη βία...

Έτσι, ακόμη πιο πρόσφατα καταγγέλλονται από συντρόφους γεγονότα που είχαν να κάνουν με την "αντιμετώπιση περιστατικών" που δεν συντάσσονταν με το... πρόγραμμα. Οι προφορικές - και όχι μόνο - απειλές απέναντι σε ανθρώπους που... φώναζαν σύνθημα που δεν "πήγαινε" με την πορεία, εξελίσσεται (και με άλλες αφορμές) σε εισβολή σε στέκι, ιδιότυπη "ομηρία" ανθρώπου, προφορικές απειλές, περικύκλωση γραφείων αναρχικών ομάδων, ξυλοδαρμό συντρόφου...

Ζήτημα που αφορά όλους τους αναρχικούς και σαφέστατα δεν έχει σχέση με κάποιον όποιο πόλεμο συμμοριών, γιατί οι αναρχικοί ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΑ. Ούτε βέβαια με την όποια διαφωνία μεταξύ κάποιων ομάδων, βάσει της πονηρής και ύποπτης λογικής της "διαμάχης ανάμεσα σε δύο απόψεις".

Γιατί απλά δεν υπάρχει άποψη η οποία τουλάχιστον έχει σχέση με την υπόθεση της κοινωνικής απελευθέρωσης, όταν μέσα στις επιλογές υπάρχει η συνεργασία με κόμματα, όταν σε πορείες υπάρχει σύμπνοια και συνομιλία με βουλευτές, όταν η "σχέση" με τα ΜΜΕ κάθε τι άλλο παρά "προβληματική" θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και η προβολή μέσα από αυτά δεν αποτελεί ακριβώς εξαίρεση. Όταν κυρίως μέσα στις λογικές και ενέργειες εμπεριέχεται η απειλή και ο ξυλοδαρμός αγωνιζόμενων ανθρώπων που δεν "συντάσσονται με τη γραμμή", όταν το ζητούμενο είναι η επιβολή με κάθε τίμημα, με κάθε μέσο. Όταν τουλάχιστον και αυτή η ίδια η αντιεξουσία, είναι η επίφαση.

Γιατί το ζήτημα είναι η επιβολή της "ορθότητας" του λόγου αλλά και της πρακτικής μέσα από συγκεκριμένες ενέργειες, με την ταμπέλα της αντιεξουσίας. Μια συνειδητή επιλογή συγκρότησης μηχανισμού επιβολής και απομύζησης ζωντανών (και άρα ενεργητικών) στοιχείων από τους αναρχικούς, ένα σχέδιο εκπορευόμενο και υφαινόμενο χρόνια τώρα από εχθρούς της αναρχίας, των απόψεων και δραστηριοποιήσεων.

Από την άλλη πολιτικάντικες λογικές όπου "και την επόμενη μέρα δεν τρέχει τίποτα" αφήνουν πολλά ερωτηματικά γι' αυτούς που τις ξεστομίζουν ανερυθρίαστα. Φαίνεται ότι κάποιοι θέλουν και την πίτα αφάγωτη και τον σκύλο χορτάτο, κάτι που πια δεν μας εκπλήσσει.

Αν και τώρα οι αναρχικοί δεν δουν συνολικά τον κίνδυνο που προέρχεται από συγκεκριμένους μηχανισμούς, όσο βαρύγδουπους τίτλους αντιεξουσίας και αν έχουν, αν και τώρα οι αναρχικοί δώσουν χρόνο και χώρο σε τέτοιες λογικές συμμοριών και μπράβων, τότε σύντομα θα προσπαθούμε να μαζεύουμε τα ασυμμάζευτα.

Δεν είναι τα γεγονότα αυτά καθ' αυτά που εξοργίζουν. Δεν είναι η εν γένει προσπάθεια σύνδεσης με τους αναρχικούς. Είναι η δυσοσμία που μας απομακρύνει. Είναι τελικά, που μας χωρίζουν πολλά...

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΑΡΙΟΛΗΔΕΣ, ΜΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ...

Έτσι λοιπόν, "απόστρατοι και επίσκοποι, κληρικοί και πράκτορες, δικαστές και παραεκκλησιαστικές αδελφότητες, μυστικές υπηρεσίες και ιεράρχες, επιχειρηματίες και ανακριτές, στελέχη της ΕΥΠ και πολιτικά επιτελεία, συνταξιούχοι δημόσιοι λειτουργοί και εν ενεργεία θεσμικοί φορείς εμπλέκονται σε πρακτορικές αποστολές, επιχειρηματικές διασυνδέσεις, διακίνηση ναρκωτικών και όπλων, ξέπλυμα χρήματος και ξεπούλημα πολιτιστικής κληρονομιάς αλωνίζοντας εντός των υπουργείων Δικαιοσύνης, Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης, Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού κ.ά."

Τα παραπάνω, που αναφέρονται από τον Κωνσταντόπουλο, (μεταξύ άλλων και πρώην "υποψήφιο" για πρόεδρο της ελληνικής Δημοκρατίας), δεν είναι τίποτε άλλο από την περίληψη του... κλίματος των τελευταίων μηνών, στον ελλαδικό χώρο.

"Στοιχεία" που δημοσιοποιούνται καθημερινά, συνθέτουν ένα σήριαλ με πολλούς πρωταγωνιστές, κομπάρσους και "ενότητες". **Όπου ο καθένας, έχει το ρόλο του μέσα στην κρεατομηχανή.**

Η εκκλησία.

Με τον Χριστόδουλο, επιχειρεί να μπει σε μια "νέα εποχή", που σηματοδοτείται από τα "ανέκδοτα στους νέους" και το "έλα όπως είσαι". Στα πρότυπα των καθολικών (;), οι "δικοί μας" επιχειρούν να ξεφύγουν από τα μέχρι τώρα δεδομένα.

Στα πρώτα βήματα τους, αναλαμβάνουν το ρόλο του "κακού" στην εποχή του Αδόλφου Σημίτη, όταν το "δίλημμα" παρουσιάζεται ως "*εκσυγχρονισμός και ευρωπαϊκή ενοποίηση ή μένουμε όπως είμαστε και παπαδαριό*"; Αργότερα, επισημοποιούν τη "ρήξη" και "σύγκρουση" με τα κεφάλια (Φανάρι), ανάγοντας τους -πάντα με βάση τα εκκλησιαστικά δεδομένα- στο συντηρητικό κομμάτι της εκκλησίας, λαμβάνοντας ταυτόχρονα οι ίδιοι την "εκπροσώπηση" του προοδευτικού.

Ψάχνουν να βρουν συμμάχους (ρωσική εκκλησία), και ταυτόχρονα να αναλάβουν έναν επίσημα πιο "πολιτικό" ρόλο στα πράγματα, ως διαμεσολαβητές μεταξύ διαφόρων ευρωπαϊκών και ρωσικών κέντρων εξουσίας.

Δημιουργούν "ντόρο", με τα πάρε - δώσε με την καθολική εκκλησία και γενικά προσπαθούν και αυτοί (όπως τόσοι και τόσοι άλλοι στην μετά '89 εποχή), να "βρουν το ρόλο τους".

Κάνουν υπομονή και στηρίζουν τη "δεξιά του κυρίου" και αναμένουν θέσεις και επισημότερο ρόλο στα πράγματα. Κάπου όμως φαίνεται πως κάτι δεν πάει καλά, κάποιοι την έχουν δει διαφορετικά, ξεσπούν "αποκαλύψεις" (που ήταν γνωστές εδώ και αρκετά χρόνια) και πλέον η βρωμιά και η δυσωδία είναι ανυπόφορες. Η αλήθεια είναι πως πάντα ήταν, και πως δεν θα μπορούσε να είναι κάπως αλλιώς.

Έτσι, για ακόμη μια φορά μέσα την ιστορία και αυτή τη φορά δια στόματος αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου, "*το κακό είναι αυτό που πολεμά την εκκλησία του Θεού*" κ.λπ. κ.λπ. Ταυτόχρονα βέβαια και σαν σωστοί επιχειρηματίες αντεπιτίθενται και αρχίζουν και από την δική τους πλευρά να κάνουν "αποκαλύψεις", σχετικά με το βίο του "κακού"...

Τα ΜΜΕ.

Επιχειρώντας να αναλάβουν τα τελευταία χρόνια -και κυρίως μετά την "εξάρθρωση της τρομοκρατίας"- το ρόλο του "συνηγόρου του πολίτη".

Αρχικά, "ενημερωτικές" πρωινές εκπομπές (το target group των οποίων είναι κυρίως άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας). Ζωντανές συνδέσεις με λαϊκές αγορές, επιθετικός λόγος απέναντι σε καλεσμένους ή μη υπουργούς, υφυπουργούς, διοικητές υπηρεσιών, "*οδοιπορικά*" σε χωριά και νησιά "*ξεχασμένα από όλους*" κ.λπ. Επιχειρείται να διαμορφωθεί μια συγκεκριμένη εικόνα "*εμείς ενδιαφερόμαστε*".

Η συνέχεια, μέσα από δελτία ειδήσεων, όπου οι συνεντεύξεις με ένα σωρό ανθρώπους στον δρόμο, στις ουρές της γραφειοκρατίας κ.λπ. (οι οποίοι απαντάνε βασικά στην εξής ερώτηση "εσείς τι μισθό παίρνετε;"), αποτελούν πλέον αναπόσπαστο κομμάτι. "Αναλυτικά" ρεπορτάζ σε σχέση με το τι αυξάνεται, πόσο αυξάνεται, γιατί αυξάνεται, πως αυξάνεται κ.λπ. Μια εικόνα, με αρκετές πτυχές.

Ένας μηχανισμός ο οποίος προσπαθεί να αντιμετωπίσει για ακόμη μια φορά το **"αλήτες, ρουφιάνοι, δημοσιογράφοι"**. Το άμεσο παρελθόν ("εξάρθρωση της τρομοκρατίας") αμαύρωσε κατά πολύ την εικόνα, όπου ξεκάθαρα πλέον το σύνολο των ΜΜΕ κινήθηκε ενάντια σε μια κοινωνική πραγματικότητα. Την σε μικρό ή μεγάλο βαθμό κοινωνική συμπάθεια απέναντι σε αυτό που ονομάζεται από την κυριαρχία "τρομοκρατία"...

Σήμερα, επιχειρείται να γίνει μια "επανατοποθέτηση". Απέναντι στην αυξανόμενη κοινωνική δυσαρέσκεια, λόγω των ολοένα αντιξοότερων συνθηκών διαβίωσης, τα ΜΜΕ επιχειρούν να αναλάβουν το ρόλο του εκπροσώπου, το ρόλο του κατήγορου, το ρόλο του διαμεσολαβητή. Και ενίοτε του δικαστή.

Μέχρι και "*ανοιχτές γραμμές επικοινωνίας με τον πολίτη*" υπάρχουν σε κανάλια, σε εφημερίδες, σε ραδιοφωνικούς σταθμούς μπας και "βρούμε το δίκιο μας" μέσα από τις αναφορές, τις καταγγελίες, τα "αναλυτικά" ρεπορτάζ". Ένας "*μοχλός πίεσης και παρέμβασης για τα κακώς κείμενα της πολιτικό - οικονομικής ζωής του τόπου*". Στο "*πλευρό του πολίτη*"...

Ακόμα και οι "σοβαρότερες" κριτικές, που έχουν να κάνουν με δημοσιονομικές πολιτικές, οδηγίες από την Ε.Ε. και προϋπολογισμούς, δεν κάνουν τίποτε άλλο παρά να "ρίχνουν το μπαλάκι" σε κάτι το μακρινό, το απρόσωπο (Ε.Ε.), φέροντας το ως "υπαίτιο για όλα τα δεινά".

Πριμοδοτώντας ουσιαστικά διάφορα εξουσιαστικά κομμάτια, που εμφανίζονται να αντιτίθενται στους σημερινούς σχεδιασμούς, προβάλλοντας ένα προηγούμενο μοντέλο επιβολής. Επιχειρώντας να εγκλωβίσουν σε "διλήμματα" του είδους "μια ή εννέα ουρές το μαστίγιο", "μαστίγιο και καρότο ή μαστίγιο σκέτο" κ.λπ.

Και όταν τα πράγματα ξεφύγουν από τον έλεγχο, αργά ή γρήγορα, τα ΜΜΕ θα καταστείλουν. Την κρίσιμη

στιγμή θα προωθήσουν την συνδιαλλαγή, την "αντιπαράθεση" μέσα από θεσμικές διαδικασίες. Έχοντας τα εύσημα του "*εγώ τόσο καιρό τα έλεγα, οπότε είμαι με το μέρος σου*" θα επιχειρήσουν να αποπροσανατολίσουν, να προτείνουν, προωθήσουν και επιβάλλουν -στην χειρότερη γι' αυτούς περίπτωση- εναλλακτικές μορφές εκτόνωσης της οργής, "αγώνα" και γενικότερα ίσως νέων, διαφοροποιημένων και πολύχρωμων αλυσίδων...

Τα ΜΜΕ, η πλειοψηφία των οποίων "πρωτοστατεί" σε αυτό το κρεσέντο "αποκαλύψεων". Το κερασάκι στην τούρτα, μέσα στα πλαίσια πάντα του ρόλου που έχουν αναλάβει αυτήν την εποχή και που τελικά πάντοτε έχουν...

Οι "προσωπικότητες"...

Που έχουν να κάνουν από αυτούς που είναι "μέσα στο παιχνίδι", με "ανένταχτους" και "μαχητές" δημοσιογράφους που δημοσιοποιούν τα στοιχεία, (που κάποιος βέβαια τους δίνει).

Κάποιοι από αυτούς, προωθήθηκαν σε μεγάλα κανάλια, επειδή ακριβώς πρωτοστάτησαν στον "αγώνα ενάντια στην τρομοκρατία", από το πόστο τους.

Κάποιοι άλλοι, "μούρες" και "πρότυπα ήθους" των ημερών, στήριζαν και στηρίζουν την δημοσιογραφική τους (και όχι μόνο) υπόσταση ακριβώς σε αυτό τον τομέα. Εμφανιζόμενοι ως προπύργια και υπέρμαχοι της Δημοκρατίας, έχοντας φυσικά συγκεκριμένες πλάτες, δημοσιοποιούν κατά καιρούς στοιχεία και δημιουργούν "αναταράξεις" στην λίμνη της Νομιμότητας, "αποδεικνύοντας" κατά πως "*πράγματι, η Δημοκρατία δουλεύει*" και πως "*δεν είναι όλα τα ΜΜΕ σε εντεταλμένη υπηρεσία, υπάρχουν και ανεξάρτητοι*"...

Προχωρώντας και σε μονοπάτια μέχρι τώρα "άγνωστα" γι' αυτούς. Από το γυαλί στην έντυπη ενημέρωση, με σημαία τον "χαβαλέ" εναλλακτισμό, το πιασάρικο "*κάνω του κεφαλιού μου*", το οποίο οι ίδιοι μεταφράζουν στο ότι "*γράφω το γεγονός χωρίς να με ενδιαφέρουν οι συνέπειες...*".

Υπονοώντας την ανάληψη της "κάθαρσης" από πλευράς τους, μέσα στην... μεγάλη δημοσιογραφική οικογένεια, ειδικότερα μετά τα πλήγματα που έχει αυτή δεχτεί μέσα στα πλαίσια της "σκανδαλολογίας" που οι ίδιοι τρέφουν, (λίστες δημοσιογράφων που δουλεύουν ταυτόχρονα σε εκδοτικά συγκροτήματα, υπουργεία κ.λπ.)

Η ουσία βέβαια, έγκειται κυρίως στο ότι μεταξύ αυτών που έχουν και λειτουργούν με εξουσιαστικές λογικές, υπάρχει και η αντίληψη πως "*όσα περισσότερα ξέρεις για τον άλλο, τόσο καλύτερα μπορείς να το χρησιμοποιήσεις εναντίον του, σε μια αντιπαράθεση*".

Η αντιπαράθεση αυτή, που οφείλεται βασικά στο ποιος θα πάρει μεγαλύτερο μερίδιο από την πίτα, μπορεί να ξεκινήσει από τις "αποκαλύψεις" για την... έκλυτη ζωή, τις νομικές ή μη ατασθαλίες και γενικότερα τα "κακώς κείμενα" ενός ατόμου που "εκπροσωπεί" μια κλίκα. Ο στόχος, ο σε γενικές γραμμές "*επηρεασμός της κοινής γνώμης*". Λεπτές και περίπλοκες ισορροπίες μεταξύ των εξουσιαστών, που χρησιμοποιούν όρους και κανόνες που έχουν οι ίδιοι διαμορφώσει, προκειμένου ο μεταξύ τους ανταγωνισμός να μην καταλήγει πάντοτε και τόσο γρήγορα σε ανθρωποσφαγές...

Στον ελλαδικό χώρο λοιπόν, η εναλλαγή στη διαχείριση της εξουσίας.

Αυτόματα, και η ανακατανομή της πίτας, η αναδιάρθρωση των σχέσεων και ισορροπιών των κυριάρχων. Και μέσα σε όλα αυτά, η διαφθορά. Βασικός άξονας πάνω στον οποίο κινήθηκαν οι "νέοι". Και που κάτι ψέλλιζαν οι προηγούμενοι. Προσπαθώντας όλοι τους να πείσουν, πως για όλα φταίνε οι... ατασθαλίες συγκεκριμένων ατόμων και να μας κάνουν να αισθανθούμε... περήφανοι που τελικά αυτοί βρέθηκαν.

Αυτό που φαίνεται, είναι πως η όλη ιστορία ξεκίνησε (όπως τόσες και τόσες στο παρελθόν), σαν ένα ακόμη επεισόδιο "σκανδαλολογίας", που κάποια στιγμή ξέφυγε από τον έλεγχο. "Ανεξέλεγκτοι" παράγοντες, όπως για παράδειγμα μικρότερης δυναμικής και κατεύθυνσης εξουσιαστικές κλίκες μπήκαν στο παιχνίδι.

Με δεδομένο πάντα πως ακόμα εξαργυρώνεται η συναίνεση που έχει επιβληθεί μέσα από το EURO, τους ολυμπιακούς αγώνες...

Πλέον το ζήτημα (που από ότι δείχνει θα τραβήξει αρκετά ακόμη), είναι να εντοπιστεί και στοιχειοθετηθεί το πρόβλημα στην (κατά Στεφανόπουλο) "*δυσαρέσκεια για τους κυβερνητικούς χειρισμούς*".

Θεσμικά ζητήματα που έχουν θιχτεί, όπως η δικαιοσύνη, η εθνική ασφάλεια, η εκπαίδευση κ.λπ., πρέπει να μετατραπούν σε... ατασθαλίες λειτουργών τους. Ο απερχόμενος πρόεδρος της δημοκρατίας Στεφανόπουλος, σε δηλώσεις του χαρακτηρίζει "*ανάξιους και αχρείους*" τους δημόσιους λειτουργούς, οι οποίοι κατηγορούνται. Αλλά και γενικότερα, όλοι αυτοί οι... ψυχραιμότεροι, οι οποίοι "*σχολιάζουν τις αποκαλύψεις*", στηρίζουν και προωθούν την λεγόμενη αυτοκάθαρση.

Πρώτος την ανέφερε ο Χριστόδουλος, με τον Καραμανλή να τον στηρίζει. Με άλλα λόγια, οι ίδιοι οι θεσμοί να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα τους, με ακόμη μεγαλύτερο έλεγχο. Η δικαιοσύνη θα "καθαρίσει" την δικαιοσύνη, η εκκλησία την εκκλησία κ.λπ.

Η λύση δηλαδή στο... πρόβλημα, είναι οι προτεινόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις για (οικονομικό κυρίως) έλεγχο και στην εκκλησία, η "*αναμόρφωση του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα*" και γενικότερα θεσμικές και νομοθετικές αναδιαρθρώσεις, ώστε η Δημοκρατία να γίνει καλύτερη...

Κόμματα και κομματίδια.

Είναι αυτά που έχοντας αρκετό χρόνο και μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας "επανακαθορίζονται" και μετά τα συνέδρια τους ξανά στην επιφάνεια, "βρίσκοντας" την ευκαιρία να αναφερθούν σε... ριζοσπαστικότερες λύσεις, όπως αυτή του διαχωρισμού κράτους - εκκλησίας, δημοψηφίσματα για "καίριες" αποφάσεις και κυρίως περισσότερο έλεγχο, περισσότερες επιτροπές, περισσότερες ρυθμίσεις, περισσότερες δικλείδες ασφαλείας, περισσότερη θεσμική θωράκιση. Περισσότερη Δημοκρατία.

Νυν και τέως.
Ο ίδιος ο πρώην "πρώτος των ελλήνων" (με δεδομένη την όλη μυθοπλασία που έχει διαμορφωθεί στο πρόσωπο του ΠτΔ, σχετικά με τον ρόλο του, την "κοινή αποδοχή του" από όλους κ.λπ.) Στεφανόπουλος, σε "αποχαιρετιστήρια" ομιλία του με τον αντικαταστάτη του Παπούλια, αναφέρεται σε "*ανάγκη ενίσχυσης διαδικασιών ελέγχου*", ξεκαθαρίζοντας πως το πρόβλημα "δεν έγκειται στο πολίτευμα αυτό καθ' αυτό".
Από την πλευρά του, ο... νέος αναφέρει πως ο προηγούμενος ήταν η "*φωνή του πολιτεύματος, η φωνή του μέσου πολίτη*", προσθέτοντας πως "*κανείς δεν βρίσκεται στο απυρόβλητο των θεσμών*". Και την "ημέρα της ορθοδοξίας", σε γεύμα μεταξύ άλλων και με τον "πρώτο" των παπάδων, "ξεκαθαρίζει" πως "*άλλο το κράτος και άλλο η εκκλησία, το λέει και το σύνταγμα*". Και βάζει τον άλλο στη θέση(!) του που... ταπεινά δηλώνει πως ναι, το γνωρίζει...

Έτσι λοιπόν, για ακόμη μια φορά, η συνταγή γνωστή. Ένα σήριαλ, που σε μικρό ή μεγάλο βαθμό πάντοτε παιζόταν στην Δημοκρατία. Και που τώρα επιλέγεται να παιχτεί σε... ώρες υψηλής τηλεθέασης και στον ελλαδικό χώρο, προκειμένου και να τα βρούνε οι αφεντάδες μεταξύ τους και κυρίως, να κερδίσουν όσο το δυνατό περισσότερο χρόνο, ισχυροποιώντας τις άμυνες τους, από την καταιγίδα που έρχεται.
Καταιγίδα, η οποία έχει να κάνει με εκρήξεις κοινωνικής οργής και αγανάκτησης, απέναντι σε μια ολοένα αυξανόμενη επίθεση που δέχονται οι άνθρωποι σε καθημερινή πλέον βάση. Η επίθεση αυτή, μεταφράζεται σε εικόνες φρίκης και τον θανάτου από τα μέτωπα της "αντί" - τρομοκρατίας, όπου η Δημοκρατία επιχειρεί να επιβληθεί, όπου υπενθυμίζουν διαρκώς το "*όποιος δεν είναι μαζί τους είναι εναντίον τους*". Σε πρακτικότερο επίπεδο, μεταφράζεται επίσης στον εγκλωβισμό της αποπληρωμής αρκετών δανείων σε βάθος χρόνου δεκαετιών. Σε εξαναγκασμό επιβίωσης με δυο - τρεις εκατοντάδες ευρώ σύνταξης, τον μήνα. Σε, σε, σε...
Και όλα αυτά, μαζί με πολλά άλλα, συμβαίνουν -αναλογικά πάντα- σε παγκόσμιο επίπεδο, που σε μικρό ή μεγάλο βαθμό τα στρατόπεδα είναι πλέον ξεκάθαρα, εδώ και αρκετό καιρό. Από τη μια, η Δημοκρατία. Από την άλλη, όσοι δεν είναι μαζί τους...

ΒΙΑ ΣΤΗ ΒΙΑ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΤΑ ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ, ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΝΑ ΙΣΧΥΕΙ

ΑΠΡΙΛΗΣ 2005
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

Πρόεδροι, πρωθυπουργοί και βουλευτές, κόμματα και πολιτικοί, συνδικαλιστές και "τεχνικοί" της εξουσίας, παπάδες και αρχιεπίσκοποι, μπάτσοι και πράκτορες, δικαστές και εισαγγελείς, δημοσιογράφοι και εκδότες, επιχειρηματίες και παράγοντες, ρουφιάνοι και "συνεργάτες"...
Επίσημα και ανεπίσημα θεσμικά όργανα και λειτουργοί, έμμισθοι ή όχι υπάλληλοι της Δημοκρατίας...

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΑΡΙΟΛΗΔΕΣ ΜΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΙΝΑΙ...

Μέσα από τις "αποκαλύψεις" και τη "σκανδαλολογία" των τελευταίων μηνών, ο καθένας προσπαθεί να πείσει πως είναι διαφορετικός από τον άλλο, κάποιοι να δείξουν ότι τα πράγματα συνεχίζουν να εκσυγχρονίζονται και να αλλάζουν. Πως νοιάζονται για τον κόσμο και τα προβλήματά του, ενώ οι "ατασθαλίες" και οι "παρατυπίες" τους εκθέτουν και δεν τους αφορούν, ενώ ταυτόχρονα οι ίδιοι χτυπούν τη "διαφθορά"...

Γρανάζια της ίδιας κρεατομηχανής, αλληλένδετα, αλληλοσυμπληρούμενα, αλληλοεξαρτώμενα. Ο καθένας από το πόστο του και ο καθένας με το ρόλο του...

ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ...
ΒΙΑΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΔΙΑΛΛΑΚΤΟΙ-ΕΞΕΓΕΡΤΙΚΟΙ

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

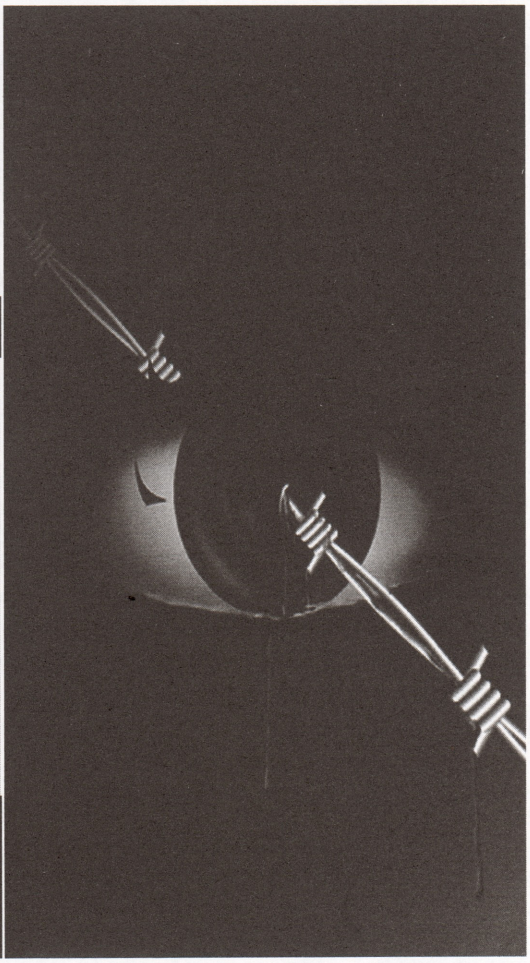

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ, ΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΒΕΝΤΕΤΕΣ...

"Η διατήρηση της συνεκτικότητας της Ένωσης θα κριθεί από την ικανότητα της να συνθέσει τις εθνικές επιλογές, στο πλαίσιο ενός σύγχρονου αναπτυξιακού μοντέλου..."

("Η κρίση και το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης", του Γ.Μπακατσιάνου, εμπειρογνώμωνα του υπ. Εξωτερικών, στον "Κόσμο του Επενδυτή", 10/11-12-2005)

Η επισημοποίηση του τέλους του διπολισμού ανατολής - δύσης στις αρχές της δεκαετίας του '90 φέρνει στο προσκήνιο νέες μορφές επιβολής, όπου πλέον (και ειδικότερα στην ευρώπη) η κυριαρχία επιλέγει να συνδυάσει τα ικανοποιητικότερα (για την επιβολή της) χαρακτηριστικά από το κάθε μοντέλο.

Η συμμετοχή σε ένα υπέρ - κράτος, και ειδικότερα αυτό της ευρώπης, αυτόματα σημαίνει και το ξεπέρασμα της αυστηρής έννοιας του έθνους - κράτους και τη μεταλλαγή του σε μια μορφή "επαρχίας" Αυτό βέβαια, δεν μπορεί να γίνει από τη μια μέρα στην άλλη όπως και ότι δεν μπορεί να υφίσταται ως πανομοιότυπη συνθήκη παντού. Η ίδια η Δημοκρατία, μέσα από τις τόσους και τόσους θεσμούς και μηχανισμούς, τις τόσες δικλείδες ασφαλείας δίνει την δυνατότητα στους κυρίαρχους της κάθε περιοχής - επαρχίας και ανάλογα με τα εκεί χαρακτηριστικά και παρελθόν, να διαμορφώσουν την δική τους πραγματικότητα.

Δεν είναι άλλωστε η πρώτη φορά αυτού του είδους της "διεύρυνσης", μέσα από την οποία η έννοια μεταλλάσσεται και αναδιαμορφώνεται. Έτσι λοιπόν, η νέα μορφή του έθνους - κράτους, με την μορφή της ευρώπης θα έχει ως σίγουρο συνεκτικό κρίκο των υπηκόων της, την Δημοκρατία. Από κει και πέρα, η ανάπτυξη της έννοιας τη πολυπολιτισμικότητας έχει να κάνει με τις φόρμουλες εκείνες, μέσα από τις οποίες θα καθίσταται δυνατό να ιδεολογικοποιηθεί σε μεγαλύτερο βαθμό η όλη κατάσταση. Όχι μόνο απέναντι στους "μη ευρωπαίους" αλλά κυρίως μεταξύ των "ευρωπαίων".

Όλα αυτά βέβαια είναι αρκετά ρευστά, με την έννοια του ότι οι μελλοντικές μορφές επιβολής μπορεί να απέχουν παρασάγγας από τα σημερινά δεδομένα. Η ουσία παραμένει πως οι ανάγκες της κυριαρχίας σε παγκόσμιο επίπεδο, έχουν να κάνουν με πιο συγκεντρωτικοποιημένες μορφές κρατικής επιβολής, ανεξάρτητα με την ομοιογένεια η οποία μπορεί - με δεδομένα πάντα του παρελθόντος - να εμφανίζεται προβληματική.

Προβληματική με τους ήδη υπάρχοντες θεσμούς και μηχανισμούς, οι οποίοι όμως διαρκώς αναπτύσσονται. Άλλωστε, και η ίδια η ευρωπαϊκή ένωση, δεν αποτελεί παρά ένα αρκετά σημαντικό για την κυριαρχία πειραματισμό. Ένωση μέσα από την πολιτική και όχι τον πόλεμο. Σταδιακή αν και χρονοβόρα συν - διαμόρφωση βασικών κρατικών δομών με δημοκρατική μορφή (διάκριση τριών εξουσιών), που αν και δεν εμφανίζονται να λειτουργούν ικανοποιητικά ακόμη, εν τούτοις έχει δοθεί μια κατεύθυνση.

Σε καμία περίπτωση όμως για την ευρωπαϊκή Δημοκρατία, δεν είναι επιθυμητή και λειτουργική, η ας πούμε κλασική και προβληματική σημερινή μορφή του έθνους κράτους, μέσα από τον οποίο αναδεικνύεται η υπεροχή ενός έθνους, απέναντι σε κάποιο άλλο κ.λπ. Ειδικότερα όταν αυτά βρίσκονται μέσα στην ίδια υπέρ - εθνική ομάδα (ευρώπη), όταν σε ιδεολογικό επίπεδο δεν μπορεί να "εκφραστεί" μέσα από "ακραίες" εκφράσεις ολοκληρωτικών ιδεολογημάτων (που πηγάζουν από την κλασική σημερινή έννοια του έθνους - κράτους). Όταν η πολυπολιτισμικότητα αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της.

Σε αρκετές περιπτώσεις, εμφανίζονται φαινόμενα όπως η ενδυνάμωση πολιτικών κομμάτων εθνικιστικών καταβολών (Χάϊντερ, Λεπέν κ.λπ.). Το γεγονός αυτό καθ' αυτό, σε καμία περίπτωση δεν μεταφράζεται ως "ενδυνάμωση της δεξιάς" κ.λπ. κ.λπ. Το "πρόβλημα" για την Δημοκρατία, είναι αρκετά πιο σύνθετο.

Η γενικευμένη αποχή από εκλογικές διαδικασίες σε ολόκληρη την ευρώπη, (και όχι μόνο) εκφράζει μια σαφέστατη αντί - πολιτική στάση των ανθρώπων. Η έννοια αυτή, έχει να κάνει περισσότερο με την επιλογή της μη συμμετοχής σε δημοκρατικές κοροϊδίες και τερτίπια παρά μιας γενικότερης οπτικής "κοιτώ τη δουλειά μου - δεν με νοιάζει".

Επίσης, το "τέλος" του διπολισμού, είχε μεταξύ άλλων και ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση του μαρξισμού ως ιδεολόγημα εγκλωβισμού των ανθρώπων σε πολιτικές διαδικασίες. Ταυτόχρονα, η ολοένα αυξανόμενη και εντεινόμενη καταπίεση και εκμετάλλευση, έχει και ως αποτέλεσμα συνεχώς περισσότερους ανθρώπους να πιέζονται οικονομικά - και όχι μόνο. Οι εναλλακτικές μορφές εγκλωβισμού αριστερών καταβολών, εμφανίζονται αποδυναμωμένες.

Από την άλλη, η Δημοκρατία έχει βρει τρόπους να "εκμεταλλεύεται" την όλη κατάσταση. Ο εθνικισμός εγκλωβίζει ανθρώπους γύρω του, χωρίς όμως να αποτελεί και επιλογή της κυριαρχίας. Έτσι λοιπόν, για παράδειγμα η άνοδος του Λεπέν στη Γαλλία, αποτέλεσε και σημείο αναφοράς για τους υπόλοιπους, όπου με μια φοβία "ενδυνάμωσης των εθνικιστών", **κλήθηκαν όλοι να ψηφίσουν, να συμμετάσχουν** (στον δεύτερο γύρο) **στις εκλογές. Απέναντι στον "κοινό εχθρό", σοσιαλιστές, κομμουνιστές, φιλελεύθεροι κ.λπ. "συμμάχησαν"...**

ΣΤΑ "ΔΙΚΑ" ΜΑΣ...

Κάτι αντίστοιχο είχε συμβεί και στον ελλαδικό χώρο. 'Οταν ο Χριστόδουλος μάζευε υπογραφές για δημοψηφίσματα σχετικά με τις ταυτότητες, θα μπορούσε να ειπωθεί πως ουσιαστικά ταυτιζόταν με τον κλασικό εθνικισμό. Έτσι, πολύ έντεχνα, από τους τότε διαχειριστές, τίθεται το ερώτημα "παπαδαριό και σκοταδισμός ή ευρώπη και εκσυγχρονισμός"... Βήματα στην κατεύθυνση σταδιακού εναρμονισμού με τις ευρωπαϊκές ανάγκες...

Έτσι λοιπόν και με την αλλαγή των διαχειριστών της εξουσίας στον ελλαδικό χώρο, το Μάρτη του '04, αυτοί που "ήρθαν στα πράγματα", έχουν ένα βασικό πρόβλημα. "Λείπουν" αρκετό καιρό από μπροστάρηδες και οι καταβολές τους έχουν να κάνουν με την "δεξιά", με την έννοια και όπως αυτή έχει διαμορφωθεί στον ελλαδικό χώ-

ρο. Και μέσα στο περιεχόμενο της, υπάρχει σε αρκετά μεγάλο βαθμό ο εθνικισμός, σε μια αρκετά "συντηρητική" και αντιθετική με τα ευρωπαϊκά δεδομένα μορφή. Συμπληρωματικά, το "ξεπέρασμα των διαχωριστικών γραμμών" είναι μια καραμέλα που πιπιλίζεται αρκετό καιρό.

Έτσι λοιπόν και εν όψει των ολυμπιακών αγώνων, αναπτύσσεται και προωθείται μια διαφορετική μορφή εθνικισμού, που έχει να κάνει με μια πιο "πολιτισμένη" και πατριωτική εκδοχή του. Η λεγόμενη και ως εθνική ανάταση ξεκινά από πολύ πριν, από τον "εορτασμό" και την υποδοχή των "ελλήνων ολυμπιονικών" προηγουμένων ολυμπιάδων... Πέρα από τους αγώνες αυτούς όμως υπάρχει η συμμετοχή και οι... επιτυχίες στην eurovision και κυρίως ο αθλητισμός (euro2004 στο ποδόσφαιρο, euro2005 στο μπάσκετ). Σημειωτέον, όλα έχουν να κάνουν με ευρωπαϊκές "διακρίσεις"... "Ομαδικό πνεύμα", "ελληνική υπεροχή και ανωτερότητα", μακριά από "ακραίες καταστάσεις", όπου η νίκη σημαίνει γιορτή, οργανωμένη από την πολιτεία, όπου "χαίρονται" όλοι οι ειδικοί που "ο κόσμος βγήκε στους δρόμους να πανηγυρίσει". Την νίκη της ελλάδας. Όμορφα και απλά.

Την ίδια ώρα επιχειρείται να ενδυναμωθούν μηχανισμοί που από τη μια θα "καλύπτουν" ιδεολογικά τον "συντηρητισμό της δεξιάς" από την άλλη θα εναρμονίζονται με τις ευρύτερες κατευθύνσεις εκδημοκρατικοποίησης του εθνικισμού.Και πράγματι στον ελλαδικό χώρο δεν είναι λίγες οι φορές που ο εθνικισμός στις "ακραίες" οργανωμένες ("δεξιές" και "αριστερές") μορφές του έχει παίξει το ρόλο του στον ελλαδικό χώρο απέναντι σε ανεξέλεγκτα κοινωνικά κομμάτια. Πόσες και πόσες φορές έχουν σταθεί επάξια δίπλα στα ΜΑΤ όχι μονάχα φασίστες, αλλά και "αγανακτισμένοι πολίτες" (ΠΑ.ΣΟ.Κ.) όπως και ΚΚΕδες (πορεία πολυτεχνείου '98); Το κάθε κομμάτι όταν έπρεπε, επιχειρώντας να καλύψει ιδεολογικά και κοινωνικά τη καταστολή...

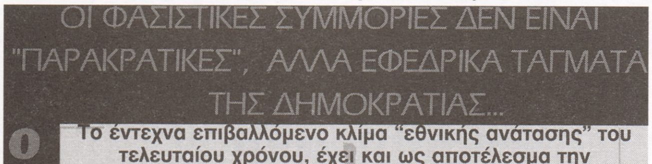

Ειδικότερα για την "δεξιά" και από το '90 και έπειτα αρκετές είναι οι προσπάθειες διαμόρφωσης ιδεολογικοπολιτικού φορέα, θυγατρικό της ΝΔ. Το κόμμα Σαμαρά το '92, το κόμμα Αβραμόπουλου το '00 και φυσικά η πριμοδότηση Καρατζαφέρη... Όμως, δεν είναι δυνατό από τη μια μέρα στην άλλη να "παραγκωνιστούν" άλλου είδους μορφώματα (τύπου Χρυσή Αυγή), τα οποία είχαν το δικό τους ρόλο προηγούμενα χρόνια, όταν ο εχθρός εντοπιζόταν σε μετανάστες, όταν για "όλα φταίνε οι ξένοι", όταν ήταν μόδα το "αυτοί φταίνε για ανεργία, εγκληματικότητα" κ.λπ.

Έτσι, και όταν οι ολυμπιακοί αγώνες τελειώνουν, έρχεται η ήττα της ελληνικής ομάδας στο ποδόσφαιρο από την αντίστοιχη της αλβανίας. Οι λίγοι αλβανοί που πανηγυρίζουν στην Ομόνοια (αν και για τους συγκεκριμένους μπορούν να ειπωθούν αρκετά, θα αρκεστούμε στο ότι δεν υπάρχουν μόνο ελληναράδες, υπάρχουν και άλλοι που πέφτουν στην λούμπα του εθνικισμού, συνειδητά ή μη) γίνονται η αφορμή για ανελέητο πογκρόμ εναντίον μεταναστών σε όλο τον ελλαδικό χώρο, με αποτέλεσμα ένα νεκρό μετανάστη, αρκετούς μαχαιρωμένους και χτυπημένους, με την ανοχή και σύμπραξη των μπάτσων.

Αυτό βέβαια δεν έχει να κάνει μονάχα με τη δράση συγκεκριμένων ομάδων. Ίσως με "κατάλοιπα" που "ξέφυγαν από τον έλεγχο". Για να γίνουν μετρήματα; Για να "καούν" συγκεκριμένες τάσεις; Άλλωστε οι σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ φασιστών, μπάτσων και γενικότερα λοιπών... κακών, δεν είναι άγνωστες. Όχι με την έννοια κάποιου "παρακράτους", αλλά με συγκεκριμένους μηχανισμούς οι οποίοι δίνουν πράσινα και κόκκινα φώτα, τραβούν ή αμολάνε λουριά, δίνουν έμμεσα ή άμεσα κατευθύνσεις.

Η ουσία είναι πως με διάφορους λόγους και αφορμές, γίνονται επίσης επιθέσεις εναντίον κοινωνικών χώρων, στεκιών και καταλήψεων αναρχικών και αντιεξουσιαστών, ανυπότακτων νεολαίων και αριστεριστών. Όχι πως τέτοιες ενέργειες δε γίνονταν και δε συνεχίζονται να γίνονται, αλλά η μαζικότητα, η συγκάλυψη και έμπρακτη υποστήριξη από τις επίσημες κατασταλτικές δυνάμεις είναι εμφανέστερη. Σταδιακά, προωθείται μια περίεργη εικόνα όπου αρχίζουν να παρελαύνουν στα κανάλια διάφοροι, μεταξύ των οποίων ακόμη και εκπρόσωποι των φασιστοειδών, με τους δημοσιογράφους να θέλουν να παίζουν το ρόλο του ενδιάμεσου. Και όλοι μαζί, αναζητούν μια "λογική εξήγηση" για την "έξαρση του φαινομένου".

Οι ξυλοδαρμοί και τα μαχαιρώματα παρουσιάζονται ως μεμονωμένα περιστατικά, ενώ οι επιθέσεις σε στέκια και καταλήψεις ως συμμοριτοπόλεμοι και ξεκαθαρίσματα λογαριασμών. Γεγονότα, όπως ο θάνατος ενός νεαρού ύστερα από καταδίωξη μοτοσικλετιστών από περιπολικά και ζητάδες και οι πυροβολισμοί του αστυνομικού Χ. Πατσιά, μπράβου του βουλευτή Βερελή, στο χώρο του Πολυτεχνείου εναντίον αναρχικών που του επιτίθενται, με αποτέλεσμα τον σοβαρό τραυματισμό ενός από αυτούς στο πόδι προσπερνιούνται όσο το δυνατόν πιο γρήγορα.

Δεν είναι η πρώτη φορά που το κράτος ενεργοποιεί αυτόν τον μηχανισμό του προσπαθώντας να περιορίσει τις όποιες αντιδράσεις ενάντια στους σχεδιασμούς του, προσπαθώντας να καταστείλει τον λεγόμενο εσωτερικό εχθρό. Έτσι, η Δημοκρατία εξαπολύει τις εφεδρείες της,

οι οποίες βγαίνουν από το καβούκι τους και αποκτούν ύπαρξη, μέχρι να μετρηθούν οι αντιδράσεις και οι δυναμικές, μέχρι να τους "ξεφύγει" η κατάσταση. Από τους "αγανακτισμένους πολίτες" ...

Και όταν φαίνεται ότι η κατάσταση έχει φύγει από τον έλεγχο, το κράτος προβαίνει σε πιο άμεσες κινήσεις, όπως η σύλληψη του "Πόρκι", η "παράδοση" του Περίανδρου, τις οποίες προβάλλει κατάλληλα. Έρχεται η ώρα της Δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, που τιμωρεί και παραδειγματίζει. Ταυτόχρονα, τα φασιστοειδή προβάλλονται αποκομμένα από το κυρίως σώμα του κράτους και ενισχύεται η θεωρία των μεμονωμένων περιστατικών.

Και είναι ενδιαφέρον να δούμε πως θα αντιδράσουν κάποιοι αντιφασίστες, τώρα που η Δημοκρατία επιτέλους λειτούργησε (!) και *"κλείσανε τα γραφεία της χρυσής αυγής, αυτής της συμμορίας της φασιστικής..."*.

ΒΕΝΤΕΤΕΣ...

Η εικόνα που αρχίζει να προωθείται, και επιχειρείται να επιβληθεί είναι αυτή μιας βεντέτας, μεταξύ αναρχικών και φασιστών. Εικόνα, που επιχειρούν να στηρίξουν και διάφοροι που - με - βρήκαν - έμένα - τώρα γηραλέοι εκδότες, αναφερόμενοι σε ζητήματα που τους έχουν αφήσει πίσω εδώ και πολλά χρόνια, τονίζοντας την λέξη Βεντέτα.

Και όλα τα παραπάνω, όχι τυχαία. Τη χρονική στιγμή που οι επιθέσεις του κράτους γενικεύονται, οι αναρχικοί και γενικότερα οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι δεν κάθονται με σταυρωμένα τα χέρια. Ο αποπροσανατολισμός και η σύγχυση, η προσπάθεια επιβολής μιας εικόνας "*εδώ ο κόσμος καίγεται και αυτοί μεταξύ τους...*"

Όμως, όσο και να προσπαθούν, δεν πρόκειται ποτέ να μετατοπίσουν το βάρος του κοινωνικού αγώνα σε κάποιον συμμοριτοπόλεμο ή κάποια βεντέτα. Άλλωστε, κατά καιρούς όπως προωθείται η λογική της βεντέτας μεταξύ φασιστών - αναρχικών, με τον ίδιο τρόπο προωθείται η λογική της βεντέτας μεταξύ ΜΑΤ - αναρχικών, μεταξύ ΚΚΕ - αναρχικών κ.λπ.

Μια σαφέστατη επιχείρηση διαχωρισμού των αναρχικών από την κοινωνία, με την έννοια της κατηγοριοποίησης τους και την τοποθέτηση τους ως αντιμαχόμενο κομμάτι με κάποιο άλλο (δεν έχει σημασία ποιο), με την προοπτική όλοι οι υπόλοιποι θεατές και το κράτος, τελικός κριτής και δικαστής.

Όμως, οι αναρχικοί, στρέφονται ενάντια στο κράτος στο σύνολο του και όχι μονάχα στα επιμέρους σκυλιά του. Και είναι αναμενόμενο, τη στιγμή που βρίσκονται καθημερινά στα πεδία του κοινωνικού πολέμου, να βρίσκονται αντιμέτωποι με ό,τι έχει επιλέξει η Δημοκρατία την εκάστοτε στιγμή να τους αντιμετωπίσει. Από κομματόσκυλα και αριστεροεναλλακτιστές, μέχρι φασίστες και μπάτσους, ο καθένας από αυτούς τους μηχανισμούς με τον τρόπο του, προσπαθεί να προλάβει, να ελέγξει, να καταστείλει το ανεξέλεγκτο.

Όλους όσους αρνούνται να καταθέσουν τα όπλα, όσους αρνούνται να υποταχθούν και συνεχίζουν να αντιστέκονται, κρατώντας ανοιχτούς τους δρόμους της σύγκρουσης και της εξέγερσης. Όποιον δεν βλέπει το μέλλον του ως υπήκοος, αλλά ως εξεγερμένος στα οδοφράγματα της ελευθερίας. Όποιον πολεμά με λύσσα κράτος και κάθε μορφή εξουσίας...

"...η δυνατή ψυχή δεν ανήκει σ'εκείνον που δε γνωρίζει δυνατές συγκινήσεις, αλλά σ'εκείνον που ξέρει να μένει κύριος του εαυτού του κάτω από τα πλήγματα των ισχυρότερων συγκινήσεων, έτσι ώστε, παρά την τρικυμία που μαίνεται στην καρδιά του, η ικανότητα κρίσης και οι πεποιθήσεις του να διατηρούν την προηγούμενη λεπτότητά τους, όπως η μαγνητική βελόνη στο πλεούμενο που βρίσκεται σε απόγνωση..."

Η ανησυχητική σιωπή της κοινωνίας που εμφανίζεται εδώ και αρκετό καιρό απέναντι στις νέες συνθήκες και όρους εκμετάλλευσης εχει ωθήσει το κρατικό σύνολο να προβεί σε τακτικές απομόνωσης δραστήριων κοινωνικών κομματιών, όπως οι αναρχικοί.

Οι διάφοροι χειραγωγικοί μηχανισμοί στέκονται ανήμποροι να λειτουργήσουν ως βαλβίδες αποσυμπίεσης και να εγκλωβίσουν διαθέσεις, δημιουργώντας ένα κενό στο πλέγμα του κοινωνικού ελέγχου.

Η πολύμορφη δράση και κινητικότητα των αναρχικών σε συνάρτηση με την οικειοποίηση των προταγμάτων τους από άλλα κοινωνικά κομμάτια έχει τα χαρακτηριστικά της αδιαμεσολάβητης και εξεγερτικής δράσης, της αυτοοργάνωσης και της αλληλεγγύης. Συνεχείς εκδηλώσεις, παρεμβάσεις και πορείες, παράλληλα με δυναμικές ενέργειες (επίθεση στο κολαστήριο του Α.Τ. Αγίου Παντελεήμονος, καταστροφή καμερών παρακολούθησης κ.α.).

Όλα αυτά αναδεικνύουν πως παρ' όλες τις προσπάθειες του κράτους να πείσει για την "παντοδυναμία" του, ειδικότερα μετά την περίοδο της "εξάρθρωσης", **ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ.**

Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται η "στρατηγική της έντασης" η οποία έχει ξεκινήσει εδώ και καιρό. Το κράτος έχει εξαπολύσει όλες τις δυνάμεις του, συμπεριλαμβανομένων και των χρυσών του εφεδρειών. Συνεχείς παρακολουθήσεις, βίαιες προσαγωγές, παρενοχλήσεις από μπάτσους και ασφαλίτες, μόνιμος στρατός κατοχής στο κέντρο της Αθήνας. Ταυτόχρονα, φασιστικές συμμορίες επιτίθενται σε κοινωνικούς χώρους, στέκια και καταλήψεις αναρχικών και αντιεξουσιαστών, ανυπότακτων νεολαίων ή αριστερών.

Την Πέμπτη 19/5/05 καλείται πορεία *"ενάντια στο κράτος και τς φασιστικές συμμορίες του"*. Μετά το τέλος της ξεσπούν συγκρούσεις με τις δυνάμεις κατοχής και ακολουθεί πογκρόμ στα Εξάρχεια με αποτέλεσμα δεκάδες προσαγωγές και συλλήψεις. Έξω απο το κτίριο της ΓΑΔΑ λίγη ώρα αργότερα, δέχεται επίθεση με χημικά, αυθόρμητη συγκέντρωση αλληλεγγύης.

Ο κοινωνικός πόλεμος δεν καθορίζεται απο λογικές "βεντέτας" και δεν στρέφεται μόνο ενάντια σε επιμέρους υπαλλήλους και σκυλιά του κράτους, αλλά είναι συνολικότερος, πολύμορφος και αδιάλλακτος.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΤΗΣ 19/5/2005

ΟΥΤΕ ΒΗΜΑ ΠΙΣΩ

ΟΙ ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΡΕΣ ΥΠΟΤΑΓΗΣ, ΑΛΛΑ ΜΕΡΕΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

ΜΑΗΣ 2005
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

ΟΙ ΦΑΣΙΣΤΕΣ ΜΑΧΑΙΡΩΝΟΥΝ ΟΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΠΥΡΟΒΟΛΟΥΝ

Στις 10-5-2005 στο χώρο του Πολυτεχνείου και κατά τη διάρκεια παρουσίασης βιβλίου στην οποία συμμετείχαν και αρκετοί βουλευτές, αστυνομικός (Χ. Πατσιάς) της προσωπικής ασφάλειας του βουλευτή Βερελή πυροβολεί εναντίον αναρχικών που του επιτίθενται, τραυματίζοντας έναν από αυτούς σοβαρά στο πόδι. Το γεγονός αυτό είναι η κορυφή του παγόβουνου ανάλογων γεγονότων, που συμβαίνουν εδώ και καιρό.

Μετά τη λήξη του ποδοσφαιρικού αγώνα μεταξύ αλβανίας - ελλάδας (Σεπτέμβριος 2004) πραγματοποιείται πογκρόμ σε ολόκληρο σχεδόν τον ελλαδικό χώρο, με θύματα μετανάστες - κυρίως αλβανούς. Αποτέλεσμα των δολοφονικών επιθέσεων: ένας νεκρός και πάνω από 300 τραυματίες, κάποιοι από αυτούς σοβαρά. Θα ήταν τουλάχιστον εκτός πραγματικότητας να θεωρήσουμε πως τόσο φυσικοί όσο και ηθικοί αυτουργοί αυτής της κατάστασης είναι μια δράκα φασιστών.

Με την "*κατάκτηση του Euro*", την "*πετυχημένη διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων*", η επιβαλλόμενη "*εθνική ανάταση και ομοψυχία*" εντάθηκε, μέχρι να φτάσει να οργανώνει πογκρόμ και δολοφονίες. Η "*περήφανη ελληνική ψυχή*" σεργιάνιζε με μαχαίρια και όπλα, χτυπώντας, τραυματίζοντας και δολοφονώντας. Οι επιχειρήσεις εθνικής εκκαθάρισης που ανέλαβαν οι φασίστες και οι συνοδοιπόροι τους, καλλιεργήθηκαν - εντατικοποιήθηκαν - χειροκροτήθηκαν από το κράτος. Ούτως ή άλλως η κρατική προπαγάνδα, με εκφραστές το σύνολο των ΜΜΕ, εδώ και πάνω από μια δεκαετία έχει ήδη κατασκευάσει το μύθο του μετανάστη -εγκληματία, δίνοντας άλλοθι σε όλους τους υποψήφιους θύτες.

Οι επιθέσεις αυτές συνεχίστηκαν και το επόμενο διάστημα με ευρύτερους στόχους πλέον. Επιθέσεις σε κοινωνικούς χώρους, στέκια και καταλήψεις αναρχικών και αντιεξουσιαστών, ανυπότακτων νεολαίων ή αριστερών. Οι μπάτσοι εξασφαλίζουν ότι δεν θα υπάρχουν μάρτυρες, αποκλείοντας τις περιοχές, ενώ οι φασίστες επιτίθενται. Μαχαιρώνουν, ξυλοκοπούν, προσπαθούν να κάψουν... Ταυτόχρονα οι έμμισθες κρατικές συμμορίες συνεχίζουν το έργο τους, εντείνοντας το κλίμα καταστολής που έχει ήδη ξεκινήσει από την εποχή της περίφημης "εξάρθρωσης" και συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Συνεχείς παρακολουθήσεις, βίαιες προσαγωγές, παρενοχλήσεις από μπάτσους και ασφαλίτες, μόνιμος αστυνομικός στρατός κατοχής στο κέντρο της μητρόπολης.

Όσα δεν καταφέρνουν οι ένστολες (μπάτσοι, ειδικοί φρουροί, ΜΑΤ, δημοτική αστυνομία) και μη (ασφαλίτες, τμήμα προστασίας πολιτεύματος, αντιτρομοκρατική...) συμμορίες της Δημοκρατίας, αναλαμβάνουν να φέρουν σε πέρας οι εφεδρείες της. Ή το ανάποδο...

Άλλωστε, οι "ιδιότητες" τις περισσότερες φορές είναι διπλές: μπάτσος - φασίστας ή φασίστας - ματατζής και τούμπαλην. Το κράτος στέλνει όλες τις δυνάμεις του. Κουμπουροφόρους ή μαχαιροβγάλτες. Τους δολοφόνους του...

Απέναντι, βρίσκονται αυτοί που αρνούνται να καταθέσουν τα όπλα, που αρνούνται να υποταχθούν και συνεχίζουν να αντιστέκονται, κρατώντας ανοιχτούς τους δρόμους τις σύγκρουσης και της εξέγερσης. Η συνεχιζόμενη "τρομοϋστερία" έχει σαφέστατο στόχο: όποιος αρνείται την υποταγή θα δέχεται τις συνέπειες, όποιες και να είναι αυτές που επιφυλάσσει το κράτος για όλους αυτούς που στέκονται αλληλέγγυοι, στους απανταχού καταπιεσμένους.

Σε όσους δεν επικροτούν τις επιλογές και σχεδιασμούς της Δημοκρατίας. Σε όσους αμφιβάλλουν, διαμαρτύρονται, ξεπερνούν τα όρια της όποιας νομιμότητας.

Σε όποιον δεν βλέπει το μέλλον του ως υπήκοος αλλά ως εξεγερμένος στα οδοφράγματα της ελευθερίας...

Καθέναν που πολεμάει με λύσσα τους θεσμούς και μηχανισμούς...

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΔΕ ΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΚΑΙ ΣΚΥΛΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ, ΑΛΛΑ ΕΙΝΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟΤΕΡΟΣ, ΠΟΛΥΜΟΡΦΟΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΛΛΑΚΤΟΣ

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΜΑΗΣ 2005

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ

Η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης δεν είναι κάτι το απρόσωπο, το μακρινό και το ασαφές. **Είναι ακριβώς η κατανόηση του ότι η οργανωμένη κυριαρχία, η κάθε μορφή και έκφανση της εξουσίας, είναι κάτι το ανταγωνιστικό, το αντιθετικό ως προς την ανθρώπινη φύση.** Η κατανόηση, του ότι το κράτος είναι κάτι το ξένο ως προς την ανθρώπινη κοινωνία. Η κατανόηση του ανθρώπου που ποτέ δεν έπαψε να εξεγείρεται, να επαναστατεί ενάντια στην καταπίεση, στην εκμετάλλευση και στους εγγυητές τους.

Η ίδια η οργανωμένη κυριαρχία δεν επιβλήθηκε πάνω στους ανθρώπους μέσα σε μια μέρα. Χιλιάδες χρόνια πέρασαν και ποταμοί αίματος χύθηκαν προκειμένου να φτάσουμε στο σήμερα, όπου τα θεμέλια της επιβολής της εξακολουθούν να είναι σαθρά. Σήμερα, όπου εξακολουθεί να πολεμά με όλες της τις δυνάμεις αυτό που είναι ξεκάθαρο από την πρώτη στιγμή που εμφανίστηκε. Πως είναι κάτι ξένο από την ανθρώπινη υπόσταση.

Η έννοια της σαθρότητας έχει να κάνει ακριβώς με το ότι η ύπαρξη καταπιεστών και καταπιεζόμενων, η ίδια η ιδεολογία της κυριαρχίας εμπεριέχει τη βία, επιβάλλεται με τη βία και διατηρείται με τη βία, χρησιμοποιώντας τις όποιες γνώσεις - σε σχέση πάντα με την κατανόηση του ό,τι συμβαίνει και είναι αντιληπτό στη φύση, ενάντια στους ανθρώπους. Σε αντίθεση με την ανθρωπινότητα που εμπεριέχει την αλληλεγγύη, την ισότητα και την καλή προαίρεση. Και ένας άνθρωπος που μεγαλώνει μέσα σε μία κατάσταση ανελευθερίας λογικό είναι, τις περισσότερες φορές υποσυνείδητα, να αναπαράγει εξουσιαστικές λογικές.

Η επιβολή της εξουσιαστικής δόμησης και οργάνωσης πάνω και μέσα στην ανθρώπινη κοινωνία αποτελεί άλλωστε την ουσία της ιδεολογίας της κυριαρχίας και κατ' επέκταση υφίσταται ως βασική συνθήκη διατήρησης αυτής. Αυτό επιτυγχάνεται και μέσα από την επιβολή αλληλοσυμπληρούμενων και αλληλοεξαρτώμενων λογικών, οι οποίες συνεχώς αναδιαμορφώνονται ανάλογα με τις εκάστοτε χωροχρονικές συνθήκες, με στόχο όχι μόνο το ξεπέρασμα αλλά και την κατεύθυνση της ίδιας της κοινωνικής εξέλιξης. Αυτή η πραγματικότητα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μια "απλή πολυπλοκότητα". Απλή σε επίπεδο κατανόησης του λόγου ύπαρξης, (διατήρηση της κυριαρχίας), πολύπλοκη στη διαδικασία και τον τρόπο πραγμάτωσης της.

Η ίδια η φύση του ανθρώπου εμπεριέχει τη συνεργασία και την αλληλεγγύη με το συνάνθρωπο του, στην κατεύθυνση της διαιώνισης του ανθρωπίνου είδους.

Φυσικό χαρακτηριστικό είναι και η ενστικτώδης προσπάθεια αναζήτησης ιδανικότερων συνθηκών συνέχειας της ίδιας της ύπαρξης, κάτι που άλλωστε συναντάται σε όλα τα έμβια όντα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την κατανόηση των όσων συμβαίνουν και είναι αντιληπτά στη ίδια την φύση, με στόχο την αρμονικότερη συμβίωση με αυτήν, μέρος της οποίας άλλωστε είναι.

Ο άνθρωπος, όπως και κάθε έμβιο ον, μην έχοντας σύμφυτο χαρακτηριστικό την υποταγή ή την αντίληψη του ότι υπάρχει κάτι ανώτερο, είχε μια αρμονική σχέση με τη φύση - πριν επιβληθεί η οργανωμένη κυριαρχία η οποία την αλλοίωσε προς όφελος της διατήρησης της. Δεν είναι του παρόντος να γίνει αναλυτικότερη αναφορά στο ζήτημα του τρόπου αρχικής επιβολής της κυριαρχίας. Η παραπάνω αναφορά, είναι απλά μια εισαγωγή στη σημερινή πραγματικότητα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Η κοινωνική ζωή περιλαμβάνει ένα πλήθος από αντιπαραθέσεις. Οι αντιπαραθέσεις αυτές λαμβάνουν χώρα είτε μεταξύ δύο ή περισσοτέρων κοινωνικών κομματιών, είτε μεταξύ κοινωνικών κομματιών και κράτους. Οι ρίζες τους όμως πάντοτε βρίσκονται στην ύπαρξη του κρατικού καρκινώματος, στην ιδεολογία και τις σχέσεις που αυτό παράγει. Το σύνολο των αντιπαραθέσεων της κοινωνικής ζωής θα μπορούσε να ονομαστεί κοινωνικός ανταγωνισμός.

Οι αντιπαραθέσεις μεταξύ κοινωνικών κομματιών και κράτους δεν είναι εξ ορισμού κοινωνικοί αγώνες. Τα κοινωνικά κομμάτια που αντιπαρατίθενται στο κράτος πολύ συχνά παραμένουν εγκλωβισμένα σε ιδεολογήματα και εξουσιαστικές σχέσεις, και σύρονται στο δρόμο της συνδιαλλαγής. Για παράδειγμα, κάποιοι εργαζόμενοι που απεργούν με συντεχνιακά αιτήματα, εγκλωβισμένοι στη νομιμότητα, καθοδηγούμενοι από κόμματα, συνδικάτα ή σωματεία, κινητοποιούνται ξεκάθαρα στην κατεύθυνση της επιδιόρθωσης της κυριαρχίας και συνεπώς της διαιώνισης της θέσης τους ως καταπιεσμένων. Τέτοιες κινητοποιήσεις είναι επιθυμητές από το κράτος, αφού δεν αμφισβητούν την ύπαρξή του ενώ παράλληλα του δείχνουν το δρόμο, μέσω των αιτημάτων που προβάλλονται, για να αποσπάσει μεγαλύτερη κοινωνική συναίνεση με την ι-

κανοποίησή τους.

Αντιθέτως, καταπιεσμένοι που ξεκινούν να δραστηριοποιούνται ενάντια σε κάποιο κρατικό πρόσταγμα, ακόμα και για συντεχνιακούς λόγους ή άλλους λόγους χωρίς να επιτίθενται θεωρητικά στην ουσία του κράτους, αλλά στην πορεία αμφισβητούν τη λογική του παζαρέματος και δρουν αδιαμεσολάβητα και έξω από εξουσιαστικές δομές, ξεπερνούν το ρόλο που επιχειρείται από την κυριαρχία να τους επιβληθεί.

Ακόμη, σε πολλές περιπτώσεις, αντιπαραθέσεις μεταξύ κοινωνικών κομματιών συχνά εκτρέπονται και περιλαμβάνουν στοιχεία κοινωνικού αγώνα. Για παράδειγμα, η βίαιη αντιπαράθεση μεταξύ των οπαδών δύο αθλητικών σωματείων που από μόνη της δεν είναι κοινωνικός αγώνας, πολλές φορές έχει μετατραπεί, σε ενέργειες με αναμφισβήτητα κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Αναδεικνύεται ακριβώς το γεγονός, τόσο της ανάγκης ύπαρξης και λειτουργίας μηχανισμών αποσυμπίεσης της συσσωρευμένης (από την καταπίεση του κράτους) κοινωνικής οργής, όσο κυρίως την όχι σπάνια αναποτελεσματικότητα τους, τη στιγμή που συχνά - πυκνά ο διαχωρισμός των ανθρώπων, μέσα και από την υποστήριξη διαφορετικών αθλητικών σωματείων, ξεπερνιέται στην πράξη, όταν στόχο αποτελούν οι δυνάμεις καταστολής, τα ίδια τα γήπεδα κ.λπ.

Η ιστορία των κοινωνικών αγώνων έχει αναδείξει ένα πλήθος λειτουργικών μέσων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι, και είναι βέβαιο ότι στο μέλλον ακόμα περισσότερα θα αναδειχθούν. Όλα τα μέσα άλλωστε είναι εξ ίσου σημαντικά, ανάλογα όμως με τη χρονική στιγμή που θα χρησιμοποιηθούν. Έτσι, μια προκήρυξη, λόγου χάριν, δεν έχει την ίδια σημασία αν μοιραστεί στο ξεκίνημα μιας διαδήλωσης και την ίδια αν μοιραστεί τη στιγμή της φυσικής σύγκρουσης των αγωνιζόμενων με τις δυνάμεις των μπάτσων.

Η φυσική βία απέναντι στα πρόσωπα- εκφραστές του κράτους είναι ένα ακόμη μέσο κοινωνικού αγώνα, δεν αρκεί όμως από μόνο του για να χαρακτηρίσει κοινωνική τη δράση του καθένα που τη χρησιμοποιεί. Η βία που ασκεί μία ομάδα ανθρώπων ενάντια σε εκφραστές της κυριαρχίας, ενώ έχει σαφή κοινωνικά χαρακτηριστικά και αίτια, δεν αποτελεί κομμάτι του κοινωνικού αγώνα αν πραγματοποιείται μέσα από εξουσιαστικές δομές και σχέσεις ή αν στοχεύει στην εγκαθίδρυση μιας διαφορετικής μορφής εξουσίας.

Κάθε κοινωνικός αγώνας έρχεται ως συνέπεια και συνέχεια προηγουμένων, χωρίς αληθινά χωρικά ή χρονικά όρια. Και με τη σειρά του, αφήνει σημαντική παρακαταθήκη την ίδια την εμπειρία της πραγματοποίησής του σε όσους συμμετείχαν σε αυτόν, καθώς και τα προτάγματα και τα συμπεράσματα που εξάγονται από αυτόν, τα οποία και διαχέονται στο σύνολο της κοινωνίας, με διάφορους τρόπους και σε διάφορους βαθμούς.

Το σύνολο των κοινωνικών αγώνων αποτελεί τον κοινωνικό πόλεμο. Ο κοινωνικός πόλεμος είναι αέναος. Αν και η έντασή του διαφέρει στις διάφορες χρονικές στιγμές, δεν έπαψε ποτέ να διεξάγεται και θα συνεχιστεί μέχρι την καταστροφή κάθε μορφής εξουσίας. Από την εγκαθίδρυση της κυριαρχίας, ανέκαθεν υπήρχαν κοινωνικά κομμάτια που με διάφορες αφορμές επιτίθονταν στα κράτη, με αδιάλλακτο, αδιαμεσολάβητο και βίαιο τρόπο, με διάφορα μέσα, χωρίς ιεραρχικές σχέσεις.

Ο κοινωνικός πόλεμος δεν είναι τακτικός, έχει όμως όλα τα χαρακτηριστικά ενός πολέμου. Ενώ δεν μπορεί να περιγραφεί πως έχει στρατιωτικό χαρακτήρα από την πλευρά της κοινωνίας, έχει μαχητές, αιχμαλώτους, τραυματίες και νεκρούς. Περιλαμβάνει, από τη μεριά τόσο των αγωνιζόμενων όσο και του κράτους, επιθέσεις και υποχωρήσεις. Είναι ξένος προς τη λογική της πρωτοπορίας, αφού αλλιώς θα έχανε τον κοινωνικό απελευθερωτικό χαρακτήρα του. Τέλος, δεν εμπεριέχει τη λογική της νίκης ή της ήττας. **Νίκη για το κράτος θα ήταν η πλήρης εξάλειψη των κοινωνικών αγώνων και αντιστάσεων, πράγμα αδύνατο. Ενώ για την αγωνιζόμενη κοινωνία νίκη θα υπάρξει μόνο τη στιγμή της ολοκληρωτικής και τελειωτικής καταστροφής των κρατικών θεσμών και μηχανισμών.**

ΕΠΙΒΟΛΗ

Αυτό που επιχειρείται να επιβληθεί από την κυριαρχία, έχει, θα μπορούσαμε να πούμε με σημερινά δεδομένα, να κάνει με την στήριξη της λογικής, του ότι αναγκαία προϋπόθεση για την συνέχιση της ύπαρξης του ανθρώπινου είδους, είναι η ύπαρξη εξουσιαστικών δομών οργάνωσης στην ανθρώπινη κοινωνία, και κατά συνέπεια οι σημερινές εκφράσεις αυτών, τα κράτη.

Βέβαια αυτό είναι αρκετά απλουστευμένο, τη στιγμή που στο μεγαλύτερο μέρος της επίσημα καταγεγραμμένης ιστορίας, περιγράφεται μια κατάσταση όπου, χρησιμοποιώντας πάλι όρους του σήμερα, η θρησκεία (ανεξάρτητα με τη μορφή που εί-

χε) είναι και ο μηχανισμός εκείνος μέσα από τον οποίο επιβάλλεται η κυριαρχία.

Κάτι, που μπορεί να εντοπιστεί σε μικρότερο βαθμό και σήμερα, όπου τον ρόλο της θρησκείας έχει αναλάβει η επιστήμη. Κλάδοι της (ψυχολογία, κοινωνιολογία κ.ά.) που ασχολούνται με την "παρατήρηση", "ανάλυση" και "επεξήγηση" της ανθρώπινης συμπεριφοράς, επιχειρούν να στηρίξουν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, με πληθώρα πολύ προσεκτικά δομημένων προσεγγίσεων του ζητήματος, την προαναφερόμενη λογική. Του ότι η ανθρώπινη κοινωνία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς εξουσία. Χωρίς κράτος.

Φυσικά υπάρχουν και θα μπορούσαν να βρεθούν και ανάλογες, "αιρετικές" προσεγγίσεις, που βασίζονται στην ίδια ή παρόμοια μεθοδολογία και που καταλήγουν σε αντίθετα αποτελέσματα. Η ουσία όμως, σαφέστατα και δεν βρίσκεται σε μια επιστημονικού επιπέδου προσέγγιση, ανάλυσης των ανθρωπίνων σχέσεων, τη στιγμή μάλιστα που υπάρχει πληθώρα θεωριών και θεωρήσεων, οι οποίες αλλού συμφωνούν και αλλού όχι. Η επιστημονική λειτουργία άλλωστε, χρησιμοποιείται ακριβώς γι' αυτόν το σκοπό από την κυριαρχία. **Στο να "μπαλώνει" συνεχώς τα κενά, τις ανακολουθίες και τις αντιφάσεις που παρουσιάζονται στους θεσμούς και μηχανισμούς, με τους οποίους επιβάλλεται.**

Προβλήματα που, ας πούμε ξεκινούν από την αντιμετώπιση του "ανυπότακτου χαρακτήρα" των νέων μέσα από την εκπαίδευση και την οικογένεια. Συνεχίζουν μέσα από την συνεχή αναδιαμόρφωση των μέσων αλλά και του τρόπου που θα επιβάλλουν την "εγκυρότητα" και "ορθότητα" των αποφάσεων τους, όπως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Και καταλήγουν στην ανάπτυξη των "έξυπνων" βομβών, που πλέον "*δεν θα σκοτώνουν άσχετους αλλά μόνο τους κακούς*".

Άλλωστε, και η ίδια η πραγματικότητα διαψεύδει αυτή την "κρατική απαραιτητότητα", ανεξάρτητα αν αυτή "αποδεικνύεται" μέσα από την... θεϊκή εντολή ή την... επιστημονική επεξήγηση. Οι αμέτρητες, σίγουρα, καταγεγραμμένες, "μικρές" ή "μεγάλες", εξεγέρσεις και επαναστάσεις. Οι επίσημα αμέτρητες, σίγουρα, μη καταγεγραμμένες βίαιες ή μη εκφράσεις οργής και αγανάκτησης των ανθρώπων, ενάντια στον εκάστοτε χωροχρονικά δυνάστη τους. Ο ίδιος ο κοινωνικός πόλεμος.

Οι άνθρωποι, δεν γεννιούνται ούτε εξουσιαστές ούτε εξουσιαζόμενοι, ώστε από την στιγμή εκείνη να υιοθετούν ένα ρόλο και να ξεκινούν την αναπαραγωγή του.

Ο ουσιαστικότερος τρόπος με τον οποίο η κυριαρχία επιβάλλεται σε αυτούς, είναι η οικειοποίηση και η διαστρέβλωση πρακτικών και απόψεων, που προϋπήρχαν της επιβολής της στους ανθρώπους και η μεταλλαγμένη αναπαραγωγή τους σε θεσμικό πλέον επίπεδο. Αυτές ακριβώς οι αλλοιωμένες απόψεις, εμπειρίες και πρακτικές αποτελούν τα ιδεολογήματα, που χρησιμεύουν στη διείσδυση και εγκαθίδρυση εξουσιαστικών δομών και οργάνωσης μέσα στη κοινωνία, αποτελώντας στο σύνολό του την ιδεολογία της κυριαρχίας.

Η διαδικασία αυτή, γίνεται μέσα από θεσμούς και μηχανισμούς οι οποίοι με τη σειρά τους βρίσκονται σε μια σχέση αλληλεξάρτησης με τα ιδεολογήματα τα οποία εκφράζουν, προωθούν και επιβάλλουν. Χωρίς το ένα δεν θα μπορούσε να υπάρξει το άλλο και αντίστροφα. Η σχέση αυτή επεκτείνεται και στους ίδιους τους θεσμούς - μηχανισμούς, που με τη σειρά τους, είναι γρανάζια της ίδιας μηχανής. Αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, δημιουργόντας το εξουσιαστικό πλέγμα το οποίο λειτουργεί στην κατεύθυνση του ελέγχου και καθυπόταξης των ανθρώπων.

Έτσι λοιπόν και μέσα από την ίδια την επίσημα καταγεγραμμένη ιστορία της κυριαρχίας, μπορεί να παρατηρήσει κάποιος τον "πρώτο και απαράβατο κανόνα". Ο με κάθε τρόπο διαχωρισμός των ανθρώπων. Η προσπάθεια "σπασίματος" της συνοχής που υπάρχει μέσα στην ανθρώπινη κοινωνία. Η εφαρμογή της κυριαρχίας, εμπεριέχει αυτή την λογική τόσο μεταξύ των ανθρώπων, όσο και μεταξύ των εξουσιαστών, (για διαφορετικούς βέβαια λόγους και όχι για την προάσπιση των συμφερόντων εκατέρωθεν).

Εδώ, θα πρέπει να ξεκαθαριστεί πως η κυριαρ-

Από τα γνωστότερα καταγεγραμμένα γεγονότα, είναι η καταστολή της παρισινής Κομμούνας του 1871. Οι Γάλλοι και οι Πρώσοι πολεμούν. Οι πρώτοι χάνουν και ο αυτοκράτορας Ναπολέοντας Γ΄ "αναγκάζεται" να συνθηκολογήσει. Το περικυκλωμένο (από τους Πρώσους) Παρίσι, έχει εγκαταλειφθεί από την κυβέρνηση. Η απόπειρα να αφοπλιστεί -μετά τη συνθηκολόγηση- η εθνοφρουρά του (την οποία αποτελούσαν κάτοικοι του χωρίς να έχει καμία ουσιαστική σχέση με τον τακτικό γαλλικό στρατό), είχε ως αποτέλεσμα την εξέγερση, η οποία πήρε την μορφή της ανεξάρτητης κοινοτικής οργάνωσης του Παρισιού. Η Κομμούνα.

Από τις 18 Μαρτίου, (όπου ανακηρύχθηκε) έως και τις 21 Μαΐου (όπου τα τακτικά γαλλικά στρατεύματα εισέβαλλαν στην πόλη), οι επαναστάτες πολεμούσαν ενάντια στα υπέρτερα στρατεύματα της επίσημης γαλλικής κυβέρνησης, που έδρευε στις Βερσαλλίες, με τον Πρωσικό στρατό να μένει "άπρακτος" γύρω από την πόλη.

χία, πάντοτε ήταν μια και αδιαίρετη και πάντοτε λειτουργούσε και θα λειτουργεί ενάντια στους ανθρώπους. Η ύπαρξη ενδοεξουσιαστικών διαφορών και συγκρούσεων, σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει πως τα συμφέροντα του εκάστοτε κομματιού της οργανωμένης κυριαρχίας έχουν να κάνουν με αυτά των ανθρώπων. Ακριβώς η ύπαρξη τους, εμπεριέχεται μέσα την ιδεολογία της κυριαρχίας, εγκλωβίζοντας τους ανθρώπους στην υποστήριξη των συμφερόντων των αφεντικών τους, οι οποίοι άνθρωποι συχνά - πυκνά αποτελούν και το κρέας για τα ξίφη και τις οβίδες, της επίλυσης αυτών των διαφορών και που όταν πραγματικά υπερασπίζουν τα δικά τους συμφέροντα, την εξέγερση απέναντι σε κάθε μορφή εξουσίας, βρίσκουν απέναντι τους το σύνολο - χωρίς καμία υπερβολή - της κυριαρχίας.

Οι όποιες διαφορές των κομματιών του εξουσιαστικού μπλοκ, υπάρχουν ακριβώς γιατί αυτό επιβάλλει η ίδια η ιδεολογία της κυριαρχίας. Τη στιγμή που κανείς άνθρωπος δεν ζει για πάντα, η διατήρηση της ιδεολογίας της κυριαρχίας αποτελεί τον εγγυητή της συνέχισης της υπάρχουσας κατάστασης. Υπό αυτή την οπτική, τα πρόσωπα δεν έχουν και τόσο μεγάλη σημασία, τη στιγμή που έρχονται και παρέρχονται. Πιο συγκεκριμένα και στο βαθμό που η ιδεολογία της κυριαρχίας επιβάλλεται σε κάθε ανθρώπινο ον, η στήριξη και αναπαραγωγή της είτε από τη θέση του "επίσημου" εξουσιαστή, είτε του "απλού" υπηκόου, είναι το ζητούμενο. Οι πρώτοι, είναι αυτοί που όντως έχουν χάσει κάθε ανθρώπινο χαρακτηριστικό, ανήκοντας στο μπλοκ της κυριαρχίας και οι δεύτεροι, όλοι οι υπόλοιποι οι οποίοι έχουν υιοθετήσει - θέλοντας και μη - εξουσιαστικές λογικές, στο βαθμό που ζούνε μέσα σε μια κοινωνία εξουσιαστικά δομημένη και οργανωμένη, αναπαράγοντας αυτές σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, συνειδητά ή όχι.

Η ουσία έγκειται στην ύπαρξη και την επιβολή της κατάστασης.

Οι θεσμοί, μηχανισμοί και ιδεολογήματα δεν μένουν στάσιμοι, αλλά βρίσκονται σε μια κατάσταση συνεχούς αναδιαμόρφωσης, προκειμένου να διατηρούν την δυνατότητα εγκλωβισμού και ελέγχου των ανθρώπων. Και αυτό γιατί οι ανάγκες της κυριαρχίας αλλάζουν. Η ανθρώπινη κοινωνία, δεν είναι κάτι που μένει στάσιμο. Είναι κάτι το εξελίξιμο, το απρόβλεπτο, κάτι το οποίο επηρεάζει και επηρεάζεται αντίστοιχα σε μεγάλο βαθμό από την ίδια τη φύση, τη στιγμή που είναι αναπόσπαστο κομμάτι της. Αργά η γρήγορα, οι θεσμοί - μηχανισμοί επιβολής θα γίνουν αναποτελεσματικοί...

Η διαρκής αναδιαμόρφωση και ανάπτυξη των όρων κυριάρχησης, των θεσμών και των μηχανισμών της οργανωμένης εξουσίας, εμφανίζεται ως

Από τα χαρακτηριστικότερα ίσως παράδειγμα, οικειοποίησης, διαστρέβλωσης πρακτικών και απόψεων, που προϋπήρχαν της επιβολής της κυριαρχίας στους ανθρώπους και η επιβολή τους σε θεσμικό πλέον επίπεδο, έχει να κάνει με την θρησκεία. Ο ισλαμισμός για παράδειγμα, ο οποίος σήμερα παρουσιάζει ένα αυξημένο ενδιαφέρον λόγω της θέσης τους μέσα στην "αντί" - τρομοκρατική σταυροφορία. Η "πιο πρόσφατη από τις μεγάλες θρησκείες", εμφανίζεται ως μια εναλλακτική πρόταση, εχθρική ως προς τον χριστιανισμό, ο οποίος με τα χρόνια είχε πάρει τη θέση του δίπλα στον βυζαντινό αυτοκράτορα.

Ο ισλαμισμός στο περιεχόμενο του, δεν παρέμεινε ο ίδιος. Στην επινόηση και εμφάνιση του, προκειμένου να γίνει αποδεκτός εμπεριέχει στοιχεία με κοινωνικές προεκτάσεις, όπως ακριβώς και οι άλλες θρησκείες των οποίων στοιχεία αφομοίωσε, διαστρέβλωσε, υιοθέτησε και επέβαλλε. Οι προεκτάσεις αυτές, πηγάζουν από τον ίδιο τον τρόπο ζωής των πρώτων πιστών του, στο βαθμό που γίνεται ξεκάθαρο πως η απεύθυνση του ισλαμισμού, ήταν απέναντι σε κοινωνικά κομμάτια των οποίων η μοναδική σχέση με άλλες θρησκείες (και κατ 'επέκταση των κρατών / αυτοκρατοριών που τις είχαν περιλάβει ως δομικό στοιχείο σύστασης και λειτουργίας τους), ήταν αυτή της υποτέλειας και της υποταγής. Ο ίδιος ο τρόπος ζωής και λειτουργίας των ανθρώπων, απείχε πολύ από το "πολιτισμένο" μοντέλο επιβολής της δύσης.

Όντας οι περισσότεροι νομάδες και λειτουργώντας με βάση πατροπαράδοτα φυλετικά έθιμα, αντιμετώπιζαν δυσκολίες στο να ενσωματωθούν μέσα σε ένα πιο "πολιτισμένο" μοντέλο, που είχε επιβληθεί από τους κατακτητές τους και είχε ως βάση τη γεωργία (δηλ. τη σταθερή διαμονή) και το εμπόριο. Οι ήδη υπάρχουσες θρησκείες, είχαν επινοηθεί και αναπτυχθεί για καταστάσεις και συνθήκες διαφορετικές από αυτές του τότε αραβικού κόσμου και είχαν επιβληθεί σε πληθυσμιακά κομμάτια, με εντελώς διαφορετικό τρόπο λειτουργίας. "*Το Κοράνι, δεν αποτελεί την προφορική εκδήλωση ενός Ανώτατου Όντος που υπαγόρευε αρχές που έπρεπε να εφαρμοστούν σε κάθε μορφής κοινωνία, αλλά είναι η εργασία ενός ανθρώπου εμπνευσμένου από ορισμένα ιδανικά, χαρακτηριστικά της εποχής που ζούσε*". (Ισλάμ και Καπιταλισμός, Μ. Ρόμπινσον)

Η κυριαρχία λοιπόν δεν είχε αναπτύξει ένα ικανοποιητικό μοντέλο διαχείρισης της εξουσίας, βασισμένο στις εκεί επιμέρους συνθήκες και ιδιαιτερότητες, βασισμένο σε δομές και μηχανισμούς μοντέλων, που διαχειρίζονταν τις τεράστιες πληθυσμιακές και γεωγραφικές εκτάσεις της Ευρώπης. Άλλωστε, οι δύο κυρίαρχες θρησκείες της εποχής στην περιοχή, επέβαλλαν κώδικες, υποδείγματα και τρόπους ζωής, ξένα με την αραβική πραγματικότητα, βασισμένες κυρίως στις "απαιτήσεις μιας μόνιμα ριζωμένης γεωγραφικά κοινωνίας". Οι ανάγκες της κυριαρχίας, ενάντια σε ανθρώπους που ζούσαν μέσα στην έρημο, μακριά από μεγάλα αστικά κέντρα όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί, μακριά από την επιβολή του - τότε - σύγχρονου κρατισμού, των αυτοκρατοριών, των βασιλείων και γενικότερα του "πολιτισμένου κόσμου", ήταν σίγουρα διαφορετικές.

Έτσι, λίγο ή πολύ, έγινε κατορθωτό να επινοηθεί, συσταθεί και επιβληθεί μια νέα θρησκεία, ένα νέο ιδεολόγημα δομημένο πάνω σε στοιχεία με κοινωνικές προεκτάσεις και καταβολές, πάνω σε ανθρώπους όπου αυτές δεν θα μπορούσαν να επιβληθούν ποτέ, (τουλάχιστον στο βαθμό που επιβλήθηκε ο μουσουλμανισμός). Και με βάση αυτόν, **να συσταθεί ένα ακόμη κρατικό μόρφωμα...**

επιτακτική ανάγκη της κυριαρχίας, παραλληλισμού και ξεπεράσματος της ίδιας της κοινωνικής εξέλιξης, με βασικό στόχο τον έλεγχο και κατεύθυνση της. Σε αρκετές μάλιστα περιπτώσεις, η αναδιαμόρφωση αυτή λαμβάνει ριζική μορφή, η οποία δεν περιορίζεται μόνο στην ανάπτυξη των - έως εκείνη τη στιγμή δεδομένων - όρων επιβολής, αλλά και στην επιβολή νέων, κατασκευάζοντας στην ουσία ένα νέο μοντέλο κυριάρχησης.

Μέσα στην μακραίωνη επιβολή της κυριαρχίας, έχουν επινοηθεί και συνεχώς αναπτύσσονται λογικές (και κατ' επέκταση ιδεολογήματα), που έχουν να κάνουν με συστήματα και οπτικές, προσεγγίσεις και προτάσεις, κ.λπ. σχετικά με την οργάνωση της ζωής των ανθρώπων. Από γενικόλογες και βερμπαλιστικές θεωρίες και οράματα μέχρι πολύ προσεκτικά δομημένες και επιστημονικά τεκμηριωμένες προτάσεις, οι οποίες με μια πρώτη ματιά φαντάζουν προοδευτικές, ριζοσπαστικές ακόμη και “επαναστατικές” σε σχέση με τα υπάρχοντα δεδομένα. Και μπορεί και να είναι...

Από την άλλη όμως, και εδώ μπορεί να εντοπιστεί η μεγάλη παγίδα, οποιαδήποτε από αυτές τις προτάσεις και οπτικές δεν αμφισβητεί, απορρίπτει και πολεμά κάθετα την εξουσία οποιασδήποτε μορφής, ως δομικό στοιχείο της κοινωνικής οργάνωσης, ουσιαστικά δρα επιβοηθητικά ως προς την καλυτέρευση αυτής. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί πως σε έναν οποιονδήποτε λίγο προσεκτικό μελετητή, ακόμα και αυτής της επίσημα καταγεγραμμένης ιστορίας, είναι πασιφανές πως **οι όποιες "προοδευτικές", ακόμη και "αιρετικές" τάσεις εμφανίζονται στο "προσκήνιο" και δεν αντιτίθενται εξαρχής στην εξουσία, διατηρώντας αυτή την αντίθεση ως απαραίτητη συνθήκη και αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνικής οργάνωσης, αργά ή γρήγορα θα καταλήξουν να "εκφράζουν", να αποτελούν, αν όχι το επίσημο προσωπείο της κυριαρχίας, τουλάχιστον κομμάτι του.**

Η σύγχρονη Δημοκρατία, όπως αυτή εμφανίζεται τα τελευταία 200 χρόνια, αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα. Ανεξάρτητα από το τι είχαν στο μυαλό τους οι εμπνευστές και διαμορφωτές στα πρώτα στάδια επινόησης του όρου, αυτό που ουσιαστικά κατάφερε, ήταν να εγκλωβίσει την οργή και την αγανάκτηση των τότε ανθρώπων απέναντι στην κυριαρχία της εποχής, μέσα σε μια προοπτική αλλαγής των πραγμάτων. Εμφανίζεται ως μια επαναστατική προοπτική, απέναντι σε παρελθοντικά μοντέλα επιβολής. Μια προοπτική, όπου η εξουσία δεν αμφισβητείται αλλά "τίθεται σε έλεγχο".

Μέσα από την καταστολή της λεγόμενης Γαλλικής επανάστασης, σταδιακά διαμορφώνεται σε πιο πρακτικό επίπεδο, ως μοντέλο επιβολής, με την "διάκριση" των τριών εξουσιών (λογική που εκφράστηκε από τον Αριστοτέλη στα "Πολιτικά" και τον Μοντεσκιέ στο "Πνεύμα των νόμων" και η οποία αποτέλεσε και τη βάση συγγραφής και διατύπωσης των πρώτων συνταγμάτων - αμερικανικό, γαλλικά κ.λπ.), και την σταδιακή επικράτηση των εθνικών κρατών.

Η σύγχρονη Δημοκρατία, διαμορφώνεται σταδιακά, έχοντας ως βασικό, κύριο και κινητήριο άξονα, την αμφισβήτηση της θρησκείας, (και την αντικατάσταση της από την επιστήμη). Σε έναν οποιονδήποτε επαναστάτη ή μη της εποχής του 18ου - 19ου αιώνα, η προοπτική της κατάργησης ή αναδιαμόρφωσης του καθεστώτος της "απόλυτης ηγεμονίας", ήταν σίγουρα αν μη τι άλλο το λιγότερο τρομερά ριζοσπαστική. Φυσικά, ο σχεδιασμός εμπεριείχε και τον εκσυγχρονισμό αλλά και αντικατάσταση των "παλιών" και πλέον αναποτελεσματικών εξουσιαστικών δομών, με νέες.

Ή και πιο "κοινωνικές" οπτικές, όπως εκφράστηκαν με τον μαρξισμό ή πραγματώθηκαν μέσα από τον λενινισμό, σταλινισμό, μαοϊσμό κ.λπ. Όλες μα όλες εμπεριείχαν το στοιχείο της εξουσιαστικής δόμησης, όσο επαναστατικές και αν εμφανίζονται.

Ειδικότερα για τον μαρξισμό, πολλά θα μπορούσαν να ειπωθούν και άλλα τόσα να γραφτούν για το πως αυτός επηρέασε τις επαναστατικές διεργασίες των τελευταίων 200 χρόνων περίπου, πάντοτε όμως στην κατεύθυνση της διαστρέβλωσης και απονέκρωσης τους. Απονέκρωση από όλα τα απελευθερωτικά και πραγματικά διαλυτικά για την εξουσία χαρακτηριστικά. Η κριτική στις μαρξιστικές ή μαρξιστογενείς απόψεις και θεωρίες, δεν βασίζεται μόνο στην οικονομίστικη εξήγηση των κοινωνικών διεργασιών ή τουλάχιστον υπό το πρίσμα των παραγωγικών σχέσεων και λειτουργιών, όσο στην άρνηση του να θέσει τα πράγματα σε μια πραγματική απελευθερωτική κατάσταση.

Εργαλείο για την συνολικότερη επιβολή και εκμετάλλευση, εμπλουτίζοντας αφάνταστα το ιδεολογικό οπλοστάσιο της κυριαρχίας. Από τη στιγμή εμφάνισης του μαρξισμού και των σοσιαλιστικών ιδεών, (την χρονική στιγμή μάλιστα που η Ευρώπη ήταν γεμάτη από επαναστατικές εκρήξεις) δεν θα μπορούσε παρά να αποτελέσει ένα ακόμη εργαλείο για την κυριαρχία.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο, πως και ο καπιταλι-

σμός υιοθέτησε πολλές θεωρίες του μαρξισμού, πάντοτε στην κατεύθυνση της όξυνσης της εκμετάλλευσης. Ενώ από τη μια, για τους κυρίαρχους ο μαρξισμός έδωσε πληθώρα λύσεων τόσο σε επίπεδο εξουσίας - επιβολής, όσο και σε αυτό οικονομίας - παραγωγής, από την άλλη στο στρατόπεδο της κοινωνίας κατάφερε να επιβληθεί στους ανθρώπους, διαβρώνοντας τους αγώνες τους ενάντια στους δυνάστες τους, εισάγοντας "νέα" στοιχεία όπως "πολιτική", "ιδεολογία", "μεταβατικά στάδια" κ.λπ. ενώ ταυτόχρονα, άφηνε αλώβητη την έννοια της εξουσίας και κυριαρχίας και πως αυτή επιβάλλεται στις κοινωνικές σχέσεις.

Από την άλλη, στον μαρξισμό περισσότερο ίσως παρά πουθενά, μπορεί να εντοπιστεί η αλλοίωση και στη συνέχεια η επιβολή της μεταλλαγμένης αυτής διάστασης, της αλληλεγγύης. Η έννοια του βολονταρισμού. Το ότι δηλαδή, το κάθε μέλος του κόμματος ή ο πολίτης του σοσιαλιστικού / κομμουνιστικού κράτους, ΘΕΛΕΙ να προσφέρει (ανάλογα πάντα με τα κελεύσματα και τις επιταγές του κόμματος). Το "θέλω" αυτό, στην υγιή μορφή του αντικατοπτρίζει την έννοια της σύμφυτης ανθρώπινης διάθεσης για συνεργασία.

Και η "επιτυχία" του μαρξισμού (στα πρώτα τουλάχιστον στάδια, μετά ανέλαβε το κόμμα την διαχείριση της εξουσίας, διαμορφώνοντας τον ίδιο τον κρατικό μηχανισμό), είχε να κάνει ακριβώς με τη αποδοχή από τους καταπιεσμένους, μιας ιδεολογίας που ως βάση της συσπείρωσης της έθετε όχι την έως τότε υπακοή λόγω φόβου και καταστολής, αλλά με την προοπτική συμμετοχής στις αποφάσεις, λειτουργίας με βάση αρχέγονα ανθρώπινα ένστικτα. Την αλληλεγγύη.

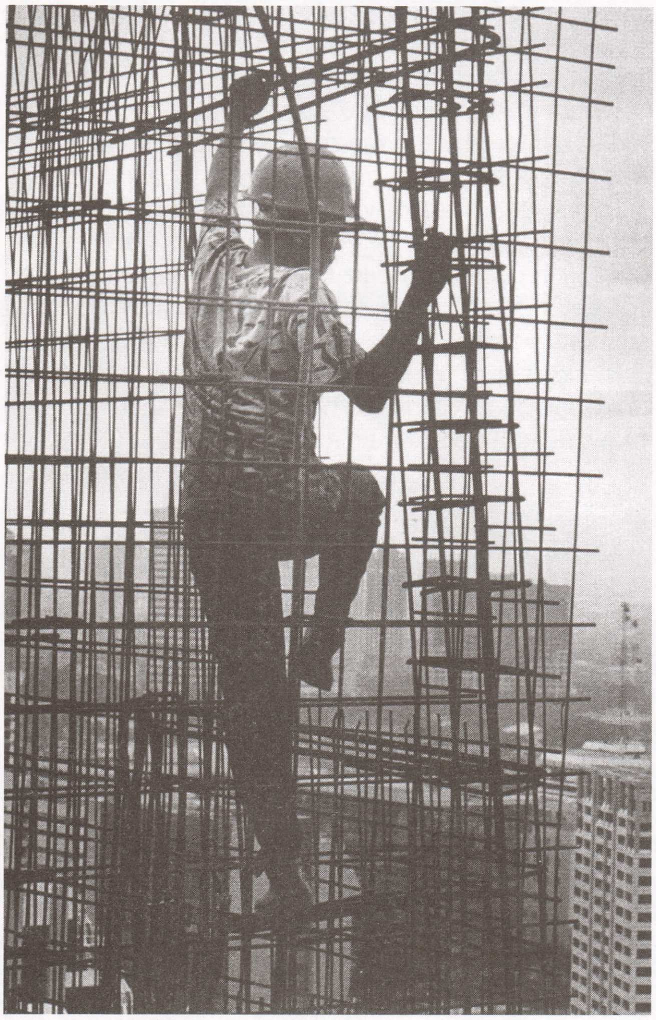

Εδώ βέβαια, θα πρέπει να τονίσουμε, πως ο μαρξισμός δεν τα επινόησε όλα αυτά από το πουθενά, έχοντας σημοντικότατες καταβολές από ένα σωρό επαναστατικές διεργασίες και καταστάσεις της εποχής (Μπλανκύ, Προυντόν κ.λπ.).

Όλα αυτά, δεν αναφέρονται προκειμένου να γίνει μια λεπτομερής ανάλυση του κάθε δεδομένου, αλλά προκειμένου να γίνει κατανοητό, θα το ξαναπούμε, πως **ο,τιδήποτε δεν αμφισβητεί την εξουσία, είναι καταδικασμένο να την αναπαράγει.**

Βέβαια υπήρξαν, αλλά και υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι εγκλωβίστηκαν και πάρα πολλές φορές αγωνίστηκαν δίνοντας και τη ζωή τους για την πραγμάτωση "επαναστατικών" κινήσεων. Αυτό, σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει πως αυτόματα ανάγονται σε εξουσιαστές. Είναι ενδεικτικό άλλωστε, πως τουλάχιστον μέσα στον 20ο αιώνα και έπειτα από την πραγμάτωση σοσιαλιστικών αλλαγών, (Ε.Σ.Σ.Δ, Κίνα κ.ά, - που σε θεωρητικό επίπεδο τουλάχιστον εμπεριέχουν στοιχεία κοινωνικού αγώνα, έστω και κατ' όνομα -όπως π.χ. η προοπτική μιας "κοινωνίας χωρίς διακρίσεις" κ.λπ.), αυτοί που διώχθηκαν κατά κύριο λόγο από την "επαναστατική ηγεσία", δεν ήταν μονάχα οι κάθε "αντιφρονούντες" αλλά ήταν όλοι όσοι ναι μεν συμμετείχαν ενεργά στην διαμόρφωση αυτή της "σοσιαλιστικής πραγματικότητας", αλλά στη συνέχεια, είτε επειδή το αποτέλεσμα δεν ήταν ακριβώς αυτό που οραματίζονταν είτε επειδή κάποια στιγμή "κρίθηκαν επικίνδυνοι από τους νέους "αρχισοσιαλιστές"...

Με άλλα λόγια, ακριβώς επειδή το πάθος του ανθρώπου για ελευθερία δεν έχει γίνει κατορθωτό να εξαλειφθεί, έχουν διαμορφωθεί και συνεχώς διαμορφώνονται ιδεολογήματα και μηχανισμοί, μέσα από τα οποία επιχειρείται να εγκλωβιστεί αυτό το πάθος και η μεταστροφή του σε υποστήριξη και αναπαραγωγή εξουσιαστικών δομών, μέσα από την υποστήριξη και αγώνα, ουσιαστικά στο όνομα ενός άλλου προσωπείου, μιας διαφορετικής ονομασίας της τυραννίας.

Ο εγκλωβισμός εκατομμυρίων ανθρώπων, και χθες και σήμερα και αύριο, σε αυτά τα μονοπάτια, δεν σημαίνει πως αυτοί οι άνθρωποι έχουν χάσει την διάθεση για ελευθερία.

Τα παραπάνω - και πολλά ακόμη - έχουν ως κύριο και πρώτο στόχο την αντιμετώπιση της κοινωνικής αλληλεγγύης. Ο όρος αλληλεγγύη από μόνος του, περιγράφει τον "στενό δεσμό που ενώνει τα άτομα ενός συνόλου". Υπό αυτή την έννοια, η κοινωνική αλληλεγγύη θα μπορούσε να περιγραφεί ως η ενστικτώδης ανθρώπινη αντίληψη και κατανόηση, της βαθύτερης σχέσης μεταξύ των ίδιων των αν-

"...Εδώ ο πόλεμος έχει ήδη αρχίσει
με πολλούς τραυματισμένους
δε μας απομένει τίποτα άλλο από το να παλέψουμε
ΦΩΝΑΞΑΜΕ ΣΚΛΗΡΟΣ ΑΓΩΝΑΣ!..."

...Στους καιρούς που η εξουσία στοχεύει στα ανεξέλεγχτα κοινωνικά κομμάτια και η τρομοϋστερία δηλώνει παρούσα...

...Στους καιρούς που η Δημοκρατία επιτίθεται και οι μηχανισμοί της αναλαμβάνουν δράση...

ΟΞΥΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
ΖΟΥΜΕ ΑΞΙΟΠΡΕΠΩΣ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΑΡΧΙΚΟ
Π. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

καιηγορούμενο για απ'οπειρα εμπρησμού αυτοκινήτου εταιρίας security και προφυλακισμένο από τις 19/4/04
ΔΙΚΗ 16/2/05 ΣΕΡΡΕΣ

ΠΟΡΕΙΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ 5/2/05 11.30
ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

θρώπων, μέσα στα πλαίσια της ανθρώπινης κοινωνίας. Και ταυτόχρονα, η από κοινού αντιμετώπιση της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης, της εξαθλίωσης και γενικότερα του κάθε εγγυητή αυτών. Η συμμετοχή στον κοινωνικό πόλεμο. **Ο αγώνας αυτός, οι διαρκείς προσπάθειες για την ανατροπή κάθε κράτους και εξουσίας, είναι ο κοινωνικός πόλεμος. Ο πόλεμος δηλαδή, όλων αυτών που διατηρούν τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά τους, ενάντια στις δυνάμεις της ανελευθερίας και τυραννίας.**

Σε αυτό τον πόλεμο, δεν μπορεί να αποκλειστεί κανείς και αυτό γιατί η επιβολή του κράτους πάνω στις ζωές των ανθρώπων, δεν ξεχωρίζει περισσότερο ή λιγότερο επαναστάτες, μόνιμα εξεγερμένους ή μόνιμα υποταγμένους. Από την άλλη βέβαια, υπάρχουν άνθρωποι που επιλέγουν να δραστηριοποιούνται συστηματικότερα από κάποιους άλλους, μέσα σε πτυχές του κοινωνικού αγώνα. Αυτό, σε καμία περίπτωση δεν τους διαφοροποιεί ή τους φέρνει σε μια κάποια θέση πρωτοπορίας, απέναντι σε όλους τους υπόλοιπους. Τη στιγμή που η επιλογή τους αυτή, όταν πραγματικά πηγάζει από μια ανθρώπινη και άρα ανιδιοτελή διάσταση, δεν αποσκοπεί στο να πραγματωθούν αλλαγές, προκειμένου να γίνουν αυτοί χαλίφηδες στη θέση του χαλίφη.

Μια διάσταση που είναι άμεσα συνυφασμένη με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Μπορεί να ξεκινά από μια προσωπική επιλογή αντίστασης στις επιταγές, επιβουλές και επιβολές της εξουσίας, ουσιαστικά όμως είναι άμεσα συνδεδεμένη με κάτι που υπάρχει σε όλους τους ανθρώπους, (μέχρι φυσικά τη στιγμή που οι ίδιοι επιλέξουν να το απορρίψουν). Το πάθος για συνεργασία, για αλληλοκατανόηση, για αντίσταση σε κάθε μορφή καταπίεσης. Το πάθος για την ίδια τη ζωή.

Έτσι λοιπόν, η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης, είναι και ο συνδετικός κρίκος που ενώνει όλους όσους δεν έχουν επιλέξει να πάψουν να είναι άνθρωποι. Ανάμεσα σε αυτούς δεν υπάρχει φυσικά καμία ιεράρχηση. Κάποιοι, μπορεί να είναι εγκλωβισμένοι μέσα σε περίεργες και προβληματικές για τον κοινωνικό αγώνα ατράπους, υποστήριξης "προοδευτικών" (με μια πρώτη ματιά) λογικών, μέσα από τις οποίες ελπίζουν να "αλλάξουν τα πράγματα". Κάποιοι άλλοι, μπορεί να έχουν εγκλωβιστεί μέσα σε πλαίσια "εγώ κοιτάω την δουλίτσα μου και δεν με ενδιαφέρει". Κάποιοι ακόμη, και σε αντιθετικές με την κοινωνική απελευθέρωση οπτικές, αυτού που έχει ήδη περιγραφεί ως "κρατική απαραιτητότητα".

Η ιστορία όμως του ίδιου του κοινωνικού πολέμου, έχει δείξει, πως κατά καιρούς, όλοι αυτοί που δεν έχουν επιλέξει να πάψουν να είναι άνθρωποι, βρίσκονται μαζί και δίπλα στα πεδία του κοινωνικού πολέμου, έχοντας απέναντι τους τον εχθρό του ανθρωπίνου γένους. Το κράτος και κάθε μορφή εξουσίας.

Οι εκφάνσεις, οι εκφράσεις, η ένταση και οι δυναμικές που αναπτύσσονται στον πόλεμο αυτό, δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν χωροχρονικά ούτε φυσικά να εναποτεθούν οι προοπτικές εξέλιξης του σε κάποιο κατασκευασμένο "επαναστατικό υποκείμενο". Άλλωστε, αυτές είναι συνθήκες, οι οποίες μέσα στη διαρκή κίνηση των κοινωνικών δυνάμεων μπορούν και έχουν στο παρελθόν, μετα-

βληθεί. Και οι μεταβολές αυτές, είναι που τροφοδοτούν τον απελευθερωτικό αγώνα και ταυτόχρονα δεν τον περιχαρακώνουν στα όποια πλαίσια με κάποιους συγκεκριμένους "πρωταγωνιστές", έτσι ώστε οι πολύμορφες απόψεις και πρακτικές του, να οικειοποιούνται από οποιονδήποτε αρνητή του ρόλου του.

Ο κοινωνικός αγώνας, διεξάγεται καθημερινά, μέσα από μικρές ή μεγάλες εκφράσεις, με συνέπεια και συνέχεια, άσχετα από την αυξομείωση της έντασης την οποία λαμβάνει. Παράλληλα, το ουσιαστικότερο σημείο του, είναι μια ακόμη έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης. **Η δυνατότητα δηλαδή σύνθεσης απόψεων και πρακτικών μεταξύ των αγωνιζόμενων (αλλά και μη) κοινωνικών κομματιών, που τροφοδοτούν τη συνολικότερη ρήξη και σύγκρουση με τις κρατικές δυνάμεις, αναδεικνύοντας τα στοιχεία της αλληλεγγύης και της πολυμορφίας.**

Στοιχεία, που έστω και από διαφορετική οπτική, προωθούν το ζήτημα της συνολικότερης απελευθέρωσης. Αυτή είναι και μια από τις ουσιαστικότερες λειτουργίες, που δεν μπορεί να παραβλεφτεί, ούτε να παραγνωριστεί η σπουδαιότητά της. Αποτελεί άλλωστε μια δυναμική η οποία οδηγεί σε συνολικότερες εξεγερτικές εκφράσεις και ανατροπές.

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Tempus est ut praetermittantur simulate nostra

(“ήρθε η ώρα να αφήσουμε κατά μέρους την προσποίηση” - Δάντης, La vita nuova)

Εδώ, θα πρέπει να ξεκαθαριστεί, ότι η κοινωνική αλληλεγγύη δεν περιορίζεται και δεν απευθύνεται μόνο απέναντι σε κρατούμενους ή διωκόμενους. Για τους αγωνιζόμενους ανθρώπους, η αλληλεγγύη είναι η συνέχιση του ίδιου του κοινωνικού αγώνα, είναι η συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα και η προσπάθεια εκτροπής αυτών, όπου υπάρχουν δυνατότητες και χαρακτηριστικά τέτοια.

Και αυτό, γιατί στο βαθμό που η οργή που έχει μέσα του ο κάθε άνθρωπος και πηγάζει ακριβώς από την ανάγκη για ελευθερία, μπορεί να εκφράζεται τόσο ενάντια στο σύνολο της κυριαρχίας, όσο και σε επιμέρους κομμάτια της, η παρουσία των αναρχικών είναι δεδομένη. Σε καταστάσεις όπου η κοινωνική οργή είναι έτοιμη να ξεσπάσει και η αμεσότητα του λόγου και της πρακτικής τους, η ξεκάθαρα αδιάλλακτη και αδιαμεσολάβητη στάση αγώνα, μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις ξεπεράσματος των αρχικών αφορμών για την εκάστοτε κινητοποίηση, και να μετεξελιχθεί σε μια οπτική γενικευμένης ανταρσίας ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας, ενάντια στο σύνολο του κρατικού καρκινώματος.

Δεν είναι λίγες οι φορές που κατά τη διάρκεια κινητοποιήσεων κοινωνικών κομματιών με συντεχνιακή διάθεση, η παρουσία αναρχικών και άλλων αγωνιζόμενων ανθρώπων αποτέλεσε τον πυροκροτητή για την ανάπτυξη συγκρουσιακών γεγονότων, που ούτε καν φαντάζονταν αρχικά οι επαγγελματίες συνδικαλιστές, ειδικοί της διαμεσολάβησης και της διαπραγμάτευσης.

Η αλληλεγγύη πάντοτε εκφράζεται πολύμορφα, ενάντια στα κατά τόπους αφεντικά. Ο κοινωνικός πόλεμος άλλωστε, μπορεί να ξεκινά από την ανάγκη του κάθε ανθρώπου για ελευθερία αλλά δεν περιορίζεται εκεί. Στον αγώνα, δηλαδή, των ανθρώπων μιας συγκεκριμένης περιοχής απέναντι στους εκεί κυρίαρχους ή σε επιμέρους σχεδιασμούς τους, αλλά παγκόσμια απέναντι στο σύνολο της κυριαρχίας.

Εκφραζόμενη σ' αυτή τη βάση, υπάρχει η δυνατότητα ν' αναπτυχθούν περιπτώσεις συνεύρεσης διαφόρων απόψεων και πρακτικών με την ταυτόχρονη όμως διατήρηση της αυτοτέλειάς τους. Μπροστά σε κάποιο γεγονός όπου εκδηλώνεται η αλληλεγγύη σίγουρα συμπλέουν πολλές απόψεις, λογικές και πρακτικές. Όμως, δεν μπορούν να ομογενοποιηθούν για χάρη μιας μαζικότητας, πολιτικής ή και του ίδιου του γεγονότος.

Η σύνθεση απόψεων αποτελούσε πάντα και αποτελεί λειτουργικό - ζωντανό παράγοντα της ανάπτυξης της αλληλεγγύης. Αυτό όμως είναι κάτι που αναιρείται εκ των πραγμάτων, όταν οι απόψεις αυτές ουσιαστικά εμπεριέχουν στοιχεία και την προοπτική καλλωπισμού του κράτους, μέσα από εναλλακτικές προτάσεις κρατικής επιβολής ακόμη και μέσα από επιφάσεις αυτής της ίδιας της αντιεξουσίας . **Όταν στέκονται ανταγωνιστικά, εχθρικά ως προς την υπόθεση της κοινωνικής απελευθέρωσης.**

Το ζήτημα της κοινωνικής αλληλεγγύης, είναι τόσο ανεξάντλητο όσο και ουσιώδες για τον ίδιο τον κοινωνικό πόλεμο. Προκειμένου να εκφραστεί,

δεν χρειάζεται "σημεία αναφοράς" με την έννοια αγωνιζόμενων ανθρώπων, που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο βρίσκονται αιχμάλωτοι στα χέρια του κράτους, ακριβώς λόγω της συμμετοχής τους στον κοινωνικό αγώνα.

Από αυτή ακριβώς την άποψη η κοινωνική αλληλεγγύη είναι δεδομένη, όχι απέναντι σε πρόσωπα, αλλά σε απόψεις που εκφράζονται και οι οποίες δίνουν το στίγμα της άρνησης συνεργασίας και μεταμέλειας. Της άρνησης υποταγής, της αξιοπρέπειας και της μετατροπής της σε διαπραγματευτικό χαρτί. Δεν μπορεί να προσωποποιηθεί γιατί τότε περιορίζεται σε πολύ συγκεκριμένο ύφος και συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, αυτά που εκφράζει το εκάστοτε πρόσωπο ή ακόμα και κοινωνικό κομμάτι, μετατρεπόμενη σε στείρα συμπαράσταση.

Από αυτή την άποψη η "προσωποπαγής" έννοια της συμπαράστασης δεν μπορεί ποτέ να εμπλουτιστεί με δυναμικά και πραγματικά απελευθερωτικά χαρακτηριστικά, καταντάει γραφική και παραμένει μερικοποιημένη. Μερικοποιημένη φυσικά ως προς τον κοινωνικό πόλεμο και αυτούς που τον διεξάγουν με συνέπεια και συνέχεια, και όχι ως προς τους επικριτές ή τους θιασώτες του.

Τα χαρακτηριστικά που έχει το κάθε γεγονός, αυτά αναδεικνύονται μέσα από την έκφραση "κοινωνική αλληλεγγύη" αποτελώντας κομμάτι του συνολικότερου κοινωνικού πολέμου. Η έννοια της πολυμορφίας, του αδιαμεσολάβητου και αδιάλλακτου αγώνα, η ξεκάθαρη και ειλικρινής στάση αγώνα, μακριά από πολιτικές-πολιτικολογίες, είναι λειτουργικό να αναδεικνύονται μέσα από καταστάσεις προσωπικής ανελευθερίας, όπου δείχνουν τις διαθέσεις απέναντι στο κράτος και τους δυνάστες.

Ταλαντεύσεις και θολότητα ως προς το λόγο και την πρακτική, απέναντι στο κράτος και τους μηχανισμούς του μόνο σύγχυση μπορούν να επιφέρουν, ανοίγοντας πάλι το δρόμο στους "ειδικούς", επαγγελματίες της συμπαράστασης και της "φιλοσοφίας", που καμιά σχέση δεν έχουν ή τουλάχιστον δεν θα έπρεπε να έχουν, με τους αναρχικούς και τις απόψεις τους. Το να ανοίγει πάλι από κάποιους η κερκόπορτα προς τον αριστερισμό -έστω και αντιεξουσιαστικό- οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην σύγχυση και μερικοποίηση απόψεων και πρακτικών, στον αποπροσανατολισμό και την αφομοίωση.

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ

"***Η επανάσταση δεν είναι ένα μωρουδίστικο παιχνίδι, ούτε ακαδημαϊκές συζητήσεις όπου συγκρούονται οι ματαιοδοξίες***" (Μ. Μπακούνιν)

Με το ζήτημα της κοινωνικής αλληλεγγύης, έχουμε ασχοληθεί αρκετές φορές στο παρελθόν και όλα όσα αναφέρονται λίγο ή πολύ μπορεί να φαίνονται πως επαναλαμβάνονται. Θα πρέπει να ξεκαθαριστεί, για τους κακοπροαίρετους αλλά και για τους καλοπροαίρετους, πως η εκ νέου ενασχόληση με το ζήτημα αυτό δεν γίνεται σε καμία περίπτωση για χάρη της εδραίωσης μιας "φόρμουλας", μιας "επαναστατικής βίβλου" μέσα από την οποία ο καθένας θα πρέπει να αντιλαμβάνεται την κοινωνική αλληλεγγύη.

Δεν είναι απλά λόγια, αλλά καταγεγραμμένη και δοκιμασμένη εμπειρία αγωνιζόμενων ανθρώπων, η οποία έχει αποκομιστεί μέσα από τον ίδιο τον κοινωνικό πόλεμο. Αυτό το οποίο επιδιώκεται να αναδειχτεί κατ' αρχήν, είναι η διαχρονικότητα της σημασίας της ίδιας της κοινωνικής αλληλεγγύης. Όπως επίσης, και η διαχρονική επικαιρότητα απόψεων που έχουν κατατεθεί σε σχέση με αυτήν, σε ένα σωρό διαφορετικές περιπτώσεις. Τέλος, αναδεικνύεται η θέση που έχει μέσα στον κοινωνικό αγώνα καθώς και η λυσσαλέα προσπάθεια, από την πλευρά της κυριαρχίας, αλλοίωσης της. Όλα αυτά, αλλά και πολλά ακόμη έχουν δοκιμαστεί, δοκιμάζονται ή σχεδιάζονται να δοκιμαστούν, προκειμένου να αλλοιωθεί η ίδια η φύση του ανθρώπου. Να επιβληθεί ο κρατισμός.

Το ζητούμενο, είναι να γίνει κατανοητό, το πόσο σημαντική συνθήκη, έννοια και πραγματικότητα είναι η αλληλεγγύη, τόσο για τους ανθρώπους όσο και για την κυριαρχία. Επαναλαμβάνοντας κάτι που γράφεται παραπάνω, **η κοινωνική αλληλεγγύη θα μπορούσε να περιγραφεί ως η ενστικτώδης ανθρώπινη αντίληψη και κατανόηση, της βαθύτερης σχέσης μεταξύ των ίδιων των ανθρώπων, μέσα στα πλαίσια της ανθρώπινης κοινωνίας. Και ταυτόχρονα, η από κοινού αντιμετώπιση της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης, της εξαθλίωσης και γενικότερα του όποιου εγγυητή αυτών. Η συμμετοχή στον κοινωνικό πόλεμο.**

Από την άλλη πλευρά, η λυσσαλέα προσπάθεια της κυριαρχίας, να εμπλέξει, αφομοιώσει, αλλοιώσει και εν συνεχεία επιβάλλει αλλοιωμένη αυτή τη σύμφυτη ανθρώπινη διάθεση, μέσω των διαφόρων ιδεολογημάτων. Η προσπάθεια, να ενοποιήσει (σε θεωρητικό τουλάχιστον υπόβαθρο) την έννοια του κράτους με αυτή της κοινωνίας. Θρησκείες που στηρίζονται στην "αγάπη για αλλήλους". Ιδεολογήματα αλλά και κοινωνικά συστήματα που βασίζονται στον βολονταρισμό, στην "ανιδιοτελή προσφορά" του ανθρώπου στους σχεδιασμούς της κυβέρνησης (μαρξισμός αλλά και στην πράξη "υπαρκτός σοσιαλισμός"). "Εθελούσια συμμετοχή" (μέσω του εθνικού κράτους), σε υπέρ - κράτη (Ε.Ε.) που "χαρακτηρίζονται από την κοινωνική και προοδευτική πολιτική".

Όλα αυτά, αλλά και πολλά ακόμη έχουν δοκιμαστεί, δοκιμάζονται ή σχεδιάζονται, προκειμένου να αλλοιωθεί η ίδια η φύση του ανθρώπου. Να επιβληθεί ο κρατισμός...

ΜΑΗΣ 1886 - ΜΑΗΣ 2005

...Ο ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ...

Η σύγχρονη και δημοκρατική εκδοχή της κυριαρχίας, εξοπλίζεται και επιτίθεται σε όλα τα μέτωπα. Εξαπολύει τους νέους σταυροφόρους ενάντια στους απανταχού αντιστεκόμενους και εξεγερμένους, προσπαθώντας να εξαφανίσει κάθε φωνή αντίστασης, κάθε έναν που εναντιώνεται στους όποιους σχεδιασμούς τους.

Έτσι λοιπόν και στον ελλαδικό χώρο, προκειμένου να ενδυναμώσουν την επιβολή τους, να αυξήσουν και τα κέρδη τους, οδηγούν τους ανθρώπους σε ακόμα μεγαλύτερη ανέχεια και απόγνωση. Με νέους φόρους, με νέους νόμους σχετικούς με εργασιακά (και όχι μόνο) ζητήματα, με ακόμα περισσότερες απαιτήσεις και προσταγές, εξακολουθούν να υποτιμούν την ανθρώπινη ζωή, κάνοντας το φάσμα της εξαθλίωσης να μεγαλώνει απειλητικά. Έτσι κι αλλιώς όλοι αυτοί που με τη βία των νόμων και των θεσμών, επιβουλεύονται τη μέχρις εσχάτων αφαίμαξη των ανθρώπων, ζουν μέσα στη χλιδή, ενώ δίπλα τους η ανέχεια και η αδυναμία επιβίωσης συνεχίζουν να εντείνονται για τους περισσότερους ανθρώπους. Απέναντι σε όλους αυτούς τους σχεδιασμούς το ζητούμενο δεν είναι φυσικά η "φορολόγηση των πλουσίων" ή "την κρίση να πληρώσει η ολιγαρχία", αλλά η **όξυνση του κοινωνικού πολέμου**, η γενίκευση της **άμεσης**, **αδιαμεσολάβητης** και **ανατρεπτικής δράσης**.

Εκεί ακριβώς έρχονται τα δεκανίκια και οι απεσταλμένοι του κράτους, διάφοροι χειραγωγοί, κόμματα και κομματίδια, επαγγελματίες της πολιτικής και κάθε λογής κρατικοί παρατρεχάμενοι, προσπαθώντας να ελέγχξουν και να χαλιναγωγήσουν την κοινωνική αγανάκτηση. Γι' αυτό, παρατάσσουν σύσσωμο το συρφετό των έμισθων και άμισθων υπαλλήλων τους, τρέμοντας κάθε στιγμή μπροστά στον εφιάλτη της επαναοικιοποίησης των αντικρατικών προταγμάτων και πρακτικών από τους ανθρώπους.

Τρέμοντας μπροστά στην αναμενόμενη έκρηξη της κοινωνκής οργής και αγανάκτησης, που με αφορμή και τα "εργασιακά", θα στραφεί ενάντια στους φύλακες και εγγυητές της καθημερινής εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Δημοσιογράφοι, μπάτσοι και δικαστές, Πολιτικοί, πολιτικάντηδες, κόμματα και κομματίδια. Συνδικάτα και συνδικαλιστές, "προσωπικότητες", "ευαισθητοποιημένοι" φορείς κ.ά,, προσπαθούν λυσσαλέα και με κάθε τρόπο να υψώσουν περισσότερο τα τείχη που χωρίζουν την κρατική επιβολή από την κοινωνική απελευθέρωση.

Μακριά από συνδικαλιστικά τερτίπια, λογικές συνδιαλλαγής και αντιπροσώπευσης.

Μακριά από κάθε "ανάγκη καλυτέρευσης" των πραγμάτων, μέσα απο τον εκσυγχρονισμό του κρατικού καρκινώματος.

Γιατί τίποτε δεν προκειται να αλλάξει, μέσα από την αναδιαμόρφωση και την θέσπιση νέων νόμων.

Γιατί τίποτε δεν πρόκειται να αλλάξει, μέσα από διαδικασίες καλλωπισμού της μισθωτής σκλαβιάς.

Γιατί τίποτε δεν πρόκειται να αλλάξει, μέσα από την συμμετοχή σε "κοινωνικούς" διαλόγους, σχετικά με το "εκπαιδευτικό", "εργασιακό", "συνταξιοδοτικό"...

Γιατί όσο και να αυξομειώνονται οι μισθοί, τα όρια συνταξιοδότησης, τα ωράρια εργασίας, δεν πρόκειται ποτέ να πάψει να υπάρχει εκμεάλλευση και καταπίεση. Φτώχεια και ανέχεια. Πείνα και θάνατος.

Γιατί τίποτε δεν πρόκειται να αλλάξει, όσο υπάρχει η μισθωτή σκλαβιά. Όσο υπάρχουν κράτος και αφεντικά.

ΤΙΠΟΤΑ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΝΤΑ - ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΜΑΗΣ 2005

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

Δέκα χρόνια μετά την εξέγερση του Πολυτεχνείου '95 σίγουρα πολλά άλλαξαν αλλά και κάποια πράγματα έμειναν αναλλοίωτα. Οι διαφοροποιήσεις μέσα σε αυτή τη δεκαετία συντελέσθηκαν τόσο στο εξουσιαστικό στρατόπεδο όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Θα ήταν εσφαλμένο να ισχυριστεί κάποιος ότι τα προτάγματα της εξέγερσης του 1995 άφησαν ανεπηρέαστο το σύνολο των αγώνων που εκφράστηκαν από εκείνο το σημείο και έπειτα.

Αναμφισβήτητα η εξέγερση αυτή αποτέλεσε ένα κομβικό σημείο, τόσο ως προς το γεγονός αυτό καθ' αυτό όσο και ως προς την αδιαπραγμάτευτη στάση που εκφράστηκε σαν συνέχεια σε δίκες, καταδίκες αλλά και σαν προστατευτική ασπίδα στην ένθεν και ένθεν λασπολόγηση του εγχειρήματος αυτού. Κάποιοι έτρεξαν τότε να κλαψουρίσουν για την "καταγραφή του χώρου", άλλοι εγκλωβίστηκαν συνειδητά στο "αν κάποιος έχει άδικο δεν σημαίνει ότι ο άλλος έχει δίκιο" και άλλοι δεν θέλησαν ή / και δεν μπόρεσαν ποτέ να συνειδητοποιήσουν τις εξεγερτικές δυνατότητες και την παρακαταθήκη του εγχειρήματος αυτού.

Αυτοί όμως που ένιωσαν για τα καλά τις πραγματικές δυνατότητες των αγωνιζόμενων ανθρώπων, την εξεγερτική διάθεση και προοπτική ήταν οι εξουσιαστές που πλημμυρίζουν κάθε χρόνο με τον κόκκινο στρατό των ΚΝΑΤ τους χώρους του Πολυτεχνείου, αυτούς που συλλαμβάνουν ανένταχτούς νεολαίους και τους παραδίνουν στην "επίσημη" αστυνομία. Μέχρι βέβαια η οργή των αγωνιζόμενων να ξεσπάσει και πάλι, παρασύροντας στο διάβα της κάθε κατασταλτικό μηχανισμό και επίδοξο εξουσιαστή...

Δέκα χρόνια μετά, παραμένουμε στην άποψη της εξέγερσης, παραμένουμε στις ουσιώδεις κινήσεις καψίματος και καταστροφής σημαιών και άλλων συμβόλων τυραννίας, παραμένουμε στον πολύμορφο αγώνα ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας.

Ανάμεσα στα δεκάδες κείμενα και αναλύσεις που γράφτηκαν την περίοδο εκείνη, επιλέξαμε κάποιες απόψεις (που έχουμε ήδη δημοσιεύσει) πάνω σε ζητήματα που έχουν μια διαχρονική αξία και επικαιρότητα, σταθερά στο σύνθημα εκείνων των ημερών...

ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΟ ΕΧΟΥΝ ΟΙ ΕΞΕΓΕΡΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΟΙ ΡΟΥΦΙΑΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΟΤΑΓΜΕΝΟΙ...

Η διαδρομή της ιστορίας των ανθρώπινων κοινωνιών είναι γεμάτη από επαναστάσεις και εξεγερτικές απόπειρες ενάντια στους δυνάστες τους, όποια μορφή κι αν είχαν. Έχουμε αναφερθεί κατ' επανάληψη στο γεγονός της διαφορετικότητας και της αντιπαλότητας μεταξύ κράτους και κοινωνίας, όσο δυσδιάκριτα και αν είναι πλέον τα όρια αυτά ύστερα από χρόνων επιβολής, βίας και συνεχών προσπαθειών πλήρους ταύτισης και ομογενοποίησης αυτών των δύο.

Απέναντι στα ιστορικά παραδείγματα αντίστασης και αγώνων των ανθρώπων, το κράτος έχει τη δική του ιστορία επιβολής και κυριαρχίας, μια ιστορία βουτηγμένη στο αίμα και στον πόνο χιλιάδων καταπιεσμένων που αρνήθηκαν τον ρόλο τους. Τα συστατικά διαιώνισης που εμφανίζει το κράτος δεν θα μπορούσαν να ήταν υλοποιήσιμα και επιτυχή για την συνέχιση της ύπαρξής του, αν δεν είχαν σαν συστατικό τη βία. Μια βία που είναι ποικιλόμορφη και πολυπρόσωπη ακριβώς για να εμφανίζεται σαν «διαχωρισμένη», προσπαθώντας να αποκρύψει το ενιαίο της και ταυτόχρονα να μεθοδεύεται ο διαχωρισμός στις επιθέσεις που δέχεται από τους ανθρώπους, ασχολούμενοι μερικοποιημένα με την τάδε ή τη δείνα μορφή έκφρασης αυτής της βίας, αποκλείοντας την ολομέτωπη επίθεση ενάντια στο κράτος στο σύνολό του.

Η κρατική βία όντας διαρκής και ενιαία εκδηλώνεται μέσα από την άσκηση μια διαρκούς επίθεσης με στόχο τη καταστολή των ανθρώπων. Ο στόχος όμως από την επίτευξη είναι πράγματα που διαφέρουν αρκετά μεταξύ τους.

Έχουμε διανύσει ένα διάστημα ενός χρόνου περίπου από την εξέγερση του Πολυτεχνείου '95. Έτσι έχοντας την χρονική άνεση αυτού του διαστήματος θα επιχειρήσουμε μια αναλυτικότερη κατάθεση κάποιων εκτιμήσεων πάνω σε γεγονότα, καταστάσεις και αντιλήψεις που εκφράστηκαν σε όλο αυτό το διάστημα - αλλά και πολύ πριν από αυτό- όχι κάτω από μία αυστηρά κριτική διάθεση, αλλά επειδή θεωρούμε ότι έχουν μια ιδιαίτερη βαρύτητα μέσα στον κοινωνικό ανταγωνισμό.

Στην εξέγερση του Πολυτεχνείου '95, το κράτος εισέβαλλε και αιχμαλώτισε 504 ανθρώπους σε μια προσπάθεια συγκράτησης της κατάστασης που είχε δημιουργηθεί και που σαφώς είχε τάσεις εξάπλωσης- γι' αυτό άλλωστε και χαρακτηρίζεται ως εξέγερση-και που θα του δημιουργούσε πολύ μεγαλύτερα προβλήματα. Η επιθετική αυτή κίνηση του κράτους, ήταν μια άσκηση βίας **η οποία αποσκοπούσε στην καταστολή της συγκεκριμένης εξεγερτικής απόπειρας.** Σε καμιά όμως περίπτωση, αυτή καθ' αυτή η ενέργεια **δεν ήταν καταστολή.** Η ίδια η έννοια και η πρακτική σημασία της λέξης «καταστολή», σημαίνει την κατάπαυση, τον πλήρη τερματισμό μιας κατάστασης και φυσικά την επιθυμία μη επανάληψής της. Αυτό όμως δεν έχει γίνει μέχρι τώρα κατορθωτό από την πλευρά του κράτους και ούτε πρόκειται να γίνει, αφενός όσο υπάρχουν άνθρωποι που συνεχίζουν ν' αγωνίζονται, αποτελώντας το σημείο αντίστασης στη κρατική βία και το ανάχωμα στην επιβολή της καταστολής. Και αφετέρου, όσο το ένα γεγονός αποτελεί συνέχεια του άλλου, οι επαναστάσεις και οι εξεγέρσεις των ανθρώπων, είναι γεγονότα που έχουν άμεση σχέση μεταξύ τους. Αποτελώντας το ένα συνέχεια του άλλου, συντελούμενα κάτω από τον κρατικό ζυγό και πάντα ενάντιά του. Η ύφεση λοιπόν, του πάντα συγκρουσιακού «προσκηνίου», δεν συνεπάγεται και την ύφεση του «παρασκηνίου», που παραμένει πάντοτε λειτουργικό προς την κατεύθυνση της προετοιμασίας της εκ νέου επίθεσης, ενάντια στις δυνάμεις τυραννίας. **Σ' έναν πόλεμο, όπως ο κοινωνικός, έχοντας να αντιμετωπίσεις έναν εχθρό όπως το κράτος, η εκτίμηση της κατάστασης, μέσα από την οποία πηγάζει η δράση, αποτελεί μέρος αυτού του πολέμου. Διαρκής επίθεση στο κράτος δεν σημαίνει μόνο οδόφραγμα. Σημαίνει και την προετοιμασία αυτού του οδοφράγματος μέσα από τη διάδοση του αναρχικού λόγου και πρακτικής.** Η θεωρία και η πρακτική

είναι αλληλένδετα μεταξύ τους και δύσκολα μπορεί να υπάρξει το ένα χωρίς το άλλο και πολύ περισσότερο να έχει μια λειτουργική διάρκεια. Ο διαρκής αγώνας ενάντια στο κράτος, βαδίζει μέσα από δυσκολίες και αντιξοότητες έχοντας σαν δεδομένο ότι αντιμετωπίζει τη βία. Όμως έχει και σαν δεδομένο ότι δεν καταστέλλεται, ακριβώς επειδή είναι διαρκής, πολύμορφος, εκτιμώντας πάντα τις καταστάσεις. Ακόμα και η εισβολή των ένστολων συμμοριών του κράτους στο Πολυτεχνείο, δεν αναχαίτισε τίποτε, δεν σταμάτησε καμιά κοινωνική διεργασία, δεν αλλοίωσε καμιά καθαρή και καθαρά αντικρατική σκέψη και διάθεση. Επομένως το ζητούμενο, η επιτυχία της καταστολής δηλαδή, δεν επετεύχθει αφού οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι και μετά την αιχμαλωσία τους συνέχισαν να συμμετέχουν στα δρώμενα του κοινωνικού αγώνα. Μόνο η αποδοχή της κρατικής βίας μπορεί να επιφέρει- και επιφέρει- τη καταστολή. Όταν δηλαδή γίνεται ασπασμός της «παντοδυναμίας» του κράτους και τίθεται, αυτό και οι θεσμοί του, σαν ο υπέρτατος και μοναδικός ρυθμιστής της ζωής και της στάσης των ανθρώπων.

Κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του Πολυτεχνείου '95, όπως άλλωστε και σε κάθε εξέγερση, συμμετείχε ένα ανομοιογενές σύνολο ανθρώπων με διαφορετικές αντιλήψεις ακόμα και πρακτικές. Συμμετείχαν γενικότερα αγωνιζόμενοι άνθρωποι και όχι μόνο αναρχικοί, αλλά και αυτοί που στη συγκεκριμένη περίπτωση ενεργούσαν ως εξεγερμένοι. Απόρροια αυτής της σύνθεσης διαθέσεων, απόψεων και πρακτικών, ήταν να υπάρξουν και διαφορετικές, έως συγκρουόμενες, μεταξύ τους στάσεις και συμπεριφορές.

Το κράτος, όπως είπαμε και παραπάνω, αποσκοπούσε μ' αυτή τη κίνηση να καταστείλει την εξέγερση, να τρομοκρατήσει και να θέσει όσους μπορούσε κάτω από τον κρατικό ζυγό. Να θέσει δηλαδή, αυτούς που ήταν προετοιμασμένοι να παραδοθούν και να υποκύψουν στην κρατική βία. Μια προετοιμασία που κυρίως είναι εγκεφαλική, αλλά και σταδιακή και σαν τελευταίο στάδιο έχει την ολοκληρωτική παράδοση. Αυτοί που πραγματικά βίωσαν την εξέγερση του Πολυτεχνείου ως τέτοια, δεν παραδόθηκαν, δεν υποτάκτικαν και δεν υπερθεμάτισαν καμιά κρατική βία. Πιάστηκαν αιχμάλωτοι και όπως γράφαμε στην Αναρχική Παρέμβαση Νο 16: *«η αιχμαλωσία εν αντίθεση με την παράδοση, είναι μια αντιστρέψιμη κατάσταση»*. Έμελλε να επιβεβαιωθούμε μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα με τα τόσα γεγονότα δικών και άλλων νομικίστικων τερτιπιών, που συνεχώς έβαζαν επιτακτικά το ζήτημα, πως **άλλο πράγμα η παράδοση και άλλο η αιχμαλωσία.** Η αντίληψη της παράδοσης που έγινε πράξη μετά την εξέγερση του Πολυτεχνείου. είναι αυτή που δίνει εχέγγυα στο κράτος για επιτυχή καταστολή μέσα από την αποδοχή της βίας του. Είναι αυτή η αντίληψη που είτε συνειδητά, είτε ασυνείδητα, οδηγεί σε παραίτηση από τον αγώνα των ανθρώπων ενάντια στο κράτος, που επιφέρει το φόβο και τον πανικό. Η αντίληψη της παράδοσης τέλος, είναι εκ διαμέτρου αντίθετη με την ουσία και την έννοια της εξέγερσης, δεν μπορούν να συνυπάρξουν ,ούτε η πρώτη να αποτελέσει επίπεδο της δεύτερης. **Αυτός που παραδόθηκε στην ουσία δεν εξεγέρθηκε ποτέ, άσχετα αν προσπάθησε έντεχνα να παραπλανήσει τους άλλους και ίσως και τον ίδιο του τον εαυτό.**

Το Πολυτεχνείο '95, αποτέλεσε σίγουρα ένα «κόσκινο», απ' όπου πέρασαν αντιλήψεις και πρακτικές. Ίσως σε λίγο καιρό (αν όχι ήδη) καταλάβουμε τελικά, πόσο ωφέλησε την ίδια την υπόθεση της αναρχίας αυτή η εξέγερση. Πολλές μάσκες έπεσαν και πολλοί αποκαλύφθηκαν, αφήνοντας ήσυχη την αναρχία. Μερικοί, βέβαια, συνεχίζουν να την ταλαιπωρούν και να την ξεφτιλίζουν...

Όπως έχουμε ξαναπεί το Πολυτεχνείο'95, πέρα από γεγονός που αποτέλεσε ένα ακόμα αιχμιακό σημείο στην διαδρομή του κοινωνικού-αντικρατικού αγώνα, αποτέλεσε και μια πλούσια πηγή εμπειριών, που καθημερινά καταδεικνύουν την σημασία τους, τόσο στους αγωνιζόμενους που συμμετείχαν σ' αυτή, όσο και σε όλους αυτούς που εξακολουθούν να κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση. Ωστόσο η εξέγερση του Νοέμβρη '95 και οι κατασταλτικές μεθοδεύσεις του κράτους, που δρομολογήθηκαν με την εισβολή των μπάτσων και συνεχίζονται μέχρι και σήμερα μέσα από την εκδικητική μανία του θεσμού της "δικαιοσύνης", επανέφερε στο προσκήνιο ζωτικής σημασίας θέματα, που ταλανίζουν εδώ και πολλά χρόνια τόσο τους αναρχικούς, όσο και τους ευρύτερα αγωνιζόμενους-ενάντια στην τυραννία- ανθρώπους. Οι συγκεκριμένες συνθήκες μέσα στις οποίες πραγματοποιήθηκε η εξέγερση, ευνοούσαν συγκεκριμένες εξεγερτικές πρακτικές, που θα μπορούσαν όχι απλά να βγουν στην επιφάνεια, αλλά και να γιγαντωθούν, δημιουργώντας τεράστια επιπρόσθετα προβλήματα στο κράτος και τους μηχανισμούς του. Άλλωστε η ουσία μιας εξέγερσης, δεν συμπυκνώνεται μόνο στην υλοποίηση αυτής, αλλά και στην ποικιλόμορφη συνέχισή της με τους ίδιους αξιοπρεπείς όρους. Στην χρονική όμως στιγμή, όπου οι αγωνιζόμενοι έπρεπε να οργανώσουν την αντίστασή τους με γνώμονα την ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ, την ΑΔΙΑΛΛΑΞΙΑ και την ΣΥΝΕΠΕΙΑ λόγου και πρακτικής, ήρθε, για μια ακόμα φορά, να παίξει ανασταλτικό και ταυτόχρονα αυτο-κατασταλτικό ρόλο, το μικρόβιο της πολιτικής, που σαν διαχειριστής της κατάστασης κατάφερε σε μικρό η μεγάλο βαθμό, να εμπεδώσει σε μια μερίδα ανθρώπων τις λογικές της καταστολής, της διάλυσης, της αδιαφορίας και τελικά της πλήρους αδράνειας απέναντι στην κρατική επίθεση!

Σε αυτό το σημείο, προσπερνούμε όλους αυτούς που εγκλωβισμένοι μέσα στην μικρότητα και την μιζέρια τους (όντας περαστικοί από το "χώρο") έσπευσαν να εξαφανιστούν αμέσως μετά την σύλληψη τους, αφήνοντας στα χέρια του κράτους εκατοντάδες ανθρώπους που, αν μη τι άλλο, πιάστηκαν μαζί τους μέσα στο Πολυτεχνείο. Κι αυτό το τελευταίο, είναι κάτι που το επέλεξαν οι ίδιοι, αφού σε τελική ανάλυση θα μπορούσαν να αποχωρήσουν αρκετές ώρες πριν την αστυνομική εισβολή, μαζί με τους φοιτητές, η ακόμα καλύτερα για αυτούς, να μην συμμετείχαν καθόλου στην εξέγερση. Δυστυχώς δεν έλειψαν και αυτοί που εκλιπαρώντας την "συμπόνια" του δικαστηρίου, δεν δίστασαν με σκυμμένα τα κεφάλια, να παίξουν τον ρόλο του καραγκιόζη, ωρυόμενοι ότι "τους κρατούσαν ομήρους οι αναρχικοί"(!), προκαλώντας σε πολλές περιπτώσεις, τον χλευασμό ακόμα και των ίδιων των δικαστών.

Βέβαια καμιά κοινωνική πρακτική δεν μπορεί να αναγορεύσει την αλληλεγγύη σε καθήκον, γιατί τότε αυτόματα απογυμνώνεται από τα κοινωνικά-ανθρώπινα χαρακτη**Κανένας δεν μπορεί να υποχρεώσει κανένα να σταθεί αλληλέγγυος στον οποιονδήποτε, αν ο ίδιος δεν το θέλει και δεν το αισθάνεται πραγματικά. Εκτός βέβαια από την συνείδηση του καθενός.** "...*Η συμμετοχή στην όποια κοινωνική δραστηριοποίηση πρέπει να αποτελεί προϊόν ώριμης σκέψης, καθώς και εκτίμησης και αποτίμησης όλων των θετικών και αρνητικών στοιχείων που εμπεριέχονται σε αυτή, γιατί ο αγώνας ενάντια στην κυριαρχία κάθε άλλο παρά σαν παιχνίδι μπορεί να εκληφθεί..*" **(Αναρχική Παρέμβαση-Μάης '95)**

Κάπου εδώ κλείνουμε την σύντομη αυτή παρένθεση, αφού το κείμενο αυτό αόμα κι αν το ήθελε, δεν θα μπορούσε να γελοιοποιήσει ακόμα περισσότερο τις διάφορες "μετανοούσες παρθένες". Άλλωστε αυτό το κάνουν από μόνοι τους και με τον καλύτερο μάλιστα τρόπο. Το ζητούμενο για εμάς δεν είναι τι γίνεται με τους διάφορους τυχάρπαστους, που με το πρώτο φύσημα του αέρα τρέχουν πανικόβλητοι για να σωθούν. Εξ άλλου, ο κοινωνικός αγώνας μπορεί να προχωρήσει και προχωράει αιώνες τώρα και χωρίς αυτούς. Πιο καθαρός και πολύ πιο αξιόπιστος...

Οπως αναφέραμε και παραπάνω, η πολιτική, όντας εχθρική και ανταγωνιστική σε κάθε κοινωνικοαπελευθερωτική διεργασία, κατάφερε να παίξει καταλυτικό ρόλο στις μετά το Πολυτεχνείο εξελίξεις, αφού διάφοροι προέβαλλαν κάποιες διαδικασίες, που μπορεί κατά την διάρκεια της πολύωρης παρουσίασής τους στα αμφιθέατρα να παρουσιάστηκαν ως αποτελεσματικές, αλλά σίγουρα μόνο σαν τέτοιες δεν λειτούργησαν. Για πολλοστή φορά προσπαθήθηκε, (πάνω στις πλάτες των 526 συλληφθέντων), να πάρουν σάρκα και οστά οι ονειρώξεις διαφόρων επίδοξων κινηματιών που με το μόνιμο - και φυσικά ανεκπλήρωτο- όραμά τους για την "δημιουργία αναρχικού κινήματος", το μόνο που κατάφεραν ήταν να σπείρουν τη σύγχυση ανάμεσα στους αναρχικούς. Είδαμε ατελείωτες, σε συχνότατη βάση, συζητήσεις, που με σκοπό τη δημιουργία "κοινού λόγου και το ξεπέρασμα του κατακερματισμού", το μόνο που κατάφεραν ήταν να επιφέρουν μια συνεχή πολύμηνη αναβλητικότητα, στην πραγμάτωση της όποιας επιθετικής κοινωνικής πρακτικής, δίνοντας την ευκαιρία στο κράτος, να κερδίσει πολύτιμο χρόνο και να προχωρήσει στην υλοποίηση των αντιανθρώπινων επιλογών του. Αν όμως οι αναρχικοί και οι οποιοιδήποτε έχοντες κάποιο ανιδιοτελές ενδιαφέρον για αυτή την υπόθεση, παραμέριζαν για λίγο τα διάφορα ψευτοδιλήμματα, την ακατάσχετη παραφιλολογία και τις ονειρώξεις για "δημιουργία κινήματος", βγαίνοντας από την επόμενη μέρα της εισβολής στο δρόμο, έστω για να μοιράσουν μια προκήρυξη με τις όποιες εκτιμήσεις τους, τότε σίγουρα το σκηνικό θα ήταν πολύ διαφορετικό. Δεν μας προξένησε λοιπόν απολύτως καμία εντύπωση, η ευκολία με την οποία το κράτος έκανε τους διάφορους ελιγμούς του, ούτε και οι πολύμηνες φυλακίσεις ακόμα και χωρίς αναστολή για αρκετούς συλληφθέντες. Όπως δεν μας προκαλεί καμία εντύπωση το γεγονός ότι ακόμα και μέχρι αυτή τη στιγμή δυο καταδικασμένοι χωρίς αναστολή εξακολουθούν να τελούν υπό καθεστώς ομηρίας, ενώ ένας τρίτος, ο Θ. Οικονόμου βρέθηκε στα κάτεργα των φυλακών, "πληρώνοντας" με αυτό τον τρόπο τη συμμετοχή τους στην εξέγερση. Δυστυχώς όλα αυτά φαντάζουν απόλυτα φυσιολογικά αφού από την πλευρά των αγωνιζόμενων η απουσία συνολικής και ουσιαστικής αντίστασης, άγγιζε τα όρια της αναισθησίας, δημιουργώντας σοβαρά ερωτηματικά. Οι "κινηματικές" διαδικασίες λοιπόν, έκαναν πολύ καλά τη δουλειά τους, όπως πολύ καλά την έχουν κάνει και στο παρελθόν.

Μπροστά στον διακαή πόθο έκφρασης «κοινού λόγου», επιχειρήθηκε και πάλι η εφαρμογή της λογικής αφηρημένων, ανεύθυνων και τελικά αποπροσανατολιστικών υπογραφών, όπως "ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ" ή Α σε κύκλο. Στο μόνο που τελικά συνέβαλαν και συμβάλλουν, είναι στον εγκλωβισμό του συνόλου σχεδόν των αναρχικών σε απόψεις και εκτιμήσεις που πολλές φορές όχι απλά δεν τους εκφράζουν, αλλά τους βρίσκουν και ριζικά αντίθετους. Εμείς χωρίς να τασσόμαστε ενάντια σε αυτή την προοπτική της συνοχής , δεν θεωρούμε ότι το ζήτημα της συγκεκριμένης υπογραφής αποτελεί μια τυπική διαδικασία, ούτε φυσικά και έναν τρόπο "διαφήμισης" της κάθε ομάδας. Αντίθετα, πιστεύουμε ότι είναι η πλέον πρόσφορη πρακτική,(μέχρι τουλάχιστον να βρεθεί κάποια καλύτερη), ώστε ο καθένας που συμμετέχει σε κάτι κοινό να φέρει ακέραια ανά πάσα στιγμή την ευθύνη της δράσης του. Και αυτό ΔΕΝ σημαίνει «κατακερματισμό» αλλά ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ.

Πολλές φορές, έχουμε αναφερθεί στο παρελθόν στο ζήτημα της οργάνωσης, το οποίο κατά την άποψή μας, παραμένει κεντρικό και μείζον ενάντια στις νέες μορφές κρατικής βίας και εκμαυλισμού των συνειδήσεων όσων, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, βιώνουν στο πετσί τους την κρατική κτηνωδία. Οι κρατιστές σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της Γης, ανεξάρτητα με το ποιο προσωπείο χρησιμοποιούν, προκειμένου να ασκήσουν την εξουσία τους, δεν σταματούν ούτε στιγμή να οργανώνονται και να εφευρίσκουν νέους τρόπους επιβολής, ώστε να μην δημιουργούνται ρήγματα στην κυριαρχία τους. Αν το κράτος έχει μια μακραίωνη ιστορία καταπίεσης και εκμετάλλευσης πάνω στους ανθρώπους, δεν το οφείλει στην "παντοδυναμία" του, (που έτσι κι αλλιώς είναι μόνο φαινομενική), αλλά στην πολύ καλή οργάνωση και στη θωράκιση που έχει προκειμένου να αμύνεται από τις επιθέσεις της αγωνιζόμενης κοινωνίας. Γι' αυτό ακριβώς, οι άνθρωποι πρέπει να αντιπαλεύουν την ύπαρξη του, όχι βασιζόμενοι στον αστάθμητο παράγοντα της τύχης, αλλά με κύριο γνώμονα την οργάνωση και την σύνθεση των πρακτικών τους, ώστε να μπο-

ρούν να γίνουν πιο ισχυροί και πιο απειλητικοί απέναντι στις κάθε είδους κρατικές επιβουλές. Πολλοί αναρχικοί έκαναν και εξακολουθούν να κάνουν το ιστορικό λάθος, της ταύτισης της κοινωνικής αυτο-οργάνωσης με την οργάνωση του κράτους. Βασιζόμενοι σε αυτή τους την άποψη, στάθηκαν όχι απλά αδιάφορα απέναντι σε αυτή αλλά και αντιτάχτηκαν στην οποιαδήποτε μορφή της. Το γεγονός όμως, ότι οι κυρίαρχοι ανά τον κόσμο έχουν οργανώσει τις αντικοινωνικές δραστηριότητες τους, δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι και οι αγωνιζόμενοι δεν θα πρέπει να οργανωθούν ενάντια τους. Άλλωστε, στις δυο αυτές ανταγωνιστικές μορφές οργάνωσης, δεν περιλαμβάνεται κανένα κοινό στοιχείο, πέρα από την ομοιομορφία της λέξης, αφού η κοινωνική αυτο-οργάνωση δεν περιλαμβάνει, δομές, θεσμούς και μηχανισμούς, που είναι καθαρά εξουσιαστικά εφευρήματα. Άλλωστε και η αναρχική κοινωνία για την οποία αγωνιζόμαστε, δεν θα μπορέσει να υπάρξει και να ξεπεράσει τις αντιξοότητες, αν δεν βασιστεί πρώτα απ όλα στην οργάνωση, στην συλλογικότητα και στην αυτενέργεια αυτών που θα την αποτελούν. Δεν αρνούμαστε βέβαια, το γεγονός της ύπαρξης και της χρησιμότητας διάφορων αυθόρμητων πρακτικών,(που εμπεριέχουν και αυτές σαφέστατα στοιχεία της οργάνωσης, όπως αυτό της σύνθεσης πρακτικών), οι οποίες πολλές φορές έχουν λειτουργήσει καταστροφικά για το κράτος, αλλά πιστεύουμε πως κάθε κίνηση, όσο πιο καλά είναι οργανωμένη από πριν, τόσο πιο πολύ μπορεί να αντέξει στις βίαιες κινήσεις της κυριαρχίας.

Πιστεύουμε ότι έχουν ιδιαίτερα μεγάλη σημασία, μέσα στα μέτωπα του κοινωνικού ανταγωνισμού οι οργανωμένες αναρχικές παρεμβάσεις, όταν στηρίζονται σε συγκεκριμένα σχέδια, τα οποία προέρχονται μέσα από σοβαρές συζητήσεις και αναλύσεις (όχι βέβαια άσκοπες και ατελείωτες) αλλά τέτοιες που να μπορούν να προσεγγίσουν και να παρεμβαίνουν την πραγματικότητα και όχι να την ακολουθούν.

Βασικό στοιχείο της οργανωμένης δράσης των καταπιεσμένων, αποτελεί η ύπαρξη και ο πολλαπλασιασμός των αναρχικών συλλογικοτήτων, οι οποίες πιστεύουμε ότι μπορούν να λειτουργήσουν θετικά, τόσο στις συγκρούσεις και στις εξεγέρσεις όσο και στη συνεχή προετοιμασία

τους. Οι αναρχικές συλλογικότητες όταν-ουσιαστικά και όχι τυπικά- λειτουργούν σαν τέτοιες, μπορούν να εξασφαλίζουν την συχνή επικοινωνία, όσων την απαρτίζουν, ώστε να μπορούν να προχωρούν στις έγκειρες εκτιμήσεις τους για τις όποιες εξελίξεις, δηλώνοντας καθημερινά τη παρουσία τους στον κοινωνικό πόλεμο. Στηρίζονται όχι στο αίσθημα της παρέας, αλλά της αναρχικής συντροφικότητας και της αλληλεγγύης, κάνοντας όσους επίδοξους ηγετίσκους και άλλους αφερέγγυους τύπους παρεισφρήσουν σε αυτές, να απομακρυνθούν από μόνοι τους, αφού δεν μπορούν να πορευθούν από κοινού με βάση αυτές τις έννοιες. Έχοντας μια συνεχή αναρχική-αντιιεραρχική λειτουργία, αποτελούν το πιο τρανό παράδειγμα ότι οι άνθρωποι μπορούν να ζήσουν και να οργανωθούν χωρίς την επιβολή των νόμων και των θεσμών και πάνω απ όλα χωρίς κράτος και αρχηγούς. Μέσα σε μια αναρχική συλλογικότητα, όταν λειτουργεί με τους παραπάνω όρους, όχι μόνο δεν αφαιρείται το στοιχείο της ιδιαιτερότητας και της ατομικότητας του κάθε ατόμου, αλλά γίνονται σεβαστές όλες οι κατατεθειμένες απόψεις, και επιλέγονται σε κάθε στιγμή αυτές που κρίνονται σαν πιο λειτουργικές για τον κοινωνικό αγώνα, πάντα σαν αποτέλεσμα της σύνθεσης των όποιων επιμέρους διαφοροποιήσεων. Φυσικά, καμιά συλλογικότητα δεν μπορεί να εκπληρώσει στο έπακρο τους στόχους της, αν κινείται σε μόνιμη βάση από μόνη της. Ποτέ δεν αρνηθήκαμε την ύπαρξη και την αναγκαιότητα κοινού λόγου και πρακτικής, καθώς και τις οποιεσδήποτε συνεργασίες ανάμεσα στους αναρχικούς, σε σταθερή ή μη βάση. (Χωρίς βέβαια αυτό να αποτελεί φετίχ.) Με την προϋπόθεση πάντα ότι μέσα σε αυτές, όλοι ανεξαιρέτως θα συμμετέχουν ΙΣΟΤΙΜΑ σε όλες τις διεργασίες, και ότι θα λαμβάνεται υπ όψιν κάθε επιμέρους διαφοροποίηση, που θα πηγάζει μέσα από κάθε συλλογικότητα και από κάθε μεμονωμένο αγωνιζόμενο. Πάνω απ όλα όμως, σε μια συνεργασία αναρχικών, αυτό που πρέπει να υπάρχει και να κατατίθεται σαν βασικό στοιχείο, είναι η ειλικρίνεια, η αλληλεγγύη και κυρίως ο αλληλοσεβασμός. Αν φυσικά θέλουμε η συνεργασία αυτή να αποφέρει θετικά, για τον κοινωνικό αγώνα, αποτελέσματα.

Στον αντίποδα αυτών των απόψεων, οι πολέμιοι της αντιιεραρχικής ορ-

γάνωσης -όντας αποκομμένοι από τον συνολικότερο αντικρατικό αγώνα- διατείνονται, πως " *όλα αυτά είναι μάταια αφού κράτος και κοινωνία είναι το ίδιο, ή ότι οι αναρχικοί αποτελούν περιθώριο και για αυτό δεν συντρέχει κανένας λόγος να απευθύνονται στους υπόλοιπους ανθρώπους"*. Θεωρούμε πως τα παραπάνω όχι μόνο δεν αποτελούν κοινωνικές απόψεις, αλλά δεν έχουν απολύτως καμία σχέση με την πραγματικότητα. Η ιδέα περί "περιθωρίου", δεν αποτελεί προϊόν έμπνευσης των αναρχικών και των υπολοίπων αγωνιζόμενων. Ανήκει στο ιδεολογικό οπλοστάσιο των κρατιστών και διαχέεται καθημερινά από τα τσιράκια τους με πολύ συγκεκριμένους στόχους. Τα κρατικά καθάρματα τρέμουν στην ιδέα και μόνο της υιοθέτησης των αντικρατικών προταγμάτων από την κοινωνία, και στην συμπόρευση των αναρχικών με τους υπόλοιπους καταπιεσμένους. Γιατί όσες φορές αυτό γίνεται πράξη, οι κάθε λογής εξουσιαστές, νιώθουν τα θεμέλια της κυριαρχίας τους να τρίζουν. Οι αναρχικοί δεν αποτελούν ούτε περιθώριο, ούτε μια φωτισμένη πρωτοπορία που "θα έρθει από τα πάνω για να σώσει την κοινωνία από τα δεσμά του κράτους". Οι αναρχικοί, αποτελούν συστατικό κομμάτι της αγωνιζόμενης κοινωνίας που μάχεται για την απελευθέρωσή της. Γιατί κι αυτοί, μέσα σε αυτή τη κοινωνία βιώνουν μαζί με τους υπόλοιπους κα-ταπιεσμένους, την ίδια άγρια καταπίεση και εκμετάλλευση. Αν ήταν αλήθεια τα βλακώδη συνθήματα περί "περιθωρίου", θα έπρεπε κάθε φορά που οι αναρχικοί κάνουν την εμφάνισή τους σε μια συγκέντρωση, να απομονώνονται αμέσως και να παραδίνονται χωρίς χρονοτριβές στις δυνάμεις καταστολής, όπως ακριβώς θα ήθελε το κράτος. Εμείς τουλάχιστον από την εμπειρία μας, δεν έχουμε δει κάτι τέτοιο να γίνεται καθεστώς. Δεν αναφερόμαστε βέβαια στο έργο των διάφορων συνδικαλιστικών αστυνομιών, ούτε στους εντεταλμένους διαφόρων κομμάτων και κομματιδίων, αφού αυτός ακριβώς είναι ο ρόλος που έχουν επωμιστεί. Άλλωστε, θα μας προξενούσε κατάπληξη αν όλοι αυτοί φερόταν με διαφορετικό τρόπο στους αναρχικούς. Η ίδια η πραγματικότητα του κοινωνικού αγώνα, είναι αυτή που αποκλείει όχι απλά την απεύθυνση οποιοδήποτε απελευθερωτικού προτάγματος σε αυτά τα ερπετά, αλλά και την οποιαδήποτε προσπάθεια προσέγγισης τους.

Είναι τουλάχιστον ουτοπικό, να καλείς κάποιον να αρνηθεί την εξουσία που του έχει εμπιστευτεί το κράτος, ώστε να στραφεί ενάντια του. Απευθυνόμαστε -και έχουμε κάθε λόγο να το κάνουμε- στους ανθρώπους που χωρίς να εγκλωβίζονται από τις παρωπίδες που τους προτάσσει το κράτος, παρακολουθούν την εξελισσόμενη κοινωνική πραγματικότητα και κινούνται ,όχι με γνώμονα τα διάφορα εξουσιαστικά κριτήρια, αλλά βάζοντας πρώτα απ όλα την συνείδηση και την αξιοπρέπεια τους.

Έχουμε ξαναπεί και θα το ξαναπούμε όσες φορές χρειαστεί. Η δύναμη της αγωνιζόμενης κοινωνίας, και ο χείμαρρος της κοινωνικής αλληλεγγύης είναι τέτοια, που ανά πάσα στιγμή μπορεί να συνταράξει το κρατικό θηρίο. Όποιος θεωρεί ότι τα παραπάνω αποτελούν κενή συνθηματολογία, ας θυμηθεί τις νύχτες του Γενάρη του 91, τις συγκρούσεις των απολυμένων της ΕΑΣ, με κύρια αυτή του Βοτανικού, τις συνεχείς εξεγέρσεις των φυλακισμένων, και τόσα άλλα, στα οποία απλά συμμετείχαν οι αναρχικοί, χωρίς να τα δημιουργήσουν. Πολλές από τις παραπάνω απόψεις και πρακτικές, είναι αυτές που αλληλοσυμπληρώνοντας η μία από την άλλη, συνθέτουν αυτό που εμείς ονομάζουμε ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ- ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ- ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ. ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ώστε να επεμβαίνει έγκαιρα σε όλα τα σημεία του κοινωνικού ανταγωνισμού,(σε αντίθεση με την άμεση αντίδραση) προλαμβάνοντας την κρατική καταστολή και όχι να προσπαθεί να μετριάσει τις συνέπειες της. ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ, για να μπορούν οι αγωνιζόμενοι να οργανώνονται , ο καθένας μόνος του και όλοι μαζί, ώστε να αποφεύγουν τις διάφορες πολιτικές σπέκουλες και τα καπελώματα και να δημιουργούν ουσιαστικά και συνεχή χτυπήματα στην κρατική κυριαρχία.

Εν κατακλείδι, αναφερόμαστε στην πολύμορφη αντικρατική πρακτική που όντας συνεχής, διαρκής και εξελισσόμενη, χωρίς να υπόκειται σε χωροχρονικούς φραγμούς, έχοντας σαν κύρια χαρακτηριστικά την ειλικρίνεια, την ευθύτητα και το θάρρος, συμβάλει στην διόγκωση του πολέμου με το κράτος και τους θεσμούς του. Ως αναρχικοί, δεν μπορούμε αλλά ούτε και θέλουμε να παίξουμε το ρόλο των οργανωτών του λεγόμενου «χώρου». Άλλωστε κάτι τέτοιο, δεν συμβαδίζει με την συνολικότερη θεώρηση και πρακτική που έχουμε αποκομίσει μέσα από τη συμμετοχή μας στο κοινωνικό αγώνα.

Οι εκτιμήσεις και οι απόψεις που κατατέθηκαν δεν ανήκουν μόνο σε μας. Έχουν κατατεθεί άπειρες φορές διαδρομή του κοινωνικού πολέμου και από άλλους αγωνιζόμενους ανθρώπους και η αξία τους παραμένει διαχρονική.

ΑΡΙΣΤΕΡΙΣΜΟΣ, ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΧΑΡΤΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ο ρόλος που έχουν επωμιστεί οι αριστεριστές από το κράτος, είναι γνωστός εδώ και χρόνια. Η ουσία υπαρξής τους, έγκειται στη προσπάθεια του κράτους να καταστείλει κάθε αντικρατική, ή εξεγερτική διάθεση. Οι αριστεριστές προσπαθούν να πλευρίσουν ύπουλα-κυρίως αγωνιζόμενους ανθρώπους - και να τους εγκλωβίσουν σε δημοκρατικές λογικές, με σκοπό τη δημιουργία της εντύπωσης, πως αυτό που τους βάζουν να κάνουν είναι «επαναστατικοί» διαστρεβλώνοντας τους, κάθε επιθυμία για αυτοοργανωμενη και ανεξέλεκτη-αντικρατική δράση. Όντας εραστές του ελέγχου και της χειραγώγησης, έχουν παίξει πολλές φορές τον ρόλο του καταπραυντητή ανεξέλεκτων καταστάσεων, καθώς και του μπάτσου εκεί όπου η αστυνομία δεν μπορεί να επέμβει (επίσκεψη Λεπέν -Ρήξη 1984, Πολυτεχνείο 85, 90 και πολλά άλλα). Βρισκόμενοι αντιμέτωποι με την εκκωφαντική χρεοκοπία των ιδεών τους, προσπάθησαν να γαντζωθούν από την εξέγερση του Πολυτεχνείου 95, επιχειρώντας να συκοφαντήσουν και να μειώσουν το γεγονός όσο πιο πολύ μπορούσαν. Ως δικαιολογία προέβαλαν την αντίθεση των πρακτικών και αντιλήψεων που ακολουθήθηκαν εκείνα τα βράδια του Νοέμβρη -και όχι μόνο- με τις δικές τους λογικές περί επανάστασης. Η έντονη ενασχόλησή τους με το Πολυτεχνείο, είναι ένα ακόμα στοιχείο που αποδεικνύει την εξεγερτική διάσταση του γεγονότος. Στην ουσία όμως έριχναν λάσπη και υποβάθμιζαν το γεγονός.

Εμφανιζόμενοι ως οι «διανοούμενοι», οι «ήρεμοι» και δημοκράτες «επαναστάτες», κινούμενοι στη κατεύθυνση της διαπραγμάτευσης με το κράτος και λειτουργώντας όπως πάντα ως κρατικά δεκανίκια, συμμετείχαν στον αποπροσανατολισμό της κοινωνίας γύρω από το «ζήτημα της καταστροφής της σημαίας», τοποθετώντας το στη βάση της απλής αγανάκτησης και της προκλητικής ενέργειας προς τους μπάτσους και τους φασίστες, που είχαν μαζευτεί γύρω από το χώρο του Πολυτεχνείου, ή στη βάση της καταστροφής ενός εθνικιστικού συμβόλου, σαν μια απλή αντιεθνικιστική-αντιφασιστική ενέργεια. Δεν θα μπορούσαν όμως να μιλήσουν για το γεγονός του καψίματος ενός κρατιστικού συμβόλου, ενός συμβόλου μίσους, τυραννίας και καταπίεσης, για τη αντικρατική διάσταση της ενέργειας αυτής.

Άλλοι πάλι, δείχνοντας το ανθρώπινο προσωπείο των ιδεολογημάτων τους, προσπάθησαν να σπεκουλάρουν τις απόψεις και τις πρακτικές εξεγερμένων, θέτοντας τους γνωστούς όρους ξεπουλήματος των αγώνων.

Διατύπωσαν και προώθησαν λογικές του είδους, ότι μπορεί ν' αναπτυχθεί «πολιτικός λόγος» στα δικαστήρια, απέναντι στους επαγγελματίες της ιεροεξέτασης, τους δικαστές. Καλλιέργησαν το φόβο προσπαθώντας να καταστείλουν την όποια αντικρατική διάθεση και θέτοντας ψευτοδιλλήματα αθώος-ένοχος, θέλοντας να εγκλωβίσουν τους αγωνιζόμενους και ιδιαίτερα τους λεγόμενους «ανήλικους» σε αντιλήψεις ξένες, προς την ουσία της εξέγερσης και γενικότερα του ίδιου του κοινωνικού πολέμου.

Γνωστοί και άγνωστοι, αριστεριστές και μη δικηγόροι, (με ελάχιστες εξαιρέσεις), έδωσαν γραμμή, πάντα για να «σωθούν» οι κατηγορούμενοι, για ρουφιανιές και καταδόσεις. Χρησιμοποίησαν διάφορους διπρόσωπους, παρουσιάζοντάς τους ως «πολέμιους» της εξέγερσης με σκοπό να ξεφτιλίσουν απόψεις και πρακτικές. Έθεσαν τη "δικαιοσύνη", έναν από τους θεσμούς του κράτους, ως κριτή του κοινωνικού αγώνα, σπρώχνοντας με τον ένα η τον άλλο τρόπο, ανθρώπους στα δικαστήρια, καταφέρνοντας συν τοις άλλοις, ν' αυξήσουν τη φήμη τους και το πρεστίζ τους, (εκείνη τη χρονική στιγμή, ήταν ο μόνος τρόπος να προβληθούν από τα ΜΜΕ), καθώς και την οικονομική τους άνεση.

Έτσι, προσπάθησαν ως «μαχόμενοι δικηγόροι» να ξεμπλέξουν και να ξεκαθαρίσουν τις θέσεις των πελατών τους, **σε καμιά όμως περίπτωση των εξεγερμένων, οι οποίοι δεν καθορίζουν τη στάση και τη συμπεριφορά τους, βάση νομικίστικων συμβουλών.** Συνεργαζόμενοι όπως πάντα με το κράτος, χλεύασαν αξίες και απόψεις, με σκοπό και το προσω-πικό τους συμφέρον. Και αυτά είναι πράγματα που δεν ξεχνιούνται από τους αγωνιζόμενους ανθρώπους.

Μη ξεχνάμε, ότι και ο θεσμός της «δικαιοσύνης» περνούσε μια κρίση, μια περίοδο ανασύστασης και ανασυγκρότησης, εξαιτίας κυρίως της εξέγερσης στις φυλακές, γεγονός που εκφράστηκε μέσα από νέα νομοσχέδια στα οποία συνεργάστηκαν γνωστοί δικηγόροι.

Ένας άλλος θεσμός, ο οποίος έπαιξε σημαντικότατο ρόλο και σ' αυτή την υπόθεση, είναι αυτός της οικογένειας. Ο ίδιος ο θεσμός, έχει ως σκοπό κυρίως, την προετοιμασία των νεοτέρων «μελών», τα οποία δεν έχουν μολυνθεί με το μικρόβιο της εξουσίας, να εισέλθουν στην κρατικά δομημένη κοινωνία, ως παραγωγικά στελέχη. Να διδάξει το φόβο και την υποταγή στην κυριαρχία και σε τελική ανάλυση, να συνθέσει την απατηλή εικόνα της κοινωνίας που δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς κράτος και νόμους.

Οι γονείς, όντας επηρεασμένοι οι περισσότεροι από τις δικές τους παραμορφωμένες αντιλήψεις και σε συνεργασία ή όχι με τους δικηγόρους, άσκησαν συνδυασμένες πιέσεις σε ανθρώπους για να απαρνηθούν τις απόψεις τους και να ταπεινωθούν στα δικαστήρια, υποστώμενοι κάθε συνέπεια.

Ο κοινωνικός αγώνας όμως, δεν έχει καμιά σχέση με νομικίστικα τερτίπια, ούτε θέτει, είτε θεσμούς, είτε το κράτος στο σύνολό του, ως κριτή του. Οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι, αν μη τι άλλο, έχουν μνήμη και μάλιστα αναλλοίωτη. Και η αναρχία δεν είναι ούτε κίνημα, ούτε ιδεολογία για να πρόσκειται σε ηγέτες και μανιφέστα ή να παραμένει στάσιμη, κολλημένη σε κάποιες ιδέες. Εξελίσσεται συνεχώς, εξετάζοντας τις εκάστοτε συνθήκες. **Η μνήμη και οι εμπειρίες βοηθούν στο να μην πέφτουν οι αγωνιζόμενοι στις παγίδες των διάφορων καλοθελητών. Να μην επαναλαμβάνονται τα λάθη του παρελθόντος...**

"Άκου! Όσοι ζούσαμε εδώ πριν το Γενάρη, ξέραμε ότι είναι πολύ εύκολο να πεθάνουμε από δηλητηρίαση ή από πείνα. Και τώρα που έχουμε πάρει τα όπλα πάλι υπάρχει αυτή η πιθανότητα. Όμως υπάρχει και μια άλλη: Να πεθάνουμε από σφαίρα ενώ πολεμάμε τους δυνάστες μας. Σε αυτή την περίπτωση θα έχουμε πεθάνει με αξιοπρέπεια!"

(ινδιάνος μαχητής)

Η Σύνοδος Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Θεσσαλονίκη. Τις μέρες αυτές, οι ευρωπαίοι κυρίαρχοι γιορτάζουν μέσα σε δύο "κόκκινες ζώνες". Η μια σε απόσταση 1.500 και η άλλη σε απόσταση 3.000 μέτρων από το ξενοδοχείο που θα βρίσκονται. Και οι δύο, σε απόσταση 125 χιλιομέτρων από την πόλη που τους... φιλοξενεί. Με περισσότερους από 10.000 αστυνομικούς, λιμενικούς, πυροσβέστες και στρατιώτες να τους φυλάνε. Που γιορτάζουν. Για τελευταία φορά σε πόλη κράτους που έχει την προεδρία. Από εδώ και πέρα, οι γιορτές θα γίνονται στις Βρυξέλλες.

Μια ακόμη γιορτή της Δημοκρατίας, όπου οι Ευρωπαίοι αφεντάδες - αυτή τη φορά - μαζεύονται να συζητήσουν και να επικυρώσουν επίσημα, τους "νέους όρους συνεργασίας" τους. Και μετά, τις νέες ανθρωποσφαγές, τις νέες λεηλασίες, τη νέα φάση της σταυροφορίας, που έχουν όλοι υπογράψει.

Αυτοί που συμμετέχουν στο απλόχερο μοίρασμα του θανάτου από άκρη σε άκρη σε όλη τη γη. Που στο όνομα της "Ανάπτυξης" καταστρέφουν τόσο τον πλανήτη όσο και τους ανθρώπους, που στο όνομα της "Ασφάλειας" πραγματοποιούν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο, αφήνοντας πίσω τους εκατόμβες θυμάτων...

Είναι οι ίδιοι που δε σταματούν σε συνθήκες "ειρήνης" ή "πολέμου" να υλοποιούν τα αντιανθρώπινα σχέδιά τους. Θεωρούν πως τα παλάτια τους δεν τα φτάνει η οργή και ο θάνατος και εκεί απρόσκοπτα θα συζητήσουν για το "μέλλον" τους, το "μέλλον του κόσμου". Πώς θα συνεχίσουν την ολοένα και πιο στυγνή εκμετάλλευση των ανθρώπων, πώς θα οργανώσουν νέες επιχειρήσεις "Αντί" - τρομοκρατίας, γιατί η οικονομία τους νοσεί, η "Ανασφάλεια" δημιουργεί κρίση και ύφεση...

Από την άλλη όμως υπάρχουν και οι άλλοι... Αυτά τα εκατομμύρια των ανθρώπων που αρνήθηκαν στην πράξη από την πρώτη στιγμή "το τέλος της ιστορίας", το τέλος των εξεγέρσεων και των επαναστάσεων. Αυτοί που βιώνουν καθημερινά την "κόκκινη ζώνη" παντού, σε οποιοδήποτε σύμβολο, σε κάθε έκφραση της κρατικής δόμησης, σε κάθε θεσμό και μηχανισμό της κυριαρχίας.

Αυτοί που "*...θάβονται ζωντανοί μέσα στις φυλακές, στα αναμορφωτήρια, στα χαμόσπιτα των εργατικών συνοικιών, στα πέτρινα φέρετρα των πολυκατοικιών, στα υπεράριθμα νηπιαγωγεία και σχολεία, μέσα σε ολοκαίνουργιες κουζίνες και κρεβατοκάμαρες γεμάτες με φανταχτερά έπιπλα αγορασμένα επί πιστώσει...*".

Μέσα στις φανταχτερές μητροπόλεις, στις άθλιες παραγκουπόλεις, στα υπόγεια των μετρό, οπουδήποτε έχει εξαπλωθεί το κρατικό καρκίνωμα.

Αυτοί που ακολουθούν έναν ακόμη περιπλανώμενο θίασο των εξουσιαστών όπου αυτοί συνεδριάζουν. Που δεν επιζητούν να διορθώσουν επιμέρους κομμάτια τους. Που οργανώνουν διαδηλώσεις, ενώνουν τις φωνές τους με τα εκατομμύρια των καταπιεσμένων από όλη τη γη, συγκρούονται με τις δυνάμεις της τάξης και του θανάτου, πραγματοποιούν εξεγέρσεις όπως αυτή στη Γένοβα, εκδικούνται για τους νεκρούς συντρόφους τους και συνεχίζουν να ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ...

Τα χέρια και των Ευρωπαίων κυριάρχων, είναι βαμμένα στο αίμα. Στο αίμα όλων εκείνων που στο όνομα της Δημοκρατίας, στο όνομα της Ασφάλειας και της "Αντι - τρομοκρατίας", στο όνομα της "ισχυρής Ευρώπης" και της "ισχυρής οικονομίας" δολοφονήθηκαν στην Γιουγκοσλαβία, στο Αφγανιστάν, στο Ιράκ, στην Παλαιστίνη, παντού. Και εξακολουθούν να φυλακίζονται στα Γκουαντάναμο, στα "λευκά κελιά", να δολοφονούνται, να πεθαίνουν από την πείνα και την ανέχεια, μακριά από τα "φώτα της δημοσιότητας".

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΚΑΙ ΣΕ ΟΣΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΦΥΛΑΚΙΣΤΕΙ ΓΙ' ΑΥΤΟ

ΤΑ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΤΑ ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ, ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΝΑ ΙΣΧΥΕΙ ΒΙΑ ΣΤΗ ΒΙΑ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

15 Ιουνίου 2003

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

"Γνωρίζω ότι δεν τους υπολογίζετε, γιατί η αυλή είναι οπλισμένη. Σας ικετεύω όμως να μου επιτρέψετε να σας αναφέρω ότι πρέπει να τους υπολογίζετε πολύ, κάθε φορά που οι ίδιοι θεωρούν ότι είναι το παν. Να σε ποιο σημείο βρίσκονται: κι αυτοί αρχίζουν να μην υπολογίζουν τα στρατεύματα σας, γιατί το κακό είναι ότι η δύναμη τους υπάρχει μέσα στη φαντασία τους και μπορεί να ειπωθεί με απόλυτη σιγουριά ότι, εν αντιθέσει προς όλα τα άλλα είδη ισχύος, **όταν φτάσουν σε ένα ορισμένο σημείο, μπορούν να κάνουν ό,τι νομίζουν ότι μπορούν να κάνουν"**

(καρδινάλιος του Ρετζ)

Οι εξεγερμένοι στα προάστια του Παρισιού, αλλά και σε άλλες πόλεις της Γαλλίας δίνουν ένα σαφές μήνυμα προς τους κυρίαρχους. ΤΙΠΟΤΕ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΣΕ. Άνθρωποι που ζουν την εξαθλίωση και βιώνουν την καταστολή, εξεγέρθηκαν όχι για να μετασχηματίσουν ή να καλυτερεύσουν το γαλλικό κράτος, αλλά **για να διεκδικήσουν την ίδια τους τη ζωή.**

Η εξέγερση αυτή, δεν ήρθε από το πουθενά, αλλά είναι ακριβώς μια **γενίκευση ενός πολέμου που διεξάγεται εδώ και πολλές δεκαετίες και στις πόλεις της γαλλικής επικράτειας.** Η αφορμή, είναι ο θάνατος δύο νεαρών ανθρώπων στην προσπάθεια τους να κρυφτούν από μπάτσους, (αν πραγματικά οι μπάτσοι τους κυνηγούσαν ή όχι, μικρή σημασία έχει).

Η αντίδραση, η διαμαρτυρία και εν τέλει η αλληλεγγύη, με αφορμή το γεγονός αυτό εκφράζεται μέσα από την γενίκευση ενός ιδιότυπου αντάρτικου. Ο τρόπος με τον οποίο επιλέγεται να αντιμετωπιστεί η όλη κατάσταση από την πλευρά του κράτους, είναι η διαμόρφωση και επιβολή μιας "πραγματικότητας". Και είναι ενδιαφέρον να σημειωθούν κάποια από τα χαρακτηριστικά αυτής της "πραγματικότητας", ως τον τρόπο με τον οποίο επιλέγεται να αντιμετωπιστεί μια εξέγερση, σε ευρωπαϊκό έδαφος.

Η πλειονότητα των ΜΜΕ, λοιπόν, αναφέρουν ότι πρόκειται για "*συμμορίες που λεηλατούν*", "*εμπόρους ναρκωτικών που δεν θέλουν την αστυνομία ανάμεσά τους*" "*αφρικανούς μετανάστες που καμία σχέση δεν έχουν με τους Γάλλους*" κ.ά. Έτσι, πληροφορούμαστε πως ο λόγος για τον οποίο εξεγείρονται οι άνθρωποι, είναι μια "κόντρα" μεταξύ του υπουργού (και καθόλου τυχαίου εξουσιαστή) Σαρκοζύ και των εξεγερμένων. Μια... κόντρα δηλαδή, με αφορμή δηλώσεις του τελευταίου...

Στη συνέχεια, προβάλλονται δηλώσεις και κινητοποιήσεις διαφόρων, "*υπέρ του τέλους της βίας*" (των εξεγερμένων βέβαια). Επίσης, επιβάλλεται (σε συγκεκριμένα προάστια) απαγόρευση της κυκλοφορίας των κάτω των 16 (γιατί όπως υπονοείται, αυτοί φταίνε για όλα) καθώς και η "ελευθερία" στις δυνάμεις καταστολής, να μπουκάρουν σε όποιο σπίτι θέλουν, όποτε θέλουν και για όποιο λόγο θέλουν. Και συμπληρωματικά σε όλα αυτά, η απόφαση να απελαύνονται όσοι "μη γάλλοι" συλλαμβάνονται και καταδικάζονται για "συμμετοχή στα επεισόδια", ανεξάρτητα αν έχουν "πράσινες κάρτες" κ.λπ. Ταυτόχρονα βέβαια, χιλιάδες μπάτσοι (σε προάστια αλλά και σε κέντρα πόλεων), συγκρούσεις, συλλήψεις...

Στη συνέχεια, κάπου, κάποιοι από αυτούς διαφοροποιούνται. Ξεκινούν αναλύσεις, συγκεκριμένης μαρξιστικής οπτικής και χαρακτήρα, όπου αρχίζουν να αναλύονται σε κοινωνιολογικό επίπεδο, οι "λόγοι και οι αφορμές" της εξέγερσης αυτής. Κριτική στην πολιτική των γαλλικών κυβερνήσεων καθώς και της έννοιας και εφαρμογής της "πολυπολιτισμικότητας". Κριτική πάνω στην πολεοδομία, στις ενέργειες και προγράμματα "ενσωμάτωσης", στις ιδιαιτερότητες της "γαλλικής πραγματικότητας", σε, σε, σε...

Η ουσία βέβαια, έχει να κάνει με την περίφημη "ενσωμάτωση". Την "ενσωμάτωση των ανθρώπων στις κοινωνίες". Και αυτό, γιατί το κύριο και πρώτιστο χαρακτηριστικό που αναφέρεται, είναι πως "***οι εξεγερμένοι, δεν έχουν κάποιο ιδεολογικό υπόβαθρο. Δεν είχαν αιτήματα. Δεν μπορούσες να συνδιαλλαγείς, να συζητήσεις μαζί τους***"... Η "ενσωμάτωση" λοιπόν...

Αν δούμε πίσω από το δέντρο, εμφανίζεται η αδυναμία των χειραγωγικών μηχανισμών, να εγκλωβίσουν την ανθρώπινη οργή. Το ιδιότυπο αντάρτικο που έχει αναπτυχθεί στα προάστια των γαλλικών πόλεων (και που πρόσφατες αναλύσεις εκφράζουν φόβους εξάπλωσης και στο "κέντρο των πόλεων" - ήδη έχουν αναφερθεί συγκρούσεις σε κάποια κέντρα), δεν έχει να κάνει απλά και μόνο με "το κάψιμο αμαξιών". Ο εμπρησμός αμαξιών άλλωστε, έχει τη δική του σημασία, αν αναλογιστεί κανείς πως σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία περίπου 8.000 οχήματα έχουν πυρποληθεί από την αρχή της εξέγερσης, την ίδια στιγμή που ο αριθμός αυτών που συνολικά έχουν πυρποληθεί από την αρχή του χρόνου, αγγίζουν τις 28.000. Αντιλαμβάνεται κανείς την "ιδιαιτερότητα" της συνθήκης αυτής, καθώς και τη σημασία της στην εκεί κοινωνική πραγματικότητα.

Πέρα λοιπόν από τα αυτοκίνητα, στόχο αποτελούν σχολεία, γυμναστήρια, υπερκαταστήματα, αστυνομικά τμήματα και γενικότερα δημόσια κτίρια... Δέχονται επιθέσεις, πυρπολούνται, καταστρέφονται. Σε δεκάδες γαλλικές πόλεις. Ήδη, για περισσότερες από τρεις βδομάδες... Εκείνο λοιπόν που θα πρέπει να τονιστεί, πέρα από τις συγκρούσεις είναι το ξέσπασμα της οργής των εξεγερμένων ενάντια σε κάθε κρατικό είδωλο, σε κάθε σύμβολο καταπίεσης, ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας και τυραννίας.

Και αυτό που τρομάζει τους κυρίαρχους; Η εξάπλωση, ένα ντόμινο οργής και σε άλλα σημεία και από άλλους εξαθλιωμένους και καταπιεσμένους ανθρώπους.Σε μια από τις καρδιές της ευρωπαϊκής Δημοκρατίας, σε ένα κράτος "οικονομικά ισχυρό", η εξέγερση αυτή έρχεται να επιβεβαιώσει, για ακόμη μια φορά πως οι σχεδιασμοί των κυρίαρχων θα βρίσκουν συνεχώς εμπόδια. Πως οι άνθρωποι δεν έπαψαν ποτέ να εξεγείρονται διαλύοντας τις ψευδαισθήσεις της κοινωνικής γαλήνης και αποδοχής των αντιανθρώπινων σχεδιασμών των εξουσιαστών. Αυτή η εξέγερση δεν είναι κάτι το "απλό" ή κάτι που μεμονωμένα συνέβη. Είναι η συσσώρευση της αγανάκτησης καταπιεσμένων ανθρώπων. **Είναι η αντίσταση και το τσάκισμα των επιλογών και σχεδιασμών της κυριαρχίας.**

Και φυσικά, η εφαρμογή των σχεδιασμών της κυριαρχίας, μέσα στο πλαίσιο όχι μόνο του ευρωπαϊκού υπέρ - κράτους αλλά και σε γενικότερους, πιο ευρείς κυριαρχικούς σχεδιασμούς, δεν συντελείται μόνο στο γαλλικό κράτος. Με άλλα δεδομένα, άλλες συνθήκες και όρους και πολλές φορές και με άλλη σφοδρότητα και ταχύτητα, συντελούνται και σε άλλες γεωγραφικές περιοχές. Όμως εκείνο που παραμένει κοινό, είναι οι δυνατότητες αντίστασης των ανθρώπων, οι εξεγερτικές προοπτικές που υπάρχουν και που μπορούν να εκφραστούν έξω και πέρα από πολιτικές, κόμματα, οργανώσεις και γενικότερα χειραγωγικούς μηχανισμούς εγκλωβισμού, συνδιαλλαγής... Μηχανισμούς "ενσωμάτωσης"...

Η εξέγερση στις πόλεις του γαλλικού κράτους. **είναι συνέχεια και κυρίως κομμάτι, των κοινωνικών εκρήξεων που όλοι αναμένουν μα κανένας δεν γνωρίζει πότε, που και με ποια αφορμή θα ξεσπάσουν. Ινδονησία, Αλβανία, Αργεντινή, Γαλλία...** Στα τελευταία τουλάχιστον δέκα χρόνια, γενικευμένα ξεσπάσματα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, με διαφορετικά χαρακτηριστικά, αφορμές και πραγμάτωση. Με κοινό όμως παρανομαστή, το ανεξέλεγκτο, την λύσσα απέναντι στην

εξουσία, την αδυναμία των όποιων χειραγωγικών μηχανισμών να την αντιμετωπίσουν, το ξεπέρασμα των όποιων εναλλακτικών δεκανικιών του κρατισμού (που τόσο προσπάθησαν στις "κινητοποιήσεις ενάντια στην παγκοσμιοποίηση), την ωμή καταστολή...

Είναι μια εξέγερση με όλα τα χαρακτηριστικά που μπορεί να έχει ως τέτοια και που κανένας κομματικός μηχανισμός ή εναλλακτική σαπουνόφουσκα μπορεί να απορροφήσει και να χειραγωγήσει. Σαφώς πολλοί θα είναι αυτοί που κατ' ανάγκη θα εκφράσουν την αλληλεγγύη τους στους εξεγερμένους και θα εντοπίσουν / δημιουργήσουν το "επαναστατικό υποκείμενο". Στην έκφραση της αλληλεγγύης αυτής θα ξεχάσουν βέβαια την αντικρατική διάσταση της εξέγερσης (γεγονός που αναδεικνύεται από τα παραπάνω) και θα περιοριστούν στην καλυτέρευση της εξαθλίωσης και στον "εξανθρωπισμό της εκμετάλλευσης", εξάγοντας "πολιτικά συμπεράσματα" και "βαθυστόχαστες" ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ αναλύσεις.

Οι όποιες αυτές αναλύσεις, εκτιμήσεις και προσπάθειες (μόδα γίνανε για παράδειγμα, τις τελευταίες μέρες τα "οδοιπορικά" στις "γειτονιές των μεταναστών") δεν είναι τίποτε άλλο πέρα από έναν ακόμη τρόπο αντιμετώπισης της κοινωνικής οργής. Όλοι αυτοί που σήμερα στέκονται τουλάχιστον συμπαθείς (ακόμη και το Κ.Κ.Ε. έχει δηλώσει την συμπαράσταση του), είναι οι ίδιοι που όταν συμβαίνει κάτι ανάλογο στη "έδρα τους", ξεχνώντας τις όποιες "αναλύσεις και εκτιμήσεις", σπεύδουν να καταδικάσουν, να καταγγείλουν, να μιλήσουν για "προβοκάτορες", "αλήτες", "πράκτορες", κ.λπ. κ.λπ.

Γιατί εν τέλει, δεν είναι μονάχα η γνωστή ίδια λάσπη που ρίχνουν κάθε φορά που οι άνθρωποι βγαίνουν στους δρόμους, συγκρούονται εξεγείρονται και ξεφεύγουν από νερόβραστες και ανούσιες εγκλωβιστικές μορφές διαμαρτυρίας. Είναι η προσπάθεια να ταυτιστούν με την αντίδραση και αντίσταση των ανθρώπων (όπως αυτή εκφράζεται βέβαια κάπου... μακριά) και στη συνέχεια, όταν κάτι ξεσπάσει στην "έδρα" τους, να χρησιμοποιήσουν αυτά τα "ένσημα συμπαράστασης" στο να κατευθύνουν το ανεξέλεγκτο σε δρόμους συνδιαλλαγής...

Η εξέγερση όμως και η σύγκρουση δεν είναι δύο αφηρημένες έννοιες, μακρινές από τους ανθρώπους, όπως θέλουν να επιβάλλουν ως λογική. Είναι η έκφραση της ίδιας της ανθρωπινότητας, που παρά τις μεταβολές στις συνθήκες κυριάρχησης, συνεχίζει να υπάρχει, να αντιστέκεται και να μάχεται για την ελευθερία Αυτή είναι και η ουσία της εξέγερσης στις πόλεις της Γαλλίας και σαν τέτοιο σκεπτικό θα πρέπει να λειτουργήσει για κάθε άνθρωπο. Όλα είναι δυνατά, κανένας διαμεσολαβητής της ανθρώπινης ύπαρξης δεν μπορεί να υπάρξει.

Γιατί γνωρίζουν καλά, πως ο αγώνας για ζωή δεν μπορεί παρά να είναι βίαιος, όπως βίαιη είναι η επιβολή του κράτους πάνω στην ανθρώπινη κοινωνία.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΕΞΕΓΕΡΜΕΝΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΡΑ

ΝΟΕΜΒΡΗΣ 2005

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

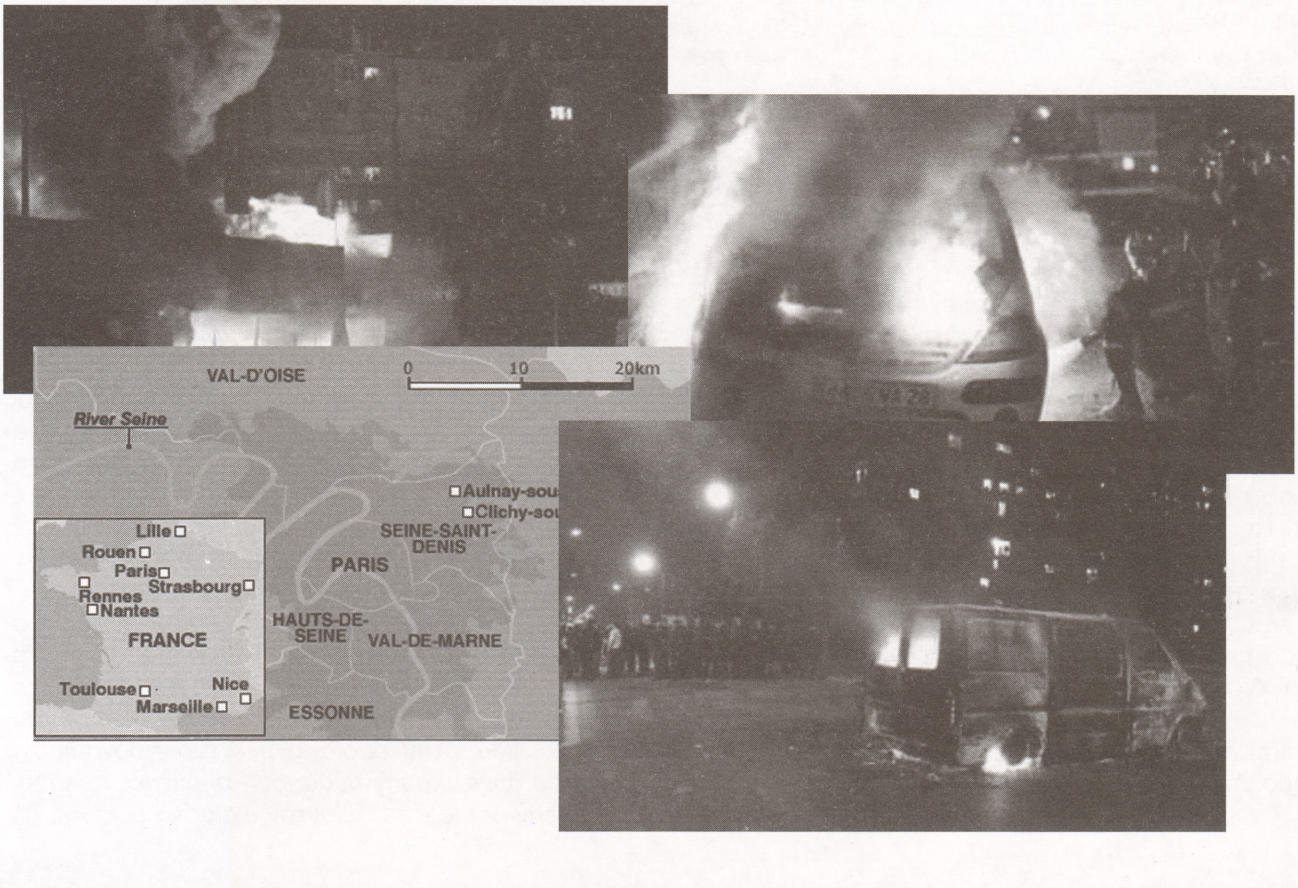

Αναφορικά με την "γέννηση" της Φιλοσοφίας...

Το παρακάτω κείμενο δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση μια, ούτως ή άλλως ανύπαρκτη, ιστορική αλήθεια. Είναι αδύνατο να γίνει αναφορά σε όλες τις παραμέτρους των ζητημάτων που το κείμενο πραγματεύεται, ουσιαστικά διαμόρφωσης μιας συγκεκριμένης μορφής κρατισμού στον ελλαδικό χώρο. Είναι μια απόπειρα προσέγγισης μιας πραγματικότητας, κάτω από ένα συγκεκριμένο πρίσμα. Όσο το δυνατό περιεκτικότερες και απλούστερες αναφορές σε ερωτήματα σχετικά με τη σύσταση των πόλεων - κρατών, την Δημοκρατία, το ρόλο της Φιλοσοφίας κ.λπ.

Τα στοιχεία έχουν παρθεί κατά κύριο λόγο από βιβλία που καταγράφουν - όσο το δυνατόν αντικειμενικότερα - το παρελθόν και τα όποια "ιστορικά στοιχεία" έχουν διασταυρωθεί στην κατεύθυνση της όσο το δυνατόν κοινής αποδοχής τους. Έννοιες όπως "Μυκηναϊκός πολιτισμός" χρησιμοποιούνται για να γίνει πιο κατανοητό σε τι γίνεται αναφορά ενώ το ν.χ. και π.χ., μεταφράζεται σε νέα χρονολογία και παλιά χρονολογία.

Ειδικότερα, η ελληνική φιλοσοφία είναι σίγουρα ζήτημα ενδιαφέρον και ανεξάντλητο, πλην όμως αδύνατο να εξεταστεί ενδελεχώς μέσα στον περιορισμένο χώρο του εντύπου αυτού. Έτσι σκοπός του κειμένου αυτού δεν είναι η αναλυτική παρουσίαση, σύγκριση ή κριτική στις τάσεις, τις θεωρίες και τα πρόσωπα που την χαρακτηρίζουν.

Αυτό που θα επιχειρηθεί να γίνει είναι μια όσο το δυνατόν περιεκτικότερη αναφορά στη σχέση κάποιων από τις σημαντικότερες παραμέτρους, μερικών από των πιο γνωστών φιλοσοφικών συστημάτων και θεωριών, με την κοινωνική πραγματικότητα της εποχής. Μέσα από την αναφορά αυτή σε αρκετές περιπτώσεις μπορεί κάποιος να διακρίνει θέσεις και θεωρίες που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ακόμη και αντί - εξουσιαστικές. Η πραγματικότητα όμως είναι πως μέσα από την χρήση τους και μέσα από την ανάπτυξη της Φιλοσοφίας, μεταρρυθμίζεται και αναπτύσσεται συνεχώς η δημοκρατία αλλά και άλλα μοντέλα επιβολής.

Τα πρώτα ελληνόφωνα φύλα, άρχισαν να καταφθάνουν στην βαλκανική χερσόνησο γύρω στο 2000 π.χ., σε μια εποχή όπου παρατηρείται μια γενικότερη μετακίνηση μεγάλων πληθυσμιακών κομματιών, προς τον ευρωπαϊκό χώρο. Ταυτόχρονα, αρχίζει να διαδίδεται και η επεξεργασία και χρήση ορείχαλκου καθώς και οι λεγόμενες Ινδό - Ευρωπαϊκές γλώσσες.

Περίπου στα 1600 π.χ., ισχυροποιείται στην κυρίως Ελλάδα ένας συγκεκριμένος τρόπος ζωής, προηγμένος σε σχέση με τα μέχρι τότε δεδομένα, που αναφέρεται ως Μυκηναϊκός πολιτισμός. Ισχυρά οχυρά δεσπόζουν σε στρατηγικές θέσεις, (με τις Μυκήνες να δίνουν και την ονομασία στην περίοδο αυτή), σε κάποιον λόφο για παράδειγμα, όπου στην περιοχή γύρω από αυτό να συγκεντρώνονται πληθυσμιακά κομμάτια, μια πρώιμη μορφή των μετέπειτα γνωστών πόλεων - κρατών, (στις οποίες θα γίνει αναφορά παρακάτω).

Κατά κάποιο τρόπο, οι άρχοντες που ζούσαν στα οχυρά αυτά είχαν υπό την κυριαρχία τους και τις γύρω περιοχές, (με τους όποιους κατοίκους αυτών), μια μορφή "φέουδων". Σταδιακά, σχηματίζεται μια κάποια μορφή ασταθούς ηγεμονίας, με κορυφή τους άρχοντες των Μυκηνών. Η ανάπτυξη είναι παράλληλη με ανάλογους μεσανατολικούς, (Κασσίτες, Χετταίοι, Υξώς κ.α.), με αρκετές ομοιότητες αλλά και βασικές διαφορές. Και στις δύο περιπτώσεις, η στρατιωτική ισχύς προέρχεται από μια "αριστοκρατία αρματηλατών", τη στιγμή που το άρμα ήταν και η πολεμική τεχνολογία αιχμής της εποχής ενώ ήταν πολύ λίγοι αυτοί που μπορούσαν να το συντηρούν - κατέχουν. Η βασική διαφορά ήταν πως στην περίπτωση του ελλαδικού χώρου, η θάλασσα και γενικότερα ο στόλος, ήταν κομμάτι του Μυκηναϊκού πολιτισμού, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους που χαρακτηρίζονται ως στεριανοί.

Αυτό οφείλεται και στην προηγούμενη, (από το 1600 π.χ.) ισχυρή δύναμη της περιοχής, τους Κρήτες, (Μινωικός πολιτισμός) οι οποίοι ήταν κατ' εξοχήν ναυτικός λαός και στα κέντρα των οποίων επέδραμαν και σιγά σιγά έθεσαν υπό τον έλεγχο τους οι στόλοι και οι στρατοί των Μυκηναΐων αρχόντων.

Γύρω στο 1200 π.χ., νέα φύλα προελαύνουν από το βορρά, οι Δωριείς. Μέχρι το 1000 π.χ., έχουν λεηλατήσει και καταλάβει τις μεγάλες ακροπόλεις του Μυκηναϊκού πολιτισμού, ενώ *"παράλληλα σημειώνονταν εκτεταμένες αναμίξεις και πολλές δευτερεύουσες και τριτεύουσες μετατοπίσεις πληθυσμών"*. Οι Δωριείς εγκαθίστανται στα κέντρα των Μυκηναΐων αρχόντων, τα πιο γόνιμα και στρατηγικά εδάφη ενώ οι *"λιγότερο ευνοημένες περιοχές"*, μένουν στους πριν από τους Δωριείς πληθυσμούς. Αυτές οι περιοχές χαρακτηρίζονται ως Ιωνικές, (λ.χ. Αττική, ακτές Μ. Ασίας κ.α.) και είναι εκεί που αναπτύσσεται και διαμορφώνεται μια νέα μορφή εξουσιασμού, αυτό που μετέπειτα θα γίνει γνωστό ως πόλη - κράτος και που σταδιακά θα επεκταθεί σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο.

Το Μυκηναϊκό μοντέλο - όπως και τα προγενέστερα - δομείται πάνω σε φυλετικούς και οικογενειακούς δεσμούς. Τη στιγμή όμως που πρόσφυγες από διαφορετικούς τόπους, με διαφορετικές παραδόσεις, από διάφορες φυλές και οικογένειες, βρίσκονται σε ένα εχθρικό γι' αυτούς περιβάλλον, έχοντας να αντιμετωπίσουν αυτόχθονες λαούς, οι παραδοσιακοί συγγενικοί δεσμοί και σχέσεις, παύουν να υφίστανται.

Η πόλη - κράτος, από *"φυσική άποψη, ήταν μια αστική συγκέντρωση τριγυρισμένη από αγρούς και βοσκοτόπια. Πολιτικά, ήταν μια κοινότητα που την κυβερνούσαν άρχοντες και νόμοι. Ψυχολογικά, ήταν μια αυτάρκης ομάδα στην οποία ανήκε ένα προνομιούχο τμήμα του συνολικού πληθυσμού - οι άντρες πολίτες - και από την οποία αποκλείονταν όχι μόνο οι ξένοι, αλ-*

λ' ακόμη οι δούλοι, οι γυναίκες και τα παιδιά".

Εξίσου σημαντικό, το ότι "*η Ελληνική πόλη τραβούσε πάνω της την ολική σχεδόν αφοσίωση των πολιτών της. Και οι επιδιώξεις που συνδέονταν με την οικονομία και την πολιτική, αλλά και με τη θρησκεία... ...διαγράφονταν κυρίως μέσα στα πλαίσια που αυτή όριζε*". Με άλλα λόγια, η αφοσίωση και η ενδυνάμωση της πόλης, αποτελούσε το κυριότερο καθήκον των πολιτών της, των οποίων η κάθε ενέργεια κρίνονταν από την επίδραση που θα είχε στην πόλη. Ένα ακόμη "προχώρημα" της τότε κυριαρχίας σε ένα μοντέλο επιβολής, που με τα χρόνια θα αντικαταστήσει τα μέχρι τότε δεδομένα. Η φυλή που μετακινείται συνεχώς αντικαθίσταται από ένα νέο, σταθερό γεωγραφικά θεσμό.

Ταυτόχρονα βέβαια, ανακύπτουν και ένα σωρό άλλα προβλήματα, τα οποία πηγάζουν κυρίως από τις διαφορετικές ανάγκες της κυριαρχίας. Από τα σημαντικότερα των οποίων ίσως, ήταν και εκείνο της αδυναμίας της τότε θρησκείας, να "ακολουθήσει" τις ανάγκες της πόλης - κράτους.

Αρχαιοελληνική θρησκεία

Η θρησκεία (δοξασίες, λατρείες κ.λπ.) της εποχής ήταν αναπόσπαστο κομμάτι του τότε μοντέλου επιβολής. Ειδικότερα πριν από την διαμόρφωση των πόλεων - κρατών, αποτελούσε δομικό στοιχείο επιβολής και συνοχής, των παραδόσεων και των σχέσεων των μελών της φυλής. Υπήρχε για παράδειγμα ιερό ημερολόγιο και οι κανόνες και Νόμοι που ίσχυαν, είχαν άμεση σχέση με την παράδοση, τις αξίες και τον τρόπο λειτουργίας που πρέσβευε η θρησκεία.

Στην αρχαιοελληνική θρησκεία λοιπόν, υπήρχαν δύο βασικές κατευθύνσεις. Οι θεοί του Ολύμπου και τα διάφορα "μυστήρια". Οι μεν πρώτοι, έχουν τις ρίζες τους τόσο στις Ινδό - ευρωπαϊκές θεότητες (περιοχές από όπου προήλθαν τα πρώτα ελληνόφωνα φύλα), όσο και στις αυτόχθονες θεότητες, των προ - ελληνικών πληθυσμών. Μέσα από τα έργα του Ομήρου και του Ησίοδου, έγινε κατορθωτό να υπάρξει μια υποτυπώδης δομή και σύσταση, μια θεολογία.

Από την άλλη, τα "μυστήρια" είχαν να κάνουν με κάποιον εντελώς διαφορετικό "κλάδο" της θρησκείας, σχετιζόμενες κυρίως με λατρείες γονιμότητας παλαιοτέρων εποχών. Κάποια από αυτά φαίνεται να ήταν "ξενόφερτα", όπως τα Ορφικά και τα Διονυσιακά και άλλα "ντόπια", όπως τα Ελευσίνια.

Το σύνολο της ελληνικής θρησκείας δεν ταιριάζει με τα πλαίσια της πόλης, όπου τα πάντα πρέπει να λειτουργούν και να ορίζονται με βάση το "δημόσιο συμφέρον". Η Δημόσια θρησκεία, δεν εκτοπίζει τις οικογενειακές τελετουργίες και εξακολουθεί να υπάρχει ιδιωτική πλευρά στα μυστήρια. Αυτές οι "κραυγαλέες δυσαρμονίες", επιχειρείται να "*αντιμετωπιστούν από την πόλη... ... ενώνοντας τους ολύμπιους με τα μυστήρια, όχι μέσα από μια πνευματική σύνθεση αλλ' ακολουθώντας ένα μονοπάτι τελετουργικών επινοήσεων*".

Έτσι λοιπόν, για παράδειγμα, η πομπή των Παναθηναίων προς τιμή της θεάς Αθηνάς, ξεκινούσε από τον ιερό χώρο στην Ελευσίνα, (όπου γιορτάζονταν "τα μυστήρια της Μεγάλης Μητέρας") και κατέληγαν στην καρδιά του κράτους, την Ακρόπολη. Ή έργα - κομμάτια διονυσιακών γιορτών, αντλούσαν τη θεματολογία από τους μύθους και τις παραδόσεις, (εξ ορισμού άσχετα με την Διονυσιακή λατρεία).

Βέβαια, οι αντιφάσεις και η ανακολουθία που υπήρχε στην αρχαιοελληνική θρησκεία, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Αυτό, οφείλεται κυρίως στην απουσία κάποιου κεντρικού ιερατείου, που θα αναλάμβανε να διορθώσει τέτοιου είδους ατέλειες. Δεν υπήρχε κάποιος μηχανισμός, ένα κεντρικό δηλαδή ιερατείο, που είχε αναπτυχθεί στα εδάφη που κυριαρχούσε η οργανωμένη εξουσία της εποχής, (Ανατολή - Μεσοποταμία, Αίγυπτος κ.λπ.). Το μαντείο των Δελφών για παράδειγμα, (και ανάλογοι θεσμοί - μηχανισμοί που σχετίζονταν με την θρησκεία), είχε έναν αρκετά σημαντικό ρόλο στη ρύθμιση όμως των σχέσεων μεταξύ των πόλεων, μέσα από την "αντιπροσώπευση" των θείων επιταγών, τουλάχιστον μέχρι την στιγμή που υποστήριξε τους Πέρσες. Και οι Ολυμπιακοί αγώνες, τα Ίσθμια, τα Νέμεα κ.λπ., (πανελληνίου έκτασης γεγονότα και με θρησκευτικές προεκτάσεις, κάθε τι άλλο παρά το ρόλο του "κεντρικού ιερατείου" είχαν).

Τον ρόλο του "συνθέτη" κατά κάποιο τρόπο, παλαιοτέρων με νεώτερες δοξασίες, λατρείες και θεότητες, είχαν αναλάβει οι ποιητές, όπου θεωρούνταν πως "*εμπνέονταν από κάποια θεϊκή δύναμη*". Η παράδοση, πάνω στην οποία στηρίζονταν μοντέλα όπως το Μυκηναϊκό, διαμορφώνονταν μέσα από τα έργα του Όμηρου για παράδειγμα, όπου μέσα από την εξιστόρηση πραγματικών γεγονότων, (η Ιλιάδα, θεωρείται πως καθρεφτίζει την ανάμνηση τρίτης κατά σειρά επιδρομής - πραγματοποιήθηκαν αρκετές - ενάντια στην Τροία, από συνασπισμό Μυκηναΐων αρχόντων, γύρω στο 1184 π.χ.) διαμορφώνεται και αυτή, (η παράδοση), συστήματα και κώδικες αξιών και ηθικής, ιδιότυπης λατρείας όχι μόνο στους θεούς, αλλά και στους βασιλιάδες, εκ των οποίων ο καθένας είχε το δικό του χαρακτηριστικό (ημίθεος τάδε, πάνσοφος δείνα, πανέξυπνος τούτος κ.λπ.) και όλοι ήταν μέγα - πολεμιστές και γενικά αδύνατο να σκοτωθούν, (πέρα από τους "κακούς") κ.λπ.

Παράδοση, που μεταφέρονταν προφορικά και που μέσα από τις ανάγκες τις εκάστοτε εποχής, "προσθέτονταν" ή "αφαιρούνταν" κομμάτια. Στην μορφή που έχει "διασωθεί" άλλωστε, ένας προσεχτικός μελετητής μπορεί να διακρίνει πληθώρα αντιφάσεων. Με άλλα λόγια, παρατηρείται δηλαδή, **αδυναμία από την**

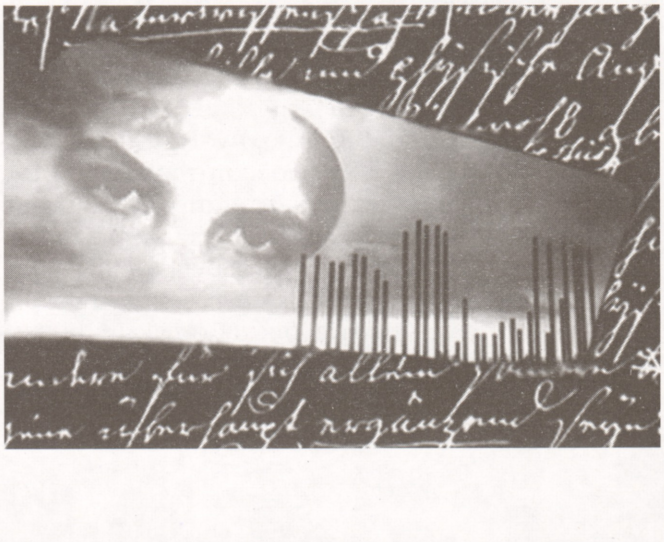

κυριαρχία, στο να "εναρμονιστούν" οι παραδόσεις του παρελθόντος, να "τροποποιηθούν" τα δεδομένα που πήγαζαν από τις ανάγκες παλαιοτέρων, σύμφωνα με τις ανάγκες κατοπινών εποχών σε βατή και αρμονική μορφή.

Η ιδιαιτερότητα της αρχαιοελληνικής θρησκείας, είχε να κάνει με το ότι προέρχονταν από διαφορετικά μοντέλα επιβολής, (ανατολίτικη θρησκεία - ντόπιες δοξασίες λατρείες κ.λπ.) και όπου το αποτέλεσμα της σύνθεσης και ενσωμάτωσης παλαιοτέρων και σε πολλές περιπτώσεις αντιφατικών μορφών λατρείας και κοσμοθεωρίας, ήταν προβληματικό ως προς τη χρήση του στις πόλεις - κράτη.

Για παράδειγμα, η ασάφεια στη σχέση μεταξύ των θεών και της Μοίρας, (μέσα στα ομηρικά έπη αλλού εμφανίζονται δέσμιοι της και αλλού την αγνοούν), θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την αντίφαση σχετικά με την υπακοή στους νόμους, τη στιγμή που η Μοίρα αντιπροσωπεύει κατά κάποιο τρόπο τους νόμους που ακόμη και οι θεοί θα πρέπει να υπακούν.

Αλλά κυρίως στα ανθρώπινα χαρακτηριστικά και λειτουργία των θεών, όπου πολλές φορές δεν λειτουργούσαν με βάση κάποιον "κώδικα αξιών", αποτελώντας πρότυπο λειτουργίας για τον κάτοικο της πόλης - κράτους, αλλά οι ενέργειες τους πήγαζαν από προσωπικές βλέψεις, (ζήλια, εγωισμός, εκδίκηση, ερωτικά πάθη κ.λπ.), δεδομένα φύσει και θέση αντιθετικά με την υπακοή στους νόμους και τους άρχοντες, με την "λειτουργία βάσει του καλού της πόλης". Η "ατομική μεγαλοσύνη" που αναζητείται από τους ομηρικούς ήρωες, πρέπει να αντικατασταθεί από την "συλλογική μεγαλοσύνη".

Στοιχεία λατρείας που δεν έγινε κατορθωτό να "αφομοιωθούν μέσα στα πλαίσια της πόλης". Έτσι λοιπόν, μέσα στα πολλά παρουσιάζεται η ανάγκη επινόησης ενός μηχανισμού "ξεπεράσματος" αυτής της προβληματικής κατάστασης.

Γύρω στον 6ο αιώνα π.χ., ξεκινά, η "*προσπάθεια να επισκευαστούν οι πνευματικοί φράχτες των ποιητών, με υλικά βοηθητικών υπαινιγμών από την ανατολή...*". Ο συστηματικός στοχασμός γύρω από τη φύση των πραγμάτων. Η...

...Επινόηση της Φιλοσοφίας

Η πρώτη - επίσημα - εμφάνιση της έννοιας της φιλοσοφίας, εντοπίζεται στην περιοχή της Ιωνίας, (παράλια μ. Ασίας), γύρω στο 600π.χ. Ειδικότερα, ο Θαλής από τη Μίλητο, θεωρείται ως ο "παραδοσιακός ιδρυτής της ελληνικής φιλοσοφίας", (εκεί γύρω στο 585 π.χ.).

Η Ιωνική φιλοσοφία, μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια **"ορθολογική μεταρρύθμιση της Ολύμπιας θεολογίας"**.

Οι φιλόσοφοι αυτοί, (Θαλής, Αναξίμανδρος, Αναξιμένης), στράφηκαν στην ανάλυση της έννοιας της Μοίρας, όπως αυτή παρουσιάζεται στα ομηρικά έπη. Αν και οι μέθοδοι τους είχαν να κάνουν περισσότερο με τον ισχυρισμό παρά με το αιτιολογημένο επιχείρημα, κάπου εκεί, άρχισαν να διαμορφώνονται και οι βάσεις εκείνες των μετέπειτα συστημάτων με "αυστηρούς κανόνες επιχειρηματολογίας", (Αναξίμανδρος).

Εδώ εμφανίζεται και κάποια μορφή αθεϊσμού, όπου η Ιωνική σχολή αγνοεί τους θεούς και κηρύττει πως "*το σύμπαν υπακούει σε νόμους και άρα είναι καταληπτό*". Από την άλλη βέβαια, δεν αρνούνταν για παράδειγμα την ύπαρξη πνευμάτων ή ψυχών, που πίστευαν πως επίσης "υπόκεινται σε φυσικούς νόμους". Και το σημαντικότερο ίσως, το ότι παρόλη την ιδιότυπη απόρριψη των θεών, δεν έπαψαν να πιστεύουν σε μια διαφορετικής μορφής ανώτερη δύναμη, "απρόσωπη και αδυσώπητη Μοίρα, που λογίζονταν κρυφά και τελικά επέβαλλε τον έλεγχο της πάνω σε θεούς και ανθρώπους".

Αυτή η, εκ πρώτης όψεως, ριζοσπαστική θεώρηση, (για την εποχή τουλάχιστον), θα μπορούσε να έχει μια εντελώς διαφορετική επεξήγηση.

Αυτή της προώθησης ενός διαφορετικού μοντέλου οργάνωσης σε σχέση με τα μέχρι τότε δεδομένα. Η αρχαιοελληνική θρησκεία, παρουσίαζε αδυναμία στο να στηρίξει αυτό το νέο μοντέλο, της πόλης - κράτους. Αυτά τα οποία εμπεριείχε και προωθούσε, ήταν ανάγκες της κυριαρχίας άλλων εποχών.

Η Ιλιάδα και η Οδύσσεια, τα μέσα από τα οποία η παράδοση διαιωνίζεται, γράφτηκαν σε εποχές όπου τα σχετικά νέα βασίλεια δεν δομούνται πάνω στο θεσμό των πόλεων, αλλά ίσως σε μία πολύ πρώιμη μορφή τους, όπου η υπακοή στον βασιλιά σήμαινε αυτόματα και υπακοή στον νόμο του. Σε αυτό το στάδιο, το δεδομένο του "βασιλιά - θεού" (π.χ. Αίγυπτος) είναι ακόμη νωπό και η μορφή που λαμβάνει το νεότευκτο μυκηναϊκό κράτος, είναι μια ιδιότυπη αναγωγή στα ήδη υπάρχοντα συστήματα, όπου οι θεοί λαμβάνουν ανθρώπινα χαρακτηριστικά, προκειμένου να ταυτιστούν με π.χ. τον βασιλιά Αγαμέμνονα.

Ο θεσμός των πόλεων από την άλλη, απαιτεί εντελώς διαφορετικούς χειρισμούς και βάσεις, πάνω στους οποίους θα στηθεί ένα μοντέλο διαφορετικό από το παρελθόν. Σε μια "ευημερούσα και ανεξάρτητη πόλη σαν τη Μίλητο, η ζωή και η ευημερία των πολιτών, στηρίζονταν πρωταρχικά πάνω στις δικές τους συντονισμένες δραστηριότητες, όπως τις ρύθμιζε ο νόμος". Η ζωή, η λειτουργία και η διαβίωση μέσα στην πόλη, ορίζονταν από τον Νόμο. Οποιαδήποτε λειτουργία και σχέση, ορίζονταν από το Νόμο. Η ζωή μέσα στην πόλη, απαιτούσε την υπακοή, την ολοκληρωτική δημόσια ζωή. Έτσι λοιπόν, οι Ίωνες φιλόσοφοι "έγιναν ουσιαστικά κήρυκες του ιδανικού της πόλης".

Μια ανάλογη, αν και διαφοροποιημένη τάση, εμφανίστηκε κάποια χρόνια αργότερα, με τον Πυθαγόρα. Γύρω στο 525 π.χ., εγκαταλείπει τη Σάμο και εγκαθίσταται στον Κρότωνα της ν. Ιταλίας. Εκεί, ιδρύει "ένα τάγμα ομοϊδεατών που αναζητά την αγιότητα και τη σωτηρία της ψυχής". Μια κατά κάποιον τρόπο, θρησκευτική μεταρρύθμιση, ουσιαστικά συμπληρώνοντας την φιλοσοφία της Ιωνίας.

Η "ορθολογική μεταρρύθμιση της Ολύμπιας θεολογίας", (η μια κατεύθυνση της αρχαιοελληνικής θρησκείας) των Ιώνων φιλοσόφων, συμπληρώνεται από τον **"Πυθαγορισμό, ένα μεταρρυθμιστικό κίνημα μέσα στους κόλπους της Ορφικής λατρείας"**. Ο Πυθαγόρας, δίδασκε πως η σωτηρία έρχεται μέσα από την γνώση και την επιστήμη σε αντίθεση με τις διάφορες λατρευτικού περιεχομένου μυστηριακές εκδηλώσεις, που στήριζε η δεύτερη τάση της αρχαιοελληνικής θρησκείας.

Από την άλλη βέβαια, η επιδίωξη αυτή μέσα από

το αποτράβηγμα από τα κοινά, με σκοπό την προσωπική αγιοποίηση, ήρθε σε αντίθεση με τις τότε επιταγές της πόλης για τους πολίτες της. Σταδιακά, το τάγμα αυτό εξαλείφεται και γύρω στα 425 π.χ. συντρίβεται και η τελευταία Πυθαγόρεια κοινότητα. Ήταν, θα λέγαμε σήμερα, κατά κάποιο τρόπο, από τις πρώτες επίσημα καταγεγραμμένες διαμάχες μεταξύ κράτους και εκκλησίας.

Αυτό βέβαια, δεν σημαίνει πως τα διδάγματα του δεν βρήκαν πρόσφορο έδαφος αρκετούς αιώνες μετά, όπου η φιλοσοφία - θρησκεία που είχε διαμορφώσει, τελικά υιοθετήθηκε, (στους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους), όταν πλέον ο θεσμός της πόλης - κράτους, είχε χάσει την αίγλη και τη δυναμική του.

Μέχρι εδώ, καταλήγουμε πως συνοπτικά, η επινόηση της φιλοσοφίας είχε ως σκοπό και έθεσε τις βάσεις εκείνες στις οποίες μελλοντικά θα στηρίζονταν νέες μορφές κρατισμού. Οι παραπάνω πρωτοαναφερόμενες τάσεις, στόχευαν στον εκσυγχρονισμό αλλά και τον διαχωρισμό των τάσεων που προϋπήρχαν αυτών, μέσα στην αρχαιοελληνική θρησκεία.

Μελλοντικά, οι ελληνικές πόλεις - κράτη, θα αποτελέσουν και τη ρίζα για την πιο "θεμελιακή ιδιομορφία της Ευρωπαϊκής κοινωνίας - η απόλυτη υπεροχή του εδαφικού κράτους απέναντι σε όλες τις ανταγωνιστικές του αρχές κοινωνικής συνοχής".

Πόλη - κράτος και Δημοκρατία, Ολιγαρχία κ.λπ.

Η πόλη λοιπόν, αρχίζει να διαμορφώνεται με το τέλος των μετακινήσεων που οφείλονταν στην λεγόμενη κάθοδο των Δωριέων. Οι διάφορες φυλές αρχίζουν να εγκαθίστανται μόνιμα σε κάποιο γεωγραφικό χώρο, τα χωράφια δεν καλλιεργούνται μέχρι εξάντλησης, (με τη μέθοδο της αγρανάπαυσης) και οι φύλαρχοι αρχίζουν να "μεταμορφώνονται σε αριστοκράτες γαιοκτήμονες". Επίσης, οι "*αριστοκρατικές οικογένειες που έπαιζαν κάποιο ρόλο στην κυβέρνηση, άρχισαν να επιδιώκουν διαμονή κοντά στην έδρα της διοίκησης, που βαθμιαία έτσι, απέκτησε τον χαρακτήρα πόλεως. Ένα τέτοιο κέντρο, που επιλέγονταν συνήθως για την αμυντική του ισχύ, τραβούσε επίσης τεχνίτες και εμπόρους, αν και οι ομάδες αυτές αρχικά δεν έπαιζαν και τόσο σημαντικό ρόλο. Έτσι, η αστική ζωή ήταν αρχικά αριστοκρατική και όχι εμπορική ή βιοτεχνική*".

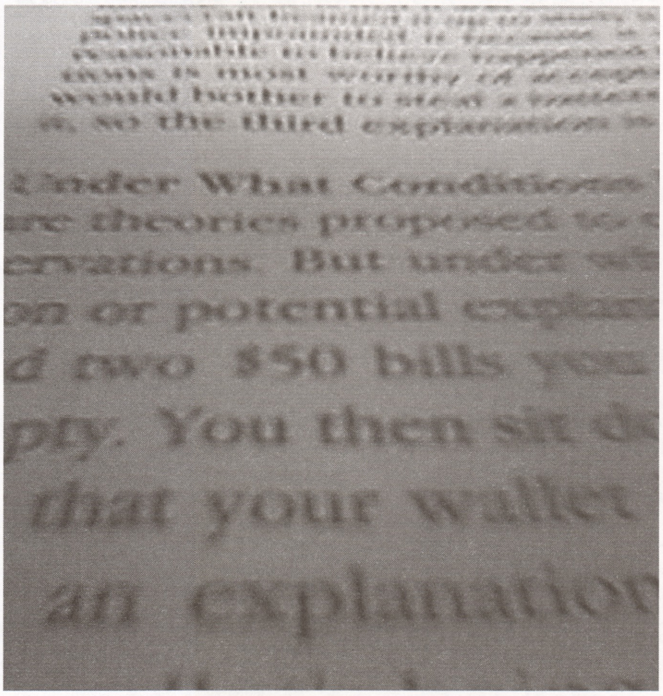

Η δύναμη των "πρώην φυλάρχων", πηγάζει από τους νόμους και την στρατιωτική ισχύ. Η κατοχή μεγαλύτερων εκτάσεων γης, βοηθά τόσο στο να αντεπεξέλθουν σε "κακές σοδειές" όσο και να δανείσουν σε κατόχους μικρότερων, με αποτέλεσμα την αποκομιδή των εκτάσεων των δανειοληπτών σε περίπτωση μη έγκαιρης αποπληρωμής όσο και στον εξανδραποδισμό χιλιάδων "μικροκατόχων" γης.

Σε στρατιωτικό επίπεδο, το ιππικό ήταν και το ισχυρότερο όπλο τουλάχιστον μέχρι το δεύτερο μισό του έβδομου π.χ. αιώνα. Τη στιγμή που οι μόνοι που μπορούσαν να διατηρήσουν άλογα ήταν οι "αριστοκράτες γαιοκτήμονες", γίνεται σαφής η μορφή την οποία είχαν οι πρώτες πόλεις.

Σταδιακά, διαμορφώνεται μια πρώιμη μορφή αυτού που ονομάζεται ολιγαρχία. Οι "ευγενείς αριστοκράτες" παίρνουν όλο και μεγαλύτερο κομμάτι από την πίτα και μέχρι τον όγδοο αιώνα, ο θεσμός της βασιλείας έχει αντικατασταθεί από συμβούλια ευγενών. Στην Αθήνα για παράδειγμα, η βασιλεία παύει να είναι κληρονομική, ο βασιλιάς διορίζεται για καθορισμένο χρόνο και εκτελεί κυρίως θρησκευτικές λειτουργίες, ενώ "*οι δικαστικές και θρησκευτικές λειτουργίες βρίσκονταν στα χέρια άλλων αρχόντων, ενώ το αριστοκρατικό Συμβούλιο του Αρείου Πάγου ασκούσε γενική εποπτεία πάνω στις δημόσιες υποθέσεις*".

Μέχρι τα τέλη του έβδομου π.χ. αιώνα, οι κοινωνικές αντιθέσεις είναι εμφανέστατες και οι εξεγέρσεις και συγκρούσεις μεταξύ εξαθλιωμένων ανθρώπων και της αριστοκρατίας, δεν είναι κάτι το άγνωστο. Η διαμόρφωση της πόλης, δεν εξασφαλίζει στους άρχοντες τίποτε περισσότερο, από μεγαλύτερη ασφάλεια από τους υπηκόους τους και σιγά σιγά θέτει τις βάσεις για την πιο οργανωμένη εκμετάλλευση τους.

Κάπου εκεί, το πεζικό και ειδικότερα η φάλαγγα, αντικαθιστά το ιππικό, ως ισχυρότερο όπλο στο πεδίο της μάχης. Και κάπου εκεί είναι και που αρχίζει να ξεκαθαρίζει η μορφή της πόλης - κράτους, στην γνωστότερη, "*ιδανικότερη και ωριμότερη ίσως μορφή της*".

Ο οποιοσδήποτε είχε την δυνατότητα να εφοδιαστεί με δόρυ, κράνος, θώρακα και ξίφος, υποχρεώνονταν, τόσο από γραφτούς όσο και άγραφους νόμους, να συμμετάσχει στην φάλαγγα. Ο γεωργός, ανάγεται σε σημαντική οντότητα, όπου με τη συμμετοχή του στη φάλαγγα, εξασφαλίζεται και η ισχύς της πόλης. Το ιππικό, δεν μπορεί να αντιμετωπίσει την φάλαγγα. Άλλωστε, στον ελλαδικό χώρο τα βοσκοτόπια είναι λίγα και τα άλογα τρέφονται κυρίως με σιτάρι (που τρέφονται και οι άνθρωποι), οπότε ελάχιστοι ήταν εκείνοι που μπορούσαν να διατηρούν και εκτρέφουν άλογα. Ο κίνδυνος ανατροπής, (σε στρατιωτικό αρχικά επίπεδο) της παντοδυναμίας των κυρίαρχων - αριστοκρατών, είναι κάτι παραπάνω από εμφανής.

Έτσι, αυτό που επιβάλλεται ως ύψιστο ιδανικό, είναι η πειθαρχία, η εκγύμναση, η υπακοή και κυρίως

το αίσθημα καθήκοντος σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερα πληθυσμιακά κομμάτια, που θα συμμετείχαν στη φάλαγγα. Έναν πυκνό σχηματισμό πεζών, απέναντι στον οποίο το ιππικό ήταν ανίσχυρο. Μια σύγχρονη μορφή στρατού, με ασκήσεις και "*ρυθμικές κινήσεις μεγάλων μαζών με τη συνοδεία τραγουδιού και μουσικής*", *που* "*δρουν σαν ένα πανίσχυρο υπνωτικό, μπολιάζοντας μιαν αλόγιστη αίσθηση ευφορίας και κοινωνικής αλληλεγγύης*". Το ιδανικό πρότυπο συμπεριφοράς, είναι η απλότητα και η συνεχής εκγύμναση και ετοιμότητα, συμμετοχής στον στρατιωτικό σχηματισμό. Πλέον, η διαφορά στον πλούτο έπαυε να μετρά και το ύψιστο καθήκον ήταν η θυσία για την πόλη.

Όσο πιο ισχυρή ήταν η φάλαγγα, τόσο πιο ισχυρή ήταν και η πόλη. Έτσι λοιπόν, παρουσιάζεται η ανάγκη ύπαρξης όσο το δυνατόν περισσοτέρων πολιτών, οι οποίοι θα έχουν την οικονομική δυνατότητα να συμμετέχουν στη φάλαγγα και τα μέχρι τότε δεδομένα, με τον συνεχή εξανδραποδισμό σήμαινε και μικρότερη φάλαγγα. Πως όμως αντιμετωπίστηκε αυτή η κατάσταση από τους τότε άρχοντες, τη στιγμή που όλο και περισσότεροι πολίτες έχαναν τη δυνατότητα συμμετοχής στη φάλαγγα;

Τα δύο κράτη για τα οποία υπάρχουν ανεκτές πληροφορίες, είναι η Αθήνα και η Σπάρτη.

Στην Αθήνα, αρχίζει να δομείται αυτό που ονομάστηκε δημοκρατία. Σύμφωνα με την ιστορία, ορίζεται άρχοντας ο Σόλων όπου του δίνεται "*απεριόριστη εξουσία στην αναθεώρηση των νόμων*". Τότε, μεταξύ άλλων θεσπίζεται η απαγόρευση της δουλείας για χρέη στο μέλλον και αίρονται οι καθυστερούμενες οφειλές. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται ο αριθμός αυτών που δύνανται να συμμετάσχουν στη φάλαγγα. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, "*γι' αυτό τον λόγο, όταν αργότερα τον ρώτησαν (τον Σόλωνα), αν έφτιαξε τους καλύτερους νόμους απάντησε: "Τους καλύτερους από αυτούς που θα μπορούσαν να δεχτούν οι πολίτες". Και σ' αυτό που λένε οι νεώτεροι, πως δηλαδή οι Αθηναίοι, χρησιμοποιώντας με εκλεπτυσμένο τρόπο ήπιες και ευγενικές εκφράσεις, δήλωναν έτσι μαλακότερα ορισμένα πράγματα και σκέπαζαν έτσι το δυσάρεστο περιεχόμενο τους -έλεγαν π.χ. τις πόρνες εταίρες, τους φόρους συνεισφορές, τις φρουρές στην πόλη ομάδες προστασίας, τις φυλακές κατοικίες- ο Σόλων, καθώς φαίνεται έκαμε πρώτος την αρχή, ονομάζοντας την κατάργηση των χρεών "σεισάχθεια"*".

Στη Σπάρτη, εμφανίζεται η νομοθεσία του Λυκούργου. Ήταν ένα "*αυστηρό σύστημα, υποχρεωτικής στρατιωτικής εκγύμνασης που διαρκούσε όλη την περίοδο της ενεργητικής ζωής του πολίτη*". Εξαφανίζονται όλα τα εξωτερικά σημάδια διαφορών πλούτου, και οι πολίτες ορίζονται επίσημα σαν Όμοροι ή Ίσοι. Έτσι, "*όλοι οι υγιείς στο σώμα πολίτες, ήταν ουσιαστικά επαγγελματίες στρατιώτες, μια φρουρά φυτεμένη στο μέσο ενός υποταγμένου και δίχως πολιτικά δικαιώματα πληθυσμού ελευθέρων και δούλων που ήταν υποχρεωμένοι να δουλεύουν τη γη και να συντηρούν τους πολίτες*".

Ακόμη, το "*αίσθημα συμμετοχής στη δημόσια ζωή*", (και ταυτόχρονα καθήκοντος να σκοτωθείς για την πόλη), ενδυναμώνεται και στις δύο περιπτώσεις. Άλλωστε, "*οι οπλίτες που υπερασπίζονται την πόλη τους στο πεδίο της μάχης*", πρέπει να... πειστούν πως συμμετέχουν... φαίνουν για δικές τους αποφάσεις. Στην μεν Αθήνα με το δικαίωμα των οπλιτών να λειτουργούν σαν εφετείο όπου παραπέμπονται οι δικαστικές αποφάσεις των αριστοκρατών στη δε Σπάρτη η συνέλευση των πολιτών - οπλιτών, μπορούσε να εκλέγει όλους τους άρχοντες.

Εδώ, θα πρέπει να ξεκαθαριστεί πως παρ' όλο που θεωρητικά με τις παραπάνω νομοθεσίες ανοίγει ο κύκλος αυτών που συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων, στην πραγματικότητα αυτοί δεν παύουν να αποτελούν το μικρότερο κομμάτι του συνόλου του πληθυσμού, που οπλισμένο εξασφαλίζει την τάξη, την ασφάλεια, την νομιμότητα. Και είναι πολλά που μπορούν να ειπωθούν για το κατά πόσο η βούληση του κάθε πολίτη ήταν δική του και ο ίδιος δεν ανήκε σε κάποια κλίκα, που προωθούσε τα δικά της συμφέροντα.

Ειδικότερα δε για την περίπτωση της Αθήνας, πάρα πολλοί εξακολούθησαν να είναι εκείνοι που δεν μπορούσαν να εφοδιαστούν με τα απαραίτητα για να συμμετάσχουν στη φάλαγγα, ενώ και στα δύο μοντέλα, (Αθηναϊκό - Σπαρτιάτικο) πολλοί ήταν επίσης και εκείνοι που δεν είχαν πόλη ή την είχαν εγκαταλείψει. Ξένοι, δούλοι και γυναίκες. Η σταδιακή επιβολή του νέου αυτού μοντέλου, όπου η ισχύς μιας πόλης στηριζόταν στην συμμετοχή των πολιτών της σε στρατιωτικούς σχηματισμούς, σε καμία περίπτωση δεν εξάλειψε τις κοινωνικές ανισότητες, τη φτώχια και την εξαθλίωση και όπου συχνά πυκνά ξεσπούσαν εξεγέρσεις, που καταστέλλονταν με αίμα.

Σε αρκετές περιπτώσεις, και κυρίως σε πόλεις που είχαν ακολουθήσει το Αθηναϊκό μοντέλο, άρχισαν να ξεπηδούν τυραννίες. Ο τύραννος, ήταν ένας "*άντρας που πραξικοπηματικά είχε πάρει την εξουσία και κυβερνούσε παράνομα την πόλη. Οι περισσότεροι τύραννοι ευνοούσαν τους φτωχούς σε βάρος των πλουσίων και καμία φορά δήμευαν μεγάλα κτήματα, μοιράζοντας τη γη ανάμεσα στους ακτήμονες... ...σπάνια ζούσαν σε ασφάλεια τα τυραννικά καθεστώτα... ...το στίγμα της παρανομίας έπεφτε βαρύ πάνω τους και η τάξη των οπλιτών, που αποτελούσε τη στρατιωτική σπονδυλική στήλη του κράτους, δυσφορούσε μάλλον για την απώλεια του ελέγχου της πάνω στις δημόσιες υποθέσεις...*".

Επειδή οι τυραννίες εμφανίζονταν σε πόλεις που είχαν βασιστεί στο Αθηναϊκό μοντέλο, οι σπαρτιάτες ήταν αυτοί που τους ανέτρεπαν και "*όταν άρχισαν οι Περσικοί πόλεμοι, δεν είχε απομείνει τύραννος στην Ευρωπαϊκή Ελλάδα*".

Παρόλη την επίθεση απέναντι στους τύραννους, οι εξεγέρσεις και οι συγκρούσεις μεταξύ των προνομιούχων πολιτών και όλων των υπολοίπων, δε σταματούν. Πλέον, τα δύο μοντέλα "εκσυγχρονίζονται".

Το πρώτο, είχε να κάνει με την ισχυροποίηση και εδραίωση του σπαρτιάτικου μοντέλου, η καθολικότητα και ωμότητα του οποίου, εξασφάλιζε τόσο τον χωρίς δικαιώματα υποταγμένο πληθυσμό όσο και τον επαγγελματικό στρατό που θα τον... προστάτευε.

Το δεύτερο, με τον περαιτέρω... εκδημοκρατισμό. Στην Αθήνα του 510 π.χ. και μετά την τυραννία των Πεισιστρατιδών, διαμορφώνεται αυτό που πολλοί αναφέρουν ως ριζοσπαστική δημοκρατία, με την έννοια της συμμετοχής περισσοτέρων πολιτών στα δη-

μόσια, (ό,τι πιο κοντινό σε αυτό που σήμερα πολλοί ευαγγελίζονται ως άμεση δημοκρατία).

Η δημιουργία στόλου, είχε ως αναγκαιότητα και τη ύπαρξη των λεγόμενων ερετών, δηλαδή κωπηλατών. Όπως ακριβώς και οι οπλίτες, με τη διαφορά ότι δεν χρειάζονταν να διαθέτουν τίποτε άλλο πέρα από την ίδια τη φυσική υπόσταση τους. Κωπηλάτες, οι οποίοι δεν κατείχαν γη, αλλά με τη συμμετοχή τους στον στόλο εξασφάλιζαν το δικαίωμα να ακούγονται στην εκκλησία του δήμου. Η φιλοδοξία ενός ερέτη - πολίτη βέβαια, δεν ήταν καμία άλλη πέρα από την αποκόμιση λείας από μια εκστρατεία και η αγορά ενός κτήματος, για να συντηρείται.

Στην δημοκρατία, ο ευυπόληπτος και καλός πολίτης, έπρεπε να έχει χρόνο να "*παρακολουθεί τις δημόσιες εργασίες των δικαστηρίων και της εκκλησίας, να μετέχει στις γιορτές ή να γυμνάζει επαρκώς τον εαυτό του για να είναι σε θέση να υπερασπίζει με τα όπλα την πόλη του*". Η χειρωνακτική εργασία, ήταν αποδεκτή μόνο αν άφηνε χρόνο συμμετοχής στα παραπάνω.

Στο σπαρτιατικό μοντέλο, ολόκληρος ο τρόπος ζωής, ορίζεται ίσως πιο ξεκάθαρα παρά ποτέ, από αυστηρότατους νόμους και κανόνες.

Και στις δύο περιπτώσεις, (Αθήνα και Σπάρτη), η πόλη επιδιώκει τον ολοκληρωτικό έλεγχο του πολίτη. Η δημιουργία της ψευδαίσθησης του ότι η πόλη είναι

"*μια αναπόσπαστη προέκταση και συλλογική μεγέθυνση της προσωπικής ζωής και δύναμης*". Της συμμετοχής σε κάτι το οποίο απαιτεί την αφοσίωση και κυρίως την υποχρέωση της ανά πάσα στιγμής υπεράσπισης της πόλης.

Και βέβαια, οι δούλοι εξακολουθούσαν να παραμένουν αρκετά πολυάριθμοι και πολλαπλάσιοι των ελευθέρων πολιτών, στις "δημοκρατικές πόλεις". Οι γυναίκες, βρίσκονταν εντελώς έξω από την δημόσια ζωή, μην έχοντας δικαιώματα όπως επίσης και οι πολυάριθμοι ξένοι, που γίνονταν δεκτοί υπό εξαιρετικές περιπτώσεις. Είναι δεδομένο πως "*το σώμα των πολιτών παρέμεινε πάντα μια προνομιούχος αδελφότητα, σαφώς διακριτή από τους αρένες που κατοικούσαν στην εδαφική επικράτεια της πόλης*".

Η φιλοσοφία λοιπόν, αρχίζει να επινοείται στην περιοχή της Ιωνίας, λειτουργώντας στην κατεύθυνση της ανάδειξης της "*υπεροχής*" της πόλης - κράτους, ως μορφή (εξουσιαστικά δομημένης) κοινωνικής οργάνωσης. Στο πρώιμο αυτό στάδιο, το περιεχόμενο του λόγου των σοφών (και όχι ακόμη των φιλόσοφων), που εμφανίζονται αρχικά στην Ιωνία και στη συνέχεια στη μεγάλη Ελλάδα και την Σικελία, δεν έχει πολλές διαφορές από τον μύθο. Τη στιγμή μάλιστα, που "*αυτό που γεννήθηκε στη Μίλητο τον 6ο αιώνα δεν είναι ακριβώς "φιλοσοφία", αλλά μια ευφυής και απροκάλυπτη μορφή ορθολογικής σκέψης, η οποία φιλοδοξούσε να βάλει σε τάξη ένα νέο κόσμο και να εξεύρει τρόπους ελέγχου των πραγμάτων, στηριζόμενη σε μια στενή συνεργασία των τεχνικών - πρακτικών δυνατοτήτων της εποχής, με τη θεωρητική επεξεργασία των φυσικών και κοινωνικών προβλημάτων*".

Στη συνέχεια, η σοφία, (πλήρης κατοχή της γνώσης) "μετεξελίσσεται" σε φίλο - σοφία, σε αγάπη, σε κίνηση προς τη γνώση, σε διαδικασία "*αναζήτησης των κανόνων εκείνων που θα σηματοδοτήσουν τον οριστικό θρίαμβο της φιλοσοφικής σκέψης έναντι της μυθικό - ποιητικής παράδοσης*".

Η βασική ιδέα που καλλιεργείται από την ελληνική φιλοσοφία, είναι πως θα μπορούσε να "*εκτοπίσει πλήρως την μυθικό - ποιητική παράδοση από το ρόλο της ως κιβωτού συλλογικών γνώσεων και των παραδεδεγμένων αξιών της κοινωνίας και να αποτελέσει η ίδια τη νέα "εγκυκλοπαίδεια", η οποία θα στηρίζεται αποκλειστικά σε φιλοσοφικά θεμέλια*".

Από τη στιγμή που η φιλοσοφία αντικαθιστά την θρησκεία, (και σταδιακά αντικαθίσταται με τη σειρά της από την επιστήμη), ένα από τα βασικότερα ζήτημα το οποίο καλείται να απαντήσει αρχικά, έχει να κάνει με την αναζήτηση της αλήθειας. Τη στιγμή μάλιστα, που αμφισβητείται η ιδέα της αρχαϊκής εποχής, δηλαδή πως "*εκείνο που καθιστά αληθή μια πρόταση είναι η θεία έμπνευση και το κύρος της παράδοσης στην οποία ανήκε*".

Οι απαντήσεις που δίνονται από τα διάφορα φιλοσοφικά ρεύματα και τάσεις, είναι μεν αρκετά ενδιαφέρουσες, αρκετά όμως εκτενείς και ίσως κουραστικές. Γι' αυτό, θα προτιμήσουμε να ασχοληθούμε με το ουσιαστικότερο ίσως "πρόβλημα", στο οποίο καλείται να δώσει απάντηση η Φιλοσοφία. Και αυτό, είναι η πρακτική εφαρμογή των όσων "ασχολείται".

Πως θα οργανώσει ο άνθρωπος τη ζωή του; Ποιες είναι οι αξίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να είναι δίκαιος ενώπιον των θεών, του εαυτού του και των συνανθρώπων. Και πως χάρη στις αξίες αυτές και στη δικαιοσύνη θα κατακτήσει την ευτυχία;

Απέναντι σε αυτό το ερώτημα...

...η Φιλοσοφία του 6ου και 5ου π.χ. αιώνα, διαιρείται σε δύο αντιμαχόμενα ρεύματα. Τα οποία ουσιαστικά έχουν να κάνουν με τις δύο κατευθύνσεις που αναφέρθηκαν στο πρώτο μέρος της σειράς των κειμένων, (διαδρομή ν.21).

Το πρώτο ρεύμα, με κύριους εκφραστές τους Πυθαγόρειους και τον Εμπεδοκλή, προσέγγιζαν το όλο

θέμα βασισμένοι σε μία μυθικό - θρησκευτική παράδοση, ("*μεταρρυθμιστικό κίνημα μέσα στους κόλπους της Ορφικής λατρείας*"), όπου η βασική θέση είναι πως στον άνθρωπο υπάρχει στοιχείο θεϊκής προέλευσης, η ψυχή, η οποία καταδικάστηκε να συνυπάρχει με το σώμα. Άρα "*η ζωή θα πρέπει να είναι μια θρησκευτική άσκηση κάθαρσης, η οποία θα επιτρέψει στην ψυχή (που είναι αθάνατη), μετά το θάνατο του σώματος να απελευθερωθεί από αυτό, να προσεγγίσει τον κόσμο του θείου (στο οποίο ανήκει εκ φύσεως) και με τον τρόπο αυτό να κατακτήσει την αιώνια ευτυχία. Άρα, αυτό που έχει πραγματική αξία είναι ο σεβασμός των θεϊκών κανόνων*". Συνιστάται η παραίτηση από τις απολαύσεις και τους πειρασμούς του σώματος, τη στιγμή που "*η γνήσια ευτυχία είναι εκείνη που αναμένει, μετά θάνατον, όποιον έζησε βίο θρησκευτικό και ενάρετο*".

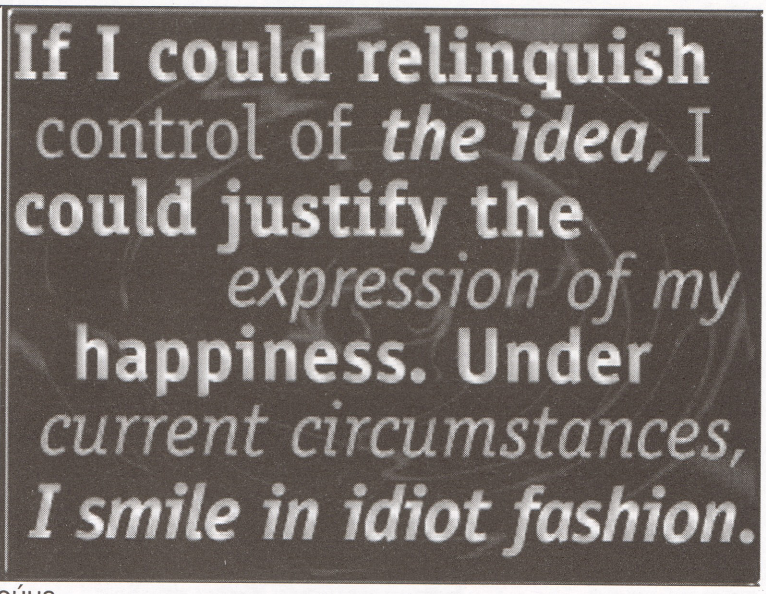

Το δεύτερο ρεύμα, με το οποίο θα ασχοληθούμε και εκτενέστερα, αντιπαρατίθεται στο παραπάνω, ξεκινά "*από το Σόλωνα και καταλήγει στον Σωκράτη*". Πρόκειται και για το ιδεολογικό υπόβαθρο πάνω στο οποίο θα στηθεί η σύγχρονη πόλη - κράτος, η συνέχεια της φιλοσοφίας της Ιωνίας, (της "*ορθολογικής μεταρρύθμισης της Ολύμπιας θεολογίας*") και όπου "*η δικαιοσύνη και η αρετή συνίσταται κυρίως στην ικανότητα του ατόμου να συνεργάζεται αρμονικά με τους άλλους, να συγκρατεί τον εγωισμό του, να περιστέλλει την τάση του να εξουσιάζει, αποβλέποντας στο κοινό όφελος*".

Το πλαίσιο για τη συνεργασία αυτή, είναι ο Νόμος και άρα "**ο σεβασμός του νόμου είναι το βασικό κριτήριο για το τι είναι δίκαιο και τι όχι**". Εμφανίζεται η εικόνα του καλού πολίτη, η ευτυχία του οποίου εξαρτάται από την κοινή ευημερία, (διαδρομή ν.22).

Το πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη του δεύτερου αυτού ρεύματος, εντοπίζεται κυρίως στην Αθήνα, όπου το δημοκρατικό πολίτευμα αφήνει μεγάλα περιθώρια για σύγκρουση και σύγκριση ανάμεσα "*σε ποικίλες μορφές αντιμαχομένων τρόπων σκέψης*". Έτσι, και μέσα από την φιλοσοφία δεν διαμορφώνεται απλά το ιδεολογικό υπόβαθρο της *υπεροχής της πόλης - κράτους*, αλλά και του δημοκρατικού πολιτεύματος, που με τη σειρά του επινοείται και αναπτύσσεται συνεχώς στην Αθήνα.

Ταυτόχρονα με την Δημοκρατία, **η πολιτική**, ένα νέο μέσο, ένας χώρος "*για την ύφεση των κοινωνικών συγκρούσεων*". Ως τέτοια, ορίζεται η συμμετοχή στις διαδικασίες διαμόρφωσης συλλογικών αποφάσεων και εκτέλεση τους.

Στη νέα λοιπόν πραγματικότητα και μέσα πάντα στα πλαίσια της πολιτικής, παρουσιάζεται η ανάγκη να αναπτυχθούν οι τεχνικές και οι μηχανισμοί εκείνοι, που θα καθιστούν εφικτή την διακυβέρνηση. Και ειδικότερα, "*η ικανότητα της πειστικής χρήσης της γλώσσας: να ξέρεις δηλαδή πώς να πείθεις μια λαϊκή συνέλευση, ένα συμβούλιο, ένα δικαστήριο, για την ορθότητα μιας πρότασης. Για τα πλεονεκτήματα μιας διαδικασίας, για την εγκυρότητα μιας υποψηφιότητας. Η αριστοκρατία έπρεπε επομένως να αποκτήσει αυτή την πειστική, ρητορική χρήση της γλώσσας και τη σχετική τέχνη, την ρητορική*".

Σοφιστές

Στα μέσα του 5ου αιώνα, εμφανίζονται οι Σοφιστές. Πρόκειται για μια "*ομάδα διανοούμενων, πολύ διαφορετικής φιλοσοφικής κατάρτισης μεταξύ τους, οι οποίοι αφοσιώθηκαν επαγγελματικά στην προετοιμασία της διοικητικής κοινωνικής τάξης και ιδιαίτερα στην διδασκαλία της ρητορικής*". Σημειώνεται πως όλοι τους ήταν μη Αθηναίοι, τη στιγμή που κανένας πολίτης δεν θα καταδεχόταν να *προσφέρει επαγγελματικές υπηρεσίες επ' αμοιβή*. Η διδασκαλία τους θεωρούνταν εξαιρετικά χρήσιμη για την πολιτική επιτυχία, γι' αυτό άλλωστε αμείβονταν και με υπέρογκα ποσά, (από αυτούς φυσικά που είχαν τη δυνατότητα αυτή).

Για να γίνει κατανοητό το γιατί οι θεωρίες και διδασκαλίες τους θεωρούνται τόσο σημαντικές, τόσο ως προς την "ομαλή λειτουργία" όσο κυρίως την περαιτέρω ανάπτυξη της δημοκρατίας, θα ξεκινήσουμε αναφέροντας πως τα κύρια μέρη της διδασκαλίας τους ήταν **η Ρητορική και η Διαλεκτική**.

Η ρητορική, μπορεί να ειδωθεί και ως συνέχεια της ποιητικής παράδοσης. Χωρίς να γίνεται δεκτή η "*αλήθεια και εγκυρότητα της ποιητικής σοφίας*, εν τούτοις δίδασκαν τη *δύναμη της πειθούς στα υφολογικά και ρυθμικά χαρακτηριστικά*" που υπήρχε στην ποίηση, προκειμένου να "*πετυχαίνουν και αυτοί την πλήρη και άνευ όρων συναισθηματική συναίνεση που πετύχαιναν οι ποιητικές συνθέσεις*".

Εδώ εμφανίζεται ο Γοργίας, (ο *Λεοντίνος*, 483 - 375), ο οποίος "*ζυγίζει τις ψυχικές παρενέργειες και θεμελιώνει την ψυχολογία, ειδικότερα την ψυχολογία των μαζών*". Σύμφωνα με τον Πλάτωνα, "*η ρητορική του ικανότητα εκπορθεί και αιχμαλωτίζει τις συνειδήσεις, παραλύει και νεκρώνει την κριτική ικανότητα, ανατρέπει και αφανίζει τις αξίες, ταυτίζει την αλήθεια με το ψεύδος, νομιμοποιεί τον ισχυρότερο και το* ***"δίκαιο"*** *του, παρασημοφορεί τον οπαδό του* ***φυσικού δικαίου*** *και επαναστάτη κατά των ηθικών αξιών και της έννομης πολιτείας*". Μεταξύ των μαθητών του, είναι ο Θρασύβουλος και ο Κριτίας, (θα ασχοληθούμε παρακάτω).

Από την άλλη, η Διαλεκτική, ήταν ακριβώς η τεχνική της συζήτησης επί οποιασδήποτε θέσης. Η ικανό-

τητα να μπορεί κάποιος να υποστηρίζει επιτυχώς τόσο μια θέση όσο και ακριβώς την αντίθετη της.

Χωρίς να υπάρχει κάποιος σαφής ιδεολογικός προσανατολισμός, αυτό που δίδασκαν ήταν ο εντοπισμός απλών ιδεών που ήταν λίγο πολύ κοινές παντού, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την συγκρότηση πειστικών επιχειρημάτων. Χωρίς να εξετάζεται αν ήταν αλήθεια ή ψέματα, το ζητούμενο ήταν να πεισθεί ο συνομιλητής / ακροατής, για την ορθότητα των επιχειρημάτων. Τα όποια ηθικά ζητήματα, αφήνουν αδιάφορο και ουδέτερο τον ομιλητή, ο οποίος, σύμφωνα με τον Πρωταγόρα, (ο *Αβδηρίτης*, 480 - 411)), να είναι ικανός "*τον ήττω λόγον κρείττω ποιείν*", (δηλ. *να καταστήσει το ανίσχυρο επιχείρημα ισχυρό*).

Ο ίδιος, επιχείρησε να αναπτύξει μια ορθοέπεια (ορθότητα του λόγου), μια δηλαδή στοιχειώδη γραμματική, (γένη, συντακτικό, χρόνοι ρημάτων κ.λπ.) η οποία προσπαθούσε να περάσει από τον προφορικό στον γραπτό λόγο. Η σημασία του εγχειρήματος αυτού, αρκετά σημαντική, τη στιγμή που η γλώσσα "*νοείται ως σώμα αυτόνομο και προικισμένο με τους δικούς του κανόνες*", οι οποίοι "*είναι ανεξάρτητοι από τη χρήση και αυτά που καλείται να σημαίνει*".

Σε συνδυασμό με τις έρευνες του Πρόδικου (από την Κείο, γύρω στο 400 π.χ. η ακμή του, του *οποιου η εμπειρία για τα πολιτικά είχεν συνέπεια να του ανατεθούν διπλωματικά καθήκοντα αποστολών σε διάφορες πόλεις)* για την ετοιμολογία των ονομάτων (μελέτη εσωτερικής ιστορίας των λέξεων), αυτό που επιχειρείται να επιτευχθεί, είναι η διαμόρφωση των όρων για μια ορθότερη χρήση της γλώσσας. Ο στόχος ήταν να εξαλειφθούν οι όποιες παρεξηγήσεις και συγχύσεις σχετικά με τη χρήση της γλώσσας, και η ευκολότερη επικοινωνία μέσα στα πλαίσια της πολιτικής.

Με βάση πάντα τις ανάγκες της Δημοκρατίας, η ανάπτυξη της πολιτικής. **Τόσο όσον αφορά την διαμόρφωση των κανόνων εκείνων που θα στηρίζονταν αυτή, όσο και των τεχνικών πάνω στις οποίες θα διεξάγεται.**

Η Συνέχεια...

...έρχεται με την "αναμέτρηση" των διδαχών τους με ζητήματα που άνηκαν *στον "παραδοσιακό πνευματικό πολιτισμό"*, όπως η θρησκεία και οι ηθικές αξίες.

Όσον αφορά την θρησκεία, η θέση είναι δεδομένη, τη στιγμή μάλιστα που όπως έχουμε προαναφέρει αυτή δεν αποτελεί πλέον αναγκαιότητα για την ομαλή λειτουργία της πόλης - κράτους, πόσο μάλλον της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, όπου η πολιτική στηρίζεται στον ορθολογισμό και σε κανόνες επιχειρηματολογίας. Έτσι, και σύμφωνα με τον Πρωταγόρα, "*περί μεν θεών ουκ έχω ειδέναι, ουδ' ως εισίν, ουδ' ως ουκ εισίν, ουδ' οποιοί τινές εισίν ιδέαν· πολλά γαρ τα κωλύοντα ειδέναι, ή τ' αδηλότης και βραχύς ων ο βίος του ανθρώπου*", (δηλ. "*για τους θεούς δεν μπορώ να ξέρω ούτε ότι υπάρχουν ούτε ότι δεν υπάρχουν ούτε ποια είναι η μορφή τους· διότι πολλά είναι αυτά που μας εμποδίζουν να μάθουμε, η ασάφεια του ζητήματος και η συντομία της ανθρώπινης ζωής*"). Ο καθένας μπορεί να πιστεύει και να έχει την υποκειμενική του γνώμη για τους θεούς, η οποία μέσα στο πλαίσιο αυτό είναι έγκυρη.

Για τις ηθικές αξίες, σύμφωνα πάλι με τον Πρωταγόρα, δεν υπάρχει απόλυτο καλό και απόλυτη δικαιοσύνη που μπορούν να έχουν ισχύ κανόνα. Από τη άλλη όμως, ο "κριτής", το "μέτρο" του δίκαιου και του καλού δεν είναι το άτομο, όπως στην περίπτωση της θρησκείας, αλλά η κοινότητα στην οποία αυτή ανήκει. Με άλλα λόγια, δίκαιο "*είναι ό,τι φαίνεται δίκαιο στην πόλη - κράτος ή στην πλειοψηφία της. Σε πολιτικό πλαίσιο, δίκαιο είναι ό,τι ωφελεί την πόλη και αποσπά την ευρύτερη δυνατή συναίνεση των κυβερνωμένων*".

Και μέσα σε όλα αυτά, **η θέση του Σοφιστή, του πολιτικού, του ρήτορα, είναι ακριβώς να εξασφαλίσει την συναίνεση αυτή**. Τα πράγματα όμως έχουν αρχίσει να γίνονται ακόμη πιο περίπλοκα, ακριβώς λόγω των προβλημάτων που τίθενται μέσα από αυτά τα σκεπτικά και φιλοσοφίες.

Έτσι λοιπόν, τίθεται το ερώτημα, πως αν το δίκιο είναι ό,τι φαίνεται δίκαιο στην πόλη, τότε η δικαιοσύνη συμπίπτει με τα συμφέροντα αυτού που εξουσιάζει την πόλη. Ο σοφιστής Θρασύμαχος (μαθητής του Γοργία) είναι και αυτός που διατυπώνει τη θέση πως *η δικαιοσύνη είναι το συμφέρον των ισχυρών* και όπου (σύμφωνα με τον Πλάτωνα), διατυπώνει και τη θεωρία, πως η δικαιοσύνη, είναι "*ο σεβασμός απέναντι στσυς νόμους*". Υποστηρίζει πως "*ο κάθε άνθρωπος επιδιώκει εκ φύσεως να επιβληθεί στους άλλους και ότι οι νόμοι και η δικαστική εξουσία δεν είναι παρά μορφές καταπίεσης των ισχυρών απέναντι στους αδύνατους*".Οι νόμοι τώρα, προέρχονται από αυτούς που ασκούν εξουσία, ανεξάρτητα από πού προέρχονται. Και λειτουργούν στην κατεύθυνση αυτοσυντήρησης της εξουσίας. Άρα, η δικαιοσύνη είναι το ηθικό όργανο της εξουσίας, όπως οι νόμοι, το πολιτικό.

Η "παλαιά αριστοκρατική φιλοσοφία" υποστήριζε πως οι νόμοι ήταν έκφραση θείας βούλησης, σχέδιο θείας πρόνοιας. Έτσι, στην δημοκρατική Αθήνα του 5ου αιώνα, επικρατούσε η αντίληψη πως ο νόμος ήταν απαραίτητος για την εύρυθμη ζωή της πόλης - κράτους αλλά ορίζονταν από ομάδα ανθρώπων που ασκούσε την εξουσία με ή χωρίς τη συγκατάθεση της κοινότητας. Οπότε, το επόμενο πρόβλημα, ήταν...

...η εγκυρότητα των νόμων.

Ο Πρωταγόρας, (όπως πάνω κάτω και ο Σωκράτης), πιστεύει πως ο άνθρωπος είναι ζώο, από τη φύση του. Προκειμένου να γίνει άνθρωπος, είναι απαραίτητος ο θεσμός της πόλης. Και πόλη δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς πολιτική. Και πολιτική δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς κανόνες, τους οποίους ορίζει ο νόμος. Ο νόμος από την άλλη δεν είναι θεϊκός, αλλά δεν "στερείται κύρους". Και το κύρος προέρχεται από το γεγονός του ότι προέρχεται από μια αρχική συμφωνία μεταξύ των ανθρώπων, η οποία επιτρέπει την ίδρυση της πόλης - κράτους και η οποία συμφωνία εξακολουθεί να τους δεσμεύει. Οι νόμοι μπορούν να αλλαχθούν, (συνάπτοντας νέες συμφωνίες) **αλλά δεν μπορούμε να τους παραβιάσουμε.**

Απέναντι σε αυτή τη θέση, αντιπαρατίθενται δύο άλλες.

Η πρώτη, αυτή που εκφράστηκε από τον Θρασύμαχο, πως δηλαδή "*ο νόμος δεν είναι τίποτε άλλο από τα δεσμά που επιβάλλουν οι ισχυροί στους υπηκόους*

τους". Όπως επίσης και από τον Κριτία (θείο του Πλάτωνα), σύμφωνα με τον οποίο, *"η αντίληψη για το δίκαιο του ισχυρότερου είναι η υιοθέτηση της ανενδοίαστης βουλήσεως για πλεονεξία και επικράτηση, εμπόδιο στην οποια ίστανται οι νόμοι και οι θεσμοί ως εκφοβιστικά μέσα και μάλιστα εναντιον των ισχυρών. Επειδή όμως αυτοί δεν επαρκούν ως ανασχετικοί φραγμοί, επινοήθηκε η θρησκεία και το θεϊκό δέος, για να δαμασθούν οι ρωμαλέοι κα να αρθούν δια του φόβου οι όποιες αντιρρήσεις τους".* Οι θεοί ήταν επινόηση των κυβερνώντων, μια αόρατη δύναμη που τιμωρεί τις πράξεις που απαγορεύονται από τους νόμους. Ένα είδος "μυστικής αστυνομίας" που επινοήθηκε από τους άρχοντες για τον έλεγχο των συνειδήσεων και οι νόμοι σε καμία περίπτωση δεν δεσμεύουν τους ισχυρούς.

Ο Κριτίας καταλαμβάνει την εξουσία καταλύοντας το δημοκρατικό πολίτευμα το 404, (που οδηγεί στην επιβολή του καθεστώτος των Τριάκοντα Τυράννων).

Η δεύτερη έχει να κάνει με τη θέση κάποιων άλλων Σοφιστών, όπως ο Ιππίας, (ο *Ηλείος*, ακμή του γύρω στο 400π.χ.) και ο Αντιφώντας, (ο *Αθηναίος*), σύμφωνα με τους οποίους, *"αν ο νόμος προέρχεται από τη βούληση ομάδων που βρίσκονται στην εξουσία, τότε δεν θα πρέπει να προσφύγουμε σε αυτόν ούτε στον πολιτικό χώρο που διέπει ο νόμος για να βρούμε ένα σωστό κανόνα ζωής, για να βρούμε κυριολεκτικά μια ανθρώπινη συμπεριφορά. Ο κανόνας αυτός είναι εγγεγραμμένος στην φύση του ανθρώπου, όλων των ανθρώπων, πέρα από κάθε πολιτική συμφωνία. Μας επιβάλλει την αγάπη προς τους ομοίους μας, την καθολική ομόνοια, το σεβασμό απέναντι στους ηλικιωμένους, τη λατρεία των θεών καθώς και μια υγιή ικανοποίηση των αναγκών μας και λελογισμένη απόλαυση των σωματικών ηδονών".*

Έτσι, εδώ πρωτοεμφανίζεται και σταδιακά εδραιώνεται η θέση σύμφωνα με την οποία, η πραγματική πατρίδα του σοφού δεν είναι η πόλη, αλλά ο κόσμος και συμπολίτες του όλοι οι άνθρωποι και όχι αυτοί που ανήκουν στην κοινότητα που έτυχε να ανήκει, όπως και ο νόμος του είναι και ο νόμος της φύσης και όχι αυτός που συμβαίνει να ισχύει στην πόλη του.

Οι θεωρίες αυτές, αναπτύσσονται παραπέρα από τους Κυνικούς και τους Στωικούς, (αναφορά στους οποίους θα γίνει παρακάτω) και αποτελούν την απαρχή των ιδεολογιών που θα στηρίξουν τα μετέπειτα μοντέλα των ελληνιστικών βασιλείων, όπου οι πολίτες πλέον, *"αποδιωγμένοι από την σφαίρα της εξουσίας, ενσωματωμένοι σε μεγάλα πολυεθνικά βασίλεια, αναζητούσαν ορίζοντες και κανόνες διαφορετικούς από εκείνους που χαρακτήριζαν τις φθαρμένες πλέον δομές της αυτάρκους κοινότητας της πόλης - κράτους... [...] ...καθησυχασμένοι, μέσα στην υποτέλεια τους, από τη βεβαιότητα ότι θα μπορούσαν να ζήσουν σύμφωνα με έναν "φυσικό νόμο", που ήταν ισχυρότερος από τους πολιτικούς νόμους, με την ελπίδα να δουν να εμφανίζεται κάποτε μια ομόφωνη οικουμενική κοινότητα".*

Συνοψίζοντας τώρα, επίσημα λοιπόν, από το 499 π.χ. όπου οι Αθηναίοι στέλνουν βοήθεια στις εξεγερμένες ιωνικές πόλεις μέχρι και το 479 π.χ. (μάχη των Πλαταιών, μάχη της Μυκάλης), οι πόλεις - κράτη του ελλαδικού χώρου, καταφέρνουν να αντιμετωπίσουν επιτυχώς της εισβολή των Περσών. Στα 478 π.χ. διαμορφώνεται η Α Αθηναϊκή συμμαχία. Το 441 π.χ. ξεσπά ο πελοποννησιακός πόλεμος. Το 404 π.χ. Η αθηναϊκή δημοκρατία έχει ηττηθεί.

Μετά από ένα μακρόχρονο πόλεμο (πελοποννησιακός - 38 χρόνια) η παλινορθωμένη μορφή της σε καμία περίπτωση δεν είχε σχέση με την μορφή που είχε στην ακμή της. Είναι μια μεταβατική για την κυριαρχία της εποχής περίοδος, όπου η μακεδονική ηγεμονία δεν έχει ακόμη επιβληθεί, η παραδοσιακή μορφή της πόλης - κράτους δεν έχει την δυναμική του παρελθόντος ενώ νέα, μεταβατικά στάδια και μοντέλα επιβολής εμφανίζονται (συνεργασίες μεταξύ πόλεων - κρατών με τη μορφή συμπολιτειών κ.λπ.) έως την ολοκληρωτική επιβολή της μακεδονικής μοναρχίας.

Μετά τις ανατροπές της Αθηναϊκής Δημοκρατίας το 411 και το 404 - η δημοκρατία επανήλθε - το πρόβλημα ήταν να βρεθεί ένα νέο σύστημα αξιών που να αντικαθιστά την παλαιότερη απλοϊκή ταύτιση του ατόμου με την πόλη. Και αυτό, γιατί αυξήθηκε η δυσαρέσκεια και αντιπάθεια μεταξύ των υποστηρικτών της ολιγαρχίας (αριστοκράτες) και του λαού, όπου "θα ήταν παράλογο να περιμένει κανείς από τα ανώτερα στρώματα να δείχνουν άκριτη νομιμοφροσύνη απέναντι στην πόλη και τους οδηγούς της".

Άλλωστε, ήδη ο "*σοφιστικός ορθολογισμός*", έχει αρχίσει να αμφισβητεί την οργάνωση της πόλης - κράτους. Αν "*ο νόμος, είναι γέννημα συνωμοσίας των ανήμπορων για να τα βγάλουν πέρα με τους ισχυρούς*" και "*η ηθική, είναι ανθρώπινο κατασκεύασμα*", τότε "*η αφοσίωση και θυσία για το καλό της πόλης, μια "απλοϊκή αυταπάτη*". "*Ο άνθρωπος θα έπρεπε να "ακολουθεί, όσο αυτό ήταν επιτρεπτό, τις "φυσικές" παρορμήσεις του*". Τέτοιες δοξασίες και λογικές χρησιμοποιήθηκαν από ολιγαρχικούς, για να ανατρέψουν την Δημοκρατία με τη βία, το 411 και το 404.

Είναι η περίοδος, όπου η αρχαία ελληνική φιλοσοφία επιχειρεί να "*βγάλει το φίδι από την τρύπα*". Είναι η περίοδος που εμφανίζονται και "*οι μεγαλύτεροι των*

φιλοσόφων". Αυτή η προσωποποίηση (Σωκράτης, Πλάτωνας, Αριστοτέλης) των φιλοσοφικών μεθόδων και συστημάτων, έχει να κάνει κυρίως με την προβολή ενός συγκεκριμένου προφίλ.

Ο Σωκράτης, ο οποίος δεν έχει αφήσει κάποια γραπτά έργα και οι πληροφορίες γι' αυτόν έρχονται από άλλους. Παρ' όλα αυτά, η διδασκαλία του προερχόμενου από "χαμηλή κοινωνική τάξη" Αθηναίου, σε μια εποχή όπου η πόλη - κράτος των Αθηνών αρχίζει να αντιμετωπίζει προβλήματα, θα αποτελέσει και τη βάση της μετέπειτα εξέλιξης της φιλοσοφίας.

Ο Πλάτωνας που είναι αριστοκράτης, αποτελεί την κύρια πηγή των στοιχείων σχετικά με τη διδασκαλία του Σωκράτη και θέτει σε πρακτική εφαρμογή το σχέδιο του για τη σωτηρία της πόλης - κράτους που αντιμετωπίζει σοβαρή κρίση.

Τέλος ο Αριστοτέλης, ο οποίος για πολλούς "τελειοποιεί" την διδασκαλία του Πλάτωνα, στα πλαίσια του ξεπεράσματος πλέον της πόλης - κράτους και της εδραίωσης νέων μοντέλων για τα ελληνικά δεδομένα, (βασίλεια, αυτοκρατορίες).

Οι παραπάνω - όπως άλλωστε και η πλειοψηφία αν όχι το σύνολο σχεδόν των "γνωστών" φιλοσόφων της εποχής, ήταν μέλη ομάδων που με τον ιδεολογικό μανδύα φιλοσοφικών συστημάτων και θεωρήσεων, επιδίωκαν να αναλάβουν την διαχείρηση της εξουσίας. Σταδιακά και κυρίως αρκετά χρόνια μετά το θάνατο τους, έφτασαν να προβάλλονται ως οι κυριότεροι εκφραστές των φιλοσοφιών που τους αποδίδονται.

Τα φιλοσοφικά συστήματα της εποχής, που αποδίδονται τόσο σε αυτούς όσο και γενικότερα, **επιδιώκουν ακριβώς να γεφυρώσουν τα όποια χάσματα σε αυτή τη μεταβατική για την κυριαρχία περίοδο.** Η αμφισβήτηση και διαφοροποίηση του Σωκράτη, έτσι όπως εξελίσσεται από (κυρίως) τον Πλάτωνα αλλά και τον Αριστοτέλη, έχει ως σκοπό ακριβώς αυτό. Την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων επιβολής, με τον ιδεολογικό μανδύα των φιλοσοφικών συστημάτων που τους αποδίδονται.

Εμφανίζονται σε μια περίοδο, όπου όχι μόνο η Αθηναϊκή δημοκρατία αλλά και η μέχρι τότε παραδοσιακή μορφή της πόλης - κράτους, περνάει κρίση. Στον καθένα προσδίδονται διαφορετικά χαρακτηριστικά (φτωχός αθηναίος, σημαντικός αριστοκράτης, στοχαστής "χωρίς πατρίδα"). Αν και για τους τρεις, η πόλη και ο Νόμος θεωρούνταν δεδομένα και απαραίτητα για την ύπαρξη κοινωνικής συνοχής, είναι δεδομένο πως "*με τον Σωκράτη και τον Πλάτωνα, ο φιλοσοφικός στοχασμός αρχίζει να ξεπερνά τα όρια της πόλης. Με τον Αριστοτέλη απλώνει τα φτερά του για να πετάξει πάνω από όλο τον κόσμο, δίχως να εμποδίζεται ή να επηρεάζεται σημαντικά από την κοινότητα της πόλης μέσα από την οποία ξεπήδησε*".

Και κυρίως, μέσα από τη σύνδεση της φιλοσοφίας με την επιστήμη, τη στιγμή που η δεύτερη έχει αρχίσει να κάνει τα πρώτα ουσιαστικά βήματα ως τέτοια. Η σπουδαιότητα της επιστήμης άλλωστε είναι δεδομένη για την κυριαρχία, τη στιγμή που (σύμφωνα με τον Πλάτωνα) "*κάθε επιστήμη οικοδομεί ένα σύστημα αποφάνσεων που έχουν οικουμενική ισχύ, δηλαδή είναι έγκυρες οποτεδήποτε και για οποιονδήποτε*".

Ο Σωκράτης, (470 - 399)...

...δεν έχει γράψει τίποτε. Ή τουλάχιστον αυτές οι πληροφορίες υπάρχουν. Θεωρείται πως προτιμά να συζητά, παρά να γράφει.

Οι μαρτυρίες που υπάρχουν για τις πράξεις, την φιλοσοφία και το πρόσωπο του, προέρχονται από τον Αριστοφάνη, που τον παρουσιάζει ως σοφιστή, αλλά και ως μελετητή με φυσικά ενδιαφέροντα και άθεο. Από τον Ξενοφώντα, που δίνει μια ηθικολογική εικόνα εμπνευσμένη από τη σκέψη του Αντισθένη καθώς και από τη μαρτυρία του Πλάτωνα.

Ο Σωκράτης είναι Αθηναίος πολίτης, αν και κατάγεται από φτωχή οικογένεια. Εμφανίζεται ως ο "*πρώτος των μεγάλων φιλοσόφων*" και ως εκείνος του οποίου η διδασκαλία θα επηρεάσει κυρίως την πορεία της μετέπειτα αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Η εμφάνιση του συμπίπτει με την περίοδο του πελοποννησιακού πολέμου, και η "πρωτοτυπία" της σκέψης του, οφείλεται κυρίως στο ότι από ένα σημείο και μετά η Αθήνα άρχισε να χάνει τον πόλεμο. Έτσι, η "*τεχνική - φυσιολογική*" *γνώση αναξαγόρειου χαρακτήρα, αποδεικνυόταν τώρα ανίκανη να εξασφαλίσει αρμονία και κοινωνική ευταξία και, επομένως την πρόοδο εκείνη που η ίδια υποσχόταν*".

Συναναστρέφεται και έχει σχέση με σοφιστές και μέχρι ένα βαθμό μοιράζονται τις ίδιες πεποιθήσεις."Η πολιτική είναι μια συγκεκριμένη γνώση: η γνώση που αφορά τη διακυβέρνηση της πόλης".

Η διαφοροποίηση του, ξεκινά με το συμπέρασμα στο ότι αν η πολιτική είναι μια συγκεκριμένη τέχνη στη διακυβέρνηση της πόλης, θα πρέπει να τοποθετούν όσους την κατέχουν και όχι όσοι έχουν άλλη ειδίκευση. Συνεπώς, οι αποφάσεις θα έπρεπε να παίρνονται από πολιτικούς, και όχι από ναυτικούς, κεραμοποιούς κ.λπ. Έτσι, οι τεχνίτες, (ή γενικά όσοι δεν είχαν τη δυνατότητα να πληρώσουν για να μάθουν την τέχνη της πολιτικής), δεν έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στη διαχείριση των κοινών.

Στη συνέχεια, ασχολείται με το σκοπούς και τις αξίες που θα πρέπει να υπηρετεί η πολιτική. "*Τη διοίκηση της πόλης πρέπει να έχουν στα χέρια τους σοφοί και άξιοι άνθρωποι*". Η σκέψη του, συμβαδίζει με του Πρωταγόρα. Εντοπίζει δηλαδή την "*αναγκαιότητα συγκρότησης μιας "ad hoc" πολιτικής τέχνης, που να ελέγχει και να καθοδηγεί την κοινωνική δραστηριότητα των τεχνιτών και των βιοτεχνών και να διασφαλίζει την τάξη*".

Όμως, ενώ για τον Πρωταγόρα αυτό συνέπιπτε με την ρητορική, για τον Σωκράτη, "*συνίστατο ουσιαστικά στην αμφισβήτηση κάθε αξίωσης για απόλυτη γνώση, στην οποία έφτανε μέσω της διαλεκτικής διερεύνησης μιας θέσης, στα πλαίσια ενός διαλόγου*". Αυτό που προέκυπτε, ήταν μια κριτική απέναντι στον βασικότερο θεσμό της αθηναϊκής δημοκρατίας, την εκκλησία του δήμου, όπου (χωρίς να είναι γνωστό αν εκφράστηκε ποτέ αυτό ρητά) αυτό που φαίνεται να προτιμούσε ήταν η θεσμική οργάνωση όπου η εξουσία θα αφαιρείται από την συνέλευση και θα δίνεται σε όποιον κατέχει διαλεκτική ικανότητα. Η κριτική αυτή στην εκκλησία του δήμου καθώς και η φιλία με τον Αλκιβιάδη και τον Κριτία (επικεφαλή των τριάκοντα τυράννων), είναι και ο λόγος που του ασκήθηκε αγω-

γή το 399 από τον Άνυτο (εκπρόσωπο της δημοκρατικής παράταξης) για "αθεϊσμό" και "διαφθορά των νέων"

Η καταδίκη του Σωκράτη σε θάνατο, είχε να κάνει με το ότι "*το πρόσωπο του φαινόταν σαν ενοχλητικό ιδεολογικό κατάλοιπο της αποτυχημένης αριστοκρατικής συνωμοσίας*", σε μια εποχή μάλιστα που η δημοκρατία υιοθετούσε "*εσωτερική αμυντική πολιτική, και μάλιστα σε ιδεολογικό επίπεδο*".

Στο δικαστήριο, "*αρνήθηκε να υπερασπιστεί τον εαυτό του και να συμβιβαστεί με τις πεποιθήσεις των δικαστών που αντιπροσώπευαν την δημοκρατική κουλτούρα. Επέμεινε στην κριτική του περί της ψευδούς γνώσης, κατά της απουσίας ηθικών αξιών στην πολιτική της πόλης. Επικαλέστηκε περήφανα τη δελφική ρήση για τον εαυτό του, την υπεροχή της ατομικής ψυχής σε σχέση με τις πολιτικές ανάγκες, την κλήση του προς μια αλήθεια ανεξάρτητη από την ιδεολογία της πόλης. Από την άλλη πλευρά, απέναντι στην δυνατότητα φυγής και εξορίας που του προσέφεραν, ακόμη και μετά την καταδίκη, οι αριστοκράτες φίλοι του, εκείνος επανέλαβε την αμετάκλητη προσήλωση του στην πόλη, τον ακλόνητο σεβασμό του προς τους νόμους της, σε συμφωνία με την αυθεντικότερη μορφή της παράδοσης του Σόλωνα. Με λίγα λόγια, επανέλαβε την άρνηση του να παραβιάσει τους κανόνες της πολιτικής συμβίωσης*". Άλλωστε, γνωστή η αντίληψη του πως είναι "***απαραίτητο να ζούμε με τον νόμο και να πεθαίνουμε με τον νόμο***".

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ...

Μέσα από τις βάσεις της γενικόλογης σωκρατικής διδασκαλίας, ξεπηδούν δύο ρεύματα τα οποία απομόνωναν και διαχώριζαν αυτό που η Σωκρατική διδασκαλία επιχειρούσε να κρατήσει ενωμένο.

Το πρώτο ρεύμα, στηρίζονταν βασικά στον σκεπτικισμό του σοφού για τις αξίες της κοινωνίας που ζει και στην "*προοδευτική απομόνωση του φιλοσόφου, τόσο από την επιστημονική γνώση, όσο και από την πολιτική*". Εκφραστές / κληρονόμοι αυτής της τάσης, οι λεγόμενοι ελάσσονες Σωκρατικοί, κατά κύριο λόγο οι Κυνικοί. Με την σοφιστική του Ιππία και του Αντιφώντα, το ρεύμα αυτό συγχωνεύεται στον σκεπτικισμό και τον στωικισμό, αντίστοιχα.

Και αυτό, γιατί "*...η γενική τάση ήταν προς ένα οικουμενικό κράτος και η ελληνική φιλοσοφία, η οποία καθοριζόταν προηγουμένως από καταστάσεις που εμφανίζονταν σε μια πόλη - κράτος, αναγκάστηκε να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες. Έτσι, αναπτύχθηκαν οικουμενικά συστήματα όπως ο στωικισμός και ο επικουρισμός, συστήματα που επιχείρησαν να διατυπώσουν φιλοσοφικές θέσεις που θα μπορούσαν να ερμηνεύσουν ή να δικαιολογήσουν τις νέες πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί στην αυτοκρατορία του Μ. Αλεξάνδρου. Το κύριο χαρακτηριστικό αυτών των δύο οικουμενικών συστημάτων ήταν η άποψη τους ότι όλοι οι άνθρωποι είχαν ένα κοινό σκοπό και η αποδοχή εκ μέρους τους του γεγονότος ότι, κάτω από τα δεσμά του συστήματος, όλοι οι άνθρωποι είναι αδέλφια*".

Είναι μια περίοδος κοινωνικών αναταραχών και ανακατατάξεων, όπου η φιλοσοφία στρέφεται σε εσωτερικές αναζητήσεις και κανόνες, προκειμένου να μην υπάρχει ενασχόληση και να προωθηθεί η έννοια της οικουμενικότητας.

Από την άλλη, και σε αντίθεση με τον ατομικισμό και την κατάλυση των εσωτερικών δεσμών με τη ζωή της πόλης που χαρακτηρίζουν το παραπάνω ρεύμα, το δεύτερο έχει να κάνει με την καθαρά θεωρητική παράμετρο της σωκρατικής διδασκαλίας, η "*σύλληψη δηλαδή της αρετής ως γνώσης και της φιλοσοφίας ως μεθοδικής έρευνας για το αγαθό και την αλήθεια*". Το δεύτερο ρεύμα που επικαλείται τον Σωκράτη, έχει να κάνει με τις φιλοσοφίες του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, οι οποίες αναπτύσσουν σε βάθος τη σωκρατική μέθοδο, τόσο τις λογικές πλευρές όσο και τη σύνδεση αγαθού και αλήθειας. Σταδιακά, η σωκρατική κριτική "*ξέρω ότι δεν ξέρω*" αντικαθίσταται με "*πολύπλοκα θεωρητικά οικοδομήματα, ηθικές θεωρίες και πολιτικά σχέδια, με τα οποία ο ίδιος ο Σωκράτης δεν θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να ταυτιστεί*".

Πλάτωνας, (427 - 347), "*ο μέγιστος των ελλήνων φιλοσόφων*"

Το πραγματικό όνομα του Πλάτωνα ήταν Αριστοκλής. Το Πλάτωνας ήταν ψευδώνυμο λόγω της σωματοκατασκευής του (πλατύς) και είναι και αυτός με το οποίο θα ασχοληθούμε λίγο περισσότερο, ακριβώς λόγω του ότι επιχείρησε σε πρακτικό επίπεδο να εφαρμόσει με συγκεκριμένο σχέδιο, τις διδασκαλίες του. Σε αντίθεση με τον Σωκράτη και αργότερα τον Αριστοτέλη, που "αρκέστηκαν" απλά στο να διδάσκουν.

Ο Πλάτωνας έχει αριστοκρατική καταγωγή, ενώ ο Κριτίας (επικεφαλής των τριάκοντα) είναι θείος του (εξάδελφος της μητέρας του Περικτιόνης). Έρχεται σε επαφή και επηρεάζεται από την ομάδα του θείου του, και από τον κύκλο του συναντά και τον Σωκράτη.

Η συμμετοχή του στην τυραννίδα που ακολούθησε το πραξικόπημα του 404 υπό τον Κριτία θα μπορούσε να θεωρηθεί αναμενόμενη, όμως το αποτέλεσμα αυτής (αποτυχία - θάνατος του Κριτία), έχει ως αποτέλεσμα το να πειστεί ο Πλάτωνας για την "*αδικία και αδυναμία μιας εξουσίας που βασίζεται μόνο στη βία*". Η διδασκαλία του Σωκράτη άλλωστε, υποδείκνυε την "*αναγκαιότητα όχι μόνο της οδού της πολιτικής μεσολάβησης αλλά και του συνδυασμού της εξουσίας με τη σοφία και την σωφροσύνη*".

Μετά από αρκετά ταξίδια - από τα Μέγαρα (και την γνωριμία του με τον Ευκλείδη), την Κυρήνη (γνωριμία με Αρίστιππο), μέχρι την Ιωνία και την Αίγυπτο (και την ενασχόληση του με την θεολογία και τα μαθηματικά) καταλήγει στην Αθήνα. Μετέπειτα ταξίδια του στην Σικελία, του δίνουν τη δυνατότητα να μυηθεί στην Πυθαγόρεια φιλοσοφία.

Στην Αθήνα λοιπόν, φαίνεται να αρχίζει να βάζει σε εφαρογή ένα σχέδιο, όπου με "*πρόθεση να δημιουργήσει μια εξουσία που θα έμενε θεμελιωδώς αριστοκρατική, αλλά που θα διέθετε νέο πρόγραμμα με καινούργια θεωρητική βάση και περισσότερη αποτελεσματικότητα, το οποίο δεν θα εκπροσωπούσε μόνο μια κοινωνική τάξη αλλά ολόκληρο το σώμα της πόλης*", δοκιμάζει διάφορες οδούς, από την "*καθολική αναγέννηση μέσω της φιλοσοφικής διαπαιδαγώγησης μέχρι την πρακτική της συμμαχίας με τυράννους και ισχυρούς για να επιτύχει το πρώτο στάδιο, αυτό της*

διαμόρφωσης μιας υγιούς κατάστασης, από την ποία θα μπορούσε να ξεκινήσει η αναδόμηση της κοινωνίας".

Το σχέδιο αυτό έχει δύο βασικές παραμέτρους. Η πρώτη, έχει να κάνει με "*την οργάνωση ομάδας Αθηναίων πολιτικών - διανοούμενων, που θα ήταν σε θέση να εκφράσει με συγκεκριμένο τρόπο την ένωση εκείνη της πολιτικής, της σοφίας και της γνώσης, στην οποία βασίζονταν το σχέδιο του*".

Έτσι, το 387, ιδρύεται η **Ακαδημία.** Το όνομα της το πήρε από τον ήρωα Ακάδημο, του οποίου το όνομα είχε πάρει ο κήπος και το γυμνάσιο που αγόρασε ο Πλάτωνας για τη σχολή. Νομικά, πρόκειται για θρησκευτικό σύλλογο αφιερωμένο στην λατρεία των Μουσών. Στην πραγματικότητα, πέρα από ένα σημείο αναφοράς όχι μόνο για φιλόσοφους αλλά και για μαθηματικούς, αστρονόμους, επιστήμονες, λειτουργώντας και ως κέντρο επιστημονικής έρευνας, συγκέντρωνε αριστοκρατικούς νέους από ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο. Το χαρακτηριστικότερο ίσως γνώρισμα της Ακαδημίας, ήταν "*ο κοινός βίος δασκάλων και μαθητών, η σύμφωνα πάντα με το σχέδιο ηθικοπολιτικής μεταρρύθμισης της κοινωνίας και η πεποίθηση πως το σχέδιο έπρεπε να βασίζεται σε φιλοσοφικό - επιστημονική γνώση*". Έργα, όπως η *"Πολιτεία"*, οι *"Νόμοι"*, ο *"Παρμενίδης"*, ο *"Φίληβος"* κ.λπ. αν και γράφτηκαν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, μπορούν να ερμηνευθούν και ως προγραμματικά κείμενα, ως οδηγοί για την πραγμάτωση της πλατωνικής φιλοσοφίας...

Η δεύτερη παράμετρος για το σχέδιο του Πλάτωνα, ήταν η ανεύρεση ενός κέντρου διεθνούς εξουσίας.

Η Σπάρτη, δεν ήταν ιδανική, αφενός λόγω του ότι χαρακτηρίζονταν από την βία και την καταπίεση και αφετέρου λόγω του ότι ήταν εύθραυστη (το 371, η σπαρτιατική ηγεμονία συνετρίβη με την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους στα Λεύκτρα). Η Μακεδονική μοναρχία, που τον καιρό εκείνο (αρχές 4ου αιώνα) ισχυροποιούνταν διαρκώς, δεν έπειθε επειδή "*ήταν ξένη προς την αριστοκρατική παράδοση και την φιλοσοφία της*".

Έτσι, αποφάσισε να ασχοληθεί με την ελληνική δύση, και ειδικότερα με τις πόλεις του Τάραντα και των Συρακουσών (την τότε μεγαλύτερη, μετά την Αθήνα, πόλη του ελλαδικού κόσμου). Από το 388 έως τον θάνατο του (347), ο Πλάτωνας πραγματοποίησε τουλάχιστον τρία ταξίδια στις πόλεις αυτές, όπου με

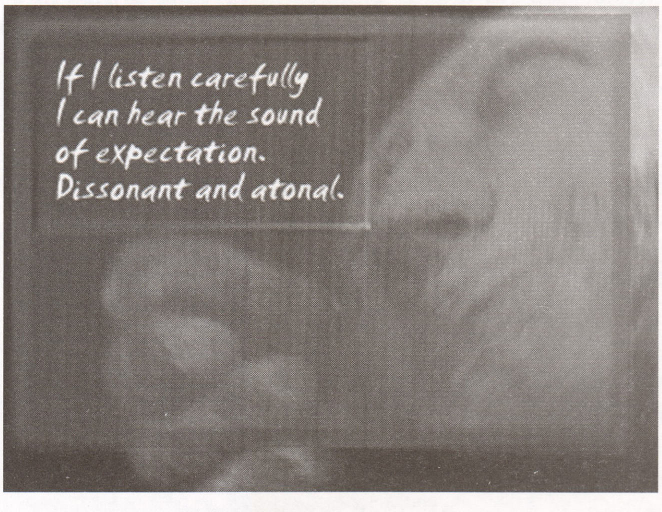

την βοήθεια του Δίωνα (κουνιάδο του τότε τυράννου των Συρακουσών Διονύσου) επιχειρούσε με διάφορους τρόπους να παρέμβει στα εσωτερικά των Συρακουσών. Μέχρι και στρατιωτική αποστολή με την υποστήριξη ανθρώπων και μέσων της Ακαδημίας, οργανώθηκε το 357 από τον Δίωνα, ενάντια των Συρακουσών. Αποστολή που πέτυχε, ο Δίωνας όμως δολοφονήθηκε από τον Κάλλιπο (επίσης μαθητή του Πλάτωνα και νέλους της Ακαδημίας). Ο ανιψιός του Ιππάρινος έδιωξε τον Κάλλιπο, δήλωσε πως ήθελε να συνεχίσει το έργο του Δίωνα (εγκαθίδρυση της Πλατωνικής Πολιτείας) και κάλεσε ξανά τον Πλάτωνα. Ο τελευταίος ήταν αρκετά γέρος και αρκέστηκε στο να στείλει κάποιοες συμβουλευτικές επιστολές.

Η Ακαδημία εξακολούθησε να έχει μια έντονη παρουσία στην ελληνική πολιτική ζωή, μέχρι και μερικά χρόνια μετά τον θάνατο του Πλάτωνα. Ακαδημεικοί συνέταξαν νομοθετικά κείμενα (Πύρρα, Μεγαλόπολη) και υπήρξαν και πολιτικοί σύμβουλοι, (του άρχοντα της Άσσου στην Τρωάδα). Σταδιακά, η εδραίωση της Μακεδονικής κυριαρχίας, δίνει τέλος στις έριδες μεταξύ των πόλεων κρατών και εμφανίζεται μια σταθερότητα που εξασφαλίζεται όχι από την καθοδήγηση των σοφών αλλά από την δύναμη του μονάρχη. Η σύσταση των αυτοκρατοριών της ελληνιστικής εποχής, έχει ως αποτέλεσμα την εκ των πραγμάτων μετατροπή της σε μια σχολή όπου διδάσκεται μια θεωρία, ώσπου να κλειστεί οριστικά το 529 ν.χ. από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ...

Για τον Πλάτωνα, σκοπός της φιλοσοφίας και γνώσης, είναι η ηθικό - πολιτική αναγέννηση της κοινωνίας. Επινοείται μια νέα μορφή φιλοσοφικής επικοινωνίας, ο διάλογος. Ο Πλατωνικός διάλογος παρουσιάζεται ως η καταγραφή φιλοσοφικής συζήτησης, όπου συμμετέχουν ένας ή περισσότεροι συνομιλητές (εκπρόσωποι της "λαϊκής" γνώσης, φορείς της "δόξης") και όπου οι θέσεις τους ανατρέπονται και οι ίδιοι πείθονται για την ανάγκη να στραφούν προς μια ανώτερη γνώση με τη βοήθεια του πρωταγωνιστή, του φιλόσοφού. Αυτός που μιλά στο όνομα της "καθαρής γνώσης" επικρίνοντας τη "δόξαν", στον Πλάτωνα είναι ο διαλεκτικός, (διαλέγεσθαι σημαίνει συζητώ), που στους διαλόγους του είναι ο Σωκράτης, (ιδέες ουσιαστικά του Πλάτωνα, η μέθοδος του Σωκράτη). Βέβαια, προϋπόθεση η επιλογή των συνομιλητών, που θα εγγυούνται και την ολοκλήρωση της φιλοσοφικής έρευνας.

...ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η σύνδεση των επιστημών με την φιλοσοφία, είναι ίσως από τα σημαντικότερα προβλήματα που έχει να επιλύσει ο Πλάτωνας.

Γι' αυτόν λοιπόν, πρώτη επιστήμη είναι η αριθμητική. Στη συνέχεια η επίπεδη γεωμετρία. Και μετά, η γεωμετρία των στερεών, η στερεομετρία. Μέσα από τα στερεά που βρίσκονται σε κίνηση, προκύπτουν οι ιδέες των άστρων, η αστρονομία. (με τη μορφή επεξήγησης των κινήσεων των άστρων μέσα από μαθηματικά πρότυπα, μια μηχανική του ουρανού). Τέλος, η κίνηση, που ρυθμίζεται με συγκεκριμένες αριθμητι-

κές συμφωνίες και παράγει αρμονίες. Άρα, επιστήμη είναι και η θεωρία της αρμονίας, τα ηχητικά μαθηματικά που δεν ασχολούνται με τους αντιληπτούς ήχους αλλά με τις μαθηματικές σχέσεις που τους παράγουν.

Όλα τα υπόλοιπα, θεωρεί πως είναι τέχνες. Η αρχιτεκτονική πρώτη, που χρησιμοποιεί μαθηματικά, η ρητορική και ιατρική τελευταίες, λόγω της αδυναμίας να εφαρμοσθούν μαθηματικά πρότυπα, λόγω της μεταβλητότητας και απροσδιοριστίας του πεδίου που ασκούνται.

Η μαθηματική γνώση και οι αντίστοιχες ιδέες δίνουν ένα ιεραρχικό σύστημα, το οποίο η φιλοσοφία μπορεί να δώσει συνολική εικόνα. Το σύστημα αυτό, όσο τέλεια και αν εμφανίζεται η συνοχή του, δεν παύει να έχει υποθετικό χαρακτήρα. Η εγκυρότητα του οποίου εξαρτάται από την αποδοχή των αναπόδεικτων αξιωμάτων. Για τον Πλάτωνα, η επιστήμη στερείται μιας μη υποθετικής αρχής, η οποία θα είναι και η θεμέλια λίθος της. Αυτό που χρειάζεται, "*πέρα από τις μαθηματικές επιστήμες, είναι η ανώτερη γνώση, που μπορεί να φθάσει ως την απόλυτη αρχή και από αυτήν να συναγάγει τις υποθέσεις των μαθηματικών επιστημών*". Με άλλα λόγια, η διαλεκτική φιλοσοφία.

Άλλωστε, παρουσιάζουν αδυναμία στο "*να "δώσουν λόγο" για την αλήθεια τους, όχι μόνο διότι εξαρτώνται από υποθέσεις αλλά και γιατί δεν μπορούν να εκφράσουν την αξία που έχουν για τη μεταρρύθμιση της ηθικής και πολιτικής ζωής*". Οι μαθηματικές επιστήμες εμφανίζονται ως ουδέτερες γνώσεις, απέναντι στην πόλη και σε αυτά που διαδραματίζονται σε αυτή. Έτσι, δεν απαντά και δεν παίρνει θέση στο σημαντικότερο καθήκον "*κάθε αληθινής γνώσης. Του καθήκοντος να κατευθύνουν τη μοίρα της ψυχής και της πόλης*".

Η πρόθεση του Πλάτωνα, ήταν "***να συνδέσει σε ένα ενιαίο σχέδιο, εξουσία και γνώση, φιλοσοφία, επιστήμη, ηθική και πολιτική. Μια απόπειρα διαμόρφωσης μιας φιλοσοφίας, που ως στόχο είχε να είναι σύνθεση και ταυτόχρονα υπέρβαση όλης ης μέχρι τότε πολιτιστικής και φιλοσοφικής παράδοσης***".

Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ...

...της φιλοσοφίας με τις επιστήμες, φαίνεται μέσα από την "*Πολιτεία*", έργο του Πλάτωνα μέσα από το οποίο περιγράφεται η ιδανική οργάνωση της πόλης - κράτους.

Έχει να κάνει με την κατάρτιση των φιλοσόφων που προορίζονται να διαχειριστούν την εξουσία και οι οποίοι με τη σειρά τους θα διαπαιδαγωγήσουν την υπόλοιπη κοινωνία. Οι νέοι μυούνται στις στοιχειώδεις μορφές γνώσης (μουσική, χορό, στρατιωτικές ασκήσεις αλλά όχι ποίηση), και οι καλύτεροι από αυτούς - είτε λόγω ευγενούς καταγωγής είτε λόγω ευφυΐας - θα περάσουν στην σπουδή των αληθινών επιστημών (μαθηματικών).

Στα 35 θα εισέλθουν στην πολιτική και οι καλύτεροι από αυτούς θα ασχοληθούν με τη σπουδή της διαλεκτικής και θα κυβερνούν εκ περιτροπής, αναλαμβάνοντας τον ρόλο των φιλοσόφων - βασιλέων.

Στην "*Πολιτεία*" λοιπόν, μόλις οι φιλόσοφοι καταλάβουν την εξουσία, πρέπει να εξαλείψουν κάθε ίχνος του παλαιού καθεστώτος, (προτείνει την εξορία κάθε ανθρώπου άνω των 10 ετών).

Η κοινωνία διαιρείται σε τρία στρώματα. Φιλόσοφοι - κυβερνήτες, πολεμιστές και εργάτες. Στους φιλόσοφους και τους πολεμιστές θα απαγορευθεί η ιδιωτική ιδιοκτησία (για να μην υπάρξουν έριδες που απορρέουν από αυτήν). Οι γυναίκες θα είναι κοινές, τα παιδιά θα ανατρέφονται με την φροντίδα του κράτους, οπότε θεωρείται πως καταργείται η θεμελιώδης μορφή κάθε ιδιωτικοποίησης, η οικογένεια. Οι οποίες γυναίκες, δεν περιορίζονται στο σπίτι, συμμετέχουν στην διαπαιδαγώγηση και αν είναι ικανές και το αξίζουν, γίνονται φιλόσοφοι και αναλαμβάνουν την διακυβέρνηση. Φιλόσοφοι και πολεμιστές θα συντηρούνται από το κράτος.

Στους εργάτες θα επιτρέπεται η ιδιωτική περιουσία, στα όρια που καθορίζει η κυβέρνηση. Η πόλη θα πρέπει να κρατά τον εαυτό της σε λελογισμένο μέγεθος, να στηρίζεται κυρίως στην αγροτική παραγωγή, να μειώσει το εμπόριο και να μην έχει επεκτατική πολιτική.

Και κυρίως, μέσα από την "*Πολιτεία*" η διαλεκτική αναγορεύεται σε βασιλική επιστήμη, η οποία "***θεμελιώνει το δικαίωμα του αριστοκρατικού φιλοσόφου να ασκεί την εξουσία***". Το σχέδιο αυτό, το να γίνει δηλαδή η διαλεκτική αληθινή επιστήμη, φυσικά ύψιστη και καθολική, εκτίθεται κυρίως στους διαλόγους *"Σοφιστής"*, *"Φίληβος"* και *"Παρμενίδης"*.

Ένα επίσης δεδομένο, είναι η αντίθεση σε κάθε παθητική στάση επικοινωνίας (ποίηση, ρητορική, γραπτός λόγος). Η κριτική κατά ποιητών και ποίησης, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο μέσα στην πλατωνική σκέψη. Και αυτό, γιατί η ποίηση, συνεπάγεται παθητική στάση από την πλευρά του δέκτη, ο οποίος απομνημονεύει και δεν αναλύει / κρίνει / συζητά. Ακόμη, ο αυτοέλεγχος του ακροατή απολύεται, μέσα από την συγκίνηση, την ταύτιση με τα γεγονότα.

Κάτι ανταγωνιστικό και προβληματικό για την πλατωνική λογική, τη στιγμή που η εξουσία που ασκεί ο ορθός λόγος καταλύεται, μέσα από την "*αποδέσμευση ανεξέλεγκτης ροής συναισθημάτων*" και η επικινδυνότητα αυτή αυξάνει τη στιγμή που στο έπος και την τραγωδία, παρουσιάζονται συνήθως ανήθικοι ήρωες, (βίαιοι ήρωες, αιμομίκτες, δολοφόνοι, θεότητες που παρασύρονται από ανθρώπινα πάθη κ.α.).

Επίσης, η ποίηση συγκαταλέγεται στις μιμητικές τέχνες, που αναπαράγουν την αλήθεια με πλαστές εικόνες. Στην πλατωνική σκέψη, η καλλιτεχνική μίμηση ανήκει στο κατώτατο επίπεδο πραγματικότητας και γνώσης, αφού αντικαθιστά το πραγματικό με το πλαστό. Ποιητές και μιμητές, εξορίζονται από την ιδανική πόλη του Πλάτωνα.

ΟΣΟ ΠΕΡΝΟΥΝ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ...

...τα πράγματα αλλάζουν στην πλατωνική φιλοσοφία. Η ερμηνεία του κόσμου, καταλήγει να έχει να κάνει με την προσπάθεια σύνδεσης των επιστημών.

Ο κόσμος παρουσιάζεται ως μια μεγάλη μαθηματική μηχανή και τα μαθηματικά είναι ο κώδικας λειτουργίας του. Μια μηχανή, που δεν λειτουργεί τυχαία αλλά προς το καλύτερο, χάρη στην θεότητα που την επινόησε. Τα άστρα από την άλλη, είναι θεοί, και το αποδεικνύουν άμεσα με την αιωνιότητα του και την αμετάβλητη κανονικότητα της κίνησης τους. Άρα, η

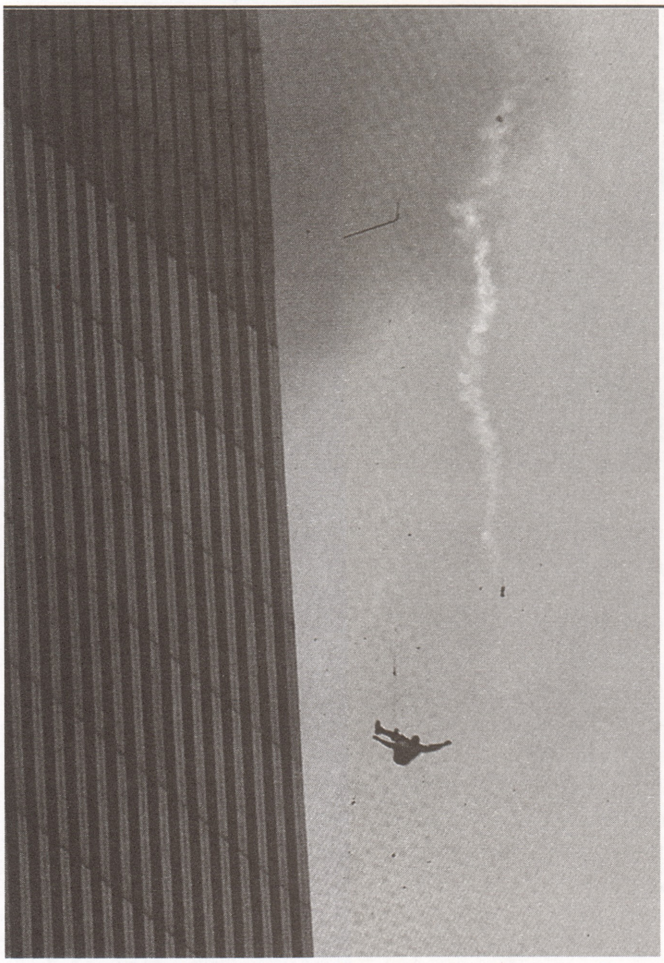

αστρονομία γίνεται και η ύψιστη επιστήμη και "*θεωρείται η μόνη που μπορεί να εισδύσει στην τάξη της θείας πρόνοιας*". Τη στιγμή που η αστρονομία μας δίνει νόμους και μαθηματικά πρότυπα, η φιλοσοφία είναι εκείνη που καταδεικνύει στους ανθρώπους την θεότητα των άστρων, αποκαλύπτοντας την θεία πρόνοια που βρίσκεται μέσα τους. Έτσι, καθήκον της φιλοσοφίας δεν είναι πλέον να πετύχει τη σύνθεση και να φωτίσει τη σημασία των μαθηματικών επιστημών, αλλά "*τώρα ταυτίζεται με τη διαδικασία μεταφοράς του θεολογικού μηνύματος της μαθηματικής πλευράς της αστρονομίας στον κόσμο του ανθρώπου*".

Η αποτυχία επίτευξης της δεύτερης παραμέτρου του σχεδίου, (εύρεση διεθνούς κέντρου εξουσίας) έχει ως αποτέλεσμα και τη συγγραφή των "*Νόμων*", οι οποίοι αποτελούν συμπλήρωμα της "*Πολιτείας*" και όπου η επιβολή των νόμων πλέον, δεν επαφίεται στην "***ευγενική ρητορική του διαλόγου, στο διαρκώς ανοιχτό έργο της συλλογικής διαπαιδαγώγησης. Πρέπει να μεταφραστεί σε συγκεκριμένους νόμους με υποχρεωτικό κύρος. Οι νόμοι αυτοί πρέπει να επιβληθούν, εάν είναι απαραίτητο δια της βίας και, συγκεκριμένα, δια της καταστολής***".

Εκεί λοιπόν πλέον, υπάρχει μια "*αυστηρή σύνδεση μεταξύ γαιοκτησίας και δικαιώματος υπηκοότητας. Εκδίωξη όσων ασκούν χειρωνακτικά και εμπορικά επαγγέλματα από το κοινωνικό σώμα (εφόσον δεν έχουν γη, θα κρατηθούν σε κατάσταση ημί - δουλείας). Διαπαιδαγώγηση των πολιτών ρυθμιζόμενη λεπτομερώς από το κράτος. Υποχρεωτική δημόσια θρησκεία (η οποία βασίζεται στα άστρα) ως εγγύηση της δημόσιας τάξης. Εξορία και θανατική ποινή για όσους παραβιάζουν τους νόμους και ιδιαίτερα τους θρησκευτικούς ή προτείνουν καινοτομίες επικίνδυνες για το κράτος. Ανώτατο νομοθετικό και εκτελεστικό όργανο θα είναι ένα συμβούλιο δέκα πολιτών, επιλεγμένων μεταξύ των σοφοτέρων*".

Αριστοτέλης (384 - 322)

Είναι ο νέος τύπος στοχαστή, ο οποίος δεν είναι ούτε αριστοκράτης, (με προορισμό να κατακτήσει τη γνώση και να ασκήσει εξουσία - Πλάτωνας, Παρμενίδης), ούτε σοφός που ασχολείται με τέχνες που θέτει στην υπηρεσία του δήμου (Ίωνες φυσιολόγοι

Γεννήθηκε στα Στάγειρα της Χαλκιδικής, στην επικράτεια της Μακεδονίας, κάτι που του απέκλειε την εξουσία, τόσο στον τόπο του (εξουσία στα χέρια της Μακεδονικής δυναστείας) όσο και οπουδήποτε αλλού (όντας ξένος). Παρουσιάζεται ως ο πλέον σύγχρονος, για την εποχή, τύπος διανοούμενου ο οποίος θα ζήσει σε ένα κόσμο κυριαρχούμενο από μοναρχίες.

Από την άλλη, θεωρείται επαγγελματίας στοχαστής, ο οποίος "***συνέλαβε την φιλοσοφία ως πεδίο οργάνωσης και σύνθεσης της γνώσης, όλης της γνώσης, από την λογική μέχρι την επιστημονική και τη θεολογική -και εδώ βέβαια ισχύει η διαφορά ότι η ηθικό-πολιτική ζωή δεν είναι πλέον ο σκοπός αυτής της γνώσης αλλά απλώς ένα μέρος της, ένα αντικείμενο της ανάμεσα στα άλλα***".

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, η φιλοσοφία και γνώση, αποτελούν αυτοσκοπό, άρα είναι κοινωνικά άχρηστες και μοναδικός σκοπός είναι η ικανοποίηση της έμφυτης στον άνθρωπο ανάγκης για καθαρή γνώση. Η πραγματικότητα είναι ενιαία και ομοιογενής, η δομή είναι οριζόντια, σε αντίθεση με τον Πλάτωνα που είχε διχοτομήσει σε "υψηλό" και "χαμηλό" κόσμο, χρησιμοποιώντας την διαλεκτική και τα μαθηματικά για να αποδείξει πως ενώνονται.

Όσον αφορά τις επιστήμες, πίστευε στην εξειδίκευση και όχι στην προσπάθεια ένταξης τους σε μια γνώση όπως ο Πλάτωνας. Κατά τον Αριστοτέλη, η πραγματικότητα διαρθρώνεται ταυτόχρονα σε γένη (περιοχές). Κάθε γένος, έχει δικές του αρχές (νόμους και δομές οργάνωσης). Η φιλοσοφία λοιπόν, αποτελεί το μέσο για την εύρεση του ενοποιητικού νήματος που συνδέει τις διάφορες αυτόνομες επιστήμες της εγκυκλοπαίδειας και για την αποκάλυψη της δομής και της τάξης του κόσμου νοούμενου ως ενιαίου συνόλου.

Το 367 και ενώ ο Πλάτωνας λείπει στη Σικελία, ο Αριστοτέλης γίνεται μέλος της Ακαδημίας. Για είκοσι χρόνια και μέχρι τον θάνατο του Πλάτωνα, παραμένει στην Ακαδημία, δίνοντας βάση κυρίως στην επιστημονική έρευνα παρά στην πολιτική δραστηριότητα. Με τον θάνατο του Πλάτωνα, και ενώ έχει ήδη συγγράψει μερικά από τα σημαντικότερα έργα του (πέρα από πλατωνικούς διαλόγους) που έχουν να κάνουν με τη λογική, τη ρητορική κ.λπ. φεύγει από την Ακαδημία. Μην όντας Αθηναίος, δεν μπορούσε να αναλάβει την διεύθυνση της σχολής και κυρίως, οι σχέσεις της Αθήνας με την Μακεδονία, δεν θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και οι καλύτερες εκείνη την εποχή. Πηγαίνει στην αυλή του Ερμεία, ηγεμόνα της Άσσου και του Ατάρνεου στη Μ. Ασία, πιστό στην Μακεδονική δυναστεία.

Το 342, προσκαλείται από τον Φίλιππο να γίνει παιδαγωγός του γιου του Αλέξανδρου. Αυτό, δεν ο-φείλεται τόσο στην φήμη του ως φιλοσόφου (έπαιξε βεβαίως και αυτό τον ρόλο του) όσο κυρί-ως στον πατέρα του Νι-κόμαχο, ο οποίος φαίνε-ται να ήταν γιατρός της αυλής του Αμύντα του Γ, (πατέρα του Φιλίππου - παππού του Αλέξανδρου) αλλά και στην φιλία του με τον Ερμεία.

Το 338, η νίκη των Μακεδόνων στη Χαιρώνεια, ση-ματοδοτεί και την επικράτηση της Μακεδονίας σε ο-λόκληρο τον ελλαδικό χώρο. Το 336, ο Αλέξανδρος διαδέχεται τον Φίλιππο και ο Αριστοτέλης, επιστρέφει στην Αθήνα, όπου ιδρύει το Λύκειο. Ένα δημόσιο γυ-μνάσιο ανοιχτό στην διδασκαλία των φιλοσόφων, με διαφορές όμως από την Ακαδημία. Οι μαθητές δεν ε-νώνονταν από κανένα θρησκευτικό δεσμό, από κανέ-να κοινό κανόνα ζωής, κανένα πολιτικό σχέδιο δρά-σης. Άλλωστε, οι περισσότεροι ήταν μέτοικοι, όπως ο ίδιος ο Αριστοτέλης. Επίσης, ήταν "*λιγότερα ανοικτό στην ελεύθερη διαλεκτική συζήτηση, από τη μια (εφό-σον η διδασκαλία του Αριστοτέλη ήταν τρόπον τινά "ε-πίσημη" και πέρα από κάθε αμφισβήτηση) το Λύκειο ά-φηνε, από την άλλη, περισσότερο χώρο στις επιμέ-ρους εξειδικευμένες έρευνες, οι οποίες διεξάγονταν από ένα αρκετά μεγάλο αριθμό σπουδαστών υπό την καθοδήγηση του Αριστοτέ-λη και μέσα στα πλαίσια που αυτός υποδείκνυε*".

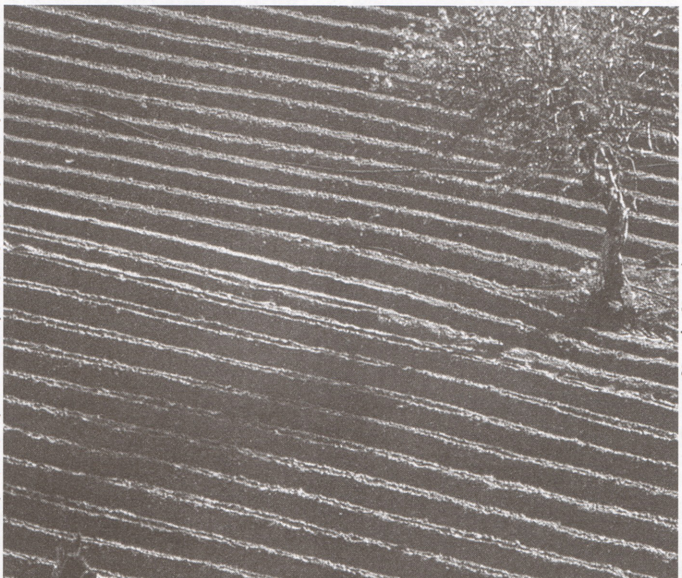

Με τον θάνατο του Αλε-ξάνδρου το 323, αναγκάζε-ται να φύγει από την Αθή-να, (λόγω αντί - μακεδονι-κών αναταραχών) και κατα-φεύγει στο σπίτι της μητέ-ρας του, στην Χαλκίδα της Εύβοιας, όπου και πεθαίνει το 322. Η "συνέχεια" του Λυκείου, είναι το Μουσείο. Ιδρύεται στην Αλεξάνδρεια από τον εκεί βασιλιά Πτο-λεμαίο, όπου με τον Δημή-τριο τον Φαληρεύ και τον Στράτωνα στην διεύθυνση του ιδρύματος, μεταφέρε-ται και η επιστημονική έ-ρευνα του Λυκείου σε αυ-τό. Σύμφωνα με τον Στρά-τωνα, "*το σύμπαν διέπεται από υλικές δυνάμεις, οι μη-χανισμοί των οποίων απο-κλείουν κάθε θεϊκή παρέμ-βαση, κάθε οικουμενική τελεολογία. Η ψυχή και η νόη-ση είναι λειτουργίες του σώματος, και συνεπώς πρέπει να αποκλείσουμε κάθε επιβίωση της ψυχής έξω από το σώμα*". Το ίδιο το Λύκειο (τον 3ο αιώνα) μετατρέ-πεται σε σχολή ρητορι-κής και γραμματικής.

Μετά το θάνατο του Αριστοτέλη και την σύ-σταση του Μουσείου στην Αλεξάνδρεια, η φι-λοσοφία σιγά σιγά διαχω-ρίζεται από την επιστήμη (3ος αιώνα π.χ. - 3ο αιώ-να ν.χ.). "Οι κατευθύνσεις της επιστημονικής έρευ-νας δεν επιβάλλονται πλέον από κάποια μορφή γνώσης που υποτίθεται πω είναι ανώτερη και κα-θολική. Δεν καλείται να απαντήσει για την σημασία και τον προορισμό των πορισμάτων της ενώπιον δικα-στηρίου μιας τέτοιας γνώσης. Δεν εξαρτώνται πλέον από την εξουσία και τα σχέδια μιας "πρώτης φιλοσο-φίας".

Σε σημείο, που από τον 1ο ν.χ. αιώνα η προσπά-θεια ανασυγκρότησης μιας φιλοσοφίας εμπνευσμέ-νης από την κλασική παράδοση, (Νεοπλατωνικοί, Αρι-στοτελικοί), να έχει ως αποτέλεσμα την ανάδειξη της αυτονομίας της Φιλοσοφίας. ***"Σκοπός της φιλοσοφί-ας δεν είναι να δώσει ηθικούς κανόνες για το κοινό καλό, ούτε να παράγει παραμυθητικές ή άλλες ιδεο-λογίες με σκοπό την ενίσχυση της συναίνεσης στην κρατική εξουσία. Πρωτογενής και ουσιαστικός σκο-πός της φιλοσοφίας είναι η γνώση, και συγκεκριμέ-να η γνώση αντικειμένων που εμπίπτουν στο πεδίο ερευνών της".***

Ο ΚΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΤΩΙΚΙΣΜΟΣ...

...αποτελούν ξεχωρι-στά κεφάλαια της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, συν-θέτοντας το δεύτερο ρεύ-μα που προήλθε από την δι-δασκαλία του Σωκράτη, στο οποίο δεν θα αναφερθούμε εκτενώς. Όπως επίσης και σε άλλες εξίσου ενδιαφέρουσες παραμέτρους της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, (Εμπεδοκλής, Επίκουρος κ.ά.)

Ο Κυνισμός...

...είναι από μόνος του μια αρκετά μεγάλη και ενδιαφέρουσα παράμετρος της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας. Αν και προέρχεται από τη Σωκρατική διδασκαλία, διαφοροποιείται αρκετά από το σύνολο της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, τη στιγμή που αυτή ενδιαφέ-ρονταν για την ενοποίηση των δυνάμεων της Φύσης και του Νόμου, ενώ **ο Κυνισμός απέρριπτε τον Νό-μο**. Η έννοια του Νόμου, παραπέμπει στα έθιμα, στις

συμβάσεις και στους νόμους. Οι περισσότεροι φιλόσοφοι στόχευαν στην εναρμόνιση των δύο αυτών αρχών. Ειδικότερα ο Αριστοτέλης, στην επιβολή νόμων πάνω στη φυσική τάξη πραγμάτων.

Θεμελιωτής του Κυνισμού θεωρείται ο Αντισθένης, (444 - 370). Είναι ο μεγαλύτερος σε ηλικία μαθητής του Σωκράτη, προέρχεται από οικογένεια δούλων και δεχόταν ως μαθητές μόνο όσους *"ασπάζονταν μια απόλυτη φτώχεια και απεξάρτηση από κάθε είδους υλικό πλούτο, ιδιοκτησία, κύρος, εγωισμό, εξουσία"*. Αρνείται την αξίωση σύνθεσης πολύπλοκων θεωριών, και πιστεύει πως η ουσία είναι να πεισθεί ο άνθρωπος να πραγματώσει την εσωτερική του αυτονομία. Σε αντίθεση με Πλάτωνα, Αριστοτέλη και Σωκράτη, διδάσκει πως αυτό μπορεί να γίνει έξω από τα πλαίσια της πόλης κράτους. Αυτό που διδάσκει κυρίως είναι η επιστροφή στη φύση, η απουσία κυβέρνησης και ατομικής ιδιοκτησίας, η μη ύπαρξη θρησκείας. Περιφρονεί αυτά που θεωρεί τεχνητές απολαύσεις. Σύμφωνα με τον Αντισθένη, οι νόμοι έιναι για τους πολλούς, τους ανόητους και τους μέτριους και όχι για τους εκλεκτούς. Κανένα από τα έργα του δεν έχουν διασωθεί, αν και θεωρείται πως αυτά ήταν τόσα πολλά που *"γέμιζαν δέκα τόμους"*.

Γενικότερα, οι Κυνικοί δεν αναγνώριζαν αρμοδιότητα δικαστηρίων να κρίνουν πράξεις, τη στιγμή που όλοι οι νόμοι , οι ιεραρχίες και οι απαιτήσεις της κοινωνίας δεν θεμελιώνονται ηθικά. Αφού οι νόμοι είναι ανθρώπινα έργα και θα μπορούσαν να είναι διαφορετικοί και τα έθιμα διαφέρουν από χώρα σε χώρα, δεν είχαν καμία ισχύ.

Στην εποχή τους, θεωρούνται κακομοίρηδες και γραφικοί ζητιάνοι, τη στιγμή μάλιστα που αυτό που εξυμνούσαν ήταν η ηθική σοφία και η αδιαπραγμάτευτη αρετή, χωρίς να λένε ανοιχτά τη γνώμη τους, γιατί το έβρισκαν αλαζονικό. Αυτό που έκαναν ήταν σύντομα καυστικά σχόλια, αυτό που και σήμερα νοείται ως κυνισμός.

Από τους γνωστότερους κυνικούς είναι ο Διογένης από τη Σινώπη (412 - 323). Λέγεται πως ήταν τραπεζίτης, ο οποίος εγκατέλειψε ό,τι έκανε για να γίνει μαθητής τους Αντισθένη.

Στωϊκοί,

Ιδρυτής του Στωικισμού θεωρείται ο Ζήνων, ο οποίος ιδρύει και την Στοά γύρω στο 300. (Χωρίζεται σε περιόδους, Αρχαία Στοά, Μέση Στοά (Παναίτιος 180 - 110), Νεωτέρα Στοά (Σενέκας, 4 - 65).

Ο Στωικισμός, ενστερνίζεται τις θεωρίες των κυνικών, χωρίς να απορρίπτει τα οφέλη του πολιτισμού. Ο Σωκράτης δίδασκε πως οι νόμοι μπορεί και να είναι άδικοι και η κοινή γνώμη μπορεί να κάνει και λάθος, χωρίς όμως να προτείνει κάτι πέρα από τον τρόπο σκέψης της λογικής. Για τους Στωικούς, η Φύση προηγείται του Νόμου, θέση που *"επηρέασε τη Ρωμαϊκή νομολογία, ειδικά στα θέματα κοινού δικαίου και πολιτικών δικαιωμάτων"*.

Συμφωνούν με τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, πως το σύνολο των πραγμάτων που διέπουν τον κόσμο, διέπεται και ενοποιείται από μια έλλογη τάξη και το αγαθό (ελευθερία και ευδαιμονία) είναι η ορθή ενσωμάτωση.

Η διαφορά έγκειται στο ότι η έλλογη τάξη των Στωικών δεν αφήνει τίποτε έξω από αυτήν, σε αντίθεση με τον Πλάτωνα, που διαχωρίζεται από τον υπόλοιπο κόσμο, και επιτρέπει μια διάσταση αντιπαλότητας και αταξίας, ώστε έτσι να εγκαθιδρύεται χώρος για πολιτικό σχεδιασμό. Ούτε όπως ο Αριστοτέλης, που επίσης διαχωρίζει και θεμελιώνει διαφορετική ηθική (ατομικής αρετής) για τον άνθρωπο και διαφορετική για τα μέλη της πόλης (εξειδικευμένων κοινωνικών αρετών).

Τίποτα δεν εμποδίζει, σύμφωνα με τους Στωικούς ένα δούλο να παραμείνει δούλος και ταυτόχρονα να είναι σοφός, ελεύθερος και ευδαίμων. Η μόνη προϋπόθεση είναι να θέλει αυτό που συμβαίνει, χωρίς να επιτρέπει στον εαυτό του να διαταράσσεται από πάθη.

Η οδός προς τη σοφία, δεν περνά από τη μεσολάβηση της πολιτικής, αλλά ριζώνει στη φύση του ανθρώπου. Ο στωικός σοφός, αισθάνεται πως έχει μια φυσική ομοιότητα με τους συνανθρώπους τους.

Αν και θεωρητικά δεν είχε ξεκινήσει ακριβώς έτσι, επικράτησε ως ο τύπος του ανθρώπου, που βρίσκει μέσα στον ίδιο του τον εαυτό, μέσα στη σφαίρα της προσωπικής του ζωής τη ρίζα της ελευθερίας και της αυτονομίας του, και που εφοδιασμένος με την αυτονομία αυτή έχει πρόσβαση στη σφαίρα της πολιτικής, όπου θα λειτουργήσει διεκδικώντας κατά πρώτο λόγο αυτή την αυτονομία και, επομένως, κρίνοντας κάθε φορά τους πολιτικούς θεσμούς, ανάλογα με το βαθμό συμβατότητας με αυτή του τη διεκδίκηση.

Για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, ο στωικισμός αποτέλεσε και την ιδεολογία της άρχουσας τάξης της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, κυρίως από Συγκλητικούς που αντιτίθονταν με την αυτοκρατορία (εξουσία που αρνείτο την ατομική ελευθερία). Σε σημείο μάλιστα, που ακόμη και ένας αυτοκράτορας, ο Μάρκος Αυρήλιος να είναι Στωικός.

Ο Στωικισμός, αποτέλεσε κυρίαρχη φιλοσοφία της ελληνιστικής εποχής, γιατί η απεύθυνση δεν ήταν σε φιλοσόφους αλλά σε πολίτες των ελληνιστικών αυτοκρατοριών και αργότερα του Ρωμαϊκού κράτους. Αυτό που ζητούσαν (και πρόσφερε ο Στωικισμός) ήταν όχι ένα "*θεωρητικό σύστημα στερεό σε όλους τους αρμούς*" αλλά ένα "***γενικό πλαίσιο, εντός του οποίου α διάφορα στοιχεία των εμπειριών τους (οι γνώσεις και οι πολιτιστικές και θρησκευτικές παραδόσεις αφενός και τα φυσικά χαρακτηριστικά της ζωής τους αφετέρου) να οργανώνονται κα να αποκτούν νόημα***".

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αρχαία Ελλάδα και Αναρχισμός - *Ferrero / Nevinson / Small / Burton / Morgan / Marshal*

Γραμματική των Πολιτισμών - *Fernand Braudel*

Η Γέννηση της Ιστορίας - *Francois Chatelet*

Ιστορία της Αναρχίας - *Max Nettlau*

Ιστορία της Ανθρώπινης Κοινωνίας - *William H. McNeil*

Ιστορία της Αρχαίας Φιλοσοφίας - *Mario Veggeti*

Ιστορία της Φιλοσοφίας - *Ν. Ι. Λουβαρι*

Λεξικό των Θρησκειών - *Eliade / Couliano*

Ο Ταξικός Αγώνας στον Αρχαίο Ελληνικό Κόσμο - *G. E. M. de Ste. Croix*

"Παγκόσμια Ιστορία" με δυο λόγια - *Β. Κυριακίδης*

Διαδίκτυο

"ΑΝΤΙ" - ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Μέχρι και σήμερα έχουν γραφτεί πάρα πολλά και ειπωθεί ακόμη περισσότερα σχετικά με τους λόγους, τις αιτίες και τις αφορμές για τους οποίους κηρύχθηκε η "αντί" - τρομοκρατική σταυροφορία.

Όπως ο επανακαθορισμός ζωνών ελέγχου και σφαιρών επιρροής από τα διάφορα μπλοκ κυριαρχίας, μετά την "πτώση" της Ε.Σ.Σ.Δ. Τα πετρέλαια, τα οποία "έπρεπε" να αλλάξουν χέρια, οι οικονομίες που πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο και "χρειάζονταν" έναν πόλεμο. Η ανάγκη για "νέες" αγορές και περιοχές (αραβόφωνες και όχι μόνο), στις οποίες θα "έπρεπε" να επιβληθεί ένας διαφορετικός (δυτικός) τρόπος ζωής και νοοτροπία σκέψης. Αυτά και άλλα πολλά τα οποία λίγο ή πολύ συνθέτουν μια εικόνα σχετικά με τα πως και τα γιατί.

Αυτό όμως που θα πρέπει να τονιστεί είναι πως αυτή είναι και η στιγμή που η κυριαρχία διατυπώνει τόσο ξεκαθαρίζει, για πρώτη ίσως φορά στην επίσημα καταγεγραμμένη ιστορία της, πως "όποιος δεν είναι μαζί μας, είναι εναντίον μας". Γιατί η "αντιτρομοκρατική σταυροφορία" στοχεύει λοιπόν τόσο απέναντι σε κέντρα εξουσίας μικρότερου βεληνεκούς, εξυπηρετώντας την επίλυση ενδοεξουσιαστικών διαφορών όσο κυρίως απέναντι σε αυτό που πολλοί ονομάζουν "εσωτερικό εχθρό".

Η ουσία έχει να κάνει με το ότι **στην διαμόρφωση των σχεδιασμών αλλά και στην πραγμάτωση αυτών συμμετέχει περισσότερο παρά ποτέ το σύνολο σχεδόν των κυριάρχων,** εκτός βέβαια από τους κατά καιρούς "κακούς", οι οποίοι βέβαια παίζουν και το ρόλο που τους αναλογεί.

Το ζήτημα είναι η αντικατάσταση του μέχρι πριν κάποια χρόνια μοντέλου ανατολής - δύσης με όσο το δυνατόν λιγότερους τριγμούς για την κυριαρχία, οι οποίοι ανά πάσα στιγμή θα μπορούσαν να εξελιχθούν σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις. Ειδικότερα και στα εδάφη της Δημοκρατίας οι συγκρούσεις και τα εξεγερτικά γεγονότα των τελευταίων 15 χρόνων δεν έρχονται από το πουθενά. Συγκρούσεις και εξεγέρσεις με αφορμή συνόδους των G8, της Ε.Ε. κ.λπ. Η πρόσφατη εξέγερση στην καρδιά του ευρωπαϊκού υπέρ - κράτους, την Γαλλία. Αλλά και παγκόσμια, οι γενικευμένες εξεγέρσεις στην Ινδονησία, την Αλβανία, την Αργεντινή...

ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ ΞΑΦΝΙΚΑ ; ; ;

Σε όλα τα παραπάνω το ελληνικό κράτος έπαιξε και εξακολουθεί να παίζει τον δικό του ρόλο, ο οποίος έχει να κάνει κυρίως με την γεωγραφική του θέση. Τόσο ως τοποτηρητή των Βαλκανίων όσο και ως προς τις στρατιωτικές επιχειρήσεις της "αντί" - τρομοκρατίας, που διαδραματίζονται - και όπως όλα δείχνουν για αρκετά χρόνια ακόμη - απέναντι του, στην ευρύτερη μέση ανατολή.

Κάνοντας μια σύντομη αναφορά στα του ελληνικού κράτους μετά την λεγόμενη κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού, στις αρχές '90 και μετά από "κρίση" και στο ελληνικό πολιτικό σκηνικό, η Ν.Δ. δεν καταφέρνει να διεκπεραιώσει συγκεκριμένους σχεδιασμούς, οι οποίοι είχαν και έχουν να κάνουν με τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση του ελληνικού κράτους. Σχεδιασμούς, που απαιτούσαν όχι απλά ριζικές αλλά και άμεσες μεταβολές στα μέχρι τότε δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα όχι μόνο θίγονταν ζητήματα (εκπαίδευση, μισθολογικά) που εκ των πραγμάτων αποτελούν αφορμές για κοινωνικές αντιδράσεις, αλλά τη στιγμή που δεν υπήρχαν εξελιγμένοι μηχανισμοί καθυπόταξης και ελέγχου (κυρίως Μ.Μ.Ε.), ο κίνδυνος ξεσπάσματος ανεξέλεγκτων κοινωνικών εκρήξεων ήταν κάτι παραπάνω από εμφανής.

Οι διαχειριστές της εποχής αναδεικνύονται αναποτελεσματικοί ως προς την ομαλή διεκπεραίωση των σχεδιασμών αυτών. Από το '96 (με τους "εκσυγχρονιστές"), το ΠΑ.ΣΟ.Κ. καταφέρνει να "περάσει" ό,τι δεν μπόρεσε η Ν.Δ. Και όλα αυτά που "πέρασε" οδηγούν στην "επανασύσταση του κράτους", (που ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί), υπό την "νέα" Ν.Δ. Το τίμημα βέβαια για το ΠΑΣΟΚ βαρύ, αφού μέσα σε αυτά τα χρόνια εξαργύρωσε ό,τι ψήγματα κοινωνικής αποδοχής θα μπορούσε να έχει.

Και μέσα σε όλα αυτά η ανάθεση των ολυμπιακών αγώνων του καλοκαιριού '04, ένα σαφέστατα καθόλου τυχαίο γεγονός. Η υποψήφια πόλη (και κατ' επέκταση κράτος) του 1996, τελικά αναλαμβάνει τους αγώνες, οκτώ χρόνια μετά. Όταν μετά από πολύ - πολύ κόπο έχει φτάσει στους καιρούς της "εξάρθρωσης", όταν έχει ήδη αρχίσει να γίνεται λόγος για το "τέλος της νέας μεταπολίτευσης", όταν η συμμετοχή στην ε.ε. (που με τη σειρά της έχει αναβληθεί από το 1992) έχει μπει σε μια σειρά. Ευρωνόμισμα - ευρωοικονομία, ευρωσύνταγμα - ευρωδικαιοσύνη, ευρωστρατοί / ευρωαστυνομίες - ευρωασφάλεια κ.λπ. κ.λπ.

Μια ματιά στο παρελθόν αναδεικνύει το ότι τίποτε δεν είναι τυχαίο. Με λίγα λόγια, το 1936 στο Βερολίνο για παράδειγμα, επιχειρήθηκε η ενδυνάμωση και η ανάδειξη του ναζισμού. Στο Μεξικό το 1968, η ισχυροποίηση του εκεί καθεστώτος και η αντιμετώπιση "κοινωνικών αναταραχών", που... μάστιζαν τη ν. Αμερική τον καιρό εκείνο. Το 1972 στο Βερολίνο, στο απόγειο του ψυχρού πολέμου για προφανείς λόγους. Το 1988 στη ν. Κορέα. Ενώ για το 2008, έχουν προγραμματιστεί για να γίνουν στην Κίνα. Που τα τελευταία χρόνια, (όλως περιέργως από τις αρχές της δεκαετίας του '90 και αυτή), προσπαθεί να "γίνει ανταγωνιστική", να "πλησιάσει τη δύση", να υιοθετήσει / διαμορφώσει έναν "κομμουνιστικό καπιταλισμό" (!) κ.λπ.

Με άλλα λόγια. Η ανάθεση των Ολυμπιακών αγώνων σε κάποιο κράτος έχει να κάνει με την επιτά-

χυνση / επίτευξη συγκεκριμένων σχεδιασμών, που έχουν να κάνουν τόσο με το εσωτερικό του κράτους όσο και με τον ρόλο που έχει αναλάβει γενικότερα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ - και όχι μόνο...

Για το ελληνικό κράτος λοιπόν είναι μια πρώτης τάξης "ευκαιρία" να αναζητήσει εναγωνίως την κοινωνική συναίνεση. Συναίνεση, η οποία εμμέσως πλην σαφώς ζητούνταν, με πρόσχημα (αλλά και ουσία) την "ομαλή τέλεση" των ολυμπιακών αγώνων.Των πρώτων που θα διεξάγονταν μετά την κήρυξη του "πολέμου ενάντια στην τρομοκρατία".

Έτσι λοιπόν οτιδήποτε έκαναν οι νέοι διαχειριστές, είχε να κάνει με την "ομαλή τέλεση των αγώνων", για τους οποίους "είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι". Ένας ιδιότυπος και μετεξελιγμένος εθνικισμός που μπολιάστηκε από την κατάκτηση του ευρωπαϊκού κυπέλλου ποδοσφαίρου, λίγο πριν τους αγώνες.

Τα πάντα είχαν να κάνουν με τους αγώνες. Από τις κάμερες που ξεφύτρωναν παντού μέχρι τις πεζοδρομήσεις και τις "αναπλάσεις" των πλατειών. Από τις κόκκινες ζώνες μέχρι τις "ολυμπιακές λωρίδες". Από τα αστυνομικά μπλόκα που βρίσκονταν σε κάθε γωνία της Αθήνας (τουλάχιστον) μέχρι τα δημοσιεύματα σχετικά με τα ηλεκτρονικά συστήματα παρακολούθησης και τις δυνατότητες τους, τα πάντα είχαν να κάνουν με την "ομαλή τέλεση".

Και ταυτόχρονα, ανιχνευτικές (κυρίως) κινήσεις χαμηλών τόνων, με σποραδικά δημοσιεύματα και συζητήσεις, σχετικά με αυτά που "έρχονταν", (συνταξιοδοτικό, ασφαλιστικό κ.λπ.). Κυρίως όμως η καταιγιστική προπαγάνδα σχετικά τους Ολυμπιακούς αγώνες. Χαρακτηριστικό, το ότι ΟΛΟΙ όσοι εμφανίζονταν στα κανάλια εκείνη την εποχή (δημοσιογράφοι, παρουσιαστές, πολιτικοί, κ.λπ.) είχαν στο πέτο τους κονκάρδα με το σήμα των αγώνων, (με τις εξαιρέσεις πάντα, να επιβεβαιώνουν τον κανόνα).

Και μέσα από την αποτυχία του ιδεολογήματος της αντί - τρομοκρατίας αναδεικνύεται η... ουσία. "Ποντάραμε", λένε αργότερα, "στο φιλότιμο του έλληνα". "Να μην γίνουμε ρεζίλι σε ολόκληρο τον κόσμο. Τώρα που πήραμε και το euro"...

Το ζήτημα όμως δεν ήταν μονάχα τοπικό αλλά και ζήτημα κύρους για την Δημοκρατία, η οποία την ίδια στιγμή που προσπαθούσε να επεκταθεί με στρατιωτικά μέσα, γιόρταζε στο εσωτερικό της, επιχειρώντας να διατηρήσει την εικόνα του μεγαλείου του πολιτισμού.

Με δεδομένες πάντα τις ιδιαιτερότητες της εδώ πραγματικότητας. Σε ένα κράτος, του οποίου οι "υπήκοοι" δεν έχουν ασπαστεί και σε τόσο μεγάλο βαθμό την λύσσα της "αντί" - τρομοκρατίας. Με τις σχέσεις που είχαν αναπτυχθεί στο παρελθόν με τον αραβικό κόσμο (Λιβύη, Παλαιστίνη κ.λπ.). Και γενικότερα με μια κατάσταση όπου ενώ τα σενάρια έδιναν και έπαιρναν, κανείς δεν θα μπορούσε να είναι ποτέ σίγουρος, τόσο για το τι πραγματικά θα γίνονταν όσο και ποιες οι περαιτέρω επιπτώσεις των όποιων γεγονότων.

Πολιτικά - και όχι μόνο - ενδοεξουσιαστικά παιχνίδια στην πλάτη ανθρώπων που ποτέ δεν έπαψαν να "βρίσκονται δίπλα στους τρομοκράτες". Που παρόλη την τρομοϋστερία, δεν έπαψαν να διαδηλώνουν και να συγκρούονται ενάντια στις ανθρωποσφαγές σε Γιουγκοσλαβία, Ιράκ... Ενάντια στις συνόδους των Ευρωπαίων... Ενάντια σε κάθε προσπάθεια αποπροσανατολισμού και εγκλωβισμού σε αντί - τρομοκρατικές λογικές...

Αυτά που "παίζονταν", ήταν πολλά...

..."Αντιδράσεις"

Την επομένη των εκλογών της άνοιξης του '04, (και λίγο πριν το καλοκαίρι) σπεύδουν όλοι να δηλώσουν πως στο μέτρο που τους αναλογεί, δεν πρόκειται να κάνουν τίποτε που να επιφέρει κοινωνικές αναταραχές, με βασικό στόχο την ομαλή διεξαγωγή των Ολυμπιακών αγώνων. Η (νέα) κυβέρνηση, δηλώνει πως η ενασχόληση με φλέγοντα και σημαντικότατα ζητήματα, όπως το ασφαλιστικό, η οικονομία κ.λπ. θα γίνει μετά τους Ολυμπιακούς αγώνες. Η αξιωματική αντιπολίτευση, δηλώνει πως θα κάνει αντιπολίτευση "ήπιων τόνων", προκειμένου να διεξαχθούν ομαλά οι Ολυμπιακοί αγώνες. Οι υπόλοιποι, με τον τρόπο τους, περιμένουν τα κουκιά των ευρωεκλογών, μην αναφερόμενοι σχεδόν καθόλου στους Ολυμπιακούς ή τουλάχιστον αποσπασματικά και μερικά (κάμερες, τρομονόμος, κ.ά.).

Με τις εξαιρέσεις που επιβεβαιώνουν τον κανόνα, στις περισσότερες περιπτώσεις ο λόγος τους είναι επιβοηθητικός, τη στιγμή που η ενασχόληση έχει να κάνει με το "γιατί οι Ολυμπιακοί αγώνες είναι κακοί για την ελλάδα", αναφερόμενοι κυρίως σε οικονομικές και νομικές ατασθαλίες και κολλήματα. Εντοπίζοντας τα προβλήματα σε Συνταγματικές ασυμβατότητες, σχετικά με τη νομοθεσία, με την παρακολούθηση, με την "παρουσία ξένων", με ένα σωρό θεσμικά κυρίως ζητήματα, μερικοποιημένα. Ενασχόληση ουσιαστικά άνευ ουσίας τη στιγμή που η οποιαδήποτε "αντιμετώπιση" αλλά και "επίλυση" των όποιων ζητημάτων, έχει να κάνει με τον διάλογο και τον εκσυγχρονισμό νομοθεσιών, έχει να κάνει με πολιτικά πλαίσια ενασχόλησης.

Σε άλλες μάλιστα περιπτώσεις, οι πιο... ριζοσπάστες, αναφέρονται (σχεδόν αποκλειστικά) στη διαφοροποίηση του ιδεώδους των αγώνων, την εμπορευματοποίηση, τα αναβολικά, και γενικότερα το "γιατί οι ολυμπιακοί αγώνες δεν είναι όπως ήταν", αφήνοντας με τον τρόπο τους ανοιχτές τις διόδους για τη όποια "καλυτέρευση τους".

...και ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ

Από τις σημαντικότερες ίσως παραμέτρους, της έμπρακτης αντίδρασης στους ολυμπιακούς αγώνες της Αθήνας, ήταν οι λεγόμενες και ως κινητοποιήσεις γειτονιών.

Πραγματικότητες που είχαν να εμφανιστούν αρκετά χρόνια στον ελλαδικό χώρο. Με αφορμή διάφορα έργα "ανάπλασης", στην κατεύθυνση πάντα της "ομαλής τέλεσης των αγώνων", άνθρωποι που κατοικούν στις περιοχές των έργων (και όχι μόνο) και με διάφορες αφορμές, κινητοποιήθηκαν, διαδήλωσαν, συγκρούστηκαν με τις δυνάμεις καταστολής.

Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα, οι τοπικοί παράγοντες και προύχοντες δεν κατάφερναν να εγκλωβίσουν σε λογικές συνδιαλλαγής. Το αποτέλεσμα, οι κοινωνικές διεργασίες που αναπτύχθηκαν μέσα στα ετερόκλητα κοινωνικά κομμάτια εκείνα, που βρέθηκαν μαζί στον δρόμο, συζήτησαν, συνέθεσαν, διαδήλωσαν, συγκρούστηκαν. Με αφορμή το "ΚΥΤ" στην Ηλιούπολη, την "ανά-

πλαση" της πλ. Εξαρχείων, τα κάγκελα στο πεδίο του Ά-ρεως και στο λόφο του Φιλοπάππου κ.λπ.

Σημαντικότατες κοινωνικές παρακαταθήκες, που ξεπήδησαν ακριβώς από την ανάγκη των ανθρώπων να αντισταθούν και στην τότε καθημερινή λαίλαπα του "αρχαίου πνεύματος" του αθάνατου... Σημαντικό επίσης, το γεγονός του ότι αρκετά μετά τους ολυμπιακούς αγώνες, (λίγα) δημοσιεύματα αναφέρουν πως περισσότερες από 60 ήταν οι ενέργειες που έγιναν κατά τη διάρκεια των αγώνων, (εμπρησμοί, δολιοφθορές κ.λπ.) αλλά δεν αναφέρθηκαν από πουθενά...

ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

Έχουν γραφτεί πάρα πολλά για την "ευγενή άμιλλα" και "αγνότητα" των Ολυμπιακών αγώνων, τόσο στην αρχαιότητα, όσο και σήμερα, (ντοπαρίσματα, εμπορευματοποίηση, κ.ά.).Όπως επίσης, γι' αυτά που "ήρθαν για να μείνουν" όπως οι κάμερες, νομοθεσία κ.α. Γι' αυτό ίσως όμως που δεν έχει γίνει αρκετός λόγος, και που αποτελούν ουσιώδη παράμετρο, είναι τα περίφημα Ολυμπιακά έργα.

Πέραν ίσως, από τα αριστερίστικα κυρίως ψελλίσματα σχετικά με "υπερβάσεις" και "κακοδιαχείριση" των ποσών που αρχικά είχαν ανακοινωθεί πως θα χρειαστούν για την αποπεράτωση τους. Η γενική εικόνα που λίγο ή πολύ προβάλλεται, είναι πως "τελικά, να και κάτι καλό που θα μείνει".

Αθλητισμός...

Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις αυτές καθ' αυτές, και χωρίς να αναφερθούμε σε παραδείγματα όπου μετά τους αγώνες μετατράπηκαν σε άχρηστες τσιμεντοκατασκευές (π.χ. ολυμπιακές εγκαταστάσεις σε Βαρκελώνη), μπορεί απλά να αναφερθεί πως... καιρός ήταν να γίνει μια ανανέωση αθλητικών εγκαταστάσεων (π.χ. γήπεδα ποδοσφαίρου, μπάσκετ κ.α.). Πόσο μάλλον τη στιγμή που στο άμεσο μέλλον, η συμμετοχή στο εθνικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου ας πούμε (βάσει οδηγιών της FIFA) θα έχει και ως προϋπόθεση την κατοχή / φιλοξενία σε γήπεδο με συγκεκριμένες προδιαγραφές, την ύπαρξη ακαδημιών κ.λπ.

Μέσα λοιπόν από τα χρήματα και τα έργα αθλητικών εγκαταστάσεων, αυτό που επιτυγχάνεται είναι μια (ούτως η άλλως αναγκαία για το ελληνικό κράτος) ανανέωση, ένας εναρμονισμός σε ευρωπαϊκά δεδομένα, από την πλευρά του αθλητισμού. Και για τον αθλητισμό, μπορούν να ειπωθούν πολλά.

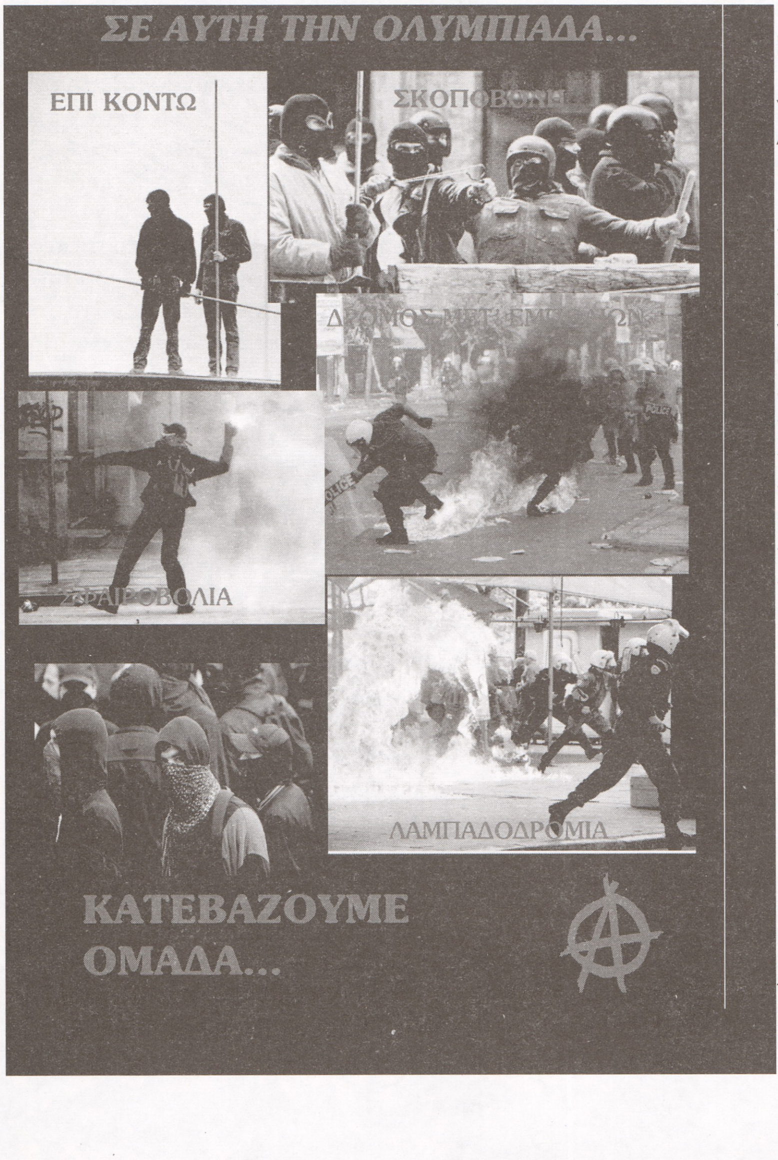

Έλεγχος...

Το μεγάλο όμως κεφάλαιο, έχει να κάνει με τις συγκοινωνίες (τραμ, μετρό, νέοι δρόμοι), κυρίως στην περιοχή της Αττικής. Τα έργα αυτά, με μια πρώτη ματιά, ισχυροποίησαν στα μέγιστα το ελληνικό κράτους, στο βαθμό που αφορά κυρίως την οικονομία, αφού υπήρξε μια αρκετά πρωτοφανής (για τα ελληνικά δεδομένα) κατασκευαστική δραστηριοποίηση, το χρήμα έρεε και δόθηκε η ευκαιρία για μεγαλόπνοες δηλώσεις σχετικά με... αριθμούς. Με "ρυθμούς ανάπτυξης", με μείωση στην ανεργία, στον πληθωρισμό, με, με, με. Όπου το ελληνικό κράτος ξαφνικά εμφανίζονταν λίγο - πολύ οικονομική... υπερδύναμη!

Τέτοιου είδους έργα, θα έπρεπε κάποια στιγμή να γίνουν. Τόσο μέσα στις πόλεις (και κυρίως στην Αθήνα), όσο και στο εθνικό οδικό (και όχι μόνο) δίκτυο.

Όσον αφορά τις πόλεις, τα σιντριβάνια, τα φώτα και τα κάγκελα, αντικατέστησαν αρχικά οι πεζοδρομήσεις, οι αναπλάσεις, οι κάμερες... Το μετρό όπως και το τραμ, είναι κατ' αρχήν ελεγχόμενοι χώροι. Η σημασία του ελέγχου, μπορεί να δοθεί μέσα από δημοσίευμα εφημερίδας, στο οποίο αναφέρεται πως στις 21 Ιουνίου "*γίνονται τα "πανηγυρικά εγκαίνια (επίδειξη) των μέτρων και εγκαταστάσεων ασφαλείας, καθώς και η λειτουργικότητα τους στο λιμάνι του Πειραιά*". Η επίδειξη αυτή, γίνεται στο συντονιστικό κέντρο εντός του κεντρικού λιμεναρχείου Πειραιά "*στους εκπροσώπους των ξένων μυστικών υπηρεσιών 7 + 1 (Κίνα) + 1 (Ιαπωνία;) από την ελληνική αστυνομία, το Λιμενικό και την αμερικανική εταιρία SAIG που έχει την ευθύνη του έργου*". Στην επίδειξη αυτή, εντοπίζεται από τους παριστάμενους ένας "τυχαίος στόχος". Ένας "πολίτης" ο οποίος βρισκόταν στην προβλήτα του Αγ. Διονύση, εν αναμονή του πλοίου. Σύμφωνα με το δημοσίευμα "*εντός 3 δευτερολέπτων στην οθόνη α' υπήρχε ολόσωμη ανφάς φωτογραφία του και στη β' οθόνη διακρίνονταν καθαρά το πρόσωπο του από απόσταση ενός μέτρου. Εντός 5 δευτερολέπτων υπήρχε και ήχος. Εντός 17 δευτερολέπτων υπήρχε στα μικρόφωνα ο διάλογος και στην οθόνη του κομπιούτερ εμφανίστηκε ο αριθμός του κινητού τηλεφώνου*

του "πολίτη - στόχος" και ο αριθμός του τηλεφώνου τον οποίο είχε καλέσει". ("Κόσμος του Επενδυτή", 26/27-6-2004).

Ανεξάρτητα όμως με το αν το συγκεκριμένο δημοσίευμα (όπως άλλωστε τόσα άλλα), είχε ως σκοπό αφενός να τρομοκρατήσει και αφετέρου να επιδείξει "δημοκρατικό προβληματισμό σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα", παραμένει γεγονός πως ο κοινός παρανομαστής, παραμένει η δημοσιοποίηση της δυνατότητας ελέγχου αυτού του είδους. Με δεδομένο πάντα, πως κάμερες και (ίσως) ανάλογα συστήματα, κατασκευάζονται σε όλα αυτά τα... νέα (αλλά και υπάρχοντα) έργα. Σε σταθμούς των τρένων, του τραμ, του μετρό, στην αττική οδό, σε επιλεγμένες περιοχές της πόλης, σε λιμάνια, αεροδρόμια κ.λπ.

Ο έλεγχος αυτός βέβαια είναι σίγουρο πως δεν είναι δυνατόν να υφίσταται ανά πάσα στιγμή στον καθένα. Περισσότερο επιχειρείται να δημιουργηθεί μια πλαστή εικόνα ενός παντοδύναμου και πανταχού παρών κρατικού μηχανισμού, που είναι σε θέση αν πάσα στιγμή να επιτηρεί και προλαμβάνει.

Δόση αλήθειας μπορεί να υπάρχει στην παραπάνω συνθήκη, απέναντι βέβαια σε κάποιον "επιλεγμένο στόχο". Ο οποίος με τη σειρά του, δεν "φροντίζει" ώστε αν όχι να μην δίνεται η δυνατότητα παρακολούθησης του τουλάχιστον τη δυσκολεύει αφάνταστα. Σε καμία όμως περίπτωση, δεν γίνεται να εφαρμοστεί απέναντι σε γενικευμένες ανεξέλεγκτες κοινωνικές εκρήξεις...

Υποδομή...

Οι μεταφορές, αποτελούν δομικό παράγοντα στην εύρυθμη λειτουργία μιας πόλης. Σε βασικά θεωρητικό επίπεδο, η ταχύτητα στην μετακίνηση του ολοένα και αυξανόμενου πληθυσμού, έχει αντίκτυπο στην παραγωγή. Το κυριότερο όμως, πως μέσα από τις (όσο το δυνατόν περισσότερο) ελεγχόμενες διόδους μετακίνησης, γίνεται εφικτό να οργανωθεί όχι απλά μια "παρακολούθηση υπόπτου" αλλά και η αντιμετώπιση "κοινωνικών ταραχών". Οι ράγες του τραμ για παράδειγμα, χωρίζουν και ταυτόχρονα συνδέουν ολόκληρες γειτονιές και περιοχές, με τους επίγειους σταθμούς και τις κάμερες να επιτηρούν. Ενδιαφέρουσα αν και ακραία (;) περίπτωση, το Λονδίνο (των 10.000.000+ κατοίκων), στο οποίο εδώ και αρκετούς μήνες λειτουργούν διόδια μέσα στην πόλη, με κόστος απαγορευτικό για ιδιωτικά οχήματα. Οι περισσότεροι "αναγκάζονται" να χρησιμοποιούν τα δημόσια (και επίσης γεμάτα κάμερες - ακόμη και τα λεωφορεία) μέσα μεταφοράς.

Το κάθε τι έχει τον ρόλο του, μέσα στα πλαίσια της χωροταξικού εκσυγχρονισμού της πόλης. Στην Αθήνα, η σημασία της αττικής οδού επίσης, δίνεται από τον Μπεριάτο, (καθ. Χωροταξικού - Περιβαλλοντικού Σχεδιαμού, π. γεν. γρ. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) όπου αυτή είναι

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ, ΙΡΑΚ, ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ...

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΝ, ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΝ, ΓΚΡΕΜΙΖΟΥΝ, ΛΕΗΛΑΤΟΥΝ...

ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΑ ΠΛΑΣΤΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΡΧΩΝ ΜΟΝΗ ΕΠΙΛΟΓΗ Η ΟΞΥΝΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΠΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΣΑ...

ΣΠΕΡΝΟΥΝ ΑΠΛΟΧΕΡΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ...

...ΑΣ ΘΕΡΙΣΟΥΝ ΘΑΝΑΤΟ ΛΟΙΠΟΝ!!!

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

η "*νέα διαγώνιος της περιφέρειας (κάθετη στον υπάρχοντα οδικό άξονα του Κηφισού) ενώνει τις γεωγραφικές ενότητες της Ανατολικής και της Δυτικής Αττικής, που μέχρι πρότινος δεν επικοινωνούσαν μεταξύ τους και αποτελούσαν δυο ολότελα χωριστούς κόσμους με διαφορετικό επίπεδο ποιότητας ζωής και ανάπτυξης. Όπως ακριβώς συμβαίνει ανάμεσα στην υποβαθμισμένη Δυτική και την πλούσια Ανατολική Αθήνα.*"

Κάθε ευρωπαϊκή (και όχι μόνο) πρωτεύουσα που... σέβεται τον εαυτό της, έχει ανάλογους βασικούς οδικούς άξονες, (έναν οριζόντιο και έναν κάθετο) οι οποίοι πέρα από τις οικονομικές απολαβές (διόδια), από τον έλεγχο (ποιος μπαίνει - βγαίνει από την πόλη, διόδια), εξυπηρετούν και το εμπόριο. Σύμφωνα με τον παραπάνω, είναι και ο χρόνος εκείνος τον οποίο κερδίζουν αυτοί που κινούνται από την στερεά ελλάδα προς Πελοπόννησο και το αντίστροφο, αποφεύγοντας την είσοδο στην πόλη.

Εκτός πόλης τώρα, αναφέρει πως "*με αφορμή την Αττική οδό, πρέπει να τονίσουμε επίσης τη μεγάλη σημασία της χάραξης διαγώνιων οδικών αξόνων (αυτοκινητοδρόμων) στην ορθολογικότερη λειτουργία του ελληνικού χώρου, που κύριο στόχο έχουν τη σύνδεση του ανατολικού με το δυτικό τμήμα της χώρας. Οι άξονες αυτοί (όπως για παράδειγμα Λαμίας - Πάτρας,*

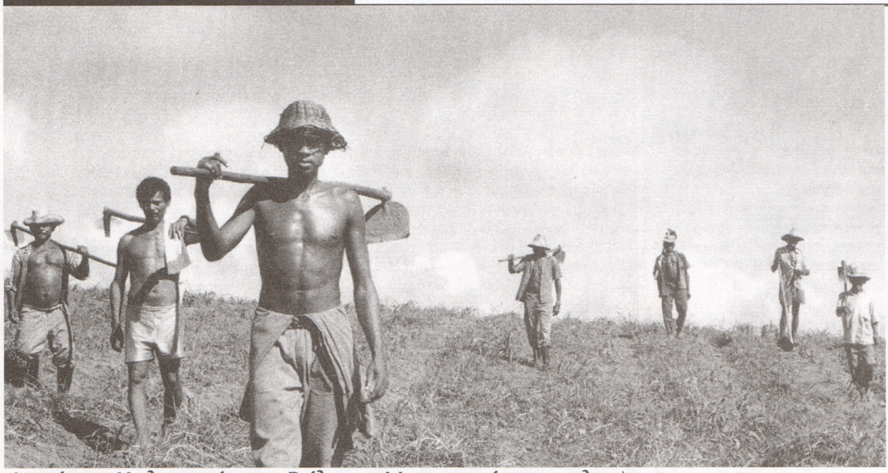

Λαμίας - Καλαμπάκας, Βόλου - Ηγουμενίτσας κ.λπ.) αποτελούν ακόμη τους "ελλείποντες κρίκους" του ελληνικού οδικού δικτύου, που οι περισσότεροι έχουν προταθεί από τα κατά καιρούς χωροταξικά ή στρατηγικά σχέδια μεταφορικής υποδομής και κάποια προβλέπονται να υλοποιηθούν στο Γ' ΚΠΣ"

Η αναγκαιότητα που τονίζει εδώ, έχει να κάνει με έναν πιο ολοκληρωμένο σχεδιασμό του εθνικού οδικού δικτύου, το οποίο με τη σειρά του αποτελεί ακραίο τμήμα της εμπορικής διόδου των Βαλκανίων. Σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, η αιματοχυσία της τελευταίας δεκαετίας στην περιοχή, ("εμφύλιοι", "ειρηνευτικοί βομβαρδισμοί", αλλαγές συνόρων, μετακινήσεις πληθυσμών κ.ά.) είχε ως άμεσο τουλάχιστον στόχο, τη διαμόρφωση μιας "ασφαλούς" εμπορικής διόδου της ευρωπαϊκής ένωσης, προς την ανατολή.

Ο βασικότερος λόγος άλλωστε που μέχρι τώρα δεν είχαν αναπτυχθεί ανάλογα έργα στον ελλαδικό χώρο, έχει να κάνει περισσότερο με το ότι θα ήταν ασύμφορα και ουσιαστικά άχρηστα τη στιγμή που δεν θα υπήρχε η σύνδεση με τα Βαλκάνια. Και κάπου εδώ θα μπορούσε να αναφερθεί η ειρωνεία, του ότι ουσιαστικά οι ίδιοι άνθρωποι που χθες σκοτώνονταν στις "εμφύλιες" διαμάχες, που βομβαρδίστηκαν, που αναγκάστηκαν να μετακινηθούν ψάχνοντας "μια καλύτερη ζωή", είναι οι ίδιοι που σήμερα σκοτώνονται σε "εργατικά ατυχήματα", ενώ "ανοικοδομούσαν" την κατεστραμμένη νέα Γιουγκοσλαβία, κατασκεύαζαν τα ολυμπιακά έργα στην Ελλάδα, που αύριο θα μετακινηθούν ξανά και θα σκοτώνονται ενώ κατασκευάζουν τη "νέα" Ρουμανία, "νέα" Πολωνία, τα "νέα" κομμάτια της ε.ε.

Σημαντική επίσης και η αναδιάρθρωση του σιδηροδρομικού δικτύου, που σύμφωνα με αναλυτές είναι η σημαντικότερη που έχει γίνει ποτέ και μπορεί να συγκριθεί μόνο με εκείνη που είχε γίνει στις αρχές του αιώνα από τον Τρικούπη, στα πρώτα χρόνια σύστασης και δόμησης του ελληνικού κράτους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ (;)

Η ανάθεση των Ολυμπιακών αγώνων και στο ελληνικό κράτος, είχε να κάνει με την επίσπευση συγκεκριμένων σχεδιασμών. Σχεδιασμών σχετικών με τον πόλεμο "ενάντια στην τρομοκρατία".

Αποτέλεσαν ίσως συνέχεια του "ξεκαθαρίσματος" των Βαλκανίων. Για μερικούς ήταν η "ολοκλήρωση" αυτών των σχεδιασμών, για κάποιους άλλους "ανταμοιβή" για τον ρόλο του τοποτηρητή (και όχι μόνο) των Βαλκανίων. Ανταμοιβή, που δεν περιορίστηκε στις οικονομικές απολαβές από την πλευρά των ελλήνων κυρίαρχων αλλά ουσιαστικά στόχευσε στην ενδυνάμωση τους.

Η ανάληψη των Ολυμπιακών αγώνων από το ελληνικό κράτος, αποσκόπησε και στην αποδοχή της τρομοϋστερίας. Στη λογική του εθελοντισμού, σε έναν ιδιότυπο εθνικισμό με την "παράλληλη συνυπευθυνότητα" ("είναι υπόθεση όλων μας"), στην επιτάχυνση διαφόρων έργων. Σε ένα σωρό ζητήματα αναδιοργάνωσης του ελληνικού κράτους και για το καθένα από τα οποία ξεχωριστά θα μπορούσαν να γραφτούν σελίδες επί σελίδων.

Αυτό που ουσιαστικά επιζητείται εναγωνίως από την κυριαρχία, (ακόμη και σήμερα) είναι η συναίνεση. Συναίνεση, η οποία βέβαια δεν θα περιορίζονταν μονάχα στα των ολυμπιακών αγώνων αλλά με τους κατάλληλους χειρισμούς και μηχανισμούς θα επιχειρηθεί να επεκταθεί τόσο χρονικά όσο και θεματικά.

Για να εντατικοποιηθεί η καταπίεση και η εκμετάλλευση, για να αναδιοργανωθεί το ελληνικό κράτος σε ένα σωρό τομείς προκειμένου να αντεπεξέλθει στον ρόλο του, μέσα στα πλαίσια της "αντί" - τρομοκρατικής σταυροφορίας. Και κυρίως, για να αντιμετωπίσει τις αναμενόμενες κοινωνικές αντιδράσεις, που έχουν ως αφορμή όχι μόνο τους "τοπικούς" αλλά και ευρύτερους σχεδιασμούς της κυριαρχίας.

Για να ενδυναμωθεί η Δημοκρατία, που εδώ και πολλά χρόνια πολέμα και προσπαθεί να επιβληθεί, την ίδια μάλιστα χρονική περίοδο που "οι Ολυμπιακοί αγώνες γύριζαν στη χώρα που τους γέννησε". Για να συμμετάσχει χωρίς καμία κοινωνική αντίδραση, στην σταυροφορία.

Και πράγματι, ένα και πλέον χρόνο μετά την τέλεση τους, μπορεί ακόμη να παρατηρηθεί ένα είδος συναίνεσης της ελληνικής κοινωνίας, με τη μορφή μιας ιδιότυπης παθητικοποίησης απέναντι σε μια γενικευμένη επίθεση του κράτους. Χωρίς να είναι της παρούσης να αναλυθεί περαιτέρω η πραγματικότητα αυτή, ας σημειωθεί πως δεν οφείλεται αποκλειστικά στην "προπαγάνδα" σχετικά με "συνυπευθυνότητα αναφορικά με την επιτυχή τέλεση των αγώνων".

Εν τέλει, ο αγώνας ενάντια στους Ολυμπιακούς αγώνες, δεν ήταν ποτέ απλά ο αγώνας ενάντια σε ένα εμπορευματοποιημένο θέαμα, που χαρακτηρίζεται από τα αναβολικά, τις μίζες κ.λπ. (χωρίς αυτό να σημαίνει πως αυτά δεν υπάρχουν ή πως απαξιώνεται η σημασία τους).

Είναι ο αγώνας ενάντια στην ίδια την κυριαρχία, τη στιγμή που σήμερα και μέσα από τους Ολυμπιακούς αγώνες, αυτή επιχειρεί να ενδυναμωθεί, στην κατεύθυνση του πολέμου που (ίσως για πρώτη φορά τόσο απροκάλυπτα) έχει εξαπολύσει. Ενάντια στην "τρομοκρατία". Ενάντια στους ανθρώπους...

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Και το "δωράκι" πάει... στην Ελλάδα. Χαρές και πανηγύρια για τους Έλληνες εξουσιαστές, μιας και τώρα έχουν ένα ιδανικό "*μεγάλο, ωραίο, αληθινό*" πρόσχημα για το προχώρημα των σχεδιασμών τους, με πιο γρήγορους ρυθμούς. "*Η ισχυρή Ελλάδα της Ευρώπης θα τα καταφέρει με τη βοήθεια όλων μας*", διατυμπανίζουν εδώ και χρόνια, στοχεύοντας στην αποδοχή των σχεδιασμών αυτών και ό,τι άλλο συνεπάγονται.

Και εδώ αρχίζει το παραμύθι...

"*Θα ζήσουμε ειρηνικές μέρες*". Μέρες με "*εκεχειρία*", μεταξύ των κυρίαρχων βεβαίως. Και αυτή η ειρήνη πρέπει να επιβληθεί. Κάμερες θα παρακολουθούν ό,τι κινείται στους κεντρικούς δρόμους αλλά και σε όσους οδηγούν σε ολυμπιακά κτίρια. Οι διαδηλώσεις και κάθε είδους αρνητικοί σχολιασμοί απαγορεύονται. Στρατός, αστυνομία και μυστικές υπηρεσίες της Ελλάδας, σε συνεργασία με αυτές άλλων χωρών εκπαιδεύονται και εξοπλίζονται για την αντιμετώπιση "*τρομοκρατικών*" επιθέσεων. Σενάρια δίνουν και παίρνουν περί βομβιστικών επιθέσεων, χρήση βιολογικών όπλων κ.ά. στοχεύοντας να τρομοκρατήσουν τους ανθρώπους, ώστε να υπάρχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ανοχή αλλά και συνενοχή.

Και όλα αυτά, στο πλαίσιο της "αντί - τρομοκρατικής" σταυροφορίας, στην οποία συμμετέχει ενεργά το ελληνικό κράτος. Η "*τρομοκρατία στην Ελλάδα εξαλείφθηκε*", διαφημίζει το υπουργείο δημοσίας τάξης με σποτάκια στην τηλεόραση. "*Η Ε.Ο.17Ν και ο Ε.Λ.Α. εξολοθρεύτηκαν*". Και ας έχει "ολοκληρωθεί" μόνο η δίκη για την Ε.Ο.17Ν. Όχι πως έχει και κάποια σημασία μιας και όλοι αντιλαμβάνονται τις απεγνωσμένες προσπάθειες για λασπολογία, συκοφαντία και διαστρέβλωση αγώνων και αγωνιζόμενων ανθρώπων.

"*Υπομονή, η Ολυμπιάδα θα φύγει, τα έργα θα μείνουν. Χρειάζονται θυσίες*". Χρειάζονται ανθρωποθυσίες. Αίμα για να τραφεί το "*αρχαίο πνεύμα αθάνατο*". "Παράπλευρες απώλειες", όρος πολυχρησιμοποιημένος, που μόνο οργή προξενεί.

"*Η Ελλάδα έχει τους μεγαλύτερους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης σε όλη την Ευρώπη - και όχι μόνο*", λένε οι ειδικοί. Μια όμορφα στημένη και καλοδουλεμένη βιτρίνα. Από την άλλη βέβαια, η πραγματικότητα. Ανεργία, ακρίβεια, χρέη, δάνεια... Και ταυτόχρονα, τα ποσά που δαπανώνται για, τα γήπεδα, τα έργα, την ασφάλεια... Για την ομαλή διεξαγωγή του "*ονείρου*". Του "*εθνικού στοιχήματος*"...

Χρειάζεται ανάπλαση, τόσο των χώρων όσο και των ανθρώπων. Πεζοδρομήσεις, κάγκελα, κάμερες, συντριβάνια, κ.ά. στο δρόμο που χάραξε ο Αβραμόπουλος, τσιμέντο παντού. Που θα μας μείνουν και μετά...

Στους ανθρώπους, είναι πιο δύσκολα τα πράγματα, όπου ανάπλαση σημαίνει ουσιαστικά συμμετοχή. Μια συμμετοχή, λοιπόν, που πρέπει και διατυμπανίζεται περισσότερο από ποτέ. "*Πρέπει όλοι μας να προσπαθήσουμε για το μεγάλο, το ωραίο, το αληθινό*". Εθελοντισμός. Για να αισθανθεί ο καθένας ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι κομμάτι του εαυτού του. Ότι και αυτός συνετέλεσε στην επιτυχία τους. Η συμμετοχή που με παρόμοιο τρόπο προωθείται και στη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου με απίστευτες μέχρι πρότινος συμμαχίες. "*Συμμετοχική Δημοκρατία*" λένε. Όλοι οι καλοί χωράνε, αρκεί να ενδιαφέρονται, όλοι μπορούν να συμμετάσχουν. Το ζητούμενο δεν είναι απλά η ανοχή, αλλά η συνενοχή.

Και οι άνθρωποι συμμετέχουν. Πάντα συμμετείχαν. Όχι, όμως, στους σχεδιασμούς των εξουσιαστών, αλλά στους αγώνες εναντίον τους. Αντιλαμβάνονται ότι όλα είναι ένα πρόσχημα και ότι όλα αυτά ετοιμάζονταν πολύ πριν την ανάθεση των ολυμπιακών αγώνων. Εκφράζονται ανοιχτά εναντίον τους. Μαζεύονται, διοργανώνουν εκδηλώσεις και συμμετέχουν σε συζητήσεις, κατεβαίνουν στους δρόμους και διαδηλώνουν.

Ενάντια στις δολοφονίες εργατών, την ανάπλαση, τον εθελοντισμό, τον ανταγωνισμό, το ντοπάρισμα - την πρέζα του πρωταθλητισμού, τα μέτρα καταστολής - την τρομοκρατία, την κοροϊδία της "*μεγάλης ιδέας*".

ΝΑ ΔΙΑΛΥΣΟΥΜΕ ΤΙΣ ΦΑΝΤΑΣΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε εν όψει των ολυμπιακών αγώνων

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2004
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΥΣ Γ. ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗ-Π. ΑΣΠΙΩΤΗ-Π. ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

Στις 7 Ιούνη συλλαμβάνονται οι Γ. Καλαϊτζίδης και ο Π. Καρασαρίνης ενώ δύο μέρες αργότερα και ο Π. Ασπιώτης, κατηγορούμενοι για σειρά επιθέσεων με βόμβες μολότωφ σε διμοιρίες ΜΑΤ στο κέντρο της Αθήνας, ενώ ούτε λίγο ούτε πολύ τους φορτώνονται όλες οι βόμβες μολότωφ που έχουν πέσει στην Αθήνα από το 1998. Οι κατηγορίες αναβαθμίζονται με βάση τον αντιτρομοκρατικό νόμο και προφυλακίζονται σε 3 διαφορετικές φυλακές, ενώ οι ίδιοι από την πρώτη στιγμή αρνούνται τις κατηγορίες.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΜΟΝΟΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΣ
ΛΕΥΤΕΡΙΑ Σ' ΟΣΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΣΤΑ ΚΕΛΙΑ

"...Δε γνωρίζω παρά μόνο τις πράξεις των ανθρώπων, αλλά οι άνθρωποι υποκαθιστούν στα μάτια μου οι μεν τους δε. Σε τελευταία ανάλυση, τα έργα μονάχα μας κάνουν διαφορετικούς..."

Η γενικευμένη επίθεση του ελληνικού κράτους απέναντι στους ανθρώπους, μέσα και από την αναδιάρθρωση και επιβολή νέων όρων καταπίεσης και εκμετάλλευσης, (συνταξιοδοτικό, εργασιακές σχέσεις κ.λπ.), έχει ως αποτέλεσμα την ολοένα αυξανόμενη κοινωνική οργή και αγανάκτηση. Την οργή απέναντι στην ολοένα εντεινόμενη αφαίμαξη των ανθρώπων, στο όνομα ενός ισχυρού κράτους, μιας ισχυρής οικονομίας.

Η επίθεση αυτή δεν ξεκίνησε τώρα, αλλά αποτελεί συνέχεια ενός ευρύτερου σχεδιασμού αναδιοργάνωσης του ελληνικού κράτους. Η "*επανασύσταση του κράτους*" του Καραμανλή, αποτελεί συνεχιστή του "*εκσυγχρονισμού*" του Σημίτη που με τη σειρά του, ακολούθησε την "*κάθαρση*" του Μητσοτάκη...

Το "*η αστυνομία είναι το κράτος*" του τελευταίου, φαίνεται να εκφράζεται με τον καλύτερο τρόπο μια δεκαετία αργότερα, όπου με βασικό άξονα την "αντί" - τρομοκρατία και ειδικότερα την πρόσφατη "ασφαλή τέλεση των Ολυμπιακών αγώνων", το ελληνικό κράτος έχει σταδιακά πολλαπλασιάσει, εκσυγχρονίσει και αναπτύξει σε μεγάλο βαθμό τις δυνάμεις καταστολής.

Από την άλλη πλευρά, "κλασικοί" χειραγωγικοί θεσμοί και μηχανισμοί όπως ο συνδικαλισμός άλλα και διάφορα πιο "εναλλακτικά" και προοδευτικά ή μη προσωπεία της Δημοκρατίας, έχουν πάψει από καιρό να έχουν τη δυναμική του παρελθόντος, παρουσιάζοντας τρομερή αδυναμία στο να εγκλωβίσουν δράσεις και διαθέσεις για να κατευθύνουν τους ανθρώπους προς τον δρόμο της συνδιαλλαγής και της υποταγής.

Μια παρόμοια θέση, έχουν αναλάβει σε πολύ μεγάλο βαθμό τα ΜΜΕ, στην ύπαρξη και λειτουργία των οποίων οφείλεται μεταξύ άλλων και η "σιωπή" η οποία χαρακτηρίζει την ελληνική κοινωνία τους τελευταίους μήνες.

Στον ενδιάμεσο αυτό ρόλο, δημοσιογράφοι και "προσωπικότητες με κύρος", όπου εμφανίζονται καθημερινά, αναφέροντας "προβλήματα" που έχουν... παρουσιαστεί από τις αναδιαρθρωτικές αυτές κινήσεις του κράτους, δίνοντας συχνά πυκνά τον λόγο σε ανθρώπους που βιώνουν καθημερινά το φάσμα της ανέχειας και της εξαθλίωσης. Παρουσιάζονται ως συνήγοροι και "υπερασπιστές της κοινωνίας" και ταυτόχρονα κατήγοροι των διαφόρων πολιτικών που εμφανίζονται στα κανάλια, και όλοι μαζί τσακώνονται για το ποιος φταίει (αυτή η κυβέρνηση ή η άλλη), για το πόσο, για τον ακριβή αριθμό των απολυμένων, των ανέργων, αυτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχιας. Σταδιακά εμφανίζονται να αναλαμβάνουν και την ευθύνη να "αγωνιστούν" στη θέση των ανθρώπων, επιχειρώντας να τους "βολέψουν" στις πολυθρόνες τους για να "δουν τον αγώνα live"...

Άλλωστε, γεγονός παραμένει πως πάρα πολλοί άνθρωποι βρίσκονται με δυο -η παραπάνω- δουλειές, με το μαχαίρι στο λαιμό πνιγμένοι από χρέη, με δόσεις που τρέχουν... Δεδομένα, που όπως και να το δει κανείς, λειτουργούν ανασταλτικά τόσο όσον αφορά τον χρόνο όσο και την αντοχή στο να κατέβουν στον δρόμο...

Ένα ακόμη σημαντικό σημείο, είναι η προπαγάνδα που αναπτύχθηκε αναφορικά με τους Ολυμπιακούς αγώνες όπως και η επιχείρηση επιβολής συναίνεσης σε σχέση με ό,τι είχε να κάνει με αυτούς. Ουσιαστικά, επιχείρηση συναίνεσης με οποιαδήποτε κίνηση ή σχεδιασμό του.

Συναίνεση, που δεν επιβλήθηκε χωρίς αντιδράσεις. Όπως αυτές ανθρώπων από ολόκληρες γειτονιές, όπου με αφορμή διάφορους σχεδιασμούς "ανάπλασης" στην περιοχή τους διαδήλωσαν και σε αρκετές περιπτώσεις συγκρούστηκαν με τις δυνάμεις καταστολής.

Αυτό που εμφανίζεται, είναι ένα κενό στο πλέγμα του κοινωνικού ελέγχου. Ο ρόλος και η δράση των ΜΜΕ λειτουργεί συμπληρωματικά και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να αντικαταστήσει τους "κλασικούς" χειραγωγικούς θεσμούς και μηχανισμούς.

Θεσμούς και μηχανισμούς, των οποίων ο ρόλος δεν περιορίζεται στην "αντιπολίτευση" και στην λειτουργία τους ως εναλλακτικούς εξουσιαστικούς πόλους συσπείρωσης των ανθρώπων αλλά και μακροπρόθεσμα, ανάληψης της ίδιας της διαχείρισης της εξουσίας...

Στον χρόνο λοιπόν που "κερδίζει", το κράτος προετοιμάζεται. Και μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους προετοιμασίας του, έχει να κάνει με την επιχείρηση αποκοπής και απομόνωσης δραστήριων κοινωνικών κομματιών, όπως οι αναρχικοί αλλά και γενικότερα αγωνιζόμενοι άνθρωποι, από την υπόλοιπη κοινωνία.

Και αυτό, γιατί η πολύμορφη δράση και κινητικότητα των αναρχικών, έχουν τα χαρακτηριστικά της αδιαμεσολάβητης και εξεγερτικής δράσης, της αυτοοργάνωσης και της αλληλεγγύης. Αυτό που είναι ανησυχητικό για την κυριαρχία, δεν είναι μόνο η επαναοικειοποίηση των προταγμάτων τους από άλλα κοινωνικά κομμάτια αλλά και η σύνθεση μεταξύ τους. **Δεν είναι λίγες οι φορές που κατά τη διάρκεια κινητοποιήσεων κοινωνικών κομματιών με συντεχνιακή διάθεση, η παρουσία αναρχικών και άλλων αγωνιζόμενων ανθρώπων αποτέλεσε τον πυροκροτητή για την ανάπτυξη ανεξέλεγκτων συγκρουσιακών γεγονότων,** που ούτε καν φαντάζονταν αρχικά οι επαγγελματίες συνδικαλιστές, ειδικοί της διαμεσολάβησης και της διαπραγμάτευσης.

Έτσι λοιπόν, και στον ελλαδικό χώρο, συνεχίζεται η επιχείρηση τρομοκράτησης και εντείνεται το κλίμα καταστολής, όπως αυτό διαμορφώνεται από την εποχή της περίφημης "εξάρθρωσης". Η επιχείρηση αυτή, δεν περιορίζεται στα σύνορα της επικράτειας του ελληνικού κράτους, αλλά αποτελεί κομμάτι ευρύτερων κατασταλτικών μεθοδεύσεων.

Για παράδειγμα, από τον Μάιο του '05, το ιταλικό κράτος εξαπολύει γενικευμένο πογκρόμ εισβάλλοντας

σε περισσότερα από 190 σπίτια, καταλήψεις και χώρους αναρχικών σε ολόκληρο τον ιταλικό χώρο, ενώ ταυτόχρονα διώκει, συλλαμβάνει και προφυλακίζει συντρόφους. Το ίδιο χρονικό διάστημα, το ισπανικό κράτος επιτίθεται σε πορεία αλληλεγγύης στην Βαρκελώνη, με αποτέλεσμα προσαγωγές και συλλήψεις.

Οι παρακολουθήσεις, οι εξακριβώσεις, οι βίαιες προσαγωγές, τα μπλόκα, οι παρενοχλήσεις από μπάτσους και ασφαλίτες, οι πανελλαδικές επιχειρήσεις "πολις" και οι "σκούπες" σε περιοχές όπου ζούνε μετανάστες, "λαθραίοι" ή μη και γενικότερα η αστυνομοκρατία, είναι μια καθημερινότητα όχι μόνο στην Αθήνα. Και φυσικά, δεν στρέφεται ενάντια μονάχα στους αναρχικούς, αλλά γενικότερα σε αγωνιζόμενους ανθρώπους, σε οποιονδήποτε κάνει το λάθος να βρίσκεται σε "απαγορευμένες" περιοχές μετά τη δύση του ήλιου, σε οποιονδήποτε του οποίου το παρουσιαστικό ή συμπεριφορά ταιριάζει με το "πρότυπο" του "εν δυνάμει τρομοκράτη"...

Ειδικότερα, το πρόσφατο χρονικό διάστημα, τουλάχιστον τρεις σύντροφοι έχουν καταγγείλει δημόσια, την δολοφονική απόπειρα εναντίον τους, από μπάτσους που τους παρακολουθούσαν, λίγο πολύ με τον ίδιο τρόπο. Την "πρόκληση ατυχήματος", την ώρα που βρίσκονται πάνω σε μηχανή.

Σε άλλη περίπτωση, μπάτσοι απαγάγουν έξω από το σπίτι του σύντροφο και αφού τον περιφέρουν μέσα σε αμάξι επί 20λεπτο σε γειτονιά της Αθήνας, τον αφήνουν αφού "έλαβαν εντολή από τα κεντρικά"...

Η Δημοκρατία επιτίθεται σε ό,τι την απειλεί. Τους τελευταίους μήνες και με την "βοήθεια" των εφεδρικών της ταγμάτων, τους φασίστες, επιτίθεται σε κοινωνικούς χώρους, στέκια και καταλήψεις αναρχικών και αντιεξουσιαστών, ανυπότακτων νεολαίων ή αριστερών.

Με τον μπάτσο - φρουρό του βουλευτή Βερελή, να μη διστάζει να πυροβολήσει εναντίον αγωνιζόμενων ανθρώπων στο χώρο του πολυτεχνείου, τραυματίζοντας έναν από αυτούς.

Με γενικευμένο πογκρόμ στην περιοχή των Εξαρχείων, το οποίο πραγματοποιείται έπειτα από συγκρούσεις με τις αστυνομικές δυνάμεις, που ξέσπασαν μετά το τέλος πορείας "ενάντια στο κράτος και τις φασιστικές συμμορίες του" στην Αθήνα. Ξυλοδαρμοί και προσαγωγές περισσοτέρων των 200 ανθρώπων...

Στο ίδιο μήκος κύματος και πρόσφατες συλλήψεις σχετικά με επιθέσεις που έχουν δεχτεί τον τελευταίο καιρό διμοιρίες των ΜΑΤ και η παραπομπή των συλληφθέντων με βάση την αντιτρομοκρατική νομοθεσία...

Ακόμη πιο πρόσφατα, τουλάχιστον 40 μπάτσοι εισβάλλουν σε σπίτι αντιεξουσιαστών όπου για περισσότερες από 5 ώρες και με πρόσχημα την έρευνα για όπλα και εκρηκτικά, ερευνούν τον χώρο με τσάπες, ανιχνευτές μετάλλων και σκυλιά. Βιντεοσκοπούν την επιχείρηση και συλλέγουν σκόνες, τρίχες και αποτυπώματα.

'Ολα τα παραπάνω, όπως και πολλά άλλα, στοχεύουν στο να τρομοκρατήσουν. Να πείσουν για την "παντοδυναμία" του κράτους, ειδικότερα μετά την περίοδο της "εξάρθρωσης".

Την ίδια στιγμή βέβαια, μέσα από συνεχείς εκδηλώσεις, παρεμβάσεις και πορείες, (όπως η πορεία "ενάντια στο κράτος και τις φασιστικές συμμορίες του", συγκεντρώσεις και παρεμβάσεις αλληλεγγύης σε στέκια, καταλήψεις και αυτοδιαχειριζόμενους χώρους που δέχτηκαν επίθεση όπως επίσης και σε διωκόμενους και φυλακισμένους συντρόφους από το ιταλικό, ισπανικό και ελληνικό κράτος κ.ά.) παράλληλα με ενέργειες (όπως η επίθεση στο κολαστήριο του Α.Τ. Αγίου Παντελεήμονος, η καταστροφή καμερών παρακολούθησης κ.ά.) γίνεται ξεκάθαρο πως ΤΙΠΟΤΑ ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΣΕ.

Απέναντι και σε αυτή την κρατική επίθεση, αντιτάσσουμε την κοινωνική αλληλεγγύη η οποία δεν περιορίζεται και δεν απευθύνεται μόνο απέναντι σε κρατούμενους ή διωκόμενους. **Η αλληλεγγύη είναι η συνέχιση του ίδιου του κοινωνικού αγώνα, είναι η συμμετοχή σε κοινωνικά δρώμενα και η προσπάθεια εκτροπής αυτών, όπου υπάρχουν δυνατότητες και χαρακτηριστικά τέτοια.**

Και αυτό, γιατί στο βαθμό που η οργή που έχει μέσα του ο κάθε άνθρωπος και πηγάζει ακριβώς από την ανάγκη για ελευθερία, μπορεί να εκφράζεται τόσο ενάντια στο σύνολο της κυριαρχίας, όσο και σε επιμέρους κομμάτια της, η παρουσία των αναρχικών είναι δεδομένη. Σε καταστάσεις όπου η κοινωνική οργή είναι έτοιμη να ξεσπάσει και η αμεσότητα του λόγου και της πρακτικής τους, η ξεκάθαρα αδιάλλακτη και αδιαμεσολάβητη στάση αγώνα, μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις ξεπεράσματος των αρχικών αφορμών για την εκάστοτε κινητοποίηση, και να μετεξελιχθεί σε μια οπτική γενικευμένης αντίστασης ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας, ενάντια στο σύνολο του κρατικού καρκινώματος.

Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΣΥΝΟΡΑ
ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΙ Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, Η ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ, Ο ΑΓΩΝΑΣ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

ΟΙ ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΡΕΣ ΥΠΟΤΑΓΗΣ,
ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΜΕΡΕΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ...

ΟΚΤΩΒΡΗΣ 2005

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

προκήρυξη που κυκλοφόρησε

Ιδεολογική κατάρρευση του μαρξισμού και απελευθερωτική προοπτική (μέρος α΄)

Δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε που ο ανεκδιήγητος Φ. Φουκουγιάμα κήρυξε το "τέλος της ιστορίας", το τέλος της διαρκούς πάλης ενάντια στα απανταχού αφεντικά και την τελική επικράτηση της κυριαρχίας. Η τελευταία δεκαπενταετία παγκόσμια όμως, ανέδειξε γεγονότα και κοινωνικές πραγματικότητες που μόνο αυτό το τέλος δεν προϋπέθεταν, αλλά αντίθετα κάθε φορά το διέψευδαν πανηγυρικά. Από τη μία πλευρά η διαρκής ανασφάλεια των κυρίαρχων, τους αναγκάζει να αναδιαρθρώνουν ολοένα τους όρους και τα μέσα επιβολής, υποταγής και ελέγχου ενώ από την άλλη στο κοινωνικό στρατόπεδο, οι συνεχείς διεργασίες που συντελούνται στον κοινωνικό ιστό εντείνουν μια ήδη υπάρχουσα διστακτικότητα και αδυναμία ακόμα και στον πιο ευσυνείδητο κοινωνιολόγο-υπηρέτη του κράτους να συμπεράνει και να εξηγήσει με ασφάλεια και σιγουριά μια κοινωνική ροπή ή τάση, τόσο παγκόσμια αλλά ακόμα και σε τοπικό επίπεδο.

Η λεγόμενη κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού (sic!) άφησε μετέωρη ολόκληρη την μέχρι τότε παραδοσιακή αριστερά, η οποία παρά τις όποιες επιδερμικές κριτικές, ταυτιζόταν και είχε εναποθέσει στην ΕΣΣΔ την πραγματοποίηση της κομμουνιστικής κοινωνικής οργάνωσης και προοπτικής. Και φυσικά στην παραδοσιακή αριστερά δεν συγκαταλέγουμε μόνο τα επισημα κομμουνιστικά κόμματα, που ούτως ή άλλως έχουν χάσει προ πολλού την μπάλα, αλλά κάθε μαρξιστικό παρακλάδι -κοινοβουλευτικό ή μη- που είχε ιδιαίτερες αναφορές στη "μητέρα ρωσία". Είναι σαφές ότι ένα τόσο παγιωμένο και "συνολικοποιημένο" ιδεολόγημα όπως ο μαρξισμός θα πρέπει να έχει και τις πρακτικές αναφορές-εφαρμογές του, έτσι ώστε να μπορεί να πείσει ακόμα και τους πιο αφελείς για τη δυνατότητα και αναγκαιότητα της κοινωνικής πραγμάτωσής του. Τέτοια αναφορά-παράδειγμα ήταν κυρίως η ΕΣΣΔ και λιγότερο κάτι Κούβες, Κίνες κτλ. Η λεγόμενη κατάρρευση ανέστρεψε αυτή την πραγματικότητα. Οι ελπίδες των απανταχού αριστερών εναποτέθηκαν στην Κούβα και τον Κάστρο, στην Κίνα και τη Λαϊκή Δημοκρατία της, στους νεοεμφανιζόμενους τότε Ζαπατίστας και τον Μάρκος. Αυτές οι αναφορές έγιναν σανίδες σωτηρίας των μαρξιστικών καταλοίπων, παρά τις όποιες κριτικές ή διαφωνίες εμφανίζονταν κατά καιρούς, για να χρυσώνουν που και που το χάπι. Ακριβώς αυτές οι διαφωνίες, οι οποίες αναδείχτηκαν κυρίως τα τελευταία χρόνια πριν την "κατάρρευση" δεν στέκονταν απέναντι στην ουσία του μαρξιστικού-σοσιαλιστικου κρατισμού, αλλά στις διάφορες επιφανειακές εφαρμογές και λεπτομέρειές του. Έτσι κάθε αποχρώσα τάση του μαρξισμού βασιζόταν στην δική της σοσιαλιστική εκδοχή.

Από την άλλη, θα ήταν σίγουρα ελλιπές και μια σαφής αδυναμία να μη γίνει καμμία αναφορά στην ένοπλη πάλη που αναπτύχθηκε το δεύτερο μισό του προηγούμενου αιώνα, ενώ πήρε μεγάλες διαστάσεις τα τελευταία 30 κυρίως χρόνια, επηρρεάζοντας τόσο τον επαναστατικό χώρο και τις διεργασίες του όσο και την ίδια την κυριαρχία. Ένα απο τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα όλων σχεδόν των ένοπλων ή "παρανομίστικων" πραγματικοτήτων και καταστάσεων παγκόσμια ήταν οι σαφείς μαρξιστικές καταβολές και προέλευση αλλά και οι κοινές με τα προηγούμενα αναφορές-παραδείγματα. Επειδή στο άμεσο μέλλον θα υπάρξει προσπάθεια καταγραφής και ανάλυσης αυτών των χρόνων, δεν είναι της παρούσης μια λεπτομερής αναφορά. Αν περιορίσουμε λίγο το πεδίο αναφοράς μας στην μεταπολεμική Ευρώπη -έτσι ώστε να γίνει μια καλύτερη προσέγγιση, βλέπουμε ότι σε χώρες όπου ο παρτιζανικος ή ο αντι-χιτλερικός παράγοντας είναι έντονος, εκεί ακριβώς έχουμε μια υποχώρηση των κομμουνιστικών κομμάτων με μια ταυτόχρονη ενδυνάμωση του εξωκοινοβουλευτικού αριστερισμού με διάφορες -και συνήθως ήταν πολλές- αποχρώσεις. Με την έννοια του παρτιζάνικου παράγοντα περικλείονται όλες εκείνες οι απόπειρες να δομηθούν και να συλλογικοποιηθούν ένοπλες αντιστάσεις στο "χιτλερικό επεκτατισμό", χωρίς αυτές όμως να ομογενοποιηθούν κάτω από την ομπρέλλα ενός εθνικού στρατού.

Το τέλος του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου βρήκε τους κυρίαρχους να μετρούν τα κέρδη τους πάνω από τα συντρίμμια της Ευρώπης αλλά και ολόκληρου του κόσμου, τόσο υλικά όσο και από πλευράς επιβολής, ενώ από την άλλη όλες οι προπολεμικές επαναστατικές διεργασίες, οι οποίες ήταν έντονες και έπαιρναν σάρκα και οστά τις προηγούμενες δεκαετίες, έχουν σαφώς αποδυναμωθεί. Δεν τίθεται θέμα ότι οι μοναδικοί κερδισμένοι από αυτόν τον πόλεμο ήταν οι κυρίαρχοι, εις βάρος πάντα των ανθρώπων. Από κει και πέρα εμφανίζονται οι πρώτες προσπάθειες συνέχισης του ίδιου αγώνα -αντάρτικος- πάντα όμως με το σκεπτικό της κατάληψης της εξουσίας από ομάδες πρωτοπορίας ή από την περίφημη εργατική τάξη. Ήταν σαφές ότι πολλοί μετά το τέλος του πολέμου δεν επέλεξαν να γυρίσουν σπίτια τους, αφού στην ουσία τίποτα δεν είχε αλλάξει, κάτι που ίσχυε πανευρωπαϊκά. Αυτός ο λόγος και οι αντίστοιχες αναφορές του επικράτησαν για περίπου 30 χρόνια, με παρεκκλίσεις, άλλοτε μικρότερες και άλλοτε μεγαλύτερες. Τούτο μπορεί να φαίνεται σαν ένα αυθαίρετο συμπέρασμα, αλλά δεν αποτυπώνει τίποτα άλλο παρά τις προκηρύξεις και το λόγο που έβγαινε από τις ίδιες τις οργανώσεις. Το τι συνέβαινε στην πραγματικότητα δεν είναι της παρούσης να ψάξουμε να βρούμε, απλά θα ήταν άδικό για όλους αυτούς τους αγωνιστές να τους βάλουμε κάτω από την ταμπέλα του σταλινικού, του κρατιστή, του κομματικού κτλ.

Οι κάνες των όπλων του αριστερισμού -γνήσιο τέκνο του μαρξισμού κατ' εμάς- σχεδόν ποτέ δεν στράφηκαν προς της εξουσία γενικότερα, όχι μόνο σαν φυσική και υλική υπόσταση, αλλά κυρίως ως πλέγμα σχέσεων-θεσμών-καταναγκασμών, με ελάχιστες δυστυχώς εξαιρέσεις. Αυτό φυσικά δεν στέκεται υποτιμητικά απέναντι σ'αυτές τις ένοπλες πραγματικότητες αλλά με μια διαθεση κριτικής και ανάλυσης. Η κοινω-

νική εξέλιξη αυτών των δεκαετιών είχε και αντίκτυπο σε αυτές τις προσπάθειες. Αυτό φαίνεται από την εμφάνιση ολοένα και πιο απελευθερωτικών διεργασιών, την εμφάνιση πιο αυτόνομων ή αντιεξουσιαστικών καταστάσεων.

Η ιδεολογική κατάρρευση του μαρξισμού και συνεπακόλουθα του αριστερισμού είναι λογικό να συνέπεσε με την κοινωνική κατάρρευση τέτοιων προταγμάτων. Όχι ως προς την ουσία τους -αφού πάντα θα υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι θα επιλέγουν να παίρνουν τα όπλα ενάντια στους δυνάστες τους- αλλά κυρίως ως προς την προοπτική και το λόγο που συνοδεύονταν. Και καλό θα είναι να επαναληφθεί πως **ό,τι δεν μάχεται και δεν αντιπαλεύει την κυριαρχία στην ολότητά της είναι σίγουρα και νομοτελειακά καταναγκασμένο να της μοιάσει και να την αναπαράγει με ίσως ακόμα πιο σκληρούς και απάνθρωπους όρους επιβολής.**

Έτσι η ταυτόχρονη ιδεολογική αλλά και πρακτική υποχώρηση και αποδυνάμωση του αριστερισμού έφερε στην επιφάνεια παγκόσμια το ζήτημα της αδιαπραγμάτευτης και συνολικής αντιπαράθεσης με ολόκληρο το πλέγμα εξουσίας, μέσα και από το πρίσμα της καθαρότητας του αδιαμεσολάβητου και απελευθερωτικού λόγου και πρακτικής, χωρίς αυτή η στάση να παγιώνεται σε ιδεολογία άρα σε μια ψεύτικη συνείδηση η οποία θα επιβάλλει "συνταγές αγώνα", ευνουχίζοντας τις πραγματικές επιθυμίες των ανθρώπων. Το θέμα δεν είναι να βαφτίζονται όλες οι προσπάθειες αναρχικές, αλλά να ενισχύεται αυτός ο λόγος και πρακτική μακριά από ιδεολογήματα και "επαναστατικές φόρμουλες". Πλέον παγκόσμια ανατέλλουν πραγματικότητες και καταστάσεις οι οποίες σίγουρα δεν μπορούν να κηδεμονευτούν κάτω από οποιαδήποτε έκφραση του μαρξισμού σαν κομμάτι της κυριαρχίας, αλλά αντίθετα θέτουν εκ νέου το ζήτημα της εξουσίας και της επιβολής. Και το πιο σημαντικό απ' όλα: αυτές οι καταστάσεις είναι πραγματικά καταστροφικές και διαλυτικές για την "τάξη και την ασφάλεια". Και φυσικά όσο μεγαλώνει η απόσταση από τους χειραγωγικούς μηχανισμούς τόσο αυξάνεται και η καταστροφικότητα. Η πρόσφατη εξέγερση στο Παρίσι το διατυμπανίζει περίτρανα: **Καταστροφή σε ό,τι μας καταστρέφει.** Κι ας ψάχνουν οι διανοούμενοι, οι κοινωνιολόγοι ή οι κάθε λογής μαρξιστογενείς αναλυτές του κράτους τα "υψηλά ιδανικά των πρωτοπόρων τάξεων" και τα "επαναστατικά υποκείμενα". Επιπλέον, διάσπαρτοι κοινωνικοί αγώνες που ξεπηδούν συνεχώς, δείχνουν αυτή ακριβώς την αποστροφή των ανθρώπων από παραδοσιακούς μηχανισμούς χειραγώγησης και καταστολής όπως τα συνδικάτα, τα κόμματα κτλ, αναδεικνύοντας χαρακτηριστικά όπως η αδιαμεσολάβητη δράση ή η κοινωνική αλληλεγγύη.

Η συνεχής επίθεση των κυρίαρχων τόσο σε οικονομικό εππιπεδο με την εντατικοποίηση ττης εκμετάλλευης και της καταπίεσης όσο και σε ιδεολογικό-θεσμικό επίπεδο με τις συνεχιζόμενες αλλά και εντεινόμενες προφάσεις της "ασφάλειας", της "αντιτρομοκρατίας" και της "δημοκρατίας", βρίσκει απέναντί της ολοένα και μεγαλύτερα πληθυσμιακά κομμάτια παγκόσμια, που ποτέ-δεν ανήκαν στον λεγόμενο επαναστατικό χώρο. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι επαναστατικές διεργασίες να έχουν την δυνατότητα να εξαπλωθούν γρήγορα, χωρίς από την άλλη να υπάρχει οποιαδήποτε είδους αναφορά σε κάποιο συγκεκριμένο επαναστατικό υποκείμενο, πρωτοπορία ή κίνημα. Αυτό δίνει στους ίδιους τους αναλυτές του κράτους ένα περισσότερο λόγο ανασφάλειας αφού ποτέ δεν μπορεί να προβλεφτεί χωροχρονικά ένα εξεγερτικό ξέσπασμα, το οποίο πάντα έχει ανυπολόγιστο κόστος για την κυριαρχία. Η ίδια η σύγχρονη οικουμενικότητα που εμφανίζει ολόκληρος ο κόσμος εντείνει αυτήν την ανασφάλεια, αφού οποιεσδήποτε κυριαρχικές κινήσεις όπου και να γίνονται δεν αφήνουν ανεπηρρέαστο το υπόλοιπο κομμάτι του πλανήτη. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τις διάφορες κοινωνικές διεργασίες οι οποίες όταν εμφανίζονται έμπρακτα στο επαναστατικό παρόν γίνονται σημεία αναφοράς για τους απανταχού εξεγερμένους.

(συνεχίζεται)

..Είδαμε ότι υπάρχει εκμετάλλευση
Μας δίνεις χτυπήματα με μεγάλη ευκολία και κέλι απομόνωσης.
είδαμε τα χαμόγελα και τα αποκρουστικά βλέμματα
του φύλακα και του λοχία και αυτοί δούλοι της εξουσίας.
Όμως φωνάξαμε το καλοκαιρι θα είναι καυτό,
κατακτήσαμε τη φυλακή
γκρεμίσαμε τους τοίχους
ξεριζώσαμε τα κάγκελα
κάψαμε τα στρώματα
και δείραμε τους δεσμοφύλακες.
Ύστερα οι ματατζήδες κατα χιλιάδες επιτέθηκαν
δακρυγόνα ενάντια στα κεραμίδια μας.
ΦΩΝΑΞΑΜΕ ΣΚΛΗΡΟΣ ΑΓΩΝΑΣ!
Αλλά ήμασταν ακόμα λίγοι,
χάσαμε τη μάχη αλλά ο πόλεμος θα κρατήσει για πολύ ακόμα.
Ύστερα μας αλυσοδέσαν και μας έστειλαν πολύ μακριά.
Ένας ματατζής, πουτάνας γιος, είπε:
μη φοβάσαι βρωμοκλέφτη
αλλά ο σύντροφος με υψωμένη τη γροθιά φώναξε:
ΠΟΙΟΣ ΦΟΒΑΤΑΙ ΠΟΙΟΝ.
Εδώ ο πόλεμος έχει ήδη αρχίσει
Με πολλούς τραυματισμένους
Δε μας απομένει τίποτα άλλο από το να παλέψουμε
ΦΩΝΑΞΑΜΕ ΣΚΛΗΡΟΣ ΑΓΩΝΑΣ!

ΣΕΡΤΖΙΟ ΡΟΜΕΟ, 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1973
ΕΝΟΠΛΟΙ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΟΙ ΠΥΡΗΝΕΣ

QUI VIVRA VERRA
(Όποιος ζήσει θα δει)

Η πολύ ησυχία φέρνει ανησυχία σελ. 2

Και φόρεσε κουκούλα... σελ. 6

Συνθέσεις και συμμαχίες σελ. 10

Ευρωπαϊκός εθνικισμός, ελλαδικός χώρος και βεντέτες σελ. 15

Κοινωνική Αλληλεγγύη. Σημασία και ρόλος της στον κοινωνικό πόλεμο σελ. 19

"...Η απόφαση που πήραμε ήταν να σπάσουμε τα δεσμά και να πάρουμε πίσω τη ζωή μας, και οι συνέπειες αυτής της απόφασης, όσο σκληρές και δύσκολες και αν είναι, δεν μπορούν να μας υποδουλώσουν, μας απελευθερώνουν. Οπουδήποτε κι αν βρισκόμαστε, ακόμα και στην πιο σκληρή φυλακή, την ελευθερία τη φέρουμε μέσα μας. Αν όχι, δεν ανακαλύψαμε ποτέ τι θα πει ελευθερία..."

CAROLINA ROIG
Αναρχική κρατούμενη σε "λευκά κελιά" (F.I.E.S.) στην Ισπανία
Οκτώβρης 2003

...Επειδή οι κολασμένοι των φυλακών αποτελούν κομμάτι της κοινωνίας, όσο ψηλά κι αν υψώνονται τα τείχη που μας χωρίζουν...

...Επειδή η κοινωνική αλληλεγγύη ξεπερνά τους πλαστούς διαχωρισμούς των κρατούμενων σε "ποινικούς"- "πολιτικούς"...

...Επειδή ο αγώνας ενάντια σε κάθε μορφή εγκλεισμού είναι αναπόσπαστο συστατικό του καθημερινού κοινωνικού πολέμου...

ΛΕΥΤΕΡΙΑ Σ' ΟΣΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΣΤΑ ΚΕΛΙΑ "ΛΕΥΚΑ" 'Η "ΚΑΝΟΝΙΚΑ"

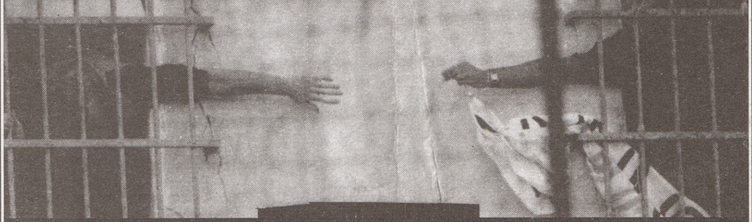

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΝ ΑΠΕΡΓΟ ΠΕΙΝΑΣ Α. ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟ
ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΑΡΧΙΚΟ Π. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΗ ΠΟΡΕΙΑ
ΣΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 13-11 ΠΛΑΤΕΙΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ 11 π.μ

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΟΥΣ ΕΝΟΠΛΟΥΣ ΑΝΤΑΡΤΕΣ

"...είναι σαφές ότι πάνε για μας, έχουμε συνείδηση του ότι ο αγώνας θα είναι μακρύς και δύσκολος αλλά δεν μας απομένει τίποτα άλλο από το να συνεχίσουμε ν' αγωνιζόμαστε για την οριστική απελευθέρωση όλων των ανθρώπων και την καταστροφή όλων των φυλακών..."

Eduardo Alonzo Sanchez, αναρχικός κρατούμενος σε καθεστώς F.I.E.S.- "λευκά κελιά" της Ισπανίας, κατηγορούμενος ως "τρομοκράτης"

Αυτή τη στιγμή 7 από τους κρατούμενους για την υπόθεση της Ε.Ο. 17Ν. στον Κορυδαλλό αγωνίζονται, με το έσχατο μέσο που έχουν στη διάθεσή τους, την απεργία πείνας, προκειμένου να πάψει η προσπάθεια εξόντωσής τους.

Πέρα και έξω από επικλήσεις δημοκρατικών ευαισθησιών και νόμων, ξεπροβάλει το πρόταγμα της ΑΞΙΟΠΡ΄ΕΠΕΙΑς που δεν μπορεί να υποταχθεί, της διάθεσης για ΖΩΗ και ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ μας είναι δεδομένη, όχι απέναντι σε πρόσωπα, αλλά σε αγωνιστές που αρνούνται να γονατίσουν, να συνεργαστούν, να μετανοήσουν.

ΤΟ ΓΚΡΕΜΙΣΜΑ ΚΑΘΕ ΦΥΛΑΚΗΣ
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Συγκέντρωση-Πορεία: Προπύλαια Τρίτη 19 Οκτώβρη 6 μ.μ.

Πολυτεχνείο '95 σελ. 29

Αναφορικά με την "γέννηση" της φιλοσοφίας σελ. 38

"Αντί" - τρομοκρατία, ολυμπιακοί αγώνες και ελληνικό κράτος σελ. 54

Ιδεολογική κατάρρευση του μαρξισμού και απελευθερωτική προοπτική (μέρος α΄) σελ. 62